

İDARE

Dahiliye vekâletinin aylık mecmuası

Yıl: 7

Haziran 1934

Sayı:75

RESMÎ KISIM

Tayinler
Vekâlet emrine alınanlar
Takdir ve tecziye edilenler
Kanunlar
T. B. M. Meclisi kararları
Kararnameler
Talimatnameler
Kazanç vergisi hakkında Maliye Vekâletinin umumî tebliği
Tamimler
Fek ve ilhaka ait muameleler
Tekâüt muamelesi ikmal edilenler
1683 numaralı kanunun 58 inci maddesine göre ikramiye
alan memurlar

GAYRİ RESMÎ KISIM

Macaristanda İstatistik teşkilâtı
İlâve
Hukukidare (Berthelmy)

Ali Kemali
Bilecik Valisi
M. Atıf
Ziraat V. Müsteşarı

.....

Resmî Kısım

Tayinler

Münhal bulunan Bursa Valiliğine Birinci Umumî müfettişlik Başmüşaviri Fazlı Beyin tayini; Dahiliye Vekilliğinin 24/5/934 tarih ve 7356 sayılı tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 26/5/934 te tasvip ve kabul olunmuştur.

26/5/934

Bayazıt Valisi Rifat Beyin 1851 sayılı kanunun 3 üncü maddesi mucibince tekaüde şevki ve yerine Birinci Umumî Müfettişlik Asayiş Müdürü İmadettin Beyin tayini; Dahiliye Vekilliğinin 14/5/934 tarih ve 6939 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 14/5/934 te tasvip ve kabul olunmuştur.

14/5/934

Şarköy Kaymakamlığına Vekâletinde bulunan ve staj müddetini ikmal eden Mektebi Mülkiye mezunlarından Hayrı Beyin tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

23/5/1934

Açık olan Muş Vilâyeti Mektupçuluğuna Gümüşhane Vilâyeti Mektupçusu Muzaffer Beyin naklen tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

8/5/934

Vekâlet emrine alınanlar

Görülen lüzuma binaen Van Mektupçusu Sadettin Beyin Vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

10/5/934

Görülen idari lüzuma binaen Gölpazarı Kaymakamı Şükrü Beyin Vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

30/5/934

Takdir ve tecziye edilen memurlar

Kocaeli Valisi Eşref B.

Mağrusat ve mezruata mühim zararları dokunan yabani domuz ve emsali muzır hayvanlara karşı yapılan mücadelede sebkeden mesaisinden dolayı Ziraat Vekâletince takdirname ile taltif edilmiştir.

Bursa Valisi Zeynelabidin B.

Reisicümhur Hazretleriyle Başvekil paşa Hazretlerinin son defa Bursayı teşriflerinde gördükleri âsarî faaliyet ve mesaiden memnuniyetlerini izhar buyurduklarından dolayı Vekâletçe takdir ve teşekkür edilmiştir.

Sinop Valisi Abdülhak Bey

Sinop Vilâyeti merkezinde vücade getirilen meşherin tertip ve tanziminde muavenette bulunmuş olan Si-

.....

İstanbul Valisi Muhittin Bey	nop Valisi Abdülhak Bey Ziraat Vekâletince takdirname ile taltif edilmiştir.
Pınarbaşı Kaymakamı Celâl Bey	Vilâyet zürrainın ıslah ve terakkisinde gösterdiği alâka ve muzaheretten dolayı Ziraat Vekâletince takdirname ile taltif edilmiştir.
	Mıntakasındaki Hayvanatın islâh ve teksirinde gösterdiği alâkadan dolayı Vekâletçe takdirname ile taltif edilmiştir.

Mektupcular

Muğla Mektupçusu Sabri Bey	Vilâyet ve mülhakatında kayıt ve yazı işlerinin muntazam bir şekilde ifasını ve köy kanunu tatbikatını takip hususundaki mesaisinden dolayı Vilâyetçe takdir edilmiştir.
Sabık Ankara mektupçusu Kâzım Bey	Vilâyetin yazı işlerinde gösterdiği kudret ve umuru muamelâtın hüsnü tedvirindeki muvaffakiyet ve hassasiyeti ve muamelâtın takibinde verimli faaliyetinden dolayı Vekâletçe takdir edilmiştir.
Edirne Havsa Nahiyesi Müdürü Ruhi Bey.	İşkân ve arazi işleriyle köy kanununun tatbiki hususundaki faaliyetinden dolayı Vilâyetçe takdirname ile taltif edilmiştir.

—————

Vekâlet inzibat komisyonu kararları

Karar No: 499

Mezuniyet müddetini beş gün tecavüz eylesmesinden dolayı Zonguldak Vilâyeti İnzibat komisyonunca hakkında müttehaz beş günlük maaş kat'ı kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Eflâni Nahiyesi Müdürü Nusret Beyin itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidatıle birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Tetkik olunan evrak münderecatına nazaran: Memurin kanununun 79 uncu maddesinde, mecburî sebeplere ve meşru mazeretlere müstenit olmak şartıyla kazalarda kaymakamların sekiz gün kadar mezuniyet verebilecekleri sarahati mevcut bulunmasına binaen ve mumaileyhe de meşru mazeret dermeyer ettiği cihetle kazası kaymakamı İhsan Beyin bir hafta mezuniyetini temdit eylesmesinden dolayı inzibat komisyonunca ittihaz olunan kararın nakzile evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 500

Alaca Kaymakamı Necip Beyin kazadaki arzuhalciler hakkında bir iki çapulcu tabiri kullanmak ve Vilâyet meclisi umumisi azasının sureti intihabı hakkında Çorum Vilâyetine yazdığı tahriratta da müntehibi sanilere karşı aynı tarzda lisan kullanmak ve Kaza müddei umumisinin şahsî ahvalı hakkında ağır bir tarzda ifade istimal etmek suçlarından dolayı inzibatî ceza tatbiki cihetine gidilmesi hakkında teftiş heyeti riyasetinden gönderilen 20/2/934 tarih ve 829/123 numaralı tezkere ve müstenidatı mumaileyhin bu baptaki müdafaanamesile birlikte tetkik ve mütalea olundu.

Tetkik olunan fezleke münderecatına nazaran: Hâdisede hakaret filinin anasırı kanuniyesine tesadüf edilemediği cihetle hakkında tayini muameleye lüzum ve mahal olmadığına karar verildi.

15/5/934

Karar No: 501

Mezuniyetsiz vazifesini terkeylemesinden dolayı Zonguldak vilâyeti inzibat komisyonunca hakkında müttehaz 2 günlük maaş kat'ı kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Beycuma nahiyesi müdürü Burhanettin Beyin itiraz arzuhalı, vilâyetten mürsel karar ve müstenidatıle birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Mumaileyh itiraznamesinde serdeylediği 2 ve 3 ağustos 933 tarihlerinde on sekizinci kilometrede bir telefon direğinin bozulması sebebile muhabere imkânı olmadığını ve bir haftadan beri ağrıyan dişlerinin tedavisi için ayrılmak mecburiyetinde kaldığını dermeyeran etmesine binaen ve vilâyetten de mezkûr telefon hattının bozuk olduğu bildirildiği cihetle vilâyet inzibat komisyonunca müttehaz kararın nakzile tayini muameleye lüzum ve mahal olmadığına ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No. 502

Verilen emir ve tebliğlere riayet etmemesinden dolayı Kars Vilâyeti inzibat komisyonunca hakkında müttehaz tevbih kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Çıldır Kazası Muhasebei Hususiye memuru Mesut Efendinin itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidatıle birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Tetkik olunan evrak münderecatına nazaran: Vilâyet İnzibat komisyonunca müttehaz tevbih kararında bir mu-

gayereti kanuniyeye tesadüf edilmediği cihetle tastikine ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 503

Sarhoşluğu itiyat edinmek, kahve ve gazinolarda kadın garsonlara mucibi ar ve hicap sözler sarfeylemek, halka karşı çirkin ve iğrenç tavırlar almak, sarhoşlukla her şahsa elfazı müstehcine kullanmak, muhaberatı resmîyeyi ifşa eylemek eshabı mesalihe karşı hiç bir memura yakışmayacak ifadelerle pek çirkin tekliflerde bulunmak, evrakı tahkikiye arasında evrak imha etmek, kayıtları muntazam tutmamak ve bazı evrak ve defterleri ziyaa uğratmak suçlarından dolayı Bursa Vilâyeti İnzibat Komisyonunca hakkında müttehaz ihraç kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Mustafa Kemalpaşa Tahrirat kâtibi Süreyya Efendinin itiraz arzuhalı Vilâyetten mürsel karar ve müstenidatıle birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Mürsel evrak üzerinde yapılan tetkikat neticesinde: Mumaileyhe isnat olunan suçların ika edildiği mütahakkak görülmesine binaen Vilâyet İnzibat komisyonunca müttehaz ihraç kararında kanuna mugayir bir cihet görülmediğide tastikine ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 504

İşkân kadrosunun lağvı üzerine muamelât ve kuyudatın devrû teslim edilmesi hakkında vilâyet makamından müteaddit defalar verilen emrin infazında taallül gösterdiğinden dolayı Bursa Vilâyeti İnzibat komisyonunca hakkında müttehaz tevbih kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Gemlik kazası Hususî Muhasebe memuru Ahmet Muhtar Efendinin itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidatıle birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Verilen emrin infazında taallül gösterdiğin mumaileyh itiraznamesinde de itiraf eylediği cihetle vilâyet inzibat komisyonunca müttehaz tevbih kararında kanuna mugayir bir cihet görülmemekle tasdikine ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 505

Tahsilata gitmediğinden, tahsilat nisbetini dolduramadığı gibi günlerce şehirde dolaştığından ve bu hususta yapılacak tahkikatta ifade vermekten imtina ettiğinden dolayı Eskişehir Vilâyeti İnzibat Komisyonunca hakkında müttehaz 15 günlük maaş kat'ı kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen vilâyet Muhasebei Hususiye sekizinci daire tahsildarı Bekir Efendinin itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidatıle birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Tetkik olunan evrak münderecatına nazaran: Mumaileyhin vazzifesinde lâkaydı gösterdiği anlaşıldığından vilâyet İnzibat Komisyonunca tatbik olunan madde, suçun aasırı kanuniyesini ihtiva etmediği cihetle tatbikat cihetinden nakzile harekâtı vakiasına temas eden memurin kanununun 28 inci maddesi mucibince ihtarla tecziyesine ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 506

Memurin arasındaki âhenk ve tesanüdü daima ihlâl etmesinden ve köylüye kanunî vazifelerini ifa eyleyen memurlar aleyhinde teşvik ve tahrik suretile ifsadatta bulunmasından ve kazada vaziyetleri her cihetçe şüphe celbeden eşhas ile sık temas eylemesinden ve Diyadin Kazası Tahrirat kâtipliğinde bulunduğu müddet zarfında da kazanın inzibatı ve iarî ahengini bozacak mahiyette e'âl ve harekâtı sabit olmasından dolayı Bayazıt Vilâyeti İnzibat Ko-

.....

misyonunca hakkında müttehaz ihraç kararında kanuna uygun olmadığına bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Tutakeski Tahrirat kâtibi Sadettin Efendinin itiraz arzuhali vilâyetten mürsel karar ve müstenidat ile birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Evrak üzerinde yapılan tetkikat neticesinde: Memurin kanununun 55 inci maddesi mucibince mumaileyhin müdafaanamesi alınmaksızın karar ittihaz edildiği ve tatbik olunan cezanın kanunî anasırına tevafuk eylemediği anlaşılmış ve evrak arasında isnat olunan suçların sübutunu gösterir bir vesikaya da tesadüf edilemediği cihetle Vilâyet inzibat komisyonunca müttehaz ihraç kararının usul ve esas noktasından nakzine ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 507

Muhasebei Hususiye odacısı Kâmil Efendinin Çadır bekçisi gösterilmesi suretile vazifesi başından ayrılması için bedenî mükellefiyetini ifa etmişçesine muamele ifası hususunda Nafia Fen memuru Şinasi Efendiye bir pusula yazmasından dolayı Yalvaç Kaymakamı İdris Kemal Beye inzibatî ceza tatbiki cihetine gidilmesi hakkındaki Isparta Vilâyeti İnzibat Komisyonunca müttehaz kararlar müstenidatı mumaileyhin bu bapta müdafaanamesi ile birlikte tetkik ve mütalea olundu:

Evrak üzerinde yapılan tetkikat neticesinde: Mumaileyhe isnat olunan suçta; inzibatî ceza tayinini müstelzim bir hali görülmemekle tayini muameleye lüzum ve mahal olmadığına karar verildi.

15/5/934

Karar No: 508

Arapsun Kaymakamı Necati Bey Karacasu Kaymakamlığında bulunduğu sırada bayramı geçirmek üzere vilâyetten aldığı mezuniyetine istinaden 16/1/934 tarihinde

Nazilliye gittiği ve 24/1/934 tarihinde avdet eylediği cihetle tecavüz ettirdiği beş günlük müddet için inzibatî ceza tatbiki cihetine gidilmesi hakkında Heyeti Teftişiyeden gönderilen evrakı tahkikiye mumaileyhin bu baptaki müdafaanamesile birlikte tetkik ve mütalea olundu: Evrak üzerinde yapılan tetkikata nazaran: aldığı mezuniyet bayram günlerine münhasır olup 3 günden ibaret olan ve bu müddeti beş gün tecavüz ettirdiği tahakkuk eden mumaileyhin, harekâtı vakıasına temas eden memurin kanunun 30 uncu maddesi mucibince beş günlük maaşının kesilmesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 509

Bilâ mezuniyet vazifesini terkeylemesinden dolayı İstanbul vilâyeti inzibat komisyonunca hakkında mütte haz 3 aylık kıdem tenzili kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen Sinekli nahiyesi müdürü Hikmet Nizametullah Beyin bu baptaki itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidat ile birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu. Tetkik olunan evrak münderecatına nazaran: Mumaileyh hakkında vilâyet inzibat komisyonunca mütte haz 3 aylık kıdem tenzili kararında bir mugayereti kanuniye görülmediğinden tasdikına ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 510

Tatilde mektepte yatan bir muallime lâife yapmak bahanesile kadın kıyafetinde mektebin civarında dolaşmasından İçel vilâyeti inzibat komisyonunca hakkında mütte haz tevbih kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen eski Anamur ve yeni Gülnar tahrirat kâtibi Hilmi Efendinin bu baptaki itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidat ile birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Tetkik olunan evrak münderecatına nazaran: mumaileyhin harekâtında kasta makrun bir şekil görülmediği cihetle vilâyet inzibat komisyonunca müttehaz tevbih kararının nakzine ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 511

Bayramı müteakip bilâ mezuniyet üç gün vazifesi başına gelmediği bittahkik anlaşıldığından Kocaeli inzibat komisyonunca hakkında müttehaz 3 günlük maaş kat'ı kararının kanuna uygun olmadığından bahisle ikinci derecede tetkikini isteyen vilâyet muhasebei hususiye kâtibi Emin Efendinin bu baptaki itiraz arzuhalı vilâyetten mürsel karar ve müstenidat ile birlikte ikinci derecede tetkik ve mütalea olundu:

Tetkik olunan evrak münderecatına nazaran: mumaileyh hakkında vilâyet inzibat komisyonunca müttehaz 3 günlük maaş kat'ı kararı usul ve esas itibarıyla kanuna uygun görüldüğü cihetle tasdikına ve evrakın mahalline iadesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 512

Demirci kazası sabık kaymakamı Fahri Beyin vazifeye devamsızlık, saati mesai dahilinde rakı içmek, terzi dükkânında evrak imza etmek, sarhoşluğu itiyat edinmek, Halk Fırkası okuma odasında kumar oynamak, baytarın vazifeye gitmesine mâni olmak ve tahkir edilmek suçlarından dolayı inzibatî ceza tatbiki için Manisa vilâyetinden gönderilen evrak, mumaileyhin bu baptaki müdafaanamesi ile birlikte tetkik ve mütalea olundu:

Evrak üzerinde yapılan tetkikata nazaran: mumaileyhin vazifeye devamsızlığı, saati mesai dahilinde rakı içtiği ve Halk Fırkası okuma odasında kumar oynadığı sabit olmamasından ve baytarın vazifesine gitmesine mü

manaat etmesi keyfiyetinde bir kast ve fiil haline geçmiş bir mümanaat bulunmamasından ve sabit olan her akşam rakı içmesi keyfiyeti de inzibatî cezayı müstelzim olmamasından dolayı bu cihetlerden muamele tayinine mahal olmadığına, ancak terzi dükkânında evrak imza ettiği ve köy muhtarlarına dürüst muamele eylediği sabit olması itibarile bu hareketlerinden dolayı memurin kanununun 28 inci maddesi ahkâmına tevfikân ihtarla tecziyesine karar verildi.

15/5/934

Karar No: 513

Gördes kaymakamı Mazlum Bey hükümet konağı inşası maksadile cemi ianât nizamnamesine muhalif şekilde ahaliden iane celp ve cem ettiğinden, vergi borcundan dolayı bazı eşhası darp ve tehdit eylediğinden dolayı inzibatî ceza tatbiki için teftiş heyetinden gönderilen evrak mumaileyhin bu baptaki müdafanamesile birlikte tetkik ve mütalea olundu:

Tetkik olunan fezleke münderecatına nazaran: Hükümet konağı inşasına teşebbüsten vaz geçtiği ve binaenaleyh iane cem eylemediği anlaşılmasına nazaran bu cihetten muamele tayinine mahal olmadığına ancak vergi borçlarından dolayı bazı mükellefleri usulsüz tazyik eylediği mütahakkık görüldüğünden harekâtı vakiasına temas eden Memurin kanununun 28 inci maddesi mucibince ihtarla tecziyesine karar verildi.

15/5/934

Deli İlyas Nahiyesi Müdürü
Canip Bey.

Kumar oynadığından dolayı Sivas Vilâyeti İnzibat Komisyonunca sınıf tenzili cezasıyla cezalandırılmıştır.

Kangal Nüfus Memuru Osman B. ,
Darende Nüfus Memuru Mevlüt,
Gürün Nüfus Me. Hüsref Beyler

Sivas Nüfus müdürlüğünce
istenilen İhsaiyat ve nüfusu
umumi cetvellerini vaktinde
tanzim ve irsal etmedikle-
rinden vilâyet inzibat ko-
misyonunca ihtar cezasiyle
tecziye edilmişlerdir.

Kırkağaç Nüfus Memuru
Abdurrahim Bey

Bilâ mezuniyet vazifesine
gelmediğinden dolayı vilâ-
yetçe ihtar cezasiyle ceza-
landırılmıştır.

Kanunlar

1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 2 inci maddesini değiştirici kanun

Kanun No. 2329

Kabul tarihi: 10/5/1934

Madde 1 — 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununun 2 inci maddesi aşağıdaki yolda değiştirilmiştir:

İlk defa Dahiliye Memurluğuna namzet olarak girebilmek için orta mektep mezunu bulunmak şarttır. Bu şartı haiz olanlardan müteaddit talep bulunduğu takdirde talipler arasında müsabaka yapılır.

Orta mektep mezunu bulunmadığı takdirde diğerlerinin müsabaka imtihanı ile alınması caizdir .

Namzetlik müddeti azamî bir senedir. Bu müddetin ikmalinde dairesi amirince ehliyeti tasdik edilenler kat'î surette memuriyete kabul olunurlar.

Ehliyeti dairesi amirince tasdik edilmeyen namzetler dâhiliyenin diğer dairesinde bir sene daha namzetlik geçirebilirler. Bu dairede dahi ehliyet göstermemiş bulunanlar artık memuriyete alınmazlar.

Namzetlik müddeti zarfında namzetlere Maaş Kanununun 20 inci maddesi mucibince ücret verilir.

Mülkiye Mektebinden veya Hukuk Fakültesinden Mezun olanlar, namzetlik devrelerini birinci sınıf nahiye müdürlüklerinde, Vekâlet veya Vilâyet maiyet memurluklarında veya bu derecelere muadil olmak üzere vekâletin tensip edeceği memurluklarda memur olarak geçirirler.

Büyük Millet Meclisinde ve Başvekâletle Şûrayı Devlet dairelerinde memur olarak geçirilmiş bulunan müddetler namzetlik müddetinden sayılır.

Mülkiye Mektebinden ve Hukuk Fakültesinden Mezun, olup bir sene namzetlik geçirmiş bulunanlarda her sene müsabaka ile beş efendi Avrupaya staj için gönderilebilir. Ve bunlardan Dahiliye hizmetlerini ifa edeceklerine dair bir taahhütname alınır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

13/5/1934

Muamele vergisi kanunu

Kanun No. 2430

Kabul tarihi: 10/5 1934

Verginin mevzuu

Madde 1 — Bu kanuna göre:

A - Sinaî müesseselerin her nevi mamulâtı;

(Teşviki Sanayi Kanununun birinci maddesine dahil sinaî müesseseler kastedilmiştir.)

B - Her türlü sigorta şirketlerinin, banka ve bankerlerin, yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla prim, komisyon, faiz, iskonto ve acyo gibi her ne nam ile olursa olsun aldıkları paralar,

C - Ecnebi memleketlerde imal edilip Türkiye'ye ithal olunan maddeler;

Muamele vergisine tâbidir.

İstisnalar

Madde 2 — Aşağıda yazılan maddeler muamele vergisinden müstesnadır:

A - İmal, ithal, alım ve satımı veya ihracı veyahut bunlardan birisi Devlet inhisarı altında olan maddeler (İmal, ithal, alım, satım dolayısıyla);

B - Şeker ve glikoz (İmal ve ithal dolayısıyla);

C - Türkiye mahsulâtını işleyen tasirhaneler, tasir fabrikaları, pirina fabrikaları;

D - Halı ipliği imalâthane ve boyahaneleri ile kendir ip, sicim ve halat imalâthaneleri;

E - Kuru yemişler ve hububatı, nebatî ve hayvani mahsulâtı kabuk ve çöplerinden, pamuğu çekirdeğinden ayıran ve temizleyen müesseseler (Bu işlerinden dolayı çeltik, kuştüyü, sun'î yün ve sun'î pamuk imal yerleri mamulâtı vergiye tâbidir);

F - Sefarethanelerle siyasî memurlara ve sair zevata ait olup Gümrük Tarife Kanununu veya sair kanunlarla gümrük resminden muafiyeti kabul edilen eşya (İthal dolayısıyla ve mütekabiliyet şartile);

G - Mevaddı harbiye, bahrî inşaat, makine tamirhane ve montaj yerleri, alâtı ziraiye imal ve tamir müesseseleri (Münhasıran bu işlerinden dolayı);

H - Türkiye dahilinde imal ve ecnebi memleketlere ihraç olunan maddeler (İmal dolayısıyla ve kanundaki şartlar dairesinde);

İ - Gümrük ithalât tarife kanunile veya sair kanunlarla gümrük resminden muaf olan maddeler (İthal dolayısıyla, gümrük ithalât tarife kanunu ve diğer hususî kanunlar mucibince, hususî muamelelere tâbi tutulmak itibarile, gümrük resmi teminata raptedilen maddelere ait muamele vergileri hakkında aynı muamele tatbik olunur);

J - Bütün matbaa muamelâtı;

K - Yol ve su ile işleyen eleksiz, valssiz değirmenler, adi tuğla harmanları, yumurta talaşı ve tomruktan kereste yapan fabrikalar, fırınlar ve ekmek fabrikaları;

L - Mükerrer sigorta muameleleri;

M - Hayat sigorta primleri;

N - Her nevi maden cevherlerde, yıkanmış, yıkanmamış maden kömürleri (istihraç, tathir, izabe, tasfiye dolayısıyla);

O - Ev san'atleri, halı imalâthaneleri, kuvvei muharrikesi beş beygire kadar (beş beygir dahil) olan, kuvvei muharrike kullanmayanlarda en fazla on amele kullanan küçük hırfet müesseseleri (Trikotaj, mücevherat, ıtriyat, plâstik eşya, karyola ve nikelâj fabrika ve milâthaneleri, sun'î veya tabîi ipek mensucat ve çorap fabrikaları bu istisna hükmünden hariçtir).

Mükellef-teklif mahalli

Madde 3 — Sinaî müesseseler, sigorta şirketleri, bankalar ve bankerler ve Türkiye'ye ithalâta bulunanlar muamele vergisini ödemeğe mecburdurlar. Muamele ve satış şartları bu mecburiyeti değiştiremez.

Madde 4 — Sinaî müesseselerin vergisi mamul maddelerin yapıldığı ve sigorta şirketlerinin, bankaların ve bankerlerin vergisi muamelenin yapıldığı mahal varidat dairesince, ithalât eşyasının vergisi vergiye tâbi maddelerin ithal edildiği gümrük idaresince tahakkuk ettirilerek alınır.

Verginin matrahı

Madde 5 — Muamele Vergisinin matrahı:

A - Sınaî müesseselerde, vergiye tâbi her nevi mamulâtın satış kıymetidir. Bu kıymetten zarf veya kap bedeli indirilmez. (Sınaî müesseselerde mamul eşyanın vergiye matrah olacak satış kıymeti her sene Maliye ve İktisat Vekâletlerince müştereken tertip ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik ve ilân edilecek cetvelde mevaddı iptidaiye payı olarak gösterilen nisbetler dâhilinde bir kalemde yapılacak tenzilâtın sonra kalacak miktardır).

(Mamul maddelerin hariçten gelen ve muamele vergisinden istisna olunan mevaddı iptidaiyesi için tenzilât yapılmaz. Boyahane ve tamirhanelerde matrah, alınan ücrettir) .

B - Sigorta şirketleri, banka veya bankerler için, birinci maddenin (B) fıkrasında gösterilen paralar tutarıdır).

C - İthalât maddeleri için bunların orijinal fatura veya menşe şahadetnamesindeki kıymetlerine nakliye, sigorta ve gümrükten çıkarılmaya kadar yapılacak her türlü zarurî masraf ve rûsumun ilâvesile elde edilecek yekûndur. (Sif satışlarda, nakliye ve sigorta kıymete ilâve edilmez).

(İthalât maddelerinin kıymeti ile buna ilâve edilecek nakliye, sigorta, gümrük resmi ve belediye hissesi beyannamede ayrı ayrı gösterilir. Diğer resim, ücret ve masraflar her muamelede ayrı ayrı gösterilecek yerde bunların senelik tutarına göre vasatilerini tayine ve maktu olarak matraha ilâvesine Maliye, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri mezundur).

Verginin, nisbeti

Madde 6 — Muamele Vergisi 5 inci maddenin (A) fıkrasındaki sınaî müesseseler mamulâtı ile (C) fıkrasındaki ithalât maddeleri için % 10 ve (B) fıkrasında yazılı sigorta, banka ve bankerlerin muameleleri için % 2,5 dir.

Verginin tahakkuku

Madde 7 — Sigorta şirketlerle, banka ve bankerler bir ay zarfında yapmış oldukları muameleler dolayısıyla aldıkları paralar ve bunlara ait vergi miktarını ertesi ayın nihayet on beşinci günü akşamına kadar mensup oldukları varidat şubesine bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Sigorta şirket ve idarelerinin sigorta muamelelerinde aldıkları mebalîğ, taallûk ettiği ay zarfında her nevi sigorta muamelelerine mahsus musaddak (kayıt) defterlerine geçirilmiş olan prim ile, sigortacıların kendi lehlerine aldıkları diğer meblâğlar yekûnundan, aynı ay içinde musaddak (fesih ve iptal) defterlerine geçirilmiş meblâğlar mecmuu indirilmek suretile ve sigorta muameleleri haricindeki muamelâtta aldıkları paralar da muhasebe kayıtlarından çıkarılarak, beyannameye dercolunur.

Banka ve bankerlerin yapmış oldukları kambiyo muameleleri dolayısıyla uhdelerinde kalan (acyo) miktarı muamele yekûnunun binde biri üzerinden kabul ve beyannameye gösterilecek bu miktar, vergiye matrah ittihaz olunur.

Madde 8 — Sınaî müesseseler, imal ettikleri maddelerden, her ay içinde, peşin veya veresiye suretile sattıkları, yahut satılmak üzere komisyoncu ve şubelerine gönderdikleri malların nev'i, miktar, fiatlarını (satış veya satılacak fiat) ve bunlarda tenzili lâzım iptidâî maddeler kıymeti varsa bu miktarı gösterecek surette iki nüsha beyanname yapmağa ve bir nüshasını müessesede saklayarak diğerini nihayet ertesi ayın on beşinci günü akşamına kadar mensup oldukları varidat dairesile vermeğe mecburdurlar.

Mamul maddelerden komisyoncu ve şubeler vasıtasile satılanların celbolunacak fatura suretleri, müessesede kalacak beyanname nüshasına rapt ile muhafaza olunur. Sınaî müesseseler, mamul mallardan bir kısmını kendi depolarına gönderdikleri takdirde bunların da beyannameye gösterilmesi mecburî olup, ancak satılmadıkça bunlar için vergi tahakkuk ettirilmez.

Madde 9 — Mamulatını münhasıran memleket haricine çıkaran müesseseler için vergi tahakkuk ettirilmez.

Mamulatını kısmen harice satan veya sattıran müesseselerin mamulâtı için vergi tahakkuk ettirilir. Ancak bunlardan, ihraç olunacak malların muvakkaten tahakkuk ettirilen vergiden muafiyeti için bulundukları mahal varidat dairesine müracaatla bu malların nev'ini, miktarını, kaplarının adet ve miktarını ve hangi gümrükten çıkarılacağını gösterir bir nakliye tezkeresi almaları ve bu tezkere tarihinden itibaren altı ay zarfında bu mamulatın tamamen ihraç edildiğini gösteren gümrük idaresi vesikasını varidat dairesine ibraz etmeleri lâzımdır. Bu suretle hareket edilmediği takdirde mamulatın fabrikadan çıkarıldığı zaman tahakkuk ettirilmiş olan vergisi def'aten alınır.

Madde 10 — İthal olunacak eşyanın gümrük beyannamesini verenler aynı zamanda muamele vergisinin tahakkukuna esas olacak unsurları bu beyannamede göstermek mecburiyetindedirler. Bunun için ithalâtçılar ithal etmek istedikleri eşyanın orijinal fatura veya menşe şahadetnamesindeki kıymeti, nakliye, sigorta ve gümrükten çıkarılınca kadar yapılacak masraf ve rûsum ile bunların yekûnunu ve bu yekûna göre verilmesi lâzım gelen vergi miktarını bildirirler. Ancak 5 inci maddenin (C) fıkrasının 2 nci bendine göre maktu olarak matraha ilâvesine karar verilen resim, ücret ve masraflar ithalâtçılar tarafından beyana tâbi değildir.

Gümrükte verginin tahakkukuna memur olanlar matraha dahil unsurlar hakkında lâzım gelen tetkikleri yaptıktan sonra tesbit edecekleri matraha göre vergiyi tahakkuk ettirirler.

Orijinal fatura ve menşe şahadetnamelerinde yazılı ecnebi paraları Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince İstanbul borsasının son bir aylık vasatı kambiyo fiatlarına nazaran Türk parasına göre tutarını gösterir bir cetvel tanzim ve tatbika geçirmezden on beş gün evvel ilân olunur. Bu cetveller bir ay için muteberdir.

Kanun yolları

Eksperler, tetkik heyetleri ve itiraz komisyonları:

Madde 11 — İthalât eşyasında gümrük daireleri tarafından kanunun 10 uncu maddesine göre tahakkuk ettirilen vergiye alâkalılar yedi gün zarfında itiraz edebilirler. Bu takdirde beyan edilen matraha ait vergi istifa ve ihtilâflı matrah farkına ait vergi teminata raptolunarak malin ihracına müsaade edilir. İtirazlar Gümrük idaresince sekiz gün zarfında 1499 numaralı kanunun 30 uncu maddesinde yazılı heyete sevkolunur. Bu heyet on beş gün içinde karar verir. Bu kararlar kat'îdir.

Mal gümrükten geçtikten sonra tetkik veya ihbar üzerine tahakkuk ettirilecek vergiye mükellefler tarafından yapılacak itirazlar da aynı hükme tâbidir.

Madde 12 — Sinaî müesseseler tarafından verilen beyannamelerdeki kıymetin doğruluğuna varidat dairesince kanaat hasıl olmadığı takdirde bildirilen kıymete ait vergi usulen tahakkuk ettirilir ve ihtilâflı kıymetin tetkiki için tahakkuk memuru tarafından 15 gün zarfında 21 inci maddenin son fıkralarında yazılı tetkik heyetine müracaat olunur. Bu heyet bir ay içinde kararını verir.

Madde 13 — Tarh muameleleri ile tetkik heyetleri ve itiraz komisyonları kararları mükellefe yazı ile tebliğ olunur. Tebliğlerde, itiraz ve temyiz müddetlerinin hesabında, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda kabul edilen, hükümler cereyan eder.

Bu kanunda yazılı diğer müddetlerin son günü resmî tatil günlerine tesadüf ederse, müddet, tatili takip eden iş gününün akşamına kadar uzar.

Madde 14 — Mükellefler tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde tarholunan vergiye, takdir olunan kıymete itiraz edebilirler. İtirazların yazı ile olması şarttır. İtiraznameler mükellefin bağlı olduğu varidat dairesine veya ot mahallin en büyük malmemuruna pulsuz bir makbuz mukabilinde verilir.

Taahhütlü olarak posta ile gönderildiği halde postaya teslim tarihi, varidat dairesine tevdi tarihi sayılır.

Resen yapılan tarhiyata ve tetkik heyetince takdir olunan kıymete, varidat dairesinin itiraz hakkı, vilâyetlerde varidat müdürlüğüne, kazalarda mahallin en büyük malmemuruna aittir. Varidat dairesi tarafından yapılacak itirazların müddeti dahi on gündür,

Madde 15 — Tahakkuk memuru, mükellef tarafından verilen itiraznameyi on gün içinde vilâyetlerde varidat müdürüne, kazalarda en büyük malmemuruna mütaleasını ilâve ile teslim eder. Varidat müdürü veya en büyük malmemuru itirazı mucip hadiseyi, maddî hata ve yanlış nisbet tatbiki gibi açık bir hesap yanlışlığı şeklinde görürse düzeltilmesini tahakkuk memuruna emreder. Bunların haricindeki itiraz evrakını 2395 numaralı kanun mucibince müteşekkil tetkiki itiraz komisyonuna verir.

İtiraz, varidat daireleri tarafından yapılacak olursa itiraznamenin kısa esbabı mucibesile beş gün zarfında mükellefe tebliği lâzımdır. Mükellef bu tebliği aldığı tarihten itibaren on gün içinde tetkiki itiraz komisyonu nezdinde müdafaasını yazı ile yapar.

Madde 16 — Tetkiki itiraz komisyonlarının kararları kat'idir. Ancak verginin ihtilâflı kısmı, yüz liradan fazla bir miktara balığ ise bu kararlar kabili temyizdir.

Temyiz

Madde 17 — Mükellefler tetkiki itiraz komisyonları tarafından verilen kararların kendilerine tebliğini ve malmemurları da bu kararların kendilerine teslimini takip eden günden itibaren on beş gün içinde temyizden tetkikini isteyebilirler. Temyiz istidaları alâkadar varidat dairesine pulsuz bir makbuz mukabilinde verilir. Bu daireler temyiz istidalarını aldıktan sonra vilâyetlerde varidat müdürleri, kazalarda en büyük malmemurları vasıtasile temyiz komisyonuna verilmesi veya taahhütlü olarak posta ile gönderilmesi de caizdir.

Madde 18 — Temyiz talebi, tahsilâtı tehir etmez. Ancak temyiz talebinde: Tahriren istenilmiş olmak ve tarhedilen vergi miktarınca, para veya Hazine bonusu veya tahvilâtın yahut banka mektubu teminatı gösterilmek şartile temyiz komisyonunca, tahsilâtın tehirine karar verilebilir.

Tehir talepleri her işe tercihan karar altına alınır.

Madde 19 — Muamele vergisinin itiraz ve temyiz tetkikatında, kazanç vergisi itiraz ve temyiz tetkiklerinde cari şekil ve hükümler tatbik olunur.

Kayıt işleri

Madde 17 — Mükellefler tetkiki itiraz komisyonları tarafından verilen kararların kendilerine tebliğini ve malmemurları da bu kararların kendilerine teslimini takip eden günden itibaren on beş gün içinde temyizen tetkikini isteyebilirler. Temyiz istidaları alâkadar varidat dairesie pulsuz bir makbuz mukabilinde verilir. Bu daireler Temyiz istidalarını aldıktan sonra vilâyetlerde varidat müdürleri, kazalarda en büyük malmemurları vasıtasile temyiz komisyonuna gönderirler. İstidaların doğruca temyiz komisyonuna verilmesi veya taahhütlü olarak posta ile gönderilmesi de caizdir.

Madde 18 — Temyiz talebi, tahsilâtı tehir etmez. Ancak temyiz talebinde: Tahriren istenilmiş olmak ve tarhedilen vergi miktarınca, para veya Hazine bonusu veya tahvilâtı, yahut banka mektubu teminatı gösterilmek şartile temyiz komisyonunca, tahsilâtın tehirine karar verilebilir.

Tehir talepleri her işe tercihan karar altına alınır.

Madde 19 — Muamele vergisinin itiraz ve temyiz tetkikatında, kazanç vergisi itiraz ve temyiz tetkiklerinde cari şekil ve hükümler tatbik olunur.

Kayıt işleri

Madde 20 — Sinaî müesseseler, sigorta şirketleri, banka ve bankerler her sene kânunusani iptidasından itiba

ren mahallinin en büyük varidat memuru tarafından tasdik edilmiş bir muamele defteri ile, sınaî müesseseler iptidaî maddeler alım ve sarf hareketlerini gösterir ayrı bir defter tutmağa ve vergi mevzuuna giren mevat ve mamulâtı bunlar için tahakkuk ettirilmesi lâzım vergileri, muamele defterine günü gününe kayde mecburdurlar. İcabı halinde tasdik edilmek şartile bu defterler teaddüt ettirilebilir. Bu defterine ve muhteviyatına ait evrakı müsbitenin tahakkuk müruru zamanı müddetince saklanması ve talep halinde alâkalı memur ve müfettişlere gösterilmesi mecburî olduğu gibi diğer alış veriş yaptığı müesseselerde verginin tahakkukuna medar olacak cihetlere ait evrak, vesika ve defterini irac etmekle mükelleftir.

Madde 21 — Birinci maddenin A ve B fıkralarında yazılı muamele vergisi mükellefiyetine tâbi olupta:

A - Bu kanuna göre tutulması lâzım gelen defterler tutulmadığı, veya defterler tutulmuş iken muhteviyatına ait evrakı müsbite muhafaza ve ibraz edilmediği takdirde vergi iki kat olarak resen tarholunur.

B - Defterler tutulupta kayitler muamele defterlerine noksan geçirildiği takdirde noksana ait vergi iki kat olarak resen tarholunur.

C - Defterler tutulupta kayitler muamele defterlerine noksan geçirildiği takdirde noksana ait vergi iki kat olarak resen tarholunur.

C - Defterler tahrif veya hilâfi hakikat vesika tanzim olunduğu takdirde hasıl olan farka ait vergi üç kat olarak resen tarhedilmekle beraber haklarında ayrıca takibat yapılır.

D - Beyanname vaktinde verilmediği halde tamamı, veya beyanname defter kayitlerine uygun olmadığı takdirde noksanı % 20 fazlasile tahakkuk ettirilir.

Fiillerin tekerrürü halinde cezalara bir misli zammolunur. Yukarı ki fıkralarda yazılı resen yapılacak tarhiyatta matrahlar, hesap mütehasssının kullanıldığı vilâ-

yetlerde en büyük malmemurunun veya vekil edeceği memurun reisliği altında bu mütehasıslardan birile mükellefin mensup olduğu müseccel meslekî teşekküller tarafından ve bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde ticaret odalarınca ve bu da yoksa belediyelerce kendi azalarından veya hariçten seçilecek iki vukuf ehlinden kurulan dört kişilik bir heyet tarafından tayin olunur.

Hesap mütehasısları bulunmayan vilâyet merkezlerinde mütehasısların yerine bu heyetlerde varidat müdürü veya tevkil edeceği memur bulunur.

Kazalarda bu heyetler, en büyük malmemurunun veya vekilinin reisliği altında varidat memuru ve biri meslekî teşekküllerden, yoksa belediyeden ve diğeri ticaret odası tarafından, ticaret odası da yoksa her ikisi de yukarıki fıkrada gösterildiği surette belediye tarafından seçilmiş iki aza ile kurulur.

Meslekî teşekküller ve belediye ticaret odaları bulundukları mahallin en büyük malmemurunun iş'arı üzerine vukuf ehlini ve bunların sayısı kadar da yedek azayı seçerler.

Madde 22 — 11 inci madde mucibince tahakkuk ettirilip ihtilaflı matraha ait olmasından dolayı tahsil olunmayan vergiler iki kat ve mal gümrükten geçtikten sonra tahakkuk ettirilen vergiler üç kat olarak alınır.

Kambiyo temevvüçlerinden dolayı beyan ile tahakkuk arasında husule gelecek farklar bu hükme tâbi değildir.

Verginin tahsili

Madde 23 — Sigorta şirketleriyle banka ve bankerler her ay için tahakkuk ettirilen vergiyi ertesi ayın on beşinci günü akşamına kadar ödemeğe mecburdurlar. Sınaî müesseseler her ay için tahakkuk ettirilen vergiyi tahakkuku takip eden aydan itibaren iki müsavi taksitte ve iki ayda tediye ederler.

Mamulatını veresiye satmış olduğunu isbat eden müesseselerin vergisi, biri taallük ettiği ayı takip eyleyen üçüncü ay içinde, diğeri dördüncü ay içinde olmak üzere iki taksitte alınır.

Gününde verilmeyen taksitler % 10 zam ile tahsil olunur.

Madde 24 — İthalât maddelerinin muamele vergisi, eşya gümrüklerden çıkarılmadan evvel alınır. Hükümetçe kabul edilecek bankalardan birisi tarafından teminat verenlerden vergin tahsili bir ay tecil olunur, 1499 numaralı kanunun 13 üncü maddesinde yazılı hallerde muamele vergisinin tecili de aynı hükme tâbidir.

Madde 25 — Resen veya ikmalen yahut ihbar veya tetkik neticesinde tarhedilen vergiler ve zamları katileştiği tarihten itibaren bir ay içinde tahsil olunur.

Madde 26 — Bu kanunda yazılı olan vergi ve zamlarını ve para cezalarını miadında vermeyenler hakkında Tahsili Emval Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Madde 27 — Vergiye esas olan muamelenin yapıldığı malî yılın sonundan itibaren her hangi sebeple olursa olsun üç yıl içinde tarhedilmeyen ve tarhedilip te kat'iyet kesbettiği malî yılı takip eden malî yıldan itibaren on yıl içinde tahsil olunmayan vergiler müruru zamana uğrar.

Cezaî hükümler

Madde 28 — Salâhiyetli memurlara bu kanun mucibince ibrazı lâzım gelen defter, evrak ve vesikaları ibraz etmekten imtina edenler hakkında sulh mahkemelerince 25 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası hükmolunur.

Madde 29 — Vergi tarhı hususunda vazifeli olan memurlar, resen takdir heyetleri, itiraz komisyonları ve eksperler heyeti aza ve reisleri yaptıkları vazife dolayısıyla öğrendikleri sırları ifşa edemezler. Hilâfına hareket edenler Türk Ceza Kanununun 198 inci maddesine göre ceza

görürler. Bunlardan cürümleri tekerrür edenler bir daha Devlet hizmetinde kullanılmazlar.

Madde 30 — Maliye memurları mükelleflerin hususî hesap hizmetlerini ve yazı işlerini ifa edemezler. Yapanlar memuriyet vazifelerini suiistimal etmiş sayılırlar.

Madde 31 — Verilen vazifeleri yapmayan memurlar ile resen takdir heyetleri, itiraz komisyonları ve eksperleri heyeti aza ve reisleri ve 20 ve 30 uncu maddede yazılı cürmü işleyenler hakkında Memurin Muhakemat Kanununa tâbi olmaksızın takibat yapılır.

Müteferrik hükümler

Madde 32 — Vefat, tasfiye, fesih ve iflâs hâilenle, defterlerin Türkçe tutulması, komisyon ve heyetlerin nisabı, akraba işleri, devamsızlık, bulunmayan azaya vekâlet hususlarında, Kazanç Kanununda yazılı hükümler Muamele vergisi için de aynen tatbik olunur.

Madde 33 — Yanmak, su basmak gibi mücbir sebepler yüzünden mahvolan sigortasız sınaî müesseselerin buna tekaüdüm eden yıl için tahakkuk ettirilmiş olan vergilerinden, henüz tahsil edilmemiş olanlar Maliye Vekâletince terkin olunur.

Madde 34 — Muamele vergisi hakkındaki 21/7/1931 ve 29/5/1932 tarihli ve 1860 ve 1995 numaralı kanunlar mülğadır.

Birinci Muvakkat Madde — Bu kanun hükümlerine göre yeniden vergi ile mükellef olmaları lâzım gelen kimseler, kanunun meriyetinden, itibaren on beş gün zarfında muamele ve iptidaî maddeler defterlerini tasdik ettirmeğe ve muamelelerini bu deftere geçirmeğe mecburdurlar.

İkinci Muvakkat Madde — Bu kanunun neşrinden mukaddem zamana ait olarak tahakkuk etmiş olan vergiler bu kanunun hükümleri dairesinde tahsil olunacağı gibi tahakkuk etmemiş olanlar da bu kanuna göre tahakkuk ettirilerek tahsil edilir.

Madde 35 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 36 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Dahiliye, Maliye, İktisat ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

13/5/1934

**Matbuat Umum Müdürlüğü teşkilâtına ve
vazifelerine dair kanun**

Kanun No. 2444

Kabul tarihi: 26/5/1934

Madde 1 — Dahiliye Vekilliğine bağlı Matbuat Umum Müdürlüğünün vazifeleri şunlardır:

A) Gerek memleket dahilinde ve gerek haricindeki siyasî, iktisadî, içtimai ve harsî hareketler bakımından yerli ve yabancı neşriyatı takip etmek;

B) Millî matbuatın inkılâp prensiplerine, Devlet siyasetine ve millet ihtiyaçlarına uygun olmasını temin eylemek;

C) Memleketimiz içinde milliyet ve demokrasi esaslarına mugayir fikir cereyanlarının yayılmasına mâni olmak için tedbirler almak, bu gibi cereyanlar ile neşriyat vasıtasile mücadele etmek;

D) Matbuatın en mühim bir telkin ve terbiye vasıtası olmak vasfını tahakkuk ettirmek için tedbirler almak,

E) Millî gazeteciliğimizin seviyesini yükseltecek tedbirlerin alınmasında rehberlik etmek (Gazetecilik kursu ihdası, Matbuat mensupları birliği ve Kulübü vücade getirilmesi ve Matbuat kongrelerinin yapılması ve saire gibi);

F) Memleket haricinde Türkiyeyi tanıttırmayı ve menfî propagandalarla mücadeleyi temin eylemek;

G) Kendi sahasında neşriyat yapmak;

H) Matbuat Kanununun tatbikına nezaret etmek;

İ) Beynelmilel matbuat teşekküllerde meslekî temas ve münasebetlerde bulunmak;

J) Radyo, filim ve tiyatro gibi efkârı umumiye ile alâkadar olan vasıtaları murakabe etmek.

Matbuat Umum Müdürlüğü bu vazifelerin alâkadar vekâletler ve makamlarla temas ve muhabere ederek ifa eyler.

(J) Fıkrasında beyan olunan vasıtaların murakabesinde Maarif Vekâletinin direktifleri nazarı itibara alınır.

Madde 2 — Matbuat Umum Müdürlüğü İstihbarat, Neşriyat ve Propaganda servislerini ihtiva eder. Bu servisler lüzumu kadar bürolara ayrılır.

Bu servisler aşağıda yazılı vazifeleri görürler:

A) Devletin dâhilî ve haricî politikadaki umumî prensipleri, millî ahlâk, haberlerin doğruluğu, yabancı tahrikat ve propagandalar, Devlet icraatının efkârı umumiyeğe lâyık oldukları eb'at ve ehemmiyette arzı, millî kültür, matbuata verilen direktiflerin tatbiki ve matbuat kanunu bakımlarından iç neşriyatı;

B) Memleketlerin cihan siyasetindeki temayülleri, dâhilî siyasetlerindeki tezahürleri, Türkiye ile olan münasebetleri ve kültür hareketleri bakımlarından haricî neşriyatı takip eylemek,

C) Umum Müdürlüğün gündelik bültenleri (Ayın Tarihi), Yıllık, hariç için neşriyat ve broşürler gibi teşebbüslerine ve neşriyatına lâzım olan bircümle vesikaları hazırlamak ve toplamak,

D) Umumî Müdürlüğün vereceği direktifleri gerek bültenler vasıtasile, gerek telefon ve telgrafla icap edenlere bildirmek,

E) Günlük bültenler, makaleler, Ayın Tarihi, Yıllık ve broşürler yapmak,

F) Ecnebi memleketlerde yapılacak propagandanın, vasıtalarını hazırlamak,

G) Memleket dahilinde radyo neşriyat programlarını tanzim etmek,

H) Memleket haricinde radyo vasıtasile propaganda, yapmak imkânlarından istifade eylemek,

İ) Memleket dahilinde yapılan filmlerin senaryolarını ve hariçten gelen filmleri kontrol etmek,

J) Senaryolar hazırlatmak,

K) Memleket sahnelerinin repertuvarlarını kontrol etmek,

L) Her memlekete ve hâdiyese ait vesikaları, fotoğrafları, gazete ve mecmua koleksiyonlarını, kupürlerini, kitapları ve muhaberatı tasnif ve hıfzetmek,

M) İcap eden vilâyetlerde bu kanun hükümlerinin tatbik ve takibini valilerin idaresi altında çalışacak Matbuat Umum Müdürlüğü mümessilleri veya muhabirleri vasıtasile temin eylemek.

Madde 3 — Matbuat Umum Müdürlüğünün maaşlı ve ücretli memurları teşkilât kadrosu bu kanuna bağlı cetvelde gösterilmiştir. Bu kanuna bağlı cetvelde yazılı ücretli vazifelere, 1452 sayılı kanunda gösterilen emsal hasılları tekabül eden maaştan bir derece aşağı maaşla memur tayini caizdir.

Lüzum görüldüğü takdirde Matbuat Umum Müdürlüğüne ve Umum Müdürlük memuriyetlerine diğer Vekâletlerin memurlarından biri de tayin edilebilir.

Madde 4 — 22 mayıs 1932 tarih ve 2205 numaralı kanunun ikinci ve beşinci maddeleri ilga edilmiştir.

Madde 5 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 6 — Bu Kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

28/5/1934

Cetvel

<u>Derece</u>	<u>Memuriyetin nevi</u>	<u>Adet</u>	<u>Maas</u>	<u>Ücret</u>
	Umum Müdür	1		500
	Başmüşavir	1		400
	1 inci sınıf müşavir	4		300
	2 » » »	3		250
	Raportör	2		200
	Şef	2		150
10	»	1	35	
11	»	1	30	
13	Memur	2	22	
	»	1		100
14	Kâtip	<u>2</u>	20	
		<u>20</u>		

1933 malî senesi Nafia Vekâleti bütçesinin şoseler ve köprüler tahsisatından (50,000) liranın Ankara şehri imar müdürlüğünce yapılacak istimlâk işlerine sarfına dair kanun

Kanun No. 2453

Kabul tarihi: 27/5/1934

Madde 1 — Ankara Şehri İmar Müdürlüğünce açılmakta olan Mukaddem yolu ile Mukaddem - Hamamönü birleşme kısmının ve Bahriye Caddesi ile Halkevi arasında kalan parçaların istimlâkine tahsis edilmek üzere 1525 numaralı kanun mucibince 1933 malî senesi Nafia Vekâleti bütçesinde açılmış olan şoseler ve köprüler faslına ait tahsisattan (50 000) liranın sarfına mezuniyet verilmiştir.

Madde 2 — Birinci maddede yazılı tahsisat bu kanunun neşri tarihinde toptan Ankara şehri imar müdürlüğü emrine Cümhuriyet Merkez Bankasına yatırılır ve istimlâk vuku buldukça istihkak sahiplerine verilecek vesikalar üzerine banka tarafından tediye edilir.

Madde 3 — İkinci madde mucibince bankaya yatırılmış olan tahsisattan istihlâk sahiplerine verilen miktar Ankara Şehri İmar Müdürlüğü 1933 bütçesinin varidat ve masraf cetvellerinde açılacak fasıllara irat ve tahsisat kaydolunur.

Bu tahsisattan 1933 malî senesi zarfında sabredilmeyen kısmı aynı maksat için 1934 malî senesi zarfında dahi istimal olunur.

Madde 4 — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 5 — Bu Kanunun hükümleri icraya Dahiliye, Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

28/5/1934

Damga resmi kanununa müzeyyel kanun

Kanun No. 2455

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — 23 mayıs 1928 tarih ve 1324 numaralı Damga resmi kanununun:

A - 11 inci maddesinin 1-11 inci fıkralarında yazılı resim miktarları iki kat;

B - Mezkûr maddenin 12,13,14,15,16,32,36,37,43,55,63,71,72,81 ve 75 inci fıkralarında yazılı resim miktarları bir kat;

C - 13 üncü maddesinin 8 inci fıkrasında yazılı resim miktarı iki kat;

D - 27 nci maddesinde yazılı resim miktarı bir kat arttırılmıştır.

Madde 2 — 32 inci maddenin 18,21,32,34,36,40,43,45,55 inci fıkraları lağvedilmiştir.

Madde 3 — Mezkûr kanunun 13 üncü maddesinin (9) uncu fıkrasının ikinci bendine (plajlar) kelimesi konulmuştur.

Madde 4 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 5 — Bu kanunun icrasına Maliye Vekili memurdur.

29/5/1934

**Gümrüklerde istimal olunan bazı evraka Müdafaa
pulu ilsakı hakkında kanun**

Kanun No. 2456

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — Gümrük idarelerine ibraz olunacak esas beyannamelerden muhtevi olduğu emval ve eşyanın sıf kıymeti (5 000) liraya kadar olanlara (5 000 dahil) bir liralık ve (7 500) liraya kadar olanlara (7 500 dahil) iki liralık ve bu haddenden yukarı olanlara iki buçuk liralık; manifesto ve barnamelere yirmi kuruşluk müdafaa pulu ilsak olunur. Müdafaa pulları bu evrakın asıl nüshalarına yapıştırılır ve evrakı tanzim ve imza edenler tarafından iptal edilir. Müdafaa pulu yapıştırılmamış olan evrak, gümrüklerce kabul olunmaz.

Muvakkat Madde — Müdafaa pulu tap ve tevzi olununcaya kadar, birinci maddede yazılı evraka damga pulu ilsak olunur.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun icrasına Maliye, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

29/5/1934

**Mevduatı koruma kanununun 8 inci maddesine bir
fıkra ilâvesine dair kanun**

Kanun No. 2457

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — 2243 numaralı mevduatı koruma kanununun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir:

Bankalar kasalarında nakten bulundurmağa mecbur oldukları karşılık ihtiyatın azamî yüzde ellisini Maliye Vekâletinin muvafakatini almak şartile faiz getiren menkul kıymetlere tahvil etmekte muhtardırlar.

Bunların ihtiyarı ile yapacakları bu muamele, mevduat sahiplerinin mevduatlarını nakten geri almak haklarını hiç bir suretle tahdit edemez.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti me-murdur.

29/5/1934

Muhtelif maddelerden alınacak İstihlâk Vergisi hakkında kanun

Kanun No. 2458

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — Aşağıda yazılı maddelerin memlekete ithallerinde veya memleket dahilinde istihsal veya imallerinde hizalarında yazılı miktarlarda istihlâk vergisi alınır:

I) Kahve (çiý, kavrulmuş, kahve kabuğu, hazırlanmış kahve dahil) beher kilogramından yirmi beş kuruş;

II) Çay (Taklit çaylar dahil) beher kilogramından 50 kuruş;

III) Kakao (Tane, toz veya hamur, yağ halinde, şekerli ve şekersiz dahil) beher kilogramından 50 kuruş;

IV) Kauçuk mamulâtı:

A - Ham kauçuk (Temizlenmiş, temizlenmemiş ve döküntüleri) beher kilogramından 100 kuruş;

B - Gümrük Tarife Kanununun 447 nci maddesinde yazılı mamulâtın (Tam veya parça halinde memlekete ithalinde) beher kilogramından 50 kuruş;

V) Pencere camı (her nevi) beher kilagramından 4 kuruş;

VI) Kâğıt (sargılık kâğıt, matbaa kâğıdı, yazı kâğıdı ve her nevi mukavva dahil) beher kilogramından 3 kuruş;

VII) Çimento, beher tonundan 250 kuruş;

VIII) Deri mamulâtı:

A - Kösele ve vaketelerden beher kilogramından 15 kuruş;

C - Vidala, rugan ve sair ince derilerden beher kilogramından 30 kuruş;

IX) Pamuk ipliği ve pamuklu mensucat ve mamulâtından:

A - Hariçten ithal olunan veya dâhildeki fabrikalarda imal olunup fabrikadan satılan pamuk ipliklerinin beher kilogramından 9 kuruş;

B - Hariçten ithal olunan mensucat ile dâhildeki fabrikaların kendi imal ettikleri ipliklerle dokunan pamuklu mensucattan;

1) Beher; metre murabbainın sıkleti 150 grama kadar (150 dahil) olanlardan beher kilogramdan 20 kuruş;

2) Beher metre murabbainın sıkleti 150 gramdan fazla olanlardan beher kilogramdan 10 kuruş;

3) Gümrük Tarife Kanununun 39 ve 40 ıncı fasıllarına dahil diğer pamuklu maddelerden beher kilogramdan 50 kuruş;

X) Yün ipliği, yünlü mensucat ve mamulâtından:

A - Hariçten ithal olunan veya dâhildeki fabrikalarda imal edilip fabrikadan satılan yün ipliklerinin beher kilogramından 30 kuruş;

B - Hariçten ithal olunan veya dâhildeki fabrikalarda, bu fabrikaların kendi imal ettikleri ipliklerle dokunan alelûmum yünlü mensucattan:

1 - Beher metre murabbainın sıkleti 600 grama kadar (600 dahil) olanlardan beher kilogramdan 40 kuruş;

2 - Beher metre murabbainın sıkleti 600 gramdan fazla olanlardan beher kilogramdan 20 kuruş;

3 - Gümrük ithalât Tarife Kanununun 11, 12, 13 üncü fasıllarına dahil sair yüklü maddelerden beher kilogramından 50 kuruş;

Sıkletin hesabında, kilo kesirleri kilo itibar olunur. Vergiye tâbi maddelerin zurufu hakkında, gümrük resminin sureti hesabında kabul ve tatbik olunan usuller aynen cereyan eder.

Madde 2 — Karışık mamulâtta kıymetli cins miktarı % 25 ten (25 dahil) fazla olmadıkça madde asliyenin mamulünün; kıymetli cins miktarı % 25 ten fazla bulunduğu takdirde, heyeti umumiyesinden kıymetli madde mamulünün vergisi alınır.

Madde 3 — Kabulü muvakkat usulile veya Gümrük Tarife Kanununun beşinci maddesi mucibince gelen eşyadan ve halı ipliğinden ve Türkiye dahilinde imal edilip ihraç olunan eşyadan bu vergi alınmaz. Şu kadar ki kabulü muvakkat suretile giren eşya, kanunî müddeti zarfında ihraç edilmeyecek olursa bidayeten teminata raptolunan vergi, irat kaydolunur. Yerli mamulâtta olup yukarıki fıkra mucibince ihraç dolayısıyla vergiden istisna edilen eşya hakkında muamele vergisi kanunundaki hükümler dairesinde muamele olunur. Memlekete ithal veya dahilde imal sırasında vergisi verilmiş dan maddelerin, memleket dahilinde yeni bir ameliyeye tâbi tutulmaları halinde başkaca istihlâk vergisi alınmaz.

Madde 4 — İstihlâk resmi dolayısıyla çimento fiatleri tezyit edilemez. Aksine hareket edenler hakkında umumi hükümlere tevfikân kanunî takibat yapılır.

Madde 5 — Birinci ve ikinci maddede yazılı vergiler ithalât maddelerinde gümrük resmile birlikte ve aynı usul ve merasim dairesinde tahsil edilir. Dahildeki istihsalât ve imalâtta verginin tarh, tahakkuk ve tahsil muameleleri 2430 numara ve 10/5/1934 tarihli muamele vergisi kanunu mucibince cereyan eder.

Muvakkat Madde — Fabrika ve imalâthanelerle bu

malları hariçten ithal edip toptan satan müesseseler kanunun neşrinden itibaren 48 saat zarfında fabrika, imalâthane, depo ve mağazalarında istihlâk vergisine tâbi bulunan mallarının cins ve miktarını ve bulundukları yerleri gösterir bir beyannameyi bulundukları mahal varidat tahakkuk dairelerine tevdi mecburdurlar. Bu beyannamelere göre tahakkuk ettirilecek vergiler fabrika ve imalâthanelerden mal satıldıkça ve diğerlerinden nihayet üç ay zarfında müsavi üç taksitte tahsil olunur.

Madde 6 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 7 — Bu Kanunun hükümlerini icraya Maliye, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

29/5/1934

Tayyare resmi hakkında kanun

Kanun No. 2459

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — Millî Müdafaa hava kuvvetleri teçhizatına karşılık olmak üzere:

A — Tapu senetlerinden:

Taallûk ettiği gayrimenkul kıymeti (1 000) liraya kadar olanlarda (1 000 dahil) 20, yukarı olanlarda 50 kuruş;

B — Biletle girilmesi mutat olan tiyatro, sinema, konser, sirk ve plâjlarda:

Beher bilet bedelinin asılları üzerinden % 10;

C — Gramofon plâklarının beherinden 10 kuruş tayyare resmi alınır.

Madde 2 — Birinci maddede yazılı resimlerden:

(A) Fıkrasındaki alâkadar dairece senedin tanzim ve itası sırasında senet üzerine,

(B) Fıkrasında yazılı olanlar biletler üzerine,

(C) Fıkrasında yazılı olan da gümrüklerden veya dahildeki imalâthanelerden mağazalara nakil sırasında üzerlerine tayyare pulu yapıştırılmak suretile alınır.

Madde 3 — Mahkeme ve dairelere verilecek arzuhal ve lâyhalarla evrak takibine mahsus numara pusulalarına 1 kuruşluk tayyare pulu yapıştırılır.

Madde 4 — Her sene otuz ağustos tayyare bayramı günü, posta ve telgraf ücretlerinden ayrı olarak Posta ve telgraf idaresince, kartlara yirmi paralık, mektuplara 1, taahhütlü ve kıymetli mektuplara 2,5 ve telgraflara 5 kuruşluk tayyare pulu yapıştırılır.

Madde 5 — Evlenme, noter dairelerinde, köy ve inzibat işlerinde kullanılması mutata olan ve nev'i, kıymeti bağlı listede yazılı bulunan varakalar kıymetli evraklardan olarak ve bu meyanda, mevcut hüküm ve talimat dâhilinde Hazinece hazırlatılarak satılır.

Madde 6 — 1454 numara ve 18/5/1929 tarihli kanunla bina, arazi, kazanç ve hayvanlar vergilerinden idarei hususiye hissesi ismile alınmakta olan hisselerin tayyare resmi olarak hazinece cibayetine devam olunur.

Madde 7 — Birinci maddenin (B) fıkrasında yazılı mahallerde bilet istimal etmeyen müessese sahiplerinden 100, tekerrürü halinde 200 lira ve bu mahallerde kullanılan biletlere tayyare pulu yapıştırılmadığı takdirde müessese sahibinden her bilet için 20, C- fıkrasında yazılı plâklar, pul yapıştırılmamış halde dükkân ve mağazalarında bulunduran veya satanlardan her plâk için (40) kuruş alınır.

Yukarıda yazılı resim ve ceza zamları, ödenmediği takdirde mal memurları vasıtasile ve Tahsili Emval kanununa tevfikân tahsil edilir.

Madde 8 — Kazanç, veraset ve intikal vergileri kanunları mucibince mükelleflerin verecekleri vergi beyannamelerine bir liralık tayyare pulu yapıştırılır.

Muvakkat Madde 1 — Fabrikalarda ve mağazalarda bulunan plâklar bu kanunun neşri tarihinden itibaren 24 saat zarfında sahipleri tarafından bulundukları mahal varidat tahakkuk idaresine bir beyanname ile bildirilir. Bildirmeyenler hakkında yedinci maddenin pulsuz plâklar hakkındaki hükmü tatbik olunur.

Muvakkat Madde 2 — İstimali mecburî olan pullar hazırlanıncaya kadar damga pulu kullanılır.

Madde 9 — Bu Kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 10 — Bu Kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

29/5/1934

Beşinci maddeye bağlı liste

Cinsi	Fiatı Lira	K
Evlenme evrakı		
Beyan kâğıdı		10
İlâm »		10
İzin »		10
Muvafakat kâğıdı		10
Kayıt ihraç kâğıdı		10
İhbarname kâğıdı		10
Bülten		10
İkametgâh ilmühaberi		10
Sıhhat raporu		10
İlân tezkeresi		20
Evlenme zarfı		20
Evlenmek ilmühaberi		10
Birinci sınıf evlenme cüzdanı	5	00
İkinci sınıf evlenme cüzdanı	2	50
Üçüncü sınıf evlenme cüzdanı	1	00

	Noter evrakı	
Noter kâğıdı		10
Beyanname		10
İstifsarname		10
Protesto		20
Vekâletname		20
Resen senet		20
	İnzibat işlerine ait evrak	
1 numaralı hüviyet varakası		2
2 » » » »		2
Beyan varakası		2
İhtar »		2
	Köy işlerine ait evrak	
Bekçi cüzdanı		20
Vesaiti nakliye cetveli		50
Köy makbuzu		50
Borç ödeme tebliğnamesi	1	00
Muhtar seçme mazbatası		20
Aza seçme mazbatası		20
Muhtar buyrultusu		20
Muhtar tebliğnamesi		10
Bekçi intihap mazbatası		10

**Tütün ve müskirattan alınacak Müdafa
Vergisi hakkında kanun**

Kanun No. 2460

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — Dahilde İnhisar İdarelerince satılacak veya bandorallanacak tütün ve müskirat mamulâtından aşağıda yazılı miktar ve nisbetler üzerinden müdafaa vergisi alınır:

.....

A) Paket satış fiyatı (25) kuruş ve daha fazla olan ve içinde 20 adet sigara veya 20-25 gram tütünü muhtevi bulunan mamulatin (Enfiye ve tömbeki dahil) beher paketinden (1) kuruş; ve bu fiattan aşağı satılan mamulatin beher paketinden yirmi para.

Paketlerin muhteviyatı 20 sigara veya 20-25 gram tütünden eksik veya fazla olduğu takdirde vergi, yukarıdaki esasa göre, mütenasiben tayin ve kesirleri, 10 veya 20 paraya iblâğ olunur.

B) Şişe hacimleri 25 santilitre ve daha fazla olan rakı, konyak ve likörlerin beher şişesinden iki kuruş ve hacimleri yirmi beş santilitreden aşağı olan şişelerden de bir kuruş; şampanya ve viski şişelerinden (25) kuruş.

C) Şarapların beher litresinden bir kuruş; biranın fıçısı ile satılanlarının beher litresinden iki kuruş ve şişede satılanlardan bir kuruş.

Madde 2 —Paket ve şişelerden alınacak vergi, paket kâğıtlarına basılmak veya paket ve şişelerin üzerine konulacak etiketlerde ayrıca gösterilmek suretile; şarap ile fıçılardaki biradan alınacak vergi ise, inhisar resmi ile birlikte ve aynı usul ve merasim dairesinde tahsil olunur. İnhisar İdaresi şarapları da aynı esasa tâbidir.

Muvakkat Madde — Paket ve şişelere konulacak etiketler hazırlanmaya kadar inhisar idaresi, bu vergiyi, satış bedellerine ilâveten istifa eder.

Madde 3 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun icrasına Maliye, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

29/5/1934

**Madenî ufaklık para hakkındaki 3 haziran 1933 tarih
ve 2257 numaralı kanunun bazı maddelerinin tadiline
ve bu kanuna bir madde ilâvesine dair kanun**

Kanun No. 2461

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — Madenî ufaklık para hakkındaki 2257 numaralı kanunun birinci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

İşbu kanunun neşri tarihinden itibaren Maliye Vekâletince tedricen sekiz milyon liralık gümüş ufak para çıkarılır. Maliye Vekili bu miktarı görülecek lüzuma göre on altı milyon liraya iblâğa mezundur.

12 şubat 1340 ve 16 nisan 1341 ve 4 şubat 1928 tarih ve mezuniyet verilen on milyon liralık yüz paralık ve beş ve on kuruşluk bronz ve yirmi beş kuruşluk nikel meskûkâtın ve 1326 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun 10 uncu maddesile 2 şubat 1332 tarihli kanunun hükümlerine göre tedavüle çıkarılmasına salâhiyet verilen bir milyon liralık beş, on, yirmi ve nikel ve bronz para basmak için Maliye Vekâletine mezuniyet verilmiştir.

Madde 2 — Mezkûr kanunun ikinci maddesi şu şekilde tadil edilmiştir:

Basilacak gümüş paraların evsafı şöyle olacaktır:

		<u>Avarı</u>	<u>Sıkleti</u> <u>Gram</u>	<u>Sıklet ve</u> <u>ayar</u> <u>toleransı</u> <u>Binde</u>
100	kuruşluk	830	12	± 6
50	»	830	6	± 6
25	»	830	3	± 6

Madde 3 — Mezkûr kanunun dördüncü maddesine aşağıdaki fıkra ilâve edilmiştir:

On paralık bronz için tesbit olunan halitayı icabına göre değiştirmeye Maliye Vekili salâhiyetlidir .

Madde 4 — Mezkûr kanunun on birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

.....

Bu kanunun tatbikine müteallik bilûmum muamelât Darphanenin mütedavil sermaye hesabından tedvir ve bu hususta muktazi makine, alât ve edevat bedelleri de bu hesaptan tesviye edilir.

Basılacak gümüş paralar Hazineye tevdi edildikçe irat kayıt ve madenî ufaklık para basılması için ihtiyar edilecek masrafların karşılığı bu paradan temin edilir.

Madde 5 — Mezkur kanunun on ikinci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

Maliye Vekâleti bu kanunun tatbikine başlanmasını teminen bir milyon liraya kadar avans verebilir.

Madde 6 — Mezkûr kanuna şu madde ilâve edilmiştir:

Bu kanun hükmüne tevfikân basılacak ufak para ile müdafaa ve tayyare pulları, buğdayı koruma karşılığı kanununa göre basılacak pul ve makbuz işlerinde muayyen mesai saatleri haricinde çalıştırılacak olan maaşlı ve ücretli Darphane ve Damga Matbaan memur ve müstahdemlerine fazla çalışmalarına mukabil her fazla saat için bir aylık maaş veya ücretlerinin 1/180 nisbetini geçmemek üzere munzam ücret verilir ve kesirler yarım saat itibar olunur. Yeni paraların basılması işinde fevkalâde gayret ve hizmet görülenlere Maliye Vekâletinin tensip edeceği miktarda nakti mükâfat verilir. Ancak bu suretle bir ay zarfında verilecek mebaligin mecmuu her memur ve müstahdemnin bir aylığını geçemez.

Madde 7 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 8 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili mezdur.

29/5/1934

**Sivas — Erzurum hattını inşa için dahili istikraz
aktine dair kanun**

Kanun No. 2463

Kabul tarihi: 28/5/1934

Madde 1 — Hâsılı Sivas - Erzurum hattını inşaya tahsis edilmek ve senelik faiz ve ikramiye yekûnu yüzde yedi olmak ve itibarî kıymeti her sene on milyon lirayı geçmemek ve yirmişer senede itfa edilmek şartile azamî otuz milyon liralık hâmiline muharrer tahvil ihracı suretile dahili istikraz aktine Maliye Vekili mezundur.

Madde 2 — Bu istikraz tahvillerinin itibarî kıymetlerde ihraç fiatleri arasındaki fark ve ihraç muamelesi için yapılacak her türlü masraflar yekûnu istikrazın itibarî miktarı baliğinin yüzde sekizini geçemez.

Madde 3 — Bu istikrazın ihraç şartları, tediye servisleri, ikramiye ve itfa plânları Maliye Vekâletile Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası arasında aktolunacak bir mukavele ile tayin ve tesbit olunur.

Madde 4 — İtfa plânı mucibince bu istikraz tahvilleri kur'a ile başbaşa itfa ve ikramiyeleri de kur'a ile tayin ve tevzi edilir. Kur'a neticeleri Maliye Vekâleti ve Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası tarafından ilân olunur.

Madde 5 — Bu kanuna müsteniden çıkarılacak tahviller ihraç tarihinden itibaren ancak on sene geçtikten sonra itibarî kıymetleri başabaş tediye edilmek şartile tedavülden kaldırılabilir.

Madde 6 — Bu istikrazın ihracına müteallik her nevi ilânlar, muvakkat ve kat'î tahviller ve bunların kuponları ile tediyelerine müteallik evrak ve senetler, faiz ve ikramiyeler ve diğer muameleler bu istikrazın tamamen itfasına kadar her türlü vergi ve resimden muaftır.

Madde 7 — Bu istikraz tahvilleri umumî ve mülhak bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerce, vilâyet hususî idareleri ve belediyelerce yapılacak müzayede,

.....

münakaşa ve mukavelelerde teminat olarak itibarî kıymetleri üzerinden başabaş kabul edilir.

Teminatın irat kaydine karar verildiği takdirde karar tarihinden evvel bu tahvillere isabet eden ikramiyeler ve vadesi hulûl eden faiz kupon bedelleri tahvil sahiplerine ve ancak ikramiye meyanında tahvilin imha bedeli varsa yalnız o miktar, tahvili teminat olarak alan idare ve müesseselere ait olur.

Bu tahviller Hazinece satılmış ve satılacak olan millî emlak bedellerinin tediyesinde dahi başabaş kabul olunur.

Madde 8 — Bu istikrazın senelik faiz; ikramiye ve itfa akçesi karşılıkları her sene düyunu umumiye bütçesinde açılacak bir faslı mahsusa tahsisat olarak konur.

Madde 9 — Bu istikraz hâsılı her sene varidat bütçesinde açılacak bir faslı mahsusa irat ve yapılan masrafları karşılayan miktarı Düyunu umumiye ve mütebakisi Nafia bütçesine tahsisat olarak kaydedilir. Tahsisatın artan kısmı ertesi seneye devrolunur.

İstikrazın ilk masraflarını temin için, yukarıki fıkra mevzu bahis tahsisatla mahsubu icra edilmek üzere her tertipte yirmi bin liraya kadar muvakkat sarfiyat icrasına Maliye Vekili mezundur.

Madde 10 — Faiz kupon bedelleri ve ikramiyeler, tediyesi iktiza eden tarihten itibaren beş senelik ve tahvil bedelleri, tediyesi lâzım olan tarihten itibaren on senelik müddet geçtikten sonra Hazine lehine müruru zamana uğrar.

Madde 11 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 12 — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

29/5/1934

Umumî nüfus sayımı hakkında kanun

Kanun No. 2465

Kabul tarihi: 29/5/1934

Madde 1 — 1935 senesinde Türkiye cumhuriyetinde umumî nüfus sayımı yapılacaktır.

Madde 2 — Nüfus sayımı ameliyesi, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla memleketin ziraî, sınaî, ticarî faaliyeti hakkında malûmat cemine de teşmil olunabilir.

Madde 3 — 1934 senesinde memleketin bazı kısımlarında nüfus sayımı tahsisatından tecrübe sayımları icrasına İstatistik Umum Müdürlüğü mezundur.

Madde 4 — Halkın cevap vermeğe mecbur olacakları suallerle meskenlere numara konulması gibi nüfus sayımının neticesini temine matuf bütün tedbirler İstatistik Umum Müdürlüğü ile Dahiliye Vekâletince tesbit ve talimnamelerle tayin olunur.

Madde 5 — Nüfus sayımı işini yapmak üzere memlekette okur, yazar her şahıs Vali, Kaymakam ve Nahiye Müdürleri tarafından kendilerine verilecek sayım memurluğu vazifesini kabule ve gösterilecek usuller dairesinde bu işi yapmağa mecburdurlar.

Sayım işlerinin temini için icap ederse bir haftayı geçmemek üzere mektepler tatil olunabilir.

Memleketin asayiş ve inzibatî işleriyle adli takibat yapılabilmesi ve sıhhi ve umumî hizmetlerle yüksek İktisadî işlerin bozulmaması için nüfus sayımı memurluğundan istisnası icap eden hâkim, memur ve sair eşhas İcra Vekilleri Heyetinin kararlaştıracağı esaslar dairesinde Valiler tarafından tesbit ve tayin olunur.

Madde 6 — Sayım memurluğu vazifesini makbul bir mazerete müstenit olmayarak kabul etmeyenlerle sayım işleri hakkındaki talimatname hükmüne mugayir harekette bulunanlardan beş liradan yirmibeş liraya kadar ve sayım memurluğuna tayin olunanları, bu vazifeyi kabul etmelerine mâni olanlardan on liradan elli liraya kadar

hafif para cezası alınır. Bu cezalar sayım yapılan yerin en büyük mülkiye memurları tarafından tertip olunur.

Bu cezalar aleyhinde itiraz ve temyiz olunamaz.

Madde 7 — Altıncı madde mucibince tertip edilen para cezasını vermeyenler hakkında en büyük mülkiye memurları tarafından Cumhuriyet müddeiumumiliğine yazılacak müzekkere üzerine sulh mahkemelerince, ceza görenlerin cezaları kendileri celbedilmeksizin, her bir lira için bir gün hapsedilmesine karar verilir.

Hapis müddeti bir ayı geçemez ve bu kararlar temyize tâbi değildir.

Hapsin infazında Türk Ceza Kanununun 19 uncu maddesi hükmü tatbik olunur.

Madde 8 — Nüfus sayımı tahsisatı İstatistik Umum Müdürlüğü bütçesine konulur. Bu tahsisatı tevzi ve sarfı ve ledelicap muvazzaf memurlara da ücret veya masarifi zaruriye olarak itası Umum Müdürlüğe aittir.

Madde 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 10 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30/5/1934

Buğdayı koruma karşılığı kanunu

Madde 1 — Gerek memleket dahilinde yapılan, gerek hariçten getirilen un ve undan yapılmış maddeler buğdayı koruma vergisine tâbidir.

Bu kanunda (un) tabirile buğday, çavdar unları, undan yapılmış maddelerle de makarna, şehriye, irmik ve her nevi bisküvi kastedilmiştir.

Madde 2 — Eleksiz, valssiz köy değirmenlerinde (şehir ve kasaba civarında olsa dahi) öğütülen unlardan

köylülerin kendi ihtiyaçlarına mahsus olanları vergiden müstesnadır.

Ancak her nerede öğütülmüş olursa olsun satılanlar vergiye tâbidir.

Bu maddede yazılı şehir ve kasaba civarı tabirinin hududunu tesbite Maliye Vekâleti salahiyetlidir.

Bu kanunun tatbikatında şehir ve kasaba ve köyden maksat, 442 numaralı köy kanununun birinci maddesinde tarif edilenlerdir.

Madde 3 — Vergi, müşteriye aittir. Kendi buğdayını öğüten değirmenci veya malını fabrika ve değirmenlerde öğüttüren şahıslar bu kanunun tatbikında müşteri vaziyetindedirler.

Madde 4 — Verginin matrah ve nisbeti 72 kilo gayri safi sıklette her çuval birinci nevi ekmek unu için (150), bu neviden sonra gelen unlar için (100) kuruştur.

Başka çuval kullanan un fabrikaları iki ay zarfında çuvallarını 72 kilo esasına göre hazırlarlar.

İkinci maddede yazılı değirmenlerden bu madde mucibince satışa çıkarılan un çuvalları, 72 kilodan fazla veya noksan olduğu takdirde bu esasa nisbetle vergileri hesap ve tahsil olunur.

Her nevi makarna, irmik, şehriye ile bisküvilerden kilo başına iki kuruş vergi alınır.

Madde 5 — Un vergisi mükellefleri, mahallî mal dairesinden veya Ziraat Bankası şubelerinden, bedel mukabilinde alacakları üç parçalı makbuzu fabrika ve değirmenlerde ibraz, bir parçasını değirmencilere, ikincisini muhafaza memuruna tevdi ve kalan parçayı da nezdinde hıfzederler. Mal sahiplerince unların naklinde bu üçüncü parça makbuzun icap edenlere iraei ve fabrika ve değirmen sahiplerince de birinci parça makbuzların defter kayıtlarının evrakı müsbitesi olarak saklanması mecburidir. Muhafaza memurları makbuzu verilmiş olan un çuvallarını kurşun mührü ile mühürledikten sonra çıkarılmasına müsaade ederler.

Mühür, düğümsüz dikiş iplerinin iki ucunu birleştirecek surette vazolunur.

Çuval ile satılması mutad olmayan, makarna, ırmik, şehriye ve bisküvi zurufuna vergi pulu yapıştırılır. Pullar kap ve zarfların açılacak yerlerine ılsak olunur ve mal dairelerde banka şubelerince satılır.

Madde 6 — Türkiye dahilinde imal edilip harice sevk edilen unlar vergiden müstesnadır. Bunların tahakkuk eden vergisi teminata raptolunur. İki ay zarfında ihraç edildikleri gümrük evrakile isbat edilirse teminat iade, aksi halde vergi istifa olunur.

Madde 7 — Fabrika ve değirmen işletenler kendi namlarına veya başkaları hesabına öğüttükleri un ve diğer mamulâtın nev'ini, çuval ve kilo itibarile miktarını, satış bedelini, müşterinin ismini, nakil makbuzunun numara ve tarihini bu husus için tutulacak tasdikli deftere günü gününe kayde mecburdurlar.

Madde 8 — Varidat tahakkuk memurları, kendi mıntakalarındaki değirmen ve fabrikaları en az ayda bir defa devir ile tetkikat yapmakla ve icabında malın satıldığı veya nakolunduğu müesseseler nezdinde işi tahkik etmekle mükelleftirler.

Maliye müfettiş ve murakıpları ve mal, varidat müdür ve müfettişleri de bu salâhiyeti haizdir.

Madde 9 — Makbuz veya pul kullanmadan ve kurşun mührü konulmadan fabrika ve değirmenden mal çıkartan veya vergi defteri tutmayan fabrika ve değirmenlerin vergisi, emsali müesseseler mamulâtının tâbi olduğu azamî miktar ve nisbet üzerinden tahakkuk ettirilerek bir misli cezasile defaten tahsil olunur.

Defter tutulduğu halde bir kısım muamelelerini kaydetmeyenlerin veyahut bazı mamulât için makbuz veya pul kullanmayanların vergisi o ay içindeki en fazla iş günü hasılatına göre tahakkuk ettirilerek yüzde elli cezasile tahsil olunur.

Çuvallarında kurşun mührü olmayan vergisi verilmemiş unların alım ve satımı, şehir ve kasabalara nakli yasaktır. Aksine hareket eden fabrika ve değirmencilerden vergi üç misil olarak alınır. Bu gibi kaçak unları bilerek nakleden ve satın alanlardan sulh mahkemesi kararile beher çuval başına üç lira ceza alınır.

Madde 10 — Bu kanunla kendilerine verilen vazifeleri yapmayan muhafaza memurlarile bilerek verginin kaçırılmasına sebebiyet veren memur ve müstahdemler hakkında, Memurin Muhakemat Kanununa tâbi olmaksızın takibat yapılır.

Madde 11 — Bu kanunun tatbıkında ve verginin cibayetinde, mahallî mülkiye memurları rüesasile polis ve jandarma teşkilâtı; her türlü yardımı tercihan ve sür'atle yapmakla mükelleftirler.

Madde 12 — İthalât maddelerinin vergisi, gümrük beyannamelerinde gösterilecek miktar ve evsafa göre, muamele vergisi ile birlikte ve bu kanunda gösterilen nisbetler dahilinde gümrüklerce tahakkuk ettirilerek tahsil olunur.

Madde 18 — Bu vergiden hâsıl olacak varidat; Hazinece nâzım varidat hesabına ve Ziraat Bankasıncı da hususî bir hesaba kayıt olunur ve müstahsilden mübayaa olunacak buğday zararına, ilmi ve ziraî mevzular için Ziraat Bankasından yapılmış ve yapılacak istikraz borçlarının itfasına tahsis olunur.

Muvakkat Madde 1 — Cibayet murakabe işleri için, kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilmek üzere lüzumlu görülen teşkilâtı yapmağa ve masrafını bu varidattan ödemeğe Maliye Vekili salâhiyettardır.

Muvakkat Madde 2 — Kurşun mühür hazırlanmaya kadar kontrol keyfiyeti Maliye Vekâletinin tensip edeceği diğer vesaitle temin edilir.

Muvakkat Madde 3 — Un çuvaları (72) kilodan nok-

san veya fazla olan fabrika ve değirmenlerde dördüncü madde hükmünce yeni çuvalar hazırlanıncaya kadar bu vergi (72) kiloluk çuvalara nisbetle hesap ve tahsil olunur.

Muvakkat Madde 4 — Fabrika, değirmen, fırın işletenler ile zahire tacirleri fabrika, değirmen, fırın, mağaza ve depolarında bulunan, un ve undan mamul olarak bu kanunda yazılı maddelerin cins ve miktarını gösterir bir beyannameyi kanunun neşrinden itibaren yirmi dört saat zarfında bulundukları mahal varidat tahakkuk dairesine tevdi ve bunlardan değirmen ve fabrikalardan maadası on beş gün zarfında da vergilerini ödemeye mecburdurlar. Bir çuvaldan fazla un mevcudu olan perakende satış mağazaları da beyanname vermekle mükelleftirler.

Beyannamesi verilmemiş mallar alâkalı memurlar tarafından mühürlenir ve bunlara ait vergi iki kat olarak tahsil olunur.

Madde 14 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 15 — Bu kanunun hükümlerini icraya icra Vekilleri Heyeti memurdur.

30/5/1934

Ankara Şehri İmar Müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu

Kanun No. 2477

Kabul tarihi: 31/5/1934

Madde 1 — Ankara şehri İmar Müdürlüğü 1934 malî senesi masrafları için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 171 512 lira tahsisat verilmiştir.

Madde 2 — Ankara Şehri İmar Müdürlüğü 1934 malî senesi varidatı merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 171 512 lira tahmin edilmiştir.

Madde 3 — Ankara Şehri İmar Müdürlüğünün 1934 malî senesi memur ve müstahdemleri kadrosu merbut (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 4 — Mevcut İmar İdare Heyeti yerine Dahiliye Müsteşarı ve Ankara Belediye Reisi ile Muhasebat, Hıfzıssıhha İşleri Yollar Umum Müdürlerinde İmar Müdüründen terekküp edecek bir heyet ikame edilmiştir.

Haftada en az bir defa içtimai zarurî olan bu heyetin mesai saatleri haricindeki içtimaları için reisine ayda yetmiş beş ve İmar Müdüründen maada azalarına ayda ellişer liraya kadar ücreti huzur verilir.

Madde 5 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

31/5/1934

A — Cetveli

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i Lira	1934 senesi için kabul edilen
1	Ücretler		
	1	Memur ve müstahdemler ücreti	55 200
	2	İdare heyeti reis ve azalan ücreti	<u>3 300</u>
		Fasıl yekûnu	<u>58 500</u>
2	Ecnebi mütehasıslar ücret ve tazminatı		
	1	Ücret ve tazminat	20 550
	2	Belediye hududuna kadar temdit edilen imar plânı ücreti	<u>25 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>45 550</u>
	3	Harcırah (Merkez ve vilâyetler)	2 000
	4	Demirbaş eşya ve alât ve edevat ve leva-	

		zımı fenniye	6720
5		Levazım	
	1	Tenvir ve teshin	1000
	2	Kırtasiye ve evrakı matbua	<u>1500</u>
		Fasılıyekûnu	<u>2500</u>
6		Mütenevvi masraflar	
	1	Müteferrika	1500
	2	Melbusat	150
	3	Bedeli icar	2500
	4	Masarifi muhakeme	1000
	5	Telif ve tercüme masrafı	<u>200</u>
		Fasıl yekûnu	<u>5350</u>
7		İstimlâk ve inşaat masrafı	
	1	İstimlâk bedeli ve muhamminler ücreti	46204
	2	İnşaat	<u>1</u>
		Fasıl yekûnu	<u>46205</u>
0		İstikraz ve itfa karşılığı	0
8		Tahakkuk eden vergi ve rûsum	300
9		1932 senesi düyunu karşılığı	2717
10		Hükmedilmiş borç karşılığı	16000
11		1715 numaralı kanunun 5 inci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez Bankasına verilen itfa karşılığı	<u>70</u>
		UMUMÎ YEKÛN	<u>171512</u>

B — Cetvel

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i Lira	1934 senesi için kabul edilen
1		Umumî bütçeden muavenet	164 512
2		Müteferrik varidat	<u>7 000</u>
		UMUMÎ YEKÛN	<u>171 512</u>

C — Cetveli

Memuriyetin nev'i	Adet	Ücret
Müdür	1	600
Avukat	1	80
Fen işleri şubesi		
Fen işleri şefi	1	320
Aplikasyon mühendisi	1	300
Aplikasyon mimarı	1	250
Harita arşiv memuru	1	120
Belediyeler imar plânları tetkik şubesi		
Şef	1	300
Muavin	1	250
Fen memuru	6	150
İnşaat ve tatbikat şubesi		
Şef mimar	1	250
Ressam	1	130
Filâmacı	1	40
Plân ve harita şubesi		
Şef (Mimar veya mühendis)	1	300
Kondoktor	1	150
Ressam	1	130
»	1	120
Filâmacı	1	40
Hesap işler		
Müdür	1	210
Muhasebe kâtibi	1	80
Muhasip mutemedi ve kâtip	1	90
Yazı işleri şubesi		
Başkâtip	1	200
Evrak ve dosya memuru	1	150
Daktilo	2	75
Mukayyit	1	80

Hizmet erbabı

Müvezzi	1	40
Kapıcı	1	40
Odacı	1	30

1934 Malî Senesi Muvazenei Umumiye Kanunu

Kanun No. 2476

Kabul tarihi 30/5/1934

Madde 1 — Devlet bütçesine dahil dairelerin 1934 malî senesi masrafları için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (184,075,636) liralık tahsisat verilmiştir.

Madde 2 — Devlet bütçesine dahil dairelerin 1934 malî senesi masraflarına karşılık olan varidatı merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (184,081,000) lira tahmin edilmiştir.

Madde 3 — 1934 malî senesi zarfında vilâyetler hususî idareleri nam ve hesabına olarak umumî vergiler üzerinden hususî kanunlarla tayin olunanlardan maada munzam kesirler tarh ve tahsil edilemez.

Madde 4 — 1934 malî senesi zarfında Osmanlı Bankasile olan Hazine hesabı carisinden maada kısa vadeli avans ve hesabı cariler akit ve küşadına ve azamî bir sene vadeli Hazine bonoları ihracına Maliye Vekili mezundur. Ancak hususî kanunların verdiği salâhiyetler hariç olmak üzere tedavülde bulunacak Hazine bonoları hiç bir zaman on milyon lirayı tecavüz edemez.

Hazinede mevcut millî esham ve tahvilât karşılık gösterilmek suretile temin olunacak kredilerle veya bunların satış bedellerinde uzun vadeli Devlet tahvilleri mubayaasına veya bu bedellerle Hazinesinin ortaklığı bulunan şirketlerdeki iştirak hisselerini ödemeğe Maliye Vekili mezundur.

Madde 5 — Dairelerin, maaşatın tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanunun mevzuu haricinde kalan memurlarile ücretli müstahdemleri ve nakil vasıtaları kadroları merbut (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 6 — (D) cetveline dahil bulunmadıkça ayrıca teşkilât icra ve daimî hizmetler için şehri ücretli veya yevmiyeli müstahdemler kullanılmaz. Muvakkat veya senenin muayyen bir mevsimine mahsus hizmetlerle müstesna ve zarurî ahval dolayısıyla kadro dahilindeki memur ve müstahdemlerle ifası mümkün olmayan hizmetler için kadroya dahil olmaksızın şehri ücretli veya yevmiyeli müstahdemler kullanmak caizdir. Bu kabil müstahdemlerin ücret ve yevmiyeleri münhasıran ait oldukları daire bütçesindeki muvakkat müstahdemler tertibinden verilir. Fasil numaraları ile unvanları merbut (E) işaretli cetvelde münderiç masraf tertiplerinden idaresi zarurî görülen hizmetler için kezaik şehri ücretli veya yevmiyeli müstahdemler kullanılabilir. Bunların kadroları İcra Vekilleri Heyeti karare ile tatbik ve müteakip sene bütçesine raptten Büyük Millet Meclisine takdim olunur.

Yevmiye alan amele bu hükümden müstesnadır. Masraf tertiplerinden idare olunacak hizmetler kadrolarının bütçede mevcut diğer bir hizmetin ifasına müteallik kadrolara ilâve mahiyetinde bulunmaması şarttır.

Madde 7 — Muhasebei Umumiye Kanununun 29 uncu maddesi mucibince:

- 1 - Varidat nevilerinden her birinin müstenit oldukları hükümleri gösteren (C) cetveli,
- 2 - Hidematı vataniye tertibinden kanunla muhassas maaşların müfredatını havi (Ç) cetveli,
- 3 - Gelecek seneler sari mukavelât aktine mezuniyet verilen hizmetlerin nevilerini gösteren (G) cetveli,
- 4 — Maliye bütçesine konulmuş ihtiyat tahsisatından nakli mücaz tertipleri gösteren (F) cetveli,

5 - Gümrük Tarife Kanununun 14 üncü maddesi mucibince kabulü muvakkat usulünden istifade edecek eşyaya ait (İ) cetveli,

Bu kanuna raptolunmuştur.

Madde 8 — İsveç grubuna ihale edilmiş olan demiryollar inşaatı müteahhitlerinden mukaveleleri mucibince sıhhiye hizmetleri için 1934 malî senesi nihayetine kadar tevkif edilip bu tarihe kadar yapılan sarfiyattan artarak Hükümete verilecek olan paralar şirkete mütedavil sermaye olarak verilmiş paradan aynı tarihe kadar şirketçe iade edilecek miktarın bir taraftan varidat bütçesinin 42 nci faslına irat kayıt ve diğer taraftan Nafia Vekâleti bütçesinin 640 ıncı faslının 13 üncü maddesine tahsisat olarak kayıt olunur.

Madde 9 — Maarif Vekâleti tarafından idare edilecek mektep pansiyonları hakkındaki 1838 numaralı kanunun bazı maddelerini muaddil 2005 numaralı kanunun 2 nci maddesi mucibince pansiyoner talebeden alınacak ücretler, merbut (M) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 10 — 1934-1935 ders senesi zarfında ücret ve masrafları Devlet tarafından verilmek üzere pansiyonu bulunan mekteplerde leylî meccani okutturulacak talebenin adedi 1000 olarak tesbit olunmuştur.

Bu mekteplerde okutturulmak üzere mezkûr ders senesi zarfında Devlet hesabına ve 915 numaralı kanunun 2 nci maddesi hükümlerine tevfikân alınacak leylî meccani talebenin Maarif Vekâletince tensip edilecek bir kısmı umumî müsabaka ile bir kısmı da lise olmayan vilâyetlerde imtihana talip olan ve kanunu mahsusunun tayin eylediği şartları haiz bulunan talebelerden müsabaka imtihana talip olan ve kanunu mahsusunun tayin eylediği şartları haiz bulunan talebelerden müsabaka imtihanında aynı vilâyet talebeleri arasında en çok muvaffak olanlardan tefrikile bu vilâyetlere de talebe isabet edecek şekilde alınır.

Her iki suretle alınacak talebe ücreti (225) lira veya bundan aşağı olan pansiyonlara gönderilir.

Madde 11 — Bütçelerde geçen sene düyunu tertibine mevzu tahsisat kifayet etmediği takdirde işbu düyun taallûk ettikleri hizmetlere tekabül etmek üzere cari sene bütçelerine mevzu tahsisattan mezkûr tertibe Maliye Vekâletinin muvaffakatile naklen tesviye olunacaktır.

Muhtelif dairelerin 1929 - 1932 senelerine ait olupta karşılıkları taallûk ettiği sene bütçelerinde mevcut borçlar mezkûr dairelerin 1934 senesi bütçelerinin masraf tertipleri tasarruf atından düyun fasıllarına Maliye Vekâletinin muvafakatile naklen tesviye olunur. 1932 senesi bütçesinden mütevellit tahsisatsız borçlar 7 senede itfa edilmek üzere % 5 faizli tahvil verilmek suretile ödenir.

Madde 12 — Maaşatın tevhit ve teadülüne dair olan 1452 numaralı kanunla zeyillerine merbut cetvellerde yazılı memuriyetlerden işbu kanuna merbut (L) işaretli cetvelde derece, adet ve maaşları gösterilen memuriyetler 1934 malî senesi zarfında mevkuf tutulmuştur.

Madde 13 — 1508 numaralı kanunun 1 inci ve 2005 numaralı kanunun 3 üncü ve 2006 numaralı kanunun 2 nci maddeleri mucibince her sene muvazenei umumiye kanunlarına raptı lâzım gelen kadrolar merbut (N) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 14 — Sovyet Rusyada bulunan elçilik ve konsolosluk memurlarından 5 liraya kadar temsil tahsisatı olanların temsil tahsisatlarına iki ve beş liradan fazla temsil tahsisatı olan bu kısım memurlarla ateşemiliter ve muavini temsil tahsisatlarına bir buçuk misle kadar Millî Müdafaa ve Hariciye Vekâletlerince zam yapılabilir. Bu zamlar memurların memuriyet mahallerinde bilfiil ifayı vazife ettikleri müddetle münhasırdır.

Madde 15 — 459 numaralı mahsubu umumî kanununa ve 2248 numaralı kanunun 14 üncü maddesinin (D) fıkrasına tevfikân tahvil ile ödenecek borçlarla 1932 malî senesi muvazenei umumiye kanununun 11 inci maddesi

mucibince tahvile raptolunacak tahsisatsız borçların 10 liradan noksan olan kesirleri nakten ödenir.

Madde 16 — 1336 senesinden 1931 mali senesi nihayetine kadar irat ve masraf mahiyetinde olan sarfiyat seneleri bütçelerinde tahsisat bakiyesi aranılmaksızın maliye bütçesinde (Eski seneler mahsubatı) unvanı altında açılacak bir fasla masraf ve mukabili varidat bütçesinin nâzım varidat kısmında (Eski seneler mahsubatı) namile açılacak bir fasla irat kaydolunur.

Madde 17 — 1338 - 1933 seneleri muvazenei umumiye avans ve muvakkat bütçe kanunları maddelerinden hükümleri 1934 mali senesi zarfında dahi devam edecek olanları merbut (H) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 18 — Fevkalâde membalardan hasıl olacak varidattan 5 000 000 liraya kadarı bir taraftan varidat bütçesinde hususî bir fasla irat diğer taraftan Millî Müdafaa bütçelerinde açılacak hususî fasıllara tahsisat olarak kayıt ve İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek müdafaa hizmetlerine sarfolunur. Senesi zarfında tahsisat kaydine mezuniyet verilen mebalığın % 50 sine kadar gelecek seneye sâri taahhüt icrasına Millî Müdafaa Vekili mezundur.

Madde 19 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 20 — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

31/5/1934

A — Cetveli

Sıra No.	Dairelerin isimleri	Lira
1	Büyük Millet Meclisi	2 459 682
2	Riyaseti Cümhur	386 792
3	Divanı Muhasebat	565 500

4	Başvekâlet	1 153 821
5	Şûrayı Devlet	218 193
6	İstatistik Umum Müdürlüğü	180 504
7	Diyanet İşleri Reisliği	611 986
8	Maliye Vekâleti	12 245 839
9	Düyunu Umumiye	44 836 736
10	Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü	1 094 112
11	Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti	4 962 455
12	Dahiliye Vekâleti	4 217 908
13	Matbuat Umum Müdürlüğü	95 944
14	Emniyet İşleri Umum Müdürlüğü	4 107 499
15	Jandarma Umum Kumandanlığı	8 679 379
16	Hariciye Vekâleti	3 085 140
17	Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâleti	4 742 884
18	Adliye Vekâleti	8 663 478
19	Maarif »	8 710 995
20	Nafia »	12 402 807
21	İktisat »	2 415 250
22	Ziraat »	4 987 611
23	Millî Müdafaa Vekâleti (Kara kısmı)	40 964 881
24	» » » (Hava »)	4 583 774
25	» » » (Deniz »)	3 808 818
26	Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü	3 290 643
27	Harita Umum Müdürlüğü	603 505
	UMUMÎ YEKÛN	184 075 636

B — Cetveli

F.	Varidatın nev'i	Lira
-----------	------------------------	-------------

BİRİNCİ KISIM
İrat ve servet vergileri

1	Arazi vergileri	4 750 000
2	Binalar vergisi	4 300 000

F.	Varidatın nev'i	Lira
3	Hayvanlar vergisi	10 800 000
4	Kazanç vergisi	14 500 000
5	Madenler rüsumu	600 000
6	Veraset ve intikal vergisi	<u>550 000</u>
	Birinci kısım yekûnu	35 500 000

İKİNCİ KISIM
İstihlâk ve muamele vergileri

7	Gümrük vergileri	36 600 000
8	Muamele vergisi	15 270 000
9	Dahili istihlâk vergileri	12 800 000
10	Oyun aletleri resmi	30 000
11	Kara ve deniz avları	400 000
12	Nakliyat vergisi	750 000
13	Sefineler rüsumu	125 000
14	Damga resmi	5 700 000
15	Tapu harç ve kaydiyeleri	1 350 000
16	Mahkeme harçları	1 700 000
17	Pasaport ve kağıtlara	700 000
18	Noterler harçları	600 000
19	Diğer harçlar	80 000
20	Hayvan sağlık zabıtası resmi	<u>100 000</u>
	İkinci kısım yekûnu	<u>76 205 000</u>

ÜÇÜNCÜ KISIM

21	Mülga vergiler bakayısından	100 000
----	-----------------------------	---------

DÖRDÜNCÜ KISIM
İnhisarlar safi hasılatı

22	Tütün ve saire	20 000 000
23	Tuz	7 000 000
24	İspirto ve ispirotlu içkiler	4 000 000

F.	Varidatın nev'i	Lira
24	(A) 2460 numaralı kanun mucibince ve tütün müskirattan alınacak müdafaa pulu hasılatı	2 000 000
25	Kibrit ve çakmak	1 260 000
26	Revolver, fişek ve mevaddı infilâkıye	0
27	Oyun kâğıdı	30 000
	Dördüncü kısım yekûnu	<u>34 290 000</u>

BEŞİNCİ KISIM

Devlete ait emval ve emlâk hasılatı

28	Devlet ormanları	1 580 000
29	İşletilen emlâk hasılatı	230 000
30	Emval ve emlâk satış hasılatı	1 300 000
	Beşinci kısım yekûnu	<u>3 110 000</u>

ALTINCI KISIM

Devletçe idare edilen müesseseler

31	Devlet Demiryolları	0
32	Posta, Telgraf ve Telefon	0
33	Darphane hasılatı	50 000
34	Resmî matbaalar hasılatı	25 000
35	Umumî mektepler hasılatı	10 000
36	Madenler hasılatı	70 000
37	Diğer müesseseler hasılatı	50 000
38	Kılavuzluk ve romorkörcülük hasılatı	170 000
	Altıncı kısım yekûnu	<u>375 000</u>

YEDİNCİ KISIM

39	Umumî müesseseler ve şirketler hasılatından Devlet hissesi	1 164 000
----	---	-----------

SEKİZİNCİ KISIM		
F.	Varidatın nev'i	Lira
40	Müteferrik varidat	5 350 000
41	Cezalar	1 250 000
42	Müteferrik hasılat	1 120 000
42	(A) İstanbul Üniversitesi hasılatı	117 000
	Sekizinci kısım yekûnu	<u>7 837 000</u>

DOKUZUNCU KISIM		
43	Mukavelenamesi mucibince Musul pet- rollarından	500 00
44	Teberrüat	0
45	İktisadî buhran vergisi	11 000 000
46	Muvazene vergisi	<u>14 000 000</u>
	Dokuzuncu kısım yekûnu	<u>25 250 000</u>

ONUNCU KISIM		
47	Nâzım varidat	0
	UMUMÎ YEKÛN	184 081 000

C — Cetvel

Muvazenei umumiye kanunu: Madde - 7

[Varidat nevilerinden her birinin müstenit oldukları hükümler]

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
--------	-------	-----	--------

BİRİNCİ KISIM

İrat ve servet vergileri

Arazi vergisi

72/6/1931	Kanun	1833	Arazi vergisi kanunu
2/7/1338	»	240	Kars, Ardahan, Artvin vilâ-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
15 Recep 1277	Nizamname		yetlerle Iğdır ve Sürmene kazalarında alınacak maktu verginin araziye müteallik hükümleri
			Tahriri yapılmayan yerlerden alınacak tevzii vergi hakkında
Hususî ormanlar rüsumu			
1 Kânunusani 1285	Nizamname		Orman nizamnamesi
18/4/1341	Kanun	627	1341 senesi muvazenei umumiye kanununun 7 inci maddesi
Bina vergisi			
4/7/1931	Kanun	1837	Bina vergisi kanunu
25/6/1932	Tefsir	176	Halkevleri binalarının bina vergisinden muafiyetine dair
19/4/1934	Kanun	2413	Bina vergisi kanununun 3 üncü maddesinin 7 numaralı fıkrasının tadili hakkında
Hayvanlar vergisi			
6/7/1931	Kanun	1839	1839 Hayvanlar vergisi kanunu
Kazanç vergisi			
22/3/1934	Kanun	2395	2395 Kazanç vergisi kanunu
28/5/1927	Kanun	1065	Türkiye Cümhuriyeti dahilinde ifayı vazife eden bazı ecnebi rüesa ve memurları muhassasatının tevkifata tâbi tutulmaması hakkında
9/1/1926	»	710	Türkiye dahilinde piyango keşidesinin münhasıran Tayya-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			re Cemiyetine aidiyetine dair kanunun kazanç vergisi muafiyeti hakkındaki 2 nci maddesi
9/6/1930	»	1701	Tütün İnhisarı Kanununun 54 üncü maddesi

Madenler rüsumu

26 Mart 1322	Nizamname		Maadin nizamnamesi
27 Kânunusani 1324	İrade		Ruhsatnameye merbut krom madenlerinin nisbî resimlerine ittihaz edilecek tedabiri teshilkârî hakkında
9 Teşrinisani 1325	İrade		Maden mültezimlerinden alınacak harç ve rüsum hakkında
1 Kânunsam 1329	Nizamname		Maadin nizamnamesinin 49 uncu muadel maddesi
30 Nisan 1331	Kanunu muvakkat		Maadin nizamnamesinin bazı maddelerini muaddil
6/4/1334	Kanun		Maadin rüsumu nisbiye ve mukarreresinden % 6 nisbetinde teçhizat hissesi alınacağına dair
12/4/1341	»	608	Maadin nizamnamesinin bazı madde- lerinin tadiline dair
5/4/1341	»	601	Şeker fabrikalarına, bahşolunan imtiyazat ve muafiyat hakkındaki kanunun 5 inci maddesi
26/3/1931	»	1794	Maadin nizamnamesinin 50 inci maddesinin tadili hakkında

Veraset ve intikal vergisi

3/4/1926	Kanun	797	Veraset ve intikal vergisi hakkında
----------	-------	-----	-------------------------------------

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
4/7/1931	»	1836	Veraset ve intikal vergisi hakkındaki kanunun bazı maddelerini muaddil
9/4/1932	Karar	696	Vefat eden meb'uslara verilen ikramiyelerin terekeye dahil edilemeyeceğine dair Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiye kararı

İKİNCİ KISIM

İstihlâk ve muamele vergileri

Gümrük vergileri

11/4/1334	Kanun		Gümrük kanunu
7/1/1932	»	1918	Gümrük kanununun 12 inci faslının mülga olduğuna dair kaçakçılığın men ve takibi hakkındaki kanunun 72 inci maddesi
7/6/1926	»	905	Gümrük kanununa müzeyyel mevât hakkında
15/6/1930	Kanun	1723	Gümrük kanununun 12 ve 110 uncu maddelerinin tadiline dair
7/6/1926	»	906	Gümrük kanununun bazı maddelerinin tadiline dair
7/4/1932	»	1940	Gümrük kanununun 107 inci maddesini muadil
9/4/1340	Tefsir	41	Gümrük kanununda miktarı tayin edilen para cezalarının beş misline iblâğ edilip edilmeyeceği hakkında
15/2/1930	Kanun	1560	Gümrük kanununa müzeyyel mevât hakkındaki kanunun 5 inci maddesinin tadiline dair

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
1/6/1929	»	1499	Gümrük tarifesi kanunu
5/12/1929	»	1535	Gümrük tarife kanununun 31 inci maddesinin tadiline dair
4/1/1930	»	1549	Gümrük kanununun 35 inci maddesinin ve müzeyyel kanunun 43 üncü maddesinin tadiline dair
1/5/1930	»	1605	Gümrük tarifesi kanununa müzeyyel kanun
29/3/1930	»	1577	Gümrük tarifesi kanununun tadiline dair
12/6/1930	»	1717	Gümrük tarifesi kanununun 5 inci maddesinin 10 uncu fıkrasının tadili hakkında
12/6/1930	»	1720	Gümrük tarifesi kanununun tadiline dair
7/1/1932	»	1926	Gümrük tarifesi kanununun 28 inci maddesinin tadili hakkında
24/5/1930	»	1641	Tohumlukların gümrük resminden istisnasına dair
31/5/1930	»	1669	Gümrük tarifesi kanunu ile tarifede yapılacak tashihler hakkında
20/2/1340	»	418	Türkler ve Türk şirketleri tarafından satın alınan buharlı sefinelerin gümrük resminden istisnasına dair kanunun birinci maddesi
8/6/1930	»	1699	Buharlı sefinelerin gümrük resminden istisnasına dair
6 Şubat 1332	»		Hilâlihahmer ve Salibiahmer cemiyetleri namına gelecek eşyanın gümrük resminden muafiyetine dair
3/6/1933	»	2268	Umumî ihtiyacat için hariç-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			ten getirilecek madenî su boruları ile aksam ve teferruatından gümrük resmi alınmamasına dair
22/2/1926	»	752	Ziraatte kullanılan bazı maddelerin gümrük resimleri hakkında
2/6/1929	»	1527	
10/6/1930	»	1710	
26/2/1931	»	1756	
14/5/1932	»	1952	
8/6/1926	»	917	Beynelmilâl yataklı vagonlar şirketine ait yataklı ve yemekli vagonların gümrük resminden muafiyetine dair
9/5/1927	Kanun	1020	Beynelmilâl yataklı vagonlar şirketine ait yataklı ve yemekli vagonların gümrük resminden muafiyetine dair 8 haziran 1926 tarihli kanuna müzeyyel kanun
14/12/1929	Tefsir	151	Gümrük muafiyetine ait bazı hususî kanunların meriyetlerinin devam edip etmeyeceği hakkında
14/12/1931	Kanun	1895	Balya Karaaydın şirketi namına ithal olunacak (gazoyl) ün üç sene müddetle gümrük resminden ve Muamele Vergisinden muafiyeti hakkında
31/5/1932	»	2255	1499 numaralı Tarife Kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında
28/12/1933	»	2372	Gümrük Kanununun 36 ıncı maddesinin tadili hakkında

Muamele Vergisi

10/5/1934	Kanun	2430 Muamele Vergisi Kanunu
-----------	-------	-----------------------------

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
--------	-------	-----	--------

Dahilî İstihlâk Vergileri

12/6/1930	Kanun	1718	Şeker, Petrol ve sair mayı, madenî mahrukat ile elektrik ve havagazi sarfiyatı istihlâk resimleri Benzin istihlâk resmi
22/7/1931	»	1871	
19/4/1934	»	2414	
5/6/1934	»	2427	
25/6/1932	»	2029	

Oyun aletleri resmi

30/9/1336	Kanun	33	Kahve ve gazinolarda bulunan bilârd o ile tavla, dama, şatranç tahtalarından alınacak resim hakkındaki ikinci maddesi
20/4/1340	»	490	1340 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun resmin sureti istifasına dair olan 11 inci maddesi hükmü

Kara, deniz av vergileri

18 Sefer 1299	Nizamname		Zabıtai saydiye nizamnamesi
19 Nisan 1298	»		Dersaadet ve tevabii balık- hane nizamnamesi
22 Haziran 1305	»		Dersaadet ve tevabii balıkthane nizamnamesinin 13 üncü maddesini muaddil
22 Haziran 1305	»		Zabıtai saydiye nizamnamesinin 30 uncu maddesi makanuna kaim olan maddei nizamiye
2 Cemaziyelevvel 1324»			Zabıtai saydiye nizamname- sinin 27 nci maddesi makanuna kaim olan maddei nizamiye
16/4/1338	Kanun	218	Zabıtai saydiye nizamnamesini muaddil

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
2/2/1340	»	404	İstanbulda ev tezkereleri resminin tezyidine dair
6/4/1340	»	465	İstanbul ve tevabii balıkhanesine müteallik nizamnamenin 1 inci ve 3 üncü maddelerinde muharrer rüsumun tezyidine dair
18/1/1926	»	721	Zabıtaı saydiye nizamnamesine bazı mevat tezyiline dair
22/4/1926	Kanun	820	Zabıtaı saydiye ve İstanbul ve tevabii balıkhanesine müteallik nizamnamelerin bazı mevaddını muaddil
6/12/1928	Karar	17	Sünger saydedenlerden 820 numaralı kanun mucibince saydiye resmi alınmayacağına dair Büyük Millet Meclisi kararı

Nakliyat vergisi

10/4/1340	Kanun	472	] Muayyen tarifeli vesaiti nakliye ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkında
25/6/1932	»	2030	

Sefineler rüsumu

15/4/1338	Kanun	216	Merakibi bahriyeden alınacak rüsum hakkında alınacak
6/4/1340	»	466	Merakibi bahriyeden alınacak rüsum hakkında 15/4/ 1338 tarihli kanuna merbut tarifeye bir zeyil ilâvesine dair
6/4/1340	»	467	Merakibi bahriyeden alınacak rüsum hakkında 15 nisan

			1338 tarihli kanuna merbut tarifinin 3 üncü maddesindeki (C) fıkrasının ilgasına dair
26/2/1931	»	1755	Tahlisiye idaresinin teşkilât ve
7/5/1932	»	1955	vezaifine dair kanunun tadiline dair
28/2/1939	»	311	1339 senesi birinci avans kanununun rüsumu bahriyeye müteallik 6 ıncı maddesi

Damga resmi

23/5/1928	Kanun	1324	Damga resmi kanunu
14/12/1929	»	1541	Damga resmi kanununun 13 üncü maddesinin 8 inci fıkrasının tadili hakkında

Tapu harçları

16/5/1929	Kanun	1451	Tapu harçları kanunu
24/5/1928	»	1331	Mübadil ve gayrimübadil muhacir ve saireye kanunlarına tevfikân teffiz veya adiyen tahsis olunan gayrimenkul emvalin tapuya raptına dair
7/4/1932	»	1944	1331 numaralı kanuna tevfikân verilen tapu senetleri harçlarının affine ve gayri mübadillere verilecek gayri menkul emvalin harçtan istisnasına dair
19/3/1931	»	1771	Mübadele ve teffiz işlerinin kat'î tasfiyesi ve intacı hakkında
5 Şubat 328	Kanunu muvakkat		Emvali gayrimenkulenin tahdit ve tahriri hakkında
10/4/1340	Kanun	474	Ardahan, Kars vilâyetlerle Kulp İğdır kazaları ve Hoptı Kazasının Kemalpaşa Nahiyesindeki tasarrufa

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
7 Ramazan 1227	Kanun		Arazi kanunu ve tapu nizamnamesi, mahlûlen hazineye kalan veya ihya suretile yedi tasarrufa alman mahallerin bedelâtı misliye ve müzayedeleri
30 Teşrinisani 1330	»		Vilâyetlere ait mekâtibi iptidaiye ve taliye binaları senedatının bilâ resim vilâyet namına tebdili hakkında
28 Kânunuevvel 1331	»		Devlet namına senede raptedilmemiş olan emlâk ve arazinin bilâhare hazinei Maliye namına senede raptı hakkında
1 Mart 1332	»		Muamelei müteakabile esası üzerine ihtilâfname teati eden düveli ecnebiyenin Türkiyede bulunan sefaret ve konsoloshanelerinin vergi ve rûsumdan istisnasına dair
18/4/1341	»	627	Muamelei müteakabile esası üzerine itilâfname teati eden düveli ecnebiyeye Ankarada sefaret ve konsoloshane inşa edilmek üzere meccanen arsa verilmesi hakkında 1341 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun 53 üncü maddesi hükmü
10/6/1926	»	929	Devlet demiryolları İstimlâk Kanununun 5 inci maddesi
8/6/1930	»	1697	Ziraat Bankası hakkındaki 19 mart 1340 tarih ve 444 numaralı kanuna müzeyyel kanun

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
27/6/1932	»	2036	1697 numaralı kanunun tadiline dair
18/6/1932	»	2010	Tapu harçlarına müzeyyel kanun
27/6/1931	»	1833	Arazi Vergisi Kanununun 6 ıncı maddesi ve bunun matufu maddeler
4/7/1931	»	1837	Bina Vergisi Kanununun 14 üncü maddesi
21/5/1928	»	1301	Bazı müessesat muafiyetleri hakkındaki ahkâmın ilgasına dair olan 5 inci maddesi
17 Temmuz 1323	Nizamname		Tapu teşkilâtı nizamnamesinin 16 ıncı bendi fıkra (3) ketmi bedel hakkında
7/1/1932	Kanun	1921	Malaganlardan noterlikten musaddak senetle alınan gayrimenkullerin tapuya tescili hakkında
3/7/1932	Kanun	2057	İşgale uğrayan bazı mahallerde vuku bulmuş olan tasarruf muameleleri hakkında olunacak mumaleye dair

Mahkeme harçları

29 Eylül 1320	] Tarife		Mehakim ve devairi adliyede alınacak harçlara dair
8 Ağustos 1323			
1298		Nizamname	Mahakimi şer'ie nizamnamesi
15 Mart 1333	Kanun		Harca tabiiyeti hakkında ahkâm mevcut olmayan şer'i vesaikten alınacak harçlar hakkında
18/6/1927	»	1086	Hukuk usulü muhakemeleri kanunun 12 inci faslı
21/6/1927	Kanun	1115	Mehakim ve devairi adliyede

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
24/5/1928	»	1350	alınmakta olan kaydiye ve ilâm harçlarının tezyidine dair
22/5/1926	»	844	Mehakim ve devairi adliyede alınmakta olan harçların tezyidine dair
12 Eylül 1329 Kanunu muvakkat			Eytam ve emlak bankası kanununun 10 uncu maddesi
10/6/1933	Kanun	2299	Mahakimi sulhiye vazifesini ifa ile mükellef mehakim ve devairde alınacak harçlar hakkında
3/5/1928	»	1233	12 Eylül 1329 tarihli kanunu muvakkate bir madde ilâvesine dair
			Adliye harç tarifesini muadil

Pasaport ve kañçılara ve saire

12/5/1928	Kanun	1260	Tabiiyet muamelâtından alınacak harçla: a dair
7/4/1932	»	1942	Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair olan kanunun 8 inci maddesine bir fıkra ilâvesine dair
20/11/1334	»		Pasaport kanununun 3 üncü faslı
23/6/1927	»	1143	Şehbenderlik rüsumu hakkında
23/5/1928	»	1318	Hariciye Vekâleti tasdik harçları hakkında

Noterler

15 T.evvel 1329 Kanun muvakkat			Noter Kanunu
22/4/1340	Kanun	509	Noter kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
24/5/1928	»	1337	Noter kanunu mucibince alınacak olan harçların tezyidine dair
2/3/1929	»	1402	Noter kanununun ve muaddel bazı maddelerinin tadili hakkında

Diğer harçlar

14 Ağustos 1330 Kanun			Nüfus Kanunu
24/1/1927	»	964	Eczacılar ve eczaneler hakkında
2/3/1927	»	984	Ecza depolarından alman ruhsatiye harcı hakkında
14/5/1928	»	1262	İспенçiyari ve tıbbî müstahzarlar hakkında
2/6/1929	»	1527	Müstahzaratı kimyeviye rüsumu kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında İhtira beratı
10 Mart 1296			İhtira beratı
2/4/1932	»	1939	İhtira Beratı Kanununa bir madde ilâvesine dair
25 Mart 1321 İrade			İhtira beratları ile alâmeti farika rüsumunun tazifi hakkında
28 Nisan 1304 Nizamname			Alâmeti farika nizamnamesi
9 Haziran 1321 İrade			İhtira beratı ve alâmeti farika rüsumunun tazifi hakkında
12 Ağustos 1317 Nizamname			Alâmeti farika nizamnamesine müzeyyel madde
2/3/1929	Kanun	1401	Alâmeti farika nizamnamesine müzeyyel
17/5/1928	»	1271	Sıtma mücadelesi kanununa bazı maddeler tezyili hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
28 Haziran 1322	İrade		Eski eserler müzesi idaresi için ebniye kalfaları, dülger, taşçı ve emsali esnaf tezkerelerinden alınan resimden Hazine hissesi
14/1/1926	Kanun	716	Borçlanma kanunu
18/4/1341	»	627	1341 senesi muvazenei umumiye kanununun 23 üncü maddesi
7/4/1932	»	1944	1331 numaralı kanuna tevfikân verilen tapu senetleri harçlarının affine ve gayri mübadillere verilecek gayri menkul emvalin harçtan istisnasına dair
19/3/1931	»	1771	Mübadele ve teffiz işlerinin kat'î tasfiyesi ve intacı hakkında
12/5/1928	»	1260	Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair
7/4/1932	»	1942	Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair
13/3/1926	»	781	Mübadeleye gayri tâbi eşhastan metruk olup hakkı iskâna malik olanlara verilmiş ve verilecek emvali gayri menkule hakkında
31/5/1926	»	885	İşkân kanunu
2/6/1929		1505	Şark menatıkı dahilinde muhtaç zürraa tevzi edilecek araziye dair
2/6/1926		893	Umumî tahriri nüfus icrası hakkında
1/4/1928	»	1217	Mübadeleye gayri tâbi ahaliye verilecek emvali gayri menkule hakkında
23/3/1929		1407	13 Mart 1926 tarihli kanu-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
24/5/1928	Kanun	1331	nun neşrinden evvel harikzede ve mülteci sıfatile gelmiş ve resmen iskânı yapılmış olanlara iskân için verilen evlerin borçlanma kanunu mucibince temlikine dair Mübadil ve gayri mübadil muhacir ve saireye kanunlarına tevfikân teffiz veya adiyen tahsis olunan gayrimenkul emvalin tapuya rap-tına dair
24/5/1928	»	1331	Borçlanma kanununun 5 inci maddesinin son fıkrasının lâğvına dair olan 10 uncu maddesi

Hayvan sağlık zabıtası resmi

K.evvel 1329 Kanunu muvakkat			Zabıtai sıhhiyei hayvaniye kanunu muvakkatinin resme müteallik ahkâmı
2/2/1340	Kanun	405	5 kânunuevvel 1329 tarihli zabıtai sıhhiyei hayvaniye kanunu muvakkatinin ikinci maddesini muadil
8/6/1930	»	1693	Hayvan sağlık zabıtası kanununun 39 uncu maddesinin tadiline dair
3/5/1928	»	1234	Hayvan sağlık zabıtası hakkında
23/3/1931	»	1775	Hayvanların sağlık zabıtası kanununun 22, 46, 48 inci maddelerinin tadiline dair

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi

Nev'i

No.

Hulâsa

ÜÇÜNCÜ KISIM

Mülga vergiler bakayası

Muhtelif tarihlerde lâğvedilmiş olan vergilere müteallik kanun ve nizamnamelerin mer'i bulundukları senelerde tahakkuk etmiş veya bu zamanlara ait matrahlar üzerine tahakkuk edecek vergiler bakayası.

DÖRDÜNCÜ KISIM

İnhisarların safı hasılatı

Tütün

9/6/1930	Kanun	1701	Tütün inhisarı kanunu
7/6/1926	»	907	Tütün idarei muvakkatesi ve sigara kâğıdı inhisarı hakkındaki 26 şubat 1341 tarihli kanuna müzeyyel kanunun 5, 8, 9. 10 ve 11 inci maddeleri
26/2/1341	Kanun	558	Tütün idarei muvakkatesi ve sigara kâğıdı inhisarı hakkındaki kanunun 6 ve 14 üncü maddeleri

Tuz Hasılatı

26 Şubat 1277	Talimatname	Tuz talimatnamesi
11 Şubat 1282	Nizamname	Tuz talimatnamesine müzeyyel fıkaraı nizamıye
24 Kânunuevvel 1333	Kanun	Tuz fiati hakkında
8/4/1340	Kanun	468 Tuz resmi hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
3/3/1341	»	575	Tuz resminin tezyidi hakkındaki ikinci maddesi
17/5/1928	»	1270	Veresiye tuz satışına dair
2/6/1929	»	1518	Tuz satışı ve tuz fiatleri hakkında
14/1/1933	»	2101	1518 numaralı kanunun 4 üncü maddesinin tadili hakkında
31/5/1930	»	1669	Gümrük tarife kanunile tarifiede yapılacak tashihlere dair

İspirto ve ispirtolu içkiler

22/3/1926	Kanun	790	İspirto ve meşrubatı küliye inhisarı hakkında
-----------	-------	-----	---

Kibrit ve çakmak

1/6/1929	»	1503	Kibrit ve çakmak inhisarı hakkında
15 6/1930	»	1722	Kibrit ve çakmak inhisarı işletmesinin devrine ve 10 milyon dolarlık istikraz aktine dair mukavelename

Revolver, fişek ve mevaddı infilâkiye

7/1/1932	Kanun	1927	Barut ve mevaddı infilâkiye, fişek ve av malzemesi ve av saçması inhisarları hakkında
18/4/1341	»	627	1341 senesi muvazenei umumiye kanununun revolver inhisarına ait 57 inci maddesi
14/1/1933	Karar	13759	Madenlere yapılacak mevaddı infilâkiye satışlarının maliyet fiatı üzerinden icrası hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
10/6/1933	»	14451	Madenlere yapılacak taş barutlarının maliyet fiati üzerinden satılmasına dair
			Oyun kâğıdı
21/6/1927	Kanun	1118	Oyun kâğıtları inhisarı hakkında

BEŞİNCİ KISIM

Devlet ormanları rüsum ve hasılatı

1 Kânunusani 1285 Nizamname			Orman nizamnamesi
22/4/1340	Kanun	504	Ormanların fennî usul dairesinde idaresi hakkında
6/12/1340	»	526	Ormanların fennî usul dairesinde idaresi hakkındaki kanuna müzeyyel kanun
15/4/1340	»	484	Devlet ormanlarından köylülerin intifasına dair
26/3/1337	»	109	Devairi resmiyeye verilecek telgraf ve telefon direklerde fukara ahaliye tevzi olunacak mahrukat hakkında
29/12/1340	Tefsir	56	Devlet ormanlarından köylülerin intifa hakkı kanununun birinci maddesinin 1 inci fıkrasının tefsirine dair
1/6/1926	Kanun	892	Orman nizamnamesi mucibince alınan yaylakıye resminin lâğvine dair
1 Kânunusani 1285 Nizamname			Tersane ve tophane idaresine muktazi kerestelerin tedarik ve itası hakkında
18/6/1338	Kanun	239	Meccanen kereste kat'ı müsaadesine dair

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılâtın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
İşletilen emlâk hasılatı			
1/11/1336	Kanun	46	Hazinei hassaya ait emlâk ve arazi muamelâtı tasarrufiyesine dair
14/1/1926	»	716	Borçlanma kanunu
24/5/1928	»	1531	Borçlanma kanununun 5 inci maddesinin son fıkrasının lâğvine dair olan 10 uncu maddesi
Satılan emval ve emlâk hasılatı			
13 Eylül 1331 kanunu muvakkat			Ahar mahallere nakledilen eşhasın emval ve düyun ve matlûbatı metrukesi hakkında
15/4/1339	Kanun	333	Ahar mahallere nakledilen eşhasın emval ve düyun ve matlûbatı metrukesi hakkındaki 13 eylül 1331 tarihli kanunu muvakkatin bazı maddelerinin tadiline dair
21/4/1340	Kanun	499	Ziraat Bankası matlûbatı atıkasının sureti tesviyesine dair.
18/4/1341	»	627	1341 senesi muvazenei umumiye kanununun 23 üncü maddesi
10/5/1341	Talimat		Bedelleri peşin ve mukassat olarak istifa edilmek üzere satılacak emlâki milliyenin sureti furuhtu hakkında
21/3/1931	Kanun	1773	Hazineden taksitle mal satın alanların taksit bedellerinin tecili hakkında
25/5/1933	»	2222	1773 numaralı kanunun tadili hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair hasılatın müstenidatı			
Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
14/1/1926	»	716	Borçlanma kanunu
17/2/1926	»	743	Türk Kanunu Medenisinin Hazineye intikal edecek emval ve emlâk hakkındaki hükümleri
13/3/1926	»	781	Mübadeleye gayri tâbi eşhastan metrûk olup hakkı iskâna malik olanlara verilmiş ve verilecek emvali gayrimenkule hakkında
22/2/1926	»	748	Emvali milliye ve metrukeden veya mazbut vakıflardan bazı müesseselerle belediyelere satılacak arazi ve arsalar hakkında
21/5/1926	»	885	İskân Kanunu
1/4/1928	»	1217	Mübadeleye gayri tâbi ahaliye verilecek emvali gayri menkule hakkında
24/5/1928	»	1331	Mübadil, gayri mübadil, muhacir ve saireye kanunlarına tevfikân teffiz veya adiyen tahsis olunan gayri menkullerin tapuya raptı hakkında
24/5/1928	»	1349	Emvali metruke hesabı carilerinin bütçeye irat kaydine dair
18/3/1929	Tefsir	142	24 mayıs 1928 tarih ve 1331 numaralı kanunun 6 ıncı maddesinin tefsirine dair
23/3/1929	Kanun	1407	13 mart 1926 tarihli kanunun neşrinden evvel harikzede ve mülteci sıfatile gelmiş ve resmen iskânı yapılmış olanlara iskân için verilen evlerin Borçlanma Kanunu mucibince temlikine dair

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
2/6/1929	»	1505	Şark menatıkı dahilinde muhtaç zürraa tevzi edilecek araziye dair
2/6/1929	Tefsir	146	24 mayıs 1928 tarih ve 1331 numaralı kanunun 7 inci maddesinin tefsirine dair
3/6/1929	Kanun	1528	Yabanî ağaçların aşılmasına dair
22/4/1341	»	661	Müzayede, münakaşa ve ihâlât hakkında
14/12/1929	»	1540	Müzayede, münakaşa ve ihâlât kanununun 6 inci maddesinin son fıkrasının tadili hakkında
27/6/1932	»	2033	21 mart 1931 tarih ve 1773 numaralı kanuna müzeyyel kanun
26/7/1931	Kanun	1866	Mübadele ve teffiz işlerinin kat'î tasfiyesi ve intacı hakkındaki 19/3/1931 tarih ve 1771 numaralı kanuna müzeyyel
10/4/1931	»	1943	Mazbut emlâk ve yurtluk, ocaklık maaşı mukabilinde verilecek olan emlâk ve arazi hakkında

ALTINCI KISIM

Devletçe idare edilen müesseseler

Devlet Demiryolları

23/5/1927	Kanun	1402	Devlet demiryolları ve limanları idarei umumiyesinin teşkilât ve vezâifine dair
31/12 1928	»	1375	Anadolu, Mersin - Tarsus -

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			Adana demiryolları ile Haydarpaşa liman şirketleri ve Zürihte şark demiryolları bankası arasında mün'akit itilâfnameler

Posta ve Telgraf ve Telefon

26/11/1339	Kanun	376	Posta kanunu
25/6/1927	»	1172	Posta kanunu ile telgraf ve telefon kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında
15/5/1926	»	841	Posta kanununun 12 inci maddesinin tadili hakkında
2/6/1926	»	899	
23/5/1928	»	1320	Posta kanununun bazı maddelerini muaddil
28 Mayıs 1316	Nizamname		Dahili posta havalenamesi hakkında
18 Temmuz 1323	»		Posta paketleri hakkında 26 teşrinisani 1339 tarihli posta kanununa tevfikân tadil edilen havalename nizamnamesi
			Beynelmilel mevaddı muhabere posta ücretlerle taahhütlü müraselât tazminat miktarının 1 mart 1341 tarihinden itibaren tezyiden tebdili hakkında
23/6/1927	Kanun	1145	Posta kanununun bazı maddelerinin tadiline dair
21/5/1927	»	1307	Posta ve telgraf idaresinde bulunan bazı eski pulların Türk Tayyare Cemiyetine sattırılması ve fasılatı safiyeden nısfının Cemiyete tahsisi hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
4/2/1340	Kanun	406	Telgraf ve telefon kanunu
21/12/1931	»	1899	4 şubat 1340 ve 406 numaralı telgraf ve telefon kanununun 7 inci maddesinin tadiline ve 29 uncu maddesine bazı fıkralar ilâvesine dair
21/12/1931	»	1901	Ankara şehri otomatik telefonu ile telefon idaresi tarafından tesis edilen telefonlara merbut telefonların ücretleri hakkında
20/12/1340	»	536	Fono telgraf kanunu
30/5/1926	»	876	Ankara şehri otomatik telefonu kanunu
7/1/1929	»	1379	Ankaradan gayri şehir ve kasabalardaki telefonlar hakkında
5/3/1928	»	1212	Posta kanununun 31 inci maddesi yerine kaim maddesi
17/5/1928	»	1265	Anadolu Ajansı telgraf ücretleri hakkında
1/12/1928	»	1366	Ankara Şehri Otomatik Telefon Kanununun tadili hakkında
29/11/1928	»	1361	Telgraf Kanununun 33 üncü maddesinin tadiline dair
2/3/1929	»	1404	Posta Kanununun 21 inci maddesinin tadili hakkında
10/3/1930	»	1569	Ankara Otomatik Telefon Kanunun yedinci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında
30/12/1929	»	1546	Brükselde toplanan milletler arasındaki telgraf konferansı tarafından ittihaz edilmiş olan mukarreratın tasdikına dair
19/5/1930	»	1627	Vaşıngtonda imza edilmiş o-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
1/1/1928	Kararname	6012	lan milletler arasındaki telsiz telgraf mukavele ve nizamnamelerinin tasdikına dair
27/12/1923	»	185	Amerika ile Türkiye arasında teati edilecek telsiz telgrafların ücretleri hakkında
1/5/1930	Kanun	1601	Romanya ile Türkiye arasında Köstence kablosunun işletilmesine dair yapılan itilâfnamenin tasdiki hakkında
18 Temmuz 1323	Nizamname		Ankaradan gayri şehir ve kasabalardaki telefonlar hakkındaki kanunun 5 inci maddesinin tadiline dair Büyük Millet Meclisince musaddak ve yahut kanunî salâhiyetlere istinaden aktedilmiş olan posta, telgraf, telsiz telgraf ve telefon mukavelenameleri ve itilâfnameleri
25/2/1932	Kanun	1928	Kıymetli mektup nizamnamesi Londrada imza edilen postaya ait senetlerin tasdiki hakkında
23/5/1933	»	2208	Posta ve telgraf ve telefon idaresi teşkilât kanununun üçüncü maddesi
11/6/1933	»	2298	Memleket dahilinde hava yolile nakledilecek mektup, posta paketi ve saireden alınacak ücretler hakkında
16/6/1932	»	2009	26/10/1339 tarih ve 376 numaralı posta kanununa bazı maddeler ilâvesine dair Esteren Telgraf Kumpanya-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
13/2/1325	Nizamname		sile mün'akit mukavelenamenin feshi ile Emperial And International Communication Limitet Şirketi ile bir mukavele akti hakkında
31/3/1926	Mukavelename	1900	Mısır ile teati edilecek telgrafname-lerin ücretlerinin tadiline dair
18/1/1927	»		İzmir ve civarı telefon şirke-tinin imtiyazı hakkında
25/8/1927	Mukavelename		İstanbul telsiz telefon şirketine ait
21/12/1931	Kanun		4 şubat 1340 tarihli ve 406 numaralı telgraf ve telefon kanununa bazı maddelerin tezyiline dair
1/5/1933	»	2164	Ankara şehri otomatik telefon kanununun bazı maddelerinin tadiline ve bu kanuna bir madde ilâvesine dair olan 1901 numaralı kanununun ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkında

Darphane hasılatı

26 Mart 1332 Kanunu muvakkat			Tevhidi meskûkât hakkında
29/11/1336 Kanun	66		İstiklâl madalyası hakkındaki kanunun harca müteallik maddesi
16/1/1340 Talimatname			Altın ve gümüş mevat ve masnuata damga darbı hakkında

Umumî mektepler hasılatı

1/4/1334 Kanun			Mektebi mülkiyenin tesisine dair
----------------	--	--	----------------------------------

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
3 Nisan 1333	Kanun		Ücretli resmî mekteplerde müteaddit evlâdı bulunanlara gösterilecek müsaadat hakkında
18/8/1335	Kararname		Leylî mekâtîp talebesinden alınacak ücretin Maliye ve Maarif Vekâletince tayin ve tesbitine dair
18/3/1926	Kanun	788	Memurin kanununun memur çocuklarından alınacak mektep ücretlerinin tenzili hakkındaki 88 inci maddesi
8/6/1926	»	915	Lise ve orta mekteplere alınacak leyli meccani talebe hakkında

Madenler hasılatı

21 Şubat 1327	İrade		Ereğli kömür şirketele aktolunan itilâfname
15/8/1334	Mukavelename		Ergani bakır madeni hakkında
26 Mart 1322	Nizamname		Maadin nizamnamesinin 52 inci maddesi
7 Mayıs 1310	Tezkere		Mihaliççık kil madeni hakkında
3 Mart 1328	İrade		Ereğli maden ocaklarından harice satılan kömürün beher tonundan alınan resmin 2,5 kuruşa tenziline dair
1/4/1341	Kanun	1794	26 mart 1327 tarihli maadin nizamnamesinin 50 nci maddesinin tadili hakkında
12/4/1341	»	608	Taşocaklan nizamnamesinin tadiline dair
6/4/1340	»	463	Zonguldak şimendifer ve liman rüsumunun tenzili hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
27/2/1324	İrade		Ruhsatnameye merbut kömür madeninin nisbî resimlerine ittihaz edilecek tedabiri teshilât-kârî hakkında
9/11/1320	İrade		Maden mültezimlerinden alınacak harç ve rûsum hakkında
1/1/1329	Nizamname		Maadin nizamnamesinin 49 uncu muaddel maddesi
30/4/1331	Kanun muvakkat		Maadin nizamnamesinin bazı maddelerini muaddil
6/4/1334	Kanun		Maadin rûsumu nisbiye ve mükerreresinden % 6 nisbetinde teşhizat hissesi alınacağına dair
5/4/1341	»	601	Şeker fabrikalarına bahşolunan imtiyazat ve muafiyet hakkındaki kanunun 5 inci maddesi

Diğer müesseseler hasılatı

6/25/1926	Kanun	867	Ziraat Vekâletine merbut bazı mektep ve müesseselerin sureti idaresine dair
2/6/1930	»	1678	Ziraat mektep ve müessese-lerinin sureti idaresi hakkındaki 867 numaralı kanuna müzeyyel kanun
26/1/1930	»	549	Ziraat müesseselerine sermaye vaz'ına dair

YEDİNCİ KISIM

Umumî müesseseler ve şirketler hasılatından Devlet hissesi
**İmtiyazlı demiryolları, imtiyazlı şirketler, fenerler,
mükerrer sigorta sandığı, Cümhuriyet
Merkez Bankası**

İrade ve kanunlara müsteniden veya
Hükümete verilmiş

Vergilerin ve resimlerin ve sair hasılatın müstenidatı			Hulâsa
Tarihi	Nev'i	No.	
30 Mayıs 1283	Nizamname		olan salâhiyete binaen aktolunan her nevi imtiyaz mukavelenameleri ve bunlara müteallik mukarreratın varidata müteallik hükümleri
11 Mart 1330	Nizamname		Demiryolları usulü zabıtasına dair nizamnamenin 20 inci maddesi
8 Ağustos 1276	İradeli mukavele name		Fenerler mukavelenamesi
11/7/1339	İtilâfname		Hükümet ve fenerler idaresi arasında aktolunan itilâfname
15/4/1339	Kanun	331	1339 senesi ikinci avans kanununun fenerler resminin tezyidine dair olan 10 uncu maddesi
3/3/1341	»	576	Hükümetle fenerler idaresi arasında münakit itilâfnamelerin tasdiki hakkında
31/5/1930	Kanun	1667	Devlet Demiryolları ve limanları idarei umumiyesının teşkilât ve vezaifi hakkındaki kanuna müzeyyel
11/6/1930	»	1715	Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanununun Hükümet hissesine müteallik mevaddı
25/6/1927	»	1160	Mükerrer sigorta hakkındaki kanunun 1 inci ve 4 üncü maddeleri

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
SEKİZİNCİ KISIM			
Müteferrika			
Müteferrik varidat			
			Askerlik mükellefiyeti, Devlete ait esham ve tahvilât, faiz ve temettüleri, şirketlerden ve müteahhitlerden teftiş mukabili alınan mebalîğ, para cezaları faiz, akçe farkı
21/6/1927	Kanun	1111	Askerlik mükellefiyetine dair
7/2/1929	Karar	477	Askerlik mükellefiyetine dair olan kanunun 109 uncu maddesi hakkında Büyük Millet Meclisi kararı
12/5/1932	Kanun	1958	1111 numaralı askerlik mükellefiyeti kanununun 105 ve 106 ıncı maddelerini muaddil
8/1/1931	»	1741	Askerî şahıslar tarafından işlenen suçların af ve teciline dair
10/6/1930	»	1710	Su tulumbaları işleten motörlerden alınacak resme dair
23/9 1928	Karar		Balya - Karaaydın hattının buharla işletilmesi hakkında
25/6 1927	Kanun	1149	Heyeti Vekile kararı Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki kanunun 3 üncü ve 6 ınci maddeleri
22/4/1340	»	504	Bilûmum ormanların fennî usulde idareleri hakkındaki kanunun 5 inci maddesi
19/4/1927	»	1011	İmtiyazlı şirketlerle müteahhitlerden alınacak komiser

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			ve fen memurları ücretine dair olan 18 inci maddesi
12/4/1341	Kanun	608	Maden ve taşocakları şirketleri nezdinde Hükümetçe birer komiser tayin edileceğine ve kendilerinden teftiş ücreti alınacağına dair 7 inci maddesi
4/2/1340	»	406	Telgraf ve Telefon Kanununun 3 üncü maddesinin (B) fıkrası
4/7/1931	»	1837	Bina Vergisi Kanununun 16 ncı maddesi
6/7/1931	»	1839	Hayvanlar Vergisi Kanununun 20 inci maddesi
23/3/1934	Kanun	2395	Kazanç vergisi kanununun cezaya ait hükümleri
4/7/1931	»	1836	797 numaralı veraset ve intikal vergisi kanununun muaddel 45 ve 46 ncı maddeleri
12/4/1341	»	608	Maadin nizamnamesinin muaddel 71 inci maddesi
11/4/1334	»		Gümrük kanununun 98, 99, 102, 103, 104, 108 ve 111 inci maddeleri
7/6/1926	»	906	11 Nisan 1334 tarihli gümrük kanununun muaddel 64, 68, 69, 74, 100, 105, 106, 107,109 uncu maddeleri
7/6/1926	Kanun	905	Gümrük kanununa müzeyyel kanunun 2, 7, 8, 10, 11, 12 inci maddeleri
1/6/1929	»	1499	Gümrük tarifesi kanununun 7 ve 29 uncu maddeleri
15/6/1930	»	1723	11 Nisan 1334 tarihli gümrük kanununun 7 haziran 1926 tarih ve 906 numaralı kanun ile

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
7/1/1932	Kanun	1918	muaddel 110 uncu maddesinin tadili
28/5/1927	»	1055	Kaçakçılığın men ve takibine dair Teşviki sanayi kanununun 37 inci maddesi
11/4/1334	»		Damızlık tiftik keçilerinin harice meni ihracı hakkındaki kanunun 5 inci ve 6 ıncı maddeleri
7/4/1926	»	803	Tütün tohumu ihracının men hakkındaki kanunun 2 inci maddesi
17/4/1338	»	222	Cezayi naktilerin beş misline iblâğı hakkında
9/4/1340	Tefsir	41	Cezayi naktilerin beş misline iblâğı Hakkındaki kanunun gümrük cezalarına da şümulüne dair
10/5/1934	Kanun	2430	Muamele vergisi kanununun cezaya müteallik hükümleri
12/6/1930	»	1718	Dahili istihlâk vergisi hakkındaki kanunun 10 uncu maddesi
22/7/1931	»	1871	Dahili istihlâk vergisi kanununun 2 inci maddesine müzeyyel fıkra hakkında
18 Safer 1299	Nizamname		Zabıtai saydiye nizamnamesinin, 7, 16, 25, 26, 27, 29, 32 37, 38, 39, 40 ve 45 inci maddeleri
22 Haziran 1305	Maddei nizamiye		Zabıtai saydiye nizamnamesinin muaddel 30 uncu maddesi
18/1/1926	Kanun	721	Zabıtai saydiye nizamnamesine bazı mevat tezyili hakkında
19 Nisan 1298	Nizamname		Dersaadet ve tevabii balıkha-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
21 Haziran 1305	Nizamname		ne nizamnamesinin 2 inci ve 11 inci maddeleri
	İradeli talimat		Dersaadet ve tevabii balıkthane nizamnamesinin muaddel 13 üncü maddesi
29 Mart 1296	Tahrirat		İstanbul balıkhanesine ait talimatnamenin 13 ve 14 üncü maddeleri
Kânunusani 1301	Nizamname		Av tezkeleri hakkındaki talimatın cezaî hükümleri
15/8/1311	Tahrirat		Midye ve istiridye nizamnamesinin 2 inci maddesi
15/4/1338	Kanun	216	Tezkeresiz ve damgasız getirilecek pöstekiler hakkında
23/5/1928	»	1324	Merakibi bahriyeden alınacak resim hakkındaki kanun ile rüsumu bahriye tarifesinin birinci maddesi
18/5/1927	»	1086	Damga resmi kanununun cezaya müteallik 10 uncu faslı
4/4/1929	Kanun	1412	Hukuk Usulü Muhakemeleri
18/4/1929	»	1424	Kanununun cezaya müteallik mevaddı
10/4/1930	»	1582	Ceza Muhakemeleri Usulü hakkında
13/5/1929	»	1440	İcra ve İflâs Kanununun 322, 323 324, 325 inci maddeleri
26/4/1926	»	825	Hukuk Usulü Muhakemeleri
22/5/1930		1632	Kanununun 36 ıncı maddesinin 4 üncü fıkrasını muaddil
			Deniz Ticaret Kanununun cezaî hükümleri
			Ceza kanununun mevkii mer'iyete vaz'ına müteallik hükümleri
			Askerî Ceza Kanununun 140, 146, 165 inci maddeleri

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
29/5/1926	Kanun	865	Ticaret Kanununun 38, 40, 52, 53, 64 ve 116 ıncı maddeleri
6/3/1340	»	433	Sunî ipekten mensucat imalinin meni hakkındaki kanunun 4 üncü maddesi
22/4/1340		509	Noter kanununun muaddel 21 inci maddesi
14 Ağustos 1330	Kanun		Nüfus kanununun 19 ve 31 inci maddeleri
30 Teşrinievvel 1330	Kanunu		Nüfus kanununun muaddel 13 ve 40
	muvakkat		ıncı maddesi
8 Teşrinisani 1299	İradeli tali-		Talimatnamei şebkenderinin 62 inci
	matname		maddesi
20/11/1334	Kanun		Pasaport kanununun 24 üncü maddesi
4 Mayıs 1331	Kanunu		Nüfus kanununun 11 inci muaddel
	muvakkat		maddesi
2/6/1927	Kanun	893	Umum tahriri nüfus icrası hakkındaki kanunun 5 ve 6 ıncı maddeleri
2/3/1927	»	984	Ecza ticarethanelerile sanat ve ticaret işlerinde kullanılan zehirli ve müessir kimyevî maddelerin satıldığı dükkânlara mahsus kanunun 21 inci maddesi
19/3/1927	»	992	Seriri ve gıdaî taharriyat ve tahlilât yapılan ve emsali taammüller aranılan umuma mahsus bakteriyoloji ve kimya laboratuvarları kanununun cezaya müteallik 9, 10 ve 11 inci maddeleri
24/1/1927	»	964	Eczacılar ve eczaneler hakkındaki kanunun 45 inci maddesi
3/3/1926	»	767	Türk kodeksi kanununun 9

Vergilerin ve resimlerin ve sair hasılatın müstenidatı			Hulâsa
Tarihi	Nev'i	No.	
14/5/1928	Kanun	1262	uncu maddesi İşpençiyari ve tıbbî müstahzarlar kanununun 18, 19 ve 20 inci maddeleri
10 Mart 1296	Kanun		İhtira beratı kanununun 39, 40 ve 47 inci maddeleri
28 Nisan 1304	Nizamname		Alâmeti farika nizamnamesinin 14, 15, 16 ve 21 inci maddeleri
3/5/1928	Kanun	1234	Hayvanların sağlık zabıtası hakkındaki kanunun 61, 62, 63 ve 65 inci maddeleri
17 Temmuz 1323	Nizamname		Defteri hakanı idarelerinin tensikat ve teşkilâtına ve memurin ve müstahdeminin vezaifine dair 26 ve 31 inci maddeleri
9/6/1930	Kanun	1701	Tütün İnhisarı Kanununun cezaya müteallik 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 67 ve 68 inci maddeleri
26/2/1341	»	558	Tütün idarei muvakkatesi ve sigara kâğıdı inhisarı hakkındaki kanunun 14 üncü maddesi
7/6/1926	»	907	Tütün idarei muvakkatesi ve sigara kâğıdı inhisarı hakkındaki kanuna müzeyyel kanunun 5, 9 ve 10 uncu maddeleri
21/6/1927	»	1118	Oyun kâğıtları inhisarı hakkındaki kanunun 3 üncü maddesi
5 Ramazan 1286	Fıkrai nizamiye		Tuz nizamnamesinin 22 inci maddesine müzeyyel fıkra hakkında
25 Ramazan 1284	Tahrirat		Ecnebi tuzunu hâmil sefain

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
26 Şubat 1277	Talimatname		kaptanlarından alınacak ceza hakkında Tuz talimat ve müzeyyelâtı ve nizamât ve mukarreratı
22/3/1926	Kanun	790	İspirto ve meşrubatı küliye inhisarı hakkındaki kanunun 22 inci ve 23 üncü maddeleri
9/4/1340	»	470	Müskirat resminin tadiline mütedair kanunun 6 ıncı maddesi
14/6/1930	Mukavelename		15 haziran 1930 tarihli ve 1722 numaralı kanun ile musaddak Kibrit ve çakmak inhisarı işletmesinin devrine ve on milyon liralık istikraz aktine dair mukavelenamenin 7 inci maddesi
23 Kânunusani 1291	Nizamname		Barut nizamnamesinin 16, 18 ve 20 inci maddeleri 752 numaralı kanunun bu kanun ile muaddel 9 uncu maddesi
2/6/1929	Kanun	1527	752 numaralı kanunun bu kanun ile muaddel 9 uncu maddesi
1 Kanunusani 1285	Nizamname		Orman nizamnamesinin 33, 34, 35, 36, 39, 42, 43, 45, 46 inci maddelerde muaddel 52 inci maddesi
3/6/1929	Kanun	1528	Yabancı ağaçların aşılmasına dair kanununun 23 ve 25 inci maddeleri
22/4/1340	»	504	Türkiyede mevcut bilûmum ormanların fennî usulde idare ve işletilmeleri hakkındaki kanunun 6 ıncı maddesi
16 T.sani-1329	kanunu muvakkat		Merakibi bahriyeden maada mahallerde kullanılan müvellidülbuharlarla buhar hazinelere ve motörler nizam-

Vergilerin ve resimlerin ve sair hasılatın müstenidatı			Hulâsa
Tarihi	Nev'i	No.	
10/9/1337	Kanun	151	namesine muhalefet edenler hakkındaki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 inci maddeleri Ereğli havzai fahmiyesi maden amelesinin hukukuna müteallik
8 safer 1284	Nizamname		Demiryollarının usulü zabıtasına dair
9 Kânunusani 1327 M.	Nizamiye		Demiryolları usulü zabıtasına dair nizamnamenin 15 inci maddesini muaddil
26 Teşrinievvel 1329	Nizamname		Demiryolları usulü zabıtasına dair nizamnameye müzeyyel
11 Mart 1330	»		Tramvaylar umuru zabıtası nizamnamesinin 27, 34, 41 ve 44 üncü maddeleri
23/5/1928	Kanun	1315	Şifre makinelerinin ithali memnun- iyetine dair
26/11/1339	»	376	Posta Kanununun 41 ve 42 inci maddeleri
6 Ağustos 1330	kanunu muvakkat		İnşaatı elektrikiye vasıtasile telsiz telgraf ve telsiz telefon Kanununun 2 ve 5 inci maddeleri
30 Teşrinisani 1330	»		İnşaatı elektrikiye vasıtasile telsiz telgraf ve telsiz telefon hakkındaki kanunun muaddel 11 ve 12 inci maddeleri
4/2/1340	Kanun	406	Telgraf ve telefon kanununun 3 üncü faslı ile 17 inci maddesi
20/2/1930	»	1567	Türk parasının kıymetini koruma hakkında
30 Mart 1331	»		Evrakı naktiye hakkındaki kanunun 2 inci maddesi
25/6/1927	»	1149	Sigorta şirketlerinin teftiş ve

Vergilerin ve resimlerin ve sair hasılatın müstenidatı			Hulâsa
Tarihi	Nev'i	No.	
25/6/1927	Kanun	1160	murakabesi hakkındaki kanunun 18, 19 ve 20 inci maddeleri
30 T.sani 1330 kanunu muvakkat			Mükerrer sigorta hakkındaki kanunun 9 üncü maddesi
8 Ağustos 1276 Talimatname			Ecnebi anonim ve sermayesi eshama münkasem şirketler ile ecnebi sigorta şirketleri hakkındaki kanununun 12 ve 23 üncü maddeleri
10 Nisan 1322 Nizamname			Fenerler rüsumu talimatnamesinin ceza hükümleri
25/7/1931	Kanun	1881	Asarı atika nizamnamesinin 8. 9, 26 ve 32 inci maddeleri
8 Mayıs 1326	»		Matbuat kanununun cezai naktiye müteallik mevaddı
27 Mayıs 1325	»		Hakkı teni kanununun 32 inci maddesi
27 Temmuz 1325	Kanun		İçtimaatı umumiye kanununun 3 üncü ve 10 uncu maddeleri
29/12/1339	Kanun	393	Tatili eşgal kanununun 8 ve 9 uncu maddeleri
26/5/1926		858	Muzır hayvanların itlafı hakkındaki kanunun 8 ve 9 uncu maddeleri
3/5/1928		1235	Çekirge kanununun 8 inci maddesi
7/6/1926	»	904	858 numaralı çekirge kanununun 2 ve 3 üncü maddelerini muaddil
2/3/1927	»	983	Islahı hayvanat kanununun 31, 32 ve 33 üncü maddeleri
			Ecnebilerin Türkiyede seyahat ve ikametleri hakkındaki 2 mart 1331 tarihli muvakkat

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			kanunun 4 ve 9 uncu maddelerini muaddil
15/4/1929	Kanun	1423	Ağallar kanununun 7 inci maddesi
13/5/1926	»	839	Sıtma mücadelesi kanununun 17 ve 19 uncu maddeleri
6 Mayıs 1326	Kanun		Pirinç ziraati hakkındaki kanunun 12 inci maddesi
26/5/1926	Kanun	859	İpekböceği ve tohumu yetiştirilmesi ve muayene ve satılması haklardaki kanunun 20 inci maddesi
24/4/1930	»	1593	Umumî hıfzıssıhha kanununun 82-103 üncü maddeleri
28/5/1927	»	1056	Pamuklara arız olan haşeret ve emrazın imha ve tedavisi ve tohumlarının ıslahı hakkındaki kanunun muaddel 5 inci ve 8 inci maddeleri
14/4/1341	»	618	Limanlar kanunun 11 ve 16 ıncı maddeleri
19/4/1926	»	815	Türkiye sahillerinde nakliyatı bahriye (kabotaj) ve limanlarla kara suları dahilinde icrayı sanat ve ticaret hakkındaki kanunun 5 inci maddesi
21/6/1927	»	1111	Askerlik mükellefiyeti kanununun 83, 84, 85, 86, 87, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96 ve 101 inci maddeleri
16/6/1927	»	1076	İhtiyat zabitleri ve ihtiyat askerî memurları kanununun 10 uncu maddesi
28 Ağustos 1305	Kanun		Tedariki vesaiti nakliyei askeriye kanununun 52 inci maddesi

Vergilerin ve resimlerin ve sair hasılatın müstenidatı			
Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
30/5/1925	Kanun	872	Tedariki vesaiti nakliyei askeriye kanununun 52 inci maddesine
10/6/1930	»	1704	müzeyyel kanunun ikinci maddesi Otel, pansiyon, ticarethane ve sair umumî müesseselerde oturan ve çalışanların hüviyet varakası vermeleri mecburiyetine dair kanunun cari hükümleri
30/11/1341	»	677	Tekke ve zaviyelerle türbelerin şeddine ve türbedarlıklar ile bir takım unvanların ilgasına dair olan kanunun birinci maddesi
3 Nisan 1302	Nizamname		Umum borsalar nizamnamesinin 8 inci maddesi
16/5/1929	Kanun	1447	Menkul kıymetler ve kambyo borsaları kanununun 6 ıncı cezaî hükümler faslının 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, üncü maddeleri
26/5/1927	»	1050	Muhasebei umumiye kanununun 22 inci maddesi
18/4/1929	»	1426	Vilâyet idaresi kanununun 68 inci maddesi
1 Şubat 1329	Kanunu muvakkat		Ameliyatı iskaiye işletme kanunu muvakkatinin 33 ve 34 üncü maddeleri
14/1/1934	Kararname	2129	Pamuklan temizleten tüccardan balya üzerinden ücret almaması hakkında
24/5/1933	Kanun	2219	Hususi hastaneler kanununun bazı maddeleri
5 Şubat 1328	Kanunu muvakkat		Emvali gayrimenkulenin tahrir ve tahdidi hakkındaki ka-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			nunun para cezalarına müteallik mevaddı
29/5/1933	Kanun	2239	Deniz yolları işletme kanununun 18 inci maddesi
26 Nisan 1325	Kanun		Serseriler hakkındaki kanunun 16 inci maddesi
8/6/1933	Kanun	2257	Madenî ufaklık para kanununun y. uncu maddesi
5 Şubat 1328	Kanunu muvakkat		Polis nizamnamesine müzeyyel mevat hakkındaki kanunun 9 ve 10 uncu maddeleri
6 Nisan 1329	»	»	Hayvan sirkatinin meni hakkındaki kanunun 12 ve 15 inci maddeleri
28/3/1931	Kanun	1782	Ölçüler hakkında
12/6/1933	»	2309	İzmir rıhtım şirketinin imtiyazı ile tesisatının satın alınması hakkında
12/6/1933	»	2308	Şirketlerin müruru zamana uğrayan kupon, tahvilât ve hisse senedi bedellerinin Hâzineye intikali hakkında
12/6/1933	»	2313	Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkındaki kanunun 25 ve 27 inci maddeleri hakkında
31/5/1933	»	2253	Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkındaki kanunun 15 ve 16 inci maddeleri
8/6/1933	»	2278	1918 numaralı kanuna eklenen kaçakçılığın men ve takibi hakkında
30/5/1933	»	2243	Mevduatı Koruma Kanununun ceza hükümleri
8/6/1933	»	2279	Ödünç para verme hakkındaki kanunun ceza hükümleri

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
31/5/1933	»	2248	Denizyolları ve Akay işletmeleri ile fabrika ve havuzlar teşkilâtı hakkında
31/5/1933	»	2256	1 haziran 1929 tarih ve 1499 numaralı Gümrük Tarife Kanununu değiştiren 31 mayıs 1933 tarihli kanuna eklenen kanunun birinci maddesi
31/5/1933	»	2251	İktisat Vekâletinde Deniz ve Hava işleri müsteşarlığı teşkiline ve İktisat Vekâleti bütçesine tahsisat konulmasına dair karnın

Kıymetli evrak

18/4/1341	Kanun	627	1341 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun icar ve isticar kontratolarile ferağ ilmühaberleri ve sairenin satış fiyatları hakkındaki 8 ve 9 uncu maddeleri
29/5/1929	»	1473	Pasaport cüzdanlarının bedel mukabilinde itası hakkında
6/5/1926	»	833	1341 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun 8 inci maddesinin (B) fıkrasının tadiline dair
12/5/1927	»	2025	Hükümetle efrat arasında teati olunacak mukavelename ve şartnameler hakkında

Tavziattan istirdat

Tavizen verilen mebalığden istirdat muhtelif senelerde muvazene ve takviyei ziraat

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
			kanunları ve diğer hususî kanunlar mucibince tavizen tevzi edilmiş olan mebaliğden vaki tahsilat

Müteferrik hasılat

26/11/1339 Kanun		376	Posta kanununun 20 inci maddesi
28 Mayıs 1316 Nizamname			Dahilî posta nizamnamesinin mürselünileyhine ve mürsiline iade olunmayan havalenameler hakkın- daki 10 uncu maddesi
18 Temmuz 1323 Nizamname			Kıymeti mukaddereli mekâtîp nizamnamesinin 25 inci maddesi
18 Temmuz 1323 Nizamname			Bu nizamnamenin paketlere müteallik 26 ıncı maddesi
10/4/1340	Kanun	474	Artvin, Ardahan, Kars vilâyetlerde Kulp ve Iğdır kazaları ve Hopa kazasının Kemalpaşa nahiyesindeki arazide hakkı tasarrufa ait kanunun 8 inci maddesi
18/4/1341	»	627	1341 senesi muvazenei umumiye kanununun Topkapı müzesile saraylardan alınacak duhuliye resmine ait 5 inci maddesi
22/4/1341	»	656	Sulama ücreti hakkındaki kanunun 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 ve 11 inci maddeleri
18/3/1926	»	788	Memurin kanununun 30 uncu maddesi
24/5/1928	»	1349	Emvali metruke hesabı carilerinin bütçeye irat kaydine dair

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
30 12/1341 Kanun		701	Mevcut evrakı naktiyenin yenilerile istipdaline dair
16/5/1929	»	1447	Menkul kıymetler ve kambiyo borsaları hakkında
21 Mayıs 1321 Nizamname			Gümrüklerce icra edilen muayenei sıhhiyeye dair tahlili sani ücretleri

DOKUZUNCU KISIM

Fevkalâde varidat

			Mukavelenameler veya itilâfname-ler mucibince veya sair suretlerle tahkuk edecek fevkalâde varidat
5/6/1926 Mukavelename			Mukavelenamenin 14 üncü maddesine müsteniden Irak petrol şirketinden % 10 Hazine hissesi
26/5/1927	Kanun	1050	Muhasebei umumiye kanununun 55 inci maddesi
30/11/1931	»	1890	İktisadî buhran vergisi kanunu ve zeyli
29/5/1932	»	1996	
26/4/1934	»	2416	
26/5/1932	»	1980	Muvazene vergisi kanunu
8/5/1933	»	2174	Muvazene vergisi kanununun 10 uncu maddesinde mevcut bir sene müddetin bir sene daha uzatılması hakkında
26/4/1934	»	2417	

ONUNCU KISIM

Nazım varidat

18/5/1929	Kanun	1454	Bilâvasıta vergilere munzam kesirlerin tevhit ve nispetle-
-----------	-------	------	--

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
12/5/1927	Kanun	1023	rinin tadili hakkındaki kanunun 12 inci maddesi
2/6/1929	»	1525	Mektep pansiyonlarının idaresi hakkındaki kanun mucibince alınacak mebalîğ
22/3/1926	»	790	Şose ve köprüler kanunu
21/6/1927	»	1118	İspirto ve meşrubatı küliye inhisarı hakkındaki kanunun 29 uncu maddesi mucibince vilâyet idarei hususiyelerine ve Tayyare cemi-yetine ait hisseler
			Oyun kâğıdı inhisarı hakkındaki kanunun 2 inci maddesi mucibince Hilâliahmer cemiyetine ait hisse

**Muhtelif vergi ve rûsumu ve harçları ve sair
varidatı alâkadar eden hükümler**

28/5/1927	Kanun	1055	Teşviki sanayi kanunu
23/5/1928	»	1319	Teşviki sanayi kanununa müzeyyel madde hakkında
2/2/1929	»	1390	Teşviki sanayi kanunu tadilâtı
14/12/1929	»	1543	Teşviki sanayi kanununun 26 inci ve 42 inci maddelerinin tadili hakkında
3/6/1933	»	2261	Teşriki sanayi kanununun bazı maddelerinin tadiline dair
28/5/1929	»	1470	Zirai kredi kooperatifleri hakkında
11/6/1930	»	1715	Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankası kanununun muafiyete dair 96 inci maddesi
5/4/1341	»	601	Şeker fabrikaları hakkında-

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
10/6/1926	Kanun	927	ki kanunun 2 inci ve 8 inci maddeleri Sıcak ve soğuk maden sularının istismarile kaplıcalar tesisi hakkındaki kanunun
15/6/1930	»	1722	Kibrit ve çakmak inhisarının işletilmesinin devrine dair
21/5/1928	»	1301	Bazı muafiyetlerin ilgasına dair
31/12/1928	Kanun	1375	Anadolu ve Mersin - Tarsus - Adana demiryolları ve Haydarpaşa limanı hakkında münakit mukavelenamenin tasdikına dair
23/5/1927	»	1042	Devlet demiryolları ve limanları idarei umumiyesinin teşkilât ve vezâifine dair
7/6/1826	»	904	Islahı hayvanat hakkındaki kanunun damızlığa elverişli Aygır ve boğaların her türlü rûsumdan muaf olduğuna dair 37 inci maddesi
1 Mart 1332	Kanun		Muamelei müteakabile esası üzerine itilâfname teati eden düveli ecnebiyenin Türkiyede bulunan sefaret ve konsoloshane binalarının vergiden istisnasına dair
6/2/1340	Kanun	407	Rize vilâyetile Borçka kazasında findık, portakal, limon, mandalina ve çay yetiştirilmesine mahsus arazinin vergiden istisnasına dair
16/5/1927	»	1029	6 şubat 1340 tarihli kanunda yazılı muafiyet müddetinin temdidı hakkında

Vergilerin ve resimlerin ve sair
hasılatın müstenidatı

Tarihi	Nev'i	No.	Hulâsa
2 Haziran 1319 Şûra karan			Balya - Karaaydın maden şirketine ait makine alât ve edevatının muhafazasına mahsus binaların vergiden istisnasına dair
28/5/1929	Kanun	1470	Ziraî kredi kooperatiflerinin vergi ve rûsumdan muafiyeti hakkındaki 20 inci maddesi
27/6/1932	»	2036	Ziraat bankasına ipotek edilen gayrimenkullerin harç, rûsum ve puldan istisnasına dair
7/1/1932 »	1918		Kaçakçılığın men ve takibi hakkında 1933 senesinde hükmü merî olacak ticaret muahedeleri ve muvakkat itilâfnameler ve sair kanuna müstenit mukavelenameler ve hükümler
3/6/1933	»	2262	Sümerbank kanununun 14üncü maddesi
25/12/1933	»	2360	Hizmetleri görülen bazı zevata gayri menkul mal verilmesi hakkında
21/12/1933	»	2354	Sivas - Kayseri şehirlerini - 1930 senesinden itibaren hükümet tarafından imar veya resmî binalar yapmak maksadile idareten yıktırılmış olan binaların sahiplerine verilecek tazminat hakkında
14/1/1933	»	2107	Bazı vekâlet binalarile Temyiz mahkemesi ve hapishane binalarının inşaatına dair
11/6/1933	»	2300	Devlete ait bir kısım binalar satış bedelile resmî daireler yapılması hakkında

Ç — Cetveli
Muzanei Umumiye Kanunu: Madde - 7
[Hidematı vataniye maaşları]

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
Usat tarafından şehit edilen Akdağ Madeni Kaymakamı Tahir Bey:	4	Teehhüllerine kadar	
Zevcesi Memnune H.	4	Tahsilini	25 23/9/1336
Kerimesi Mihrünnisa H.	4	ikmal	481 13/4/1340
» Nilüfer »	4	edinceye	
» Tahire »	4	kadar	
Mahdumu Ertuğrul Ef.	12,5		
Dersaadette salben idam olunan Urfa Mutasarrıfı sabıkı Nusret Bey: Zevcesi Hayriye H.	10		80 25/12/1336 481 13/4/1340
Konya hâdisei isyaniesinde vazifesi uğrunda şehit edilen Bozkır Kaymakamı Demir Asaf Bey: Zevcesi Samiye H. ve iki çocuğu	10		107 19/3/1337
Şehidi millî Boğazlıyan esbak Kaymakamı Kemal B.: Zevcesi Hatice H. (*)	10		
Kerimesi Müzehher H.	5		2..1 14/10/1338
» Müşerref »	5		
Mahdumu Adnan B.	5		
Gebze ve havalisi kuvai milliye kumandanı iken şehiden vefat eden Yahya Kaptan:			
Zevcesi Şevket H.	10		275 19/10/1338
Kerimesi Fikriye H.			
» Muzaffer H.			

* 515 numaralı kanunla evvelce muhassas 5 lira maaşı 5 lira zamlı 10 liraya çıkarılmıştır.

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
İzmir Ahziasker Heyeti Reisi Miralay Süleyman Fethi B. Zevcesi Fatma Lâtife Hanım Büyük Türk şairi Abdülhak HâmitB.	40 100	Eramil maaşı ita olunmak üzere	435 9/3/1346
Bahriye Nazırı esbakı Birinci Ferik merhum Ahmet Cemal Pş.Zevcesi Seniha H. Mahdumu Behçet B. Sadri esbak merhum Talât Pş. Zevcesi Hayriye H. Doktor Bahattin Şakir B. Zevcesi Cenani H. Mahdumu Alp B. » Celâsin B.	15 5 25 15 5 5	Kaydi hayat şartile	443 19/3/1340
Kütahya Meb'usu sabıkı Haydar Bey Şehit Tevfik Sükûti Bey hemşiresi Seniye H.	25 10	Mektep tahsilini ikmal edinciye kadar	478 13/4/1340
Damat Ferit tarafından idam edilmiş olan şehit Çarkçı Yüzbaşı Halil İbrahim Efendi:			
Zevcesi Fatma Belkis H. Kerimesi İclâl H. » Necibe H. Mahdumu Celâlettin Ef.	10 5 5 5	Mektep tahsillerini ikmal edinciye kadar.	478 13/4/1340 479 13/4/1340
Abdtilezel Paşa hafidesi Naciye H. Şehiden vefat eden Binbaşı Muhtar Beyin hemşiresi Binnaz H	4 15		480 13/4/1340
			481 13/4/1340

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
Mitat Paşa:			
Kerimesi Fatma Memduha H.	9		
Kerimesi Mesrure H.	9		
Gazi Osman Paşa haremi Fatma H.	25		
Babıâli vak'asında şehit edilen Harbiye Nazırı esbakı Nazım Pş. Kerimesi Atiye H.	18		
Merhum Niyazi Bey: Zevcesi Feride H.	10		
Hemşiresi Lâtife H.	10	Mektep tahsilini	
Mahdumu Mitat B.	10	ikmal edinciye	
» Süleyman Asım B.	10	kadar	
Sadrı esbak merhum Mahmut Şevket Paşa Zevcesi Dilşat H.	62,5	Eramil maaşı almamak şartile	
Üçüncü Ordu Kumandanı İsmail Hakkı Paşa validesi Habibe H.	40	» »	481 13/4/1340
Esbak Diyarbekir Valisi Reşit Bey merhumun: Haremi Mazlume H.	20		
Mahdumu Şinasi Ef.	6		
» Cehri Ef.	6	Mektep tahsillerini ikmal	
Kerimesi Fikret H.	6	edinceye kadar	
» İsmet H.	6	Teehhüllerine Kadar	
Şeyhülislâm Hayri Efendi merhumun:			
Zevcesi Munise H.	20		
Malûl mahdumu Hakkı B.	10		
Mahdumu Münip B.	5		
Şehit Yüzbaşı Yürük Se-		Mektep tahsilini ikmal edinciye kadar	

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
lim b. Zevcesi Hikmet H.	10	481	13/4/1340
Kerimesi Melâhat H.	5		
» Zafer H.	5		
» Nimet H.	5		
Ömer Naci B. merhumun:			
Zevcesi Emine Advîye H.	10		
Kerimesi Müzeyyen H.	5		
Irak Şeyhülmeşayihî Uceymi Paşa	50		
Merhum Mehmet Ali Bey Zevcesi Belkis H.			
Sabık Meclisi Meb’usan Reisi Reşat Hikmet Bey: Mahdumu Ahmet Reşat Hikmet B.	10		
Mahdumu Ömer Fuat Hikmet B.	10		
Gümüşhane Meb’usu şehit Ziya Bey:			
Zevcesi	5		
Mahdumu Muammer B.	6		
Kerimemi Yadigâr H.	5		
Maraş ulûmu riyaziye muallimi sabıkı Hayrullah Ef.			
Zevcesi Ayşe H.	5		
Mahdumu Celâlettin Ef.	5		
» Kemalettin Ef.	5		
Esbak Kastamonu Mebusu İsmail Mahir Ef. Zevcesi Fatma H.	5		
Kerimesi Fatma İffet H.	5		
» Ayşe Ferihan H.	5		

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
Mahdumu Bekir Gündüz B	5	Mektep tahsilini ikmal edinciye kadar	515
Denizli Meb'usu sabıkı Hakkı	25		
Behiç Bey	5		
Denizli Komiseri Hamdi B.	5		
Zevcesi Fevziye H.	5		
Kerimesi Perihan H.	5		
Mahdumu Cengiz Ef.	5		
Validesi Firdevs H.	5		
Mustafa Necip Bey: Hemşiresi	5		
Su Şehrinde idam edilmiş olan			
Yüzbaşı Nuri B.:	5	Tahsilini ikmal edinciye kadar, kızların teehhülüne kadar	515
Çocuğu	5		
»	5		
Muş Mutasarrıfı merhum			
Servet Bey:			
Zevcesi	10		
Mahdumu Kâmrân Ef.	5		
Kerimesi Neriman H.	5		
Karamağara Nahiyesi Müdürü	5		
Tevfik Bey: Zevcesi Hafize H.	4		
Kerimesi Ayşe H.	4	Tahsilini ikmal edinciye kadar	482
Mahdumu Hami Ef.	4		
Kızılca Nahiyesi Müdürü şehit			
Adil Ef.	2		
Validesi Selime H.	2		
Zevcesi Havva İsmet H.	2		
Kerimesi İffet H.	2		
Şehit Erzincanlı Hafız			
Abdullah Ef. haremi Hatice H.	10		

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
Konya hâdisesi isyaniyesinde şehit edilen Ali Kemal Efendi:			
Zevcesi Emine H.	10		
Kerimesi Nefise H.	5	Teehhülüne kadar	
Trabzon Valii esbakı Cemal Azmi B.:			515 24/4/1340
Zevcesi Müzeyyen H.	15		
Ziya Gök Alp B. merhumun:			
Zevcesi Veciha H.	50	Kaydıhayat şartile	
Kerimesi Hürriyet H.	30	Teehhüllerine	
» Türkân H.	30	kadar	518 11/11/1340
24 üncü Fırka Kumandanı Kaymakam Mahmut B.:			
Refikası Şaziye H.	40		
Mahdumu Feridun B.	10		
24 üncü Fırka Erkânıharbi Yüzbaşı Yakup Sami Ef.:			
Zevcesi Şahende H.	20		
Mahdumu Ali Aydın Ef.	10		
» Sami Bali Ef. Maraşlı	10	Tekaüt eytam ve eramıl maaşları varsa	
Doktor Mustafa Bey:			
Zevcesi Naime H. Mahdumu	10	kat'olunacaktır.	
Şeref B.	10	(Bu maaşlar	
» Ayhan B.	10	maktu olup kız ve erkek çocuklara yirmi yaşına kadar verilir)	649 22/4/1341
Maraşlı şehit Evliya Ef.			
Zevcesi Şerife H.	10		
Kerimesi Muazzez H.	10		
Mahdumu Fehmi B.	10		
Kozanlı şehit Saim, Beyin hemşiresi Naciye H.	15		
Şeyhülislam esbak Musa Kâzım Ef. Merhumun:			
Zevcesi Ratibe H.	20		

Esami	maaş mikdar	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
» Aliye H. (*)	40	Eytam ve eramil maaşı verilmemek şartile mahdumla- rına ikmali tahsille- rine ve diğerlerine izdivaçlarına kadar maktulan.	732 8/2/1926
Şehit Jandarma mülâzımı evveli Süreyya Beyin validesi Hüsnîye H.	10		
Şehit Doktor Nafiz Tahir Bey:	5		
Hemşiresi Sabiha H.	5		
Mahdumu Ali Nafiz B.			
Topçu binbaşılığından müsta- fi merhum Rıza B.	10		
Zevcesi Şükriye H.	10		
Kerimesi Türkan H.			
Nafia vekili merhum Süleyman Sırrı B.	40		
Zevcesi Ehlîman H.	30		
Mahdumu Fikri Ziya B.	30	Eytam ve eramil maaşı verilmemek şartile zevcesine kaydıhayat suretile oğluna ikmali tah- siline ve kızına iz- divaçına kadar.	732 24/2/1926
» Saruhan B.	30		
Kerimesi Gülseren Lema H.	30		
» Gülbeğim H.			
Saruhan mebusu merhum Reşat B.	50		
Zevcesi Atiye H.	50		
Oğlu Mustafa Reşit B.	40		
Kızı Samime H.			
Sami Paşazade Sezai B.	100		
İstanbul paşazade Sezai B.		Eytam ve eramil maaşları kat'olun- mak üzere tevhül- lerine kadar	1098 10/6/1927
İstanbul meb'usu merhum Abdurrahman Şeref B.:			
Kerimesi Hikmet H.	30		
» İsmet H.	30		

* Evvelce muhassas yirmi lira maaşına yirmi lira daha zam edilerek kırk liraya iblâğ olunmuştur. (Kanun No. 1101)

Esami	maaş mikdârı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
Çorum meb'usu merhum Ferit Recai Bey: Zevcesi Kâmrân H. Mahdumu Bahir B.	20 10	Zevcesine teehhül etti- ği zaman kat'edilmek üzere kaydıhayat ile mahdumuna yirmi ya- şına veya ikmali tahsi- line kadar	1099 19/6/1927
Merhum Doktor Vasfi B. RefİKası Nazmiye H. Mahdumu Reşit B. » Feridun B.	20 10 10	RefİKasına teehhül etti- ği takdirde kat'edilme- k üzere kaydıhayat ile mahdumlarına yirmi yaşlarına veya ikmali tahsillerine kadar	1100 19/6/1927
Sivas valii esbakı merhum Reşit Paşa: Zevcesi Melek H. Mahdumu Mehmet Celâlettin Bey: Mahdumu Mahmut Aziz B. Kerimesi Fatma Hikmet H. » Emine Fikret H. » Nimet H.	20 10 10 10 10 10	Eytam ve eramil maaş- ları verilmemek sureti- le zevcesine teehhül et- tiği takdirde kat'edil- mek üzere kaydıhayat ile mahdumlarına yirmi yaşlarına veya ikmali tahsillerine kerimeleri- ne de teehhüllerine ka- dar	1102 19/6/1927
Mahkemesi temyiz reisi evveli müteveffa Hasan Fehmi Bey zevcesi Kâmrân H.	30	Eramil maaşı verilme- mek ve teehhül ettiği takdirde kat'olunmak üzere	1103 19/6/1927
Sabık İstanbul meb'usu Ahmet Selâhattin B.: RefİKası Seza H.	40	Eytam ve eramil maaşı verilmemek şartile refi- kasına teehhül ettiği takdirde katedilmek üzere kaydıhayat ile mahdumuna	1104 19/6/1927

Esami	maaş mikdarı	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi	
Mahdumu Haldun B.	10	Yirmi yaşına veya ikmali tahsiline kadar		
Kırşehir meb'usu Ali Rıza B. merhumun refikası Necmiye H.	20	Eramil maaşı verilme- mek ve tehhül ettiği takdirde kesilcek üzere kadıhayat ile	1105	19/6/1927
Mirliva Celâl Pş.: Kerimesi Hadiye H. » Redife H.	2,5 2,5		1141	24/6/1927
Kütahya meb'usu sabıkı merhum Seyfi Ef. Mahdumu Şemsettin Ef.	10	Eytam maaşı verilme- mek üzere yirmi yaşına veya ikmali tahsiline kadar	1161	25/6/1927
Rize meb'usu merhum Rauf Bey: Zevcesi Binnaz H. Kerimesi Belkis H. » Melâhat H.	30 10 10	Eytam ve eramil maaş- ları verilmemek şartile zevcesine tehhül ettiği takdirde kesilmek üze- re kaydıhayat ile keri- melerine tehhül edin- ciye kadar.	1171	25/6/1927
Mardin meb'usu sabıkı merhum Derviş Bey zevcesi Meryem H.	30	Eramil maaşı veril- memek üzere tehhül ettiği takdirde katolun- mak şartile	1174	26/6/1928
Şehit binbaşı Ali Kabuli Beyin kerimesi Fatma Bahire H.	15	Kaydi hayat şartile	2038	27/6/1932
Menemen hâdisesinde şehit edilen Kubilay merhumun annesi Zeynep H.	30	Yaşadıkça ve maktuan	2364	27/12/1933

Esami	maaş mikdar	Şartı tahsisi	Kanunun No. Tarihi
Menemen hâdisesinde şehit edilen bekçi Mehmet oğlu Hasan Ef. Zevcesi Fatma H.	15	Evlendiği zaman kesilmek üzere maktuan	2432 17/5/1934
Menemen hâdisesinde şehit edilen bekçi Hay-rettin oğlu Şevki Ef. Validesi Naciye H.	15	Evlendiği zaman kesilmek üzere maktuan	

E — Cetveli

Muvazenei Umumiye Kanunu: Madde – 6

[Kadroları masraf tertibinden yapılacak hizmetlerin fasıl ve madde numaraları]

F. M. Muhassasatın nev'i

Başvekâlet

70 Muhtelif evrak hâzinelerinin tasnif ve tevhidî masrafı

Malyie Vekâleti

159 1 Komisyonlara memur gayri muvazzaf aza
2 Muvazzaf tetkiki itiraz komisyonları
3 Kazanç, bina ve muamele vergileri hesap mütehasısı
ve eksperler
161 4 1567 numaralı kanunun tatbiki masrafı
5 2243 » » » »
165 Ecnebi mütehasısı ve tetkikat bürosu masrafı
171 4 İstanbul memurları bursunun tedris ücreti

F. M.**Muhassasatın nev'i****Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü**

- 241 4 Vukuf erbabı ile belediye ve köy mümessilleri ve
amele muvakkat jaloncu yevmiyesi
- 242 İstinsah ve münakale ve kroki yapmak ve kayitleri
ayırarak için istihdam olunacak muvakkat memurlar
ücreti
- 243 İskânda müdevver muamelâtın tapu kayitlerini
çıkarmak için istihdam edilecek muvakkat memurların
harcırahları ile yevmiyeleri, ücret ve sair masrafları

Dahiliye Vekâleti

- 332 3 Arazi ve emlak tevzi ve takdiri için istihdam
olunacakların ücret ve harcırahları
- 334 2 Memur ve amele ücretleri

Hariciye Vekâleti

- 452 1 Hükümetlerle muahede ve mukavele aktine memur
edileceklerle müstahdemine verilecek ücret, hakkı
huzurlar ve harcırah ve kongrenin sair masarifi
- 2 Beynelmilel temessükâtın tercüme ve tabı masrafları
- 453 Hakem mahkeme ve heyetlerde uzlaşma komisyonları
- 454 Muhtelit hakem mahkemeleri ücret ve masarifi
- 455 Tahdidi hudut komisyonu ücreti, harcırah, idare
masrafları ve kule masrafı

Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti

- 485 Sari ve salgın hastalıklarla mücadele masrafı
- 486 Trahom mücadele masrafı
- 487 Zührevî hastalıklarla mücadele masrafı

F. M. Muhassasatın nev'i

488	Cüzam mücadele masrafı
489	Verem » »
490	Sıtma » »
499	Doğum ve çocuk bakım evleri

Adliye Vekâleti

531	5	İnşaat ve tamirat masrafları
-----	---	------------------------------

Maarif Vekâleti

562	1	Tetkik, ilmi rehberler telif ve tercüme ücreti
563		Ecnebi mütehassıs ve muallimler ücret ve harcırahları
565		İlk ve orta tedrisat muallimlerde ilk tedrisat müfettişleri kursları masrafı, harcırah ve ücretleri
571	2	Vekâletçe halka, müesseselere ve muallimlere parasız dağıtılmak üzere telif ve tercüme ettirecek kitaplar, mecmualar tabı, telif ve neşir masarifi
574		Tarihî eserlerin muhafaza masrafı
575		Vilâyattaki abidatın muhafaza masrafı
585	1	Meslek ve ticaret kursları ve akşam mektepleri muallim ve idare memurları ücretleri
586		Meslek mektepleri ecnebi mütehassıs ve mütehassıs muavinleri ve tercümanları ile ecnebi muallim ve usta ücuratı ve bunların memleket dahilinde gidiş, geliş ve seyahat harcırah ve yevmiyeleri
588		Yeni ihdas edilecek inkılâp müzesi için vesika toplama masrafı
589		Kütüphanelerin tasnif ve nakil masrafları
590		Arşiv tasnif, nakil ve tesis masrafı

Nafia Vekâleti

627	2	Masarifi muhakeme
632	1	Müstahdemler ücreti

627		Ecnebi mütehassıslar ve tercümanları
640	1	Müstahdemler ücreti

İktisat Vekâleti

685		Ecnebi mütehassıslar ve tercümanları
690	3	Laboratuarlar
691		İhracat ofisleri ve haricî ticaret mümessillikleri teşkilât ve masarifi umumiyesi
694	2	Limanların temizleme, tarama ve mayin imhası ve buna ait vesaitin mubayaa, tamir, işletme ve idare masarifi umumiyesi
695		Balıkçılık enstitüsü inşaat, tesisat, tetkikat ve buna ait vesaitin inşa, işletme, tamir ve idare masarifi umumiyesi
700		Ölçüler Kanununun tatbiki umumî masrafı

Ziraat Vekâleti

726	2	Masarifi muhakeme
735		Ecnebi mütehassıslar ve tercümanları
738	4	Zirai kurslar
739	1	Muzur hayvanlar ve hastalıklarla mücadele masrafı
	1	Enstitüler
	2	Mücadele istasyonları
740	1	Enstitüler
	2	Meteoroloji enstitütüsü ve istasyonları
	3	İslah istasyonları, tecrübe tarlaları, pamuk, tohumu teksir çiftliği
	4	İpekböceği kışlatma ve fişkirtma ve boğma müesseseleri
	5	Tohum temizleme müesseseleri
	6	Fidanlıklar
	7	Tavukçuluk müessesesi
	9	Seyyar zeytincilik bakım teşkilâtı masarifi
742	1	Hayvan sağlığı küçük sıhhiye memurları mektebi
743	1	Hayvan hastalıkları ile mücadele, tahaffuzhaneler inşa ve tesisi

	2	Bakteriyolojihan ve serum darülistihzarları
	3	Laboratuar
745	1	Haralara muavenet
	2	Ayğır depoları
	3	Koyun damızlıkları mubayaa bedellerde nümüne ağılları
	4	Kara sığır damızlıkhaneleri
746	2	Orman ameliyat mektebi
748	1	Muhafaza teşkilâtı ve masrafı
	2	Amenajman, teşcir ve fidanlıklar
	3	Ankara ve civarının teşciri

Millî Müdafaa Vekâleti (Kara kısmı)

789	Şehitliklerin bilumum levazımı inşaiye masrafı ve bekçi ücreti
791	Ecnebi mütehassıslar

Millî Müdafaa Vekâleti (Deniz kısmı)

866	Ecnebi mütehassıslar
-----	----------------------

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü

900	Ecnebi mütehassıslar
-----	----------------------

Harita Umum Müdürlüğü

933	Ecnebi mütehassıslar
-----	----------------------

F — Cetveli

Muvazenei Umumiye Kanunu: .Madde - 7

[Maliye Vekâleti bütçesinin 190 ıncı faslına mevzu ihtiyat tahsisatının nakledileceği tertipler]

1 — Mahkeme masrafı tertipleri,

2 — Mahkeme ilâmına müstenit deyin tahakkuk etmiş olan tertiplerden tahsisatı kalmıyanlar.

3 — Geçen sene düyunu tertipleri.

4 — Eski seneler düyunu tertipleri.

G — Cetveli

Muvazenei umumiye kanunu: Madde 7

[Gelecek senelere sarı mukavelât aktine mezuniyet verilen hizmetler]

Kanun

No.

944

1091

Devlet demiryolları inşaatı.

1688 Yollar ve köprüler inşaatı.

1712

2269

Ankara şehri su tesisatı.

1391 Ford mukavelesi.

1722 Kibrit istikrazı.

2234 Düyunu umumiye.

1050 Muhasebei umumiye kanununun 50 inci maddesinde gösterilen hizmetlerden inşaattan maada olanları.

1050 Muhasebei umumiye kanununun 52 inci maddesinde gösterilen hizmetler.

1375 Demiyolları paketi.

1375 Anadolu, Mersin - Adana demiryolları ve Haydarpaşa liman ve rıhtım mukaveleleri.

2107 Bazı vekâlet binalarile Temyiz mahkemesi ve hapisane binalarının inşasına dair.

2063 Ankara yüksek ziraat ve baytar mekteplerde enstitülerin inşaat ve tesisatı için istikraz aktine dair.

Kanun

No.

- 2094 İkramiyeli dahilî istikraz aktine dair.
- 2134 Afyon Karahisar - Antalya demiryollarının inşasına dair
- 2135 Elâziz şube hattının inşasına dair.
- 2173 Gölcükte tamir limanı ve tersane yaptırılmasına dair
- 2185 Ankarada yapılacak polis mektebi hakkında.
- 2200 Sivas - Erzurum hattı ile Malatyadan başhyarak Divriki civarında bu hatla birleşecek iltisak hattının inşaları hakkında.
- 2214 Filyos-Ereğli hattile Ereğli limanının inşasına dair.
- 2246 Küçük menderes nehri ile tabilerinin ıslahına dair.
- 2267 Ankarada yapılacak jandarma mektebi hakkında.
- 2282 Hava birliklerinin ihtiyacı olan inşaat işleri için iki milyon liralık taahhüt yapılmasına dair.
- 2300 Devlete ait bir kısım binalar satış bedelile resmî daireler yapılması hakkında.
- 2370 Memleketimizde bir Trotil fabrikası kurulmasına dair.
- 2405 Fevzipaşa - Diyarbekir hattı inşaatının ikmalî hakkında
- 2425 Millî Müdafaa Vekâletince gelecek senelere sarî taahhüt icrasına dair.

H — Cetveli

Muvazenei umumiye kanunu; Madde — 17

[Geçmiş seneler bütçe kanunları maddelerinden hükümleri 1933 malî senesi zarfında dahi devam edecek olanlar]

1339 senesi birinci avans kanunu - No. 311

Madde 6 — 15 nisan 1338 tarihli rüsumu bahriye kanununa merbut cetvel haricinde olup Dersaadet liman ri-

yasetince ötedenberi alınmakta olan rüsum kemafissabık istifa edilir.

**1340 senesi mart ayına mahsus muvakkat
bütçe kanunu - No. 425**

Madde 7 — Bilumum tekâlif ve rüsumun kavanin ve nizamatı mukarreresi mucibince tahakkukuna ve düyunu Hâzinenin sübutuna esas olan mekadir ve nisbetler tebeddül etmemek şartile Hazienin kabız ve tediye muamelâtında ve kuyudu hesabiyei Devlette lira esas ittihaz edilerek kuruş onun kesri itibar edilip tahakkuk ve tahsilinde yirmi paradan dun küsurat tay ve yirmi paradan fazla küsurat kuruşa iblâğ edilecektir.

1340 muvazenei umumiye kanunu - No. 490

Madde 6 — Hariciye Vekâletince gerek merkezde ve gerek sefarethane ve şehbenderhaneler vasıtasile hariçte istifa edilmekte olan harç ve resimlerin ledelicap mukabele bilmisil olmak üzere tezyidini ve icabında haddi aslisine ırcamı vekâleti müşarileyhanm iş'arına binaen tahtı karara almağa İcra Vekilleri Heyeti mezundur.

Madde 11 — 30 eylül 1335 tarihli kanunun ikinci maddesi mucibince resme tâbi tutulan oyun alâtından işbu resim levha vaz'ı suretile istifa olunur ve bu resim temettü kanununun cari olduğu mahallerde tatbik edilir.

Her sene mart ayı zarfında vesaiti münasebe ile vaki olacak ilân tarihinden itibaren on beş gün zarfında levhaların vaz'ı mecburî olup bu müddetten sonra levhasız görülecek olanlar iki kat resme tâbi tutulur. İşbu kanunun mevkii tatbika vaz'ı tarihine kadar damgalattırmaksızın derdest olunan oyun alâtmin rüsumu müterakimesi kanunun neşrinden itibaren bir mah zarfında tesviye olunmak şartile cezaları af ve ashabı hakkında ikame olunan davalar iptal olunur.

27 Teşrinisani 1336 tarihli kanunun ahkâmile 30 ey-

lül 1336 tarihli kanunun işbu maddeye mugayir olan ahkâmı mülğadır.

Madde 12 — Duçarı istilâ olan mahallerle herhangi sebeple nısfından fazlası harap olan şehir ve kasaba ve kurada 1338 senesinden itibaren inşa edilmiş ve edilecek mesakin ve çiftlik ebniyesi 1349 senesine kadar vergi ve zamaimden muaftır. Bu misillû mebaniden şimdiye kadar tahsil edilen vergiler iade edilmez.

8 teşrinisani 1339 tarihli kanunun 12 inci maddesi mülğadır. 1338 senesinde istirdadı müteakip ordu tarafından vaz'iyet edilip takdiri fiat hususunda tahaddüs een ihtilâfat hasebile mahsubu teahhur eden âşar tekasitimden eyyam güzeste faizi aranmaz.

1341 senesi muvazenei umumiye kanunu - No. 627

Madde 5 — Topkapı müzesile saraylardan ellişer kuruş ve diğer müzelerden onar kuruş duhuilye ücreti alınır. Sıhhiye müzesi meccani olduğu gibi alelûmum mektepler talebesi de duhuliyeye ücretinden muaftır.

Madde 7 — Hususî ormanlardan alınan rüsum kavanini mahsusası mucibince % 10 olarak istifa olunur. Sahipli arazide yetiştirilen veya hüdayi nabit olarak sahipli arazide veya müteferrik surette Devlete ait arazii haliyede yetişen ağaçlardan bu resim alınmaz.

Madde 8 — İcar ve isticar kuntrato evrakile ferağ ilmühoaberleri atideki fiatlerle satılır:

A - İcar ve isticar kuntratorlarından:

	<u>Kurus</u>
Senevi 100 liraya kadar bedeli icarı mutazammın olanların Beheri	10
Senevi 500 liraya kadar bedeli icarı mutazammın olanların Beheri	20
Senevi 501 lira ve daha fazla bedeli icarı mutazammın Olanların beheri	50
B - (Bu fıkra 833 numaralı kanunla tadil edilmiştir),	

Madde 9 — Nüfus hüviyet cüzdanları atideki fiatlarla satılır:

Bez kaplı hüviyet cüzdanı 15 kuruş. Maroken kaplı hüviyet cüzdanı 50 kuruş.

Madde 13 — 30 Nisan 1329 tarihli iskânı muhacirin nizamnamesinin 28 inci maddesinin muafiyata müteallik ahkâmı mülğadır.

Madde 20 — Maadin ocaklarile bilûmum müessesatı sinaiyenin tesisatına ve işletilmesine ait levazımdan ve tuz ile Devlet inhisarına tâbi diğer mevattan ve ipek kozasından duhuliye resmi alınmaz.

Madde 23 — Tarihî ve bedîî kıymeti haiz olanlar müstesna olmak üzere emlâki milliyenin bedeli peşin veya atideki esaslar dairesinde tanzim edilecek talimatnameye tevfikân mukassat olarak furuhtuna Maliye Vekili mezundur.

A - İçinde veya civarında hiç arazisi olmamak veya uhdei tasarruflarındaki miktarı arazi 200 dönümden noksan bulunmak sebebiyle toprağa muhtaç erbabı ziraat mevcut olan arazii milliye bedeli 10 senede mukassatan alınmak ve her haneye verilecek arazi miktarı yerlerindeki arazi ile birlikte muhitin icabına göre azamî 200 dönümü tecavüz etmemek üzere takdiri kıymet suretile tevzi ve furuht olunur.

B - İçinde veya civarında toprağa muhtaç erbabı ziraat mevcut olmıyan arazii milliye ile Devlete ait bağ, bahçe, fidanlık ve zeytinlik gibi gayri menkulât takarrür edecek bedeli, azamî on senede mukassatan alınmak üzere bilmüzayede taliplerine satılabilir.

C - Emlâki milliyeden olan müsakkafat ve arsalar takarrür edecek bedeli azamî sekiz senede mukassatan alınmak üzere bilmüzayede taliplerine furuht olunabilir.

D - Gerek takdiri kıymet suretile gerek bilmüzayede furuht edilecek fıkârâtı sabıkada muharrer emvali gayri menkule son taksitini tediyesi zamanına kadar Hazine le

hine birinci derecede haciz vaz'ı şartile bidayeten kat'î surette ferağ olunur.

H - Hulûl eden taksiti miadında vermiyenler hakkında, tahsili emval kanunu ahkâmı tatbik edilir.

V - Mübadeleye gayri tâbi eşhası hükmiyeden metruk bilcümle emvali gayrimenkule kâffei hukuk ve vecaibile bulundukları vilâyetlerin idarei hususiyelerine devredilir.

Madde 37 — Muvakkat veya daimî bir memuriyetle memaliki ecnebiyeye izam olunanların zatî ve aile yol masrafları memurini hariciye harcırah kanununa ve yevmiyeleri 15 mayıs 1335 tarihli harc'rah kararnamesine tevfiikan verilir. Bu yevmiyeler devairi aidesince ehemmiyeti maslahata ve icabatı mahalliyeye göre yedi misline kadar tezyit olunabilir.

Memuriyeti muvakkate ile izam olunanlara bu miktardan fazla yevmiye itası lâzımgeldiği takdirde verilecek yevmiye miktarları İcra Vekilleri Heyetince takdir olunur. Mezkûr 15 mayıs 1335 tarihli harcırah kararnamesinin 29 uncu maddesinin 2 inci ve 3 üncü fıkralarile kararnamei mezkûrun 10 teşrinisani 1335 tarihli zeylinin 3 üncü maddesi ahkâmı mülğadır.

Madde 53 — Türkiye Cümhuriyeti ile muamelei müteakabile esası üzerine itilâfname teati eden düveli ecnebiyeye İcra Vekilleri Heyeti kararile Ankarada Sefaret ve Konsoloshane inşa eylemek üzere meccanen arsalar teffizine ve gerek bu arsalar, gerek Ankarada inşa edilecek Sefaret ve Konsoloshanelerle düveli mezkûrenin elyevm Türkiyede mevcut diğer sefarethane ve konsoloshaneleri için tahsisi veçhile bilâharç tabu senedi itasına Maliye Vekili mezundur. Ankarada Sefarethane ve Konsoloshaneler inşaatı için memaliki ecnebiyeden celbedilecek malzemei inşaie gümrük resminden muaftır.

Madde 57 — 1340 senesi Askerî Fabrikalar Müdüriyeti Umumiyesi Bütçe Kanununun 3 üncü maddesinde muharrer inhisar eşyasından maada her nevi mevaddı infilâkiye ve kapsül gibi akşamı ve el'âbı nariye ve istimali mücaz re-

volverlerin furuhtu dahi tahtı inhisara alınmıştır. Ancak umuru nafia ve maadinde müstamel mevaddı infilâkiye ve akşamı mahalli teslimindeki maliyet fiatine yüzde yirmiden fazla zammedilmiyerek efrada, şirketlere veya müessesata furuht edilir.

Madde 59 — İmalâtı Harbiyede müstahdem ameleden kaza sigortasına tâbi tutulması icap edenlerin sigorta bedeline muvazenei umumiyyeden muhassas mebalîğden fazlası işbu amelenin yevmiye ve ücretlerinden kat'olunur.

1927 senesi Muvazenei Umumiye Kanunu - No. 1011

Madde 4 — Altın ve gümüş avani ve meskûkâtan ve zinet altınlarından darphanece alınmakta olan ücret Maliye Vekâletince rayice göre tanzim edilecek liste mucibince istifa edilir.

Madde 8 — 18 mart 1926 tarihli memurin kanunu ile 7 haziran 1926 tarihli Ordu, Bahriye ve Jandarma Zabitan ve Memurini hakkındaki Kanunun malî mevaddı ahkâmı tedricen tatbik ve her sene hangi maddeler ahkâmının tatbikına iptidar edileceği muvazenei umumiye kanunlarile tayin olunmuştur.

Madde 9 — 18 mart 1926 tarihli memurin kanununun 20, 21, 25, 69, ve 72 inci ve (D, H) fıkraları müstesna olmak üzere 84 ve 88 inci maddelerinde ve 7 haziran 1926 tarihli Ordu, Bahriye ve Jandarma Zabitan ve memurini hakkındaki Kanunun 1 inci maddesinin memurin kanununun 88 inci maddesine matuf hükmile 2, 8 ve 9 uncu maddelerinden maada bilûmum ahkâmının 1927 senesi mâliyesi haziranı ve yalnız memurin kanununun 86 inci maddesi hükmünün 1927 senesi mâliyesi teşrinievveli iptidasından itibaren tatbikına başlanır. (Bu madde 1204 numaralı kanunun birinci ve 1452 numaralı kanunun 19 uncu maddelerde kısım tadil olunmuştur.)

1929 malî senesi bütçe kanunu - No. 1456

Madde 11 — Mukavelenameleri mucibince imtiyazlı

şirketlerle müteahhitlerden teftiş mukabili alman mebalığın bütçe haricinde sarfı ve kadroda gösterilmeksizin bu kabil şirket ve müteahhitler nezdinde Komiser veya fen memuru istihdamı gayricaizdir..

Ancak yeni aktolunan mukavelât dolayısıyla bir malî sene zarfında işe başlayan şirket ve müteahhitlerden teftiş mukabili alınacak mebalığ bir taraftan varidat bütçesindeki tertibi mahsusuna irat kayıt, diğer taraftan bu mebalığı tecavüz etmemek üzere İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak kadro dairesinde komiser veya fen memuru bittayin ücretleri mensup oldukları daire bütçesinin müstahdemini daima tertiplerine tahsisat olarak ilâve ve tesviye olunur. Bunlardan müteakip malî sene bütçesinin tanziminden evvel tayin olunanların o sene kadrolarına ve bütçe tanziminden sonra tayin olunanların ikinci müteakip sene kadrolarına ithali mecburidir.

1931 malî senesi bütçe kanunu - No. 1848

Madde 8 — 19 mayıs 1930 tarih ve 1615 numaralı kanunun birinci maddesinde yazılı 18 lira, 14 lira olarak tadil olunmuştur. Kıtaata mürettep binek ve mekâri hayvanları yem bedeli de bu miktar dahilinde tesviye olunur.

Madde 13 — Yeni inşa edilen demiryollarından resmen işletilmeğe açılmayanlar üzerinde Nafia Vekâletince tanzim olunacak tarifelere tevfikân ücret alınmak şartile nakliyat icrasına mezuniyet verilmiştir.

Madde 17 — Maaşına muadil olarak ücretli kadrolarda teklif olunan vazifeleri kabul etmiyen açıktaki memurların açık maaşları kesilir. Kabul edenlerin eskiden bulundukları derecedeki memuriyete tayin hakları mahfuzdur.

Madde 18 — Açık maaşı alanlardan sermayesinin ekseriyeti Devlete ait bir şirket veya idareye intihap veyahut Hükümetçe her hangi ücretli bir vazifeye intihap veya tayin kılınıp eski memuriyet maaşına muadil veyahut fazla bir ücret alanların açık maaşı kesilir.

Madde 19 — Bir vekâlet veya idarenin kadrosunda gösterilen hor hangi bir memur ve müstahdem kadroda muhassas maaş veya ücretile o vekâlet veya idarenin her hangi bir kısmında istihdam olunabilir. Bu suretle istihdam edilenlere vekâlet maaşı ve ikamet yevmiyesi verilmez. Ancak 367 numaralı kanuna göre istihdam edilen hâkimler hakkında harcırah kararnamesi hükümleri tatbik olunur.

Yukarı derecelerdeki vazifeler maaşatı karşılık gösterilmek suretile daha aşağı derecelerden memur tayini caizdir.

Madde 22 — Maaşatı zatiye düyunu Muhasebei Umumiye kanununun 47 inci maddesindeki esasa tevfikan cari sene bütçesine mevzu tahsisattan tesviye olunur.

Madde 25 — Varidat bütçesinde nâzım varidat unvanı altında bir kısım açılmıştır. Bu kısma Maliye Vekâletince hususî kanunları mucibince diğer Devlet daireleri nam ve hesabına cibayet edilip bu dairelere verilecek varidat kaydolunur.

Nâzım varidat hesabında kayıtlı varidat, Maliye Vekâleti masraf bütçesinde açılmış olan hususî fasıldan alâkadar dairelere tediye edilir. Bu fasıldan yapılacak sarfiyat 10 uncu maddenin takyidatına tâbi değildir.

Madde 26 — Vekil ve müsteşar odalarile kabul ve içtima salonlarından ve müstakil idarelerin riyaset odalarile müstakil umum müdür ve kumandanlıkların umum müdür ve kumandanlık odalarından, ordu müfettişlerde kolordu kumandanlıkları odalarından ve vilâyet makam odalarile içtima salonlarından gayri Devlet dairelerindeki elektrik tenviratı 6-8 metre murabbai zemin sathına 100 Wolt hesabı ile direkt veya difüzörlü lâmbalarla yapılır. Bu dairelerde ziya kudretinin ziyama sebep olan avizeler kullanılmaz.

1932 mali senesi muvazenei umumiye kanunu - No. 2031

Madde 11 — 1518 numaralı kanuna tâbi borçlar ile

1931 malî senesi nihayetine kadar Millî hükümet bütçelerinden mütevellit tahsisatsız borçlara mukabil hak sahiplerine yedi senede itfa edilmek ve senevi % 5 faize tâbi tutulmak üzere tahvil verilir. Bu tahviller 1 ağustos 1932 tarihinden sonra Mâlîyece Hâzineye ait olarak satılacak emval bedellerine mukabil başabaş nakit ve umumiyetle teminat mukabilinde kabul olunur. Ancak 1513 numaralı kanuna tâbi olan borçların miktarı 100 liraya kadar olanlarla 100 lirayı geçmiyen kesirleri nakten tediye olunur.

Hariciye Vekâletinin beynelmilel yataklı vagonlar şirketile ecnebi memleketlerdeki alacaklılara tediyesi muktazi tahsisatsız borçlarının mezkûr vekâletin 1932 malî senesi masraf fasılları tasarrufatından tesviyesi caizdir.

Madde 16 — 459 numaralı mahsubu umumî kanununa tevfikan verilecek tasfiyei düyun tahvili ile bu kanunun 11 inci maddesi mucibince verilecek tahviller Hâzinenin 1927 senesi nihayetine kadar eşhası hakikiye zimmetinde tahakkuk eden alacaklarıyla mahsup olunabilir. Bu mahsubat nâzım varidat ve masraf hesaplarında açılacak maddelerde gösterilir.

Madde 20 — Açıkta kalan memurlardan filî hizmet müddeti yedi seneye kadar olanlara dörtte bir, on beş seneye kadar olanlara üçte bir, on beş seneden fazla olanlara yarım maaş nisbetinde açık maaşı verilir. Bunların 788 numaralı kanunun 85 inci maddesi hükmüne tevfikan ilk iki aylık tam maaş almak hususundaki hakları mahfuzdur.

Madde 21 — Maaştın tevhit ve teadülü hakkındaki 1452 numaralı kanunun 14 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası hükmü 1683 numaralı kanunun meriyetinden evvelki hükümlere göre tekaüt edilipte mülhak ve hususî bütçelerden ücret alanlara da şamildir.

(900 numaralı kanun ahkâmı mahfuzdur.)

.....

Gerek eski hükümlere göre ve gerek 1683 numaralı tekaüt kanununa tevfi kan tekaüt edilipte tediye edilmiş sermayesinin en az nısfı Devlete ait olan müesseselerle sermayeye verilecek faiz veya temettüü Devletin teminatı altında bulunan bilûmum müesseselerde vazife deruhte edenler dahi 1452 numaralı kanunun 14 üncü maddesile 1683 numaralı kanunun 70 inci maddesi hükümlerine tâbidir.

Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı mütekaitler hakkında bu hükmün tatbik edilebilmesi için aldıkları tekaüt maaşlarile ücret mecmuunun 50 liradan aşağı düşmemesi şarttır.

Madde 23 — Vilâyetlerin umumî idaresi kanunu mucibince nasp ve azılleri mahallerine ait bilûmum memurlarla ailelerine her ne suretle olursa olsun verilecek harcırah o vilâyet hududunu tecavüz edemez. Bunlardan tekaüt edilenlerin harcırahları dahi bu hükme tâbidir. Alelûmum mütekaitlerin verdikleri beyannamelerde gösterilen yerlere senesi içinde gitmiyenlerin harcırahlarından, istihkaklarından fazlası tekaüt maaşlarının her üç aylığının nısfı tevkif edilmek suretile istirdat olunur.

Madde 25 — Bütçelerdeki tedavi ve yol masrafları tertiplerine mevzu tahsisattan ancak maaşları yedinci ve ondan aşağı derecelerde muayyen miktarlarda bulunan memurların tedavileri için sarfiyat icra olunabilir..

Madde 26 — Asalet ve vekâlet namile verilecek paranın mecmuu asalet ve vekâlet suretile idare edilen memuriyetlerden hangisi yüksekse onun bir derece fevkindeki maaşı geçemez. Ücretli vaziflerde de ücretin tekabül ettiğı derece maaşları bu hükme esas ittihaz olunur. Muallimler bu hükme tâbi değildir. Ancak bir muallim dersin mahiyeti ne olursa olsun resmî ve hususî müesseselerde haftada 28 saatten fazla ders deruhte edemez.

Madde 29 — İşbu Kanunun mer'iyet tarihine kadar teraküm etmiş bulunan tapu münakalelerinin merkezde tascili için mesai saatleri haricinde çalışacak memurlara mü-

nakale başına bir kuruş ücret verilir. Ancak bu işin muvazzaf memurlara yaptırılabilmesi yeni muamelelerin terakümde kalmaması ile meşruttur.

Madde 30 — 20 haziran 1931 tarih ve 1831 numaralı kanunun hükmü nâzım varidat ve masraf hesaplarında tedvir olunur.

Madde 31 — Devlet demiryolları inşaatı ile işletme işlerinin ayrılmasından müteaddis vaziyetin netayici kanunu mahsusla tesbit ve tanzim edilinceye kadar bu vaziyeti işletmeğe taallûk eden hususâtı Nafia Vekâletince tayin olunacak esaslara göre idare olunur.

Madde 33 — Resmen işletmeğe açılmış ve bakımı da işletme idaresine devredilmiş bulunan hatların devir mazbatalarile tesbit edilen nevakıs bedelleri için Nafia Vekâleti bütçesinden ifraz edilecek mebalîğ işletme idaresine verilir.

Madde 34 — İşletmeğe açılmış hatlarda inşaat teşkilâtı tarafından yapılan ikmalî nevakıs ameliyelerinde veya bir senelik tamirat işlerinde çalışan memur ve müstahdemler ve bunların eşya ve erzakı ve bu kısmın bakımına muktazi malzeme o mıntakaya inhisar etmek ve işletmede cari usuller tatbik edilmek şartile meccanen nakledilir. Bunun gibi muhtelif hatlardaki nevakısın ikmalinde müstahdem seyyar inşaat memur ve müstahdemleri de vazifeten seyahatlerinde iş vagonları ve eşyalarile birlikte meccanen nakledilir.

Madde 35 — Ulukışla - Boğazköprü hattının noksan kalan tesviyei tûrabiye ve imalâtı sinaiyesi ile bilûmum akşamındaki ray ferşiyatı, mebanî ve balast gibi sair nevakısın ikmalî için müteaddit senelere sarî bir buçuk milyon liraya kadar taahhûdat icrasına Nafia Vekili mezundur.

1933 Muvazenei Umumiye Kanunu No. 2244

Madde 9 — Devlet demiryolları inşaat mukaveleleriyle işbu inşaatı müteallik mubayaa mukavelelerinden dolayı

verilmesi lâzımgelen gümrük resmi ve diğer vergiler nâzım varidat ve masraf fasıllarına kayıt ve mahup olunur. Evvelce tahakkuk edipte henüz tesviye edilmemiş olan vergi ve resimler dahi bu hükme tâbidir.

Madde 20 — 22 nisan 1341 tarih ve 649 numaralı kanuna bağlı cetvelde yazılı maktu kaydi kaldırılmıştır.

İ — Cetveli

Muvazenei Umumiye Kanunu: Madde – 7

[Gümrük tarife kanununun 14 üncü maddesi mucibince kabulü muvakkat usulünden istifade edecek eşya]

Eşyanın nev'i	Eşyanın ne halde getirildiği	Mülâhazat
Halı nesç ve imalinde kullanılacak çözgü ve kaskam iplikleri	Kaskam ipliği	Senede 150000 kiloyu tecavüz etmemek şartile (1932 şe 1933 seneleri zarfında ithal edilmiş olan ipliklerin müddetleri ilk gümrük muamelesi tarihin- den itibaren 2 seneye iblâğ olunmuştur.)
Yumarta talaşları	İnce ağaç talaşları	
Türk ve şark halı ve kilimleri	Mamul halde	
Barsaklar	Tuzlanmış halde	Yazma ve kalemkari basma imal ve ihracını temin için Çuval imali için.
Amerikan bezi, tülbent salaşpur, patiska	Top halinde	
Keten, jült, manila ve emsalinden mamul çuvallık mensucat	Top halinde	

Eşyanın nev'i	Eşyanın ne halde getirildiği	Mülâhazat
Şeker	Mamul halde	[Şekerleme ve helva ihracatını temin için
Safi keten mensucat	Top Halinde	[Ayıntap ve havalisinde ve İstanbulda el işi muhtelif örtülerin imalini temin için.
Selülolt, galalit ve oryantal halitaları	Külçe, levha, çubuk yaprak ve boru halinde	[Tesbih, ağızlık, tarak, kaşık imalâtı için.
Otomobil resimli ilan kağıdı	Resimli kağıt halinde	[Yazı kısmı Türkiyede tabettirilerek ihraç, edilmek için (Ford müessesesince mahsustur.)
Rus tütünü	Yaprak halinde	[Amerikaya ihraç edilmek üzere Rusyadan celbedilecek İstanbulda işlenecektir.

L — Cetveli

Muvazenei umumiye kanunu: Madde - 12

[1934 malî senesi zarfında mevkuf tutulacak memuriyetler]

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
--------	-------------------	------	------

Divanı muhasebat

9	Dördüncü sınıf murakıp	6	40 ,
10	Birinci sınıf muavin	2	35
11	İkinci » »	4	30

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
14	Birinci sınıf mukayyit	4	20
15	İkinci » »	4	17,5
		<u>20</u>	
Başvekâlet			
7	Âli İktisat Meclisi birinci şube muavin şefi	1	55
7	» » » İkinci » » »	1	55
11	» » » » » memuru	1	30
7	» » » üçüncü » muavin şefi	1	55
11	» » » » » memuru	1	30
		<u>5</u>	
Şûrayı Devlet			
9	Birinci sınıf mülâzım	1	40
10	İkinci » »	1	35
7	Mazbata kalemi müdürü	1	55
15	Üçüncü sınıf kâtip	2	17,5
		<u>5</u>	
İstatistik Umum Müdürlüğü			
14	Tasnif şubesi memuru	1	20
15	» » »	2	17,5
		<u>3</u>	
Diyanet İşleri Reisliği			
6	Müşavere heyeti azası	2	70
15	» » Kütüphane memuru	1	17,5
15	Tahrirat ve evrak müdürlüğü kâtibi	1	17,5
17	Mushaflar tetkik heyeti azası	1	14
11	Müftü müsevvidi	1	30
12	» »	1	25
19	» »	9	10

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet Maaş	
18	» kâtipleri	2	12
12	İstanbul müftülüğü cihat tevcihi ve yazı işleri kalemi mümeyyizisi	<u>1</u>	25
		19	
Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü			
11	Kadastro müdürlüğü tetkik memuru	1	30
19	Kaza tapu kâtipleri	33	10
19	Ne vahi tapu memurları	271	10
15	Muamelât kalemi kâtibi	2	17,5
15	Memurin ve levazım müdürlüğü kâtibi	<u>1</u>	17,5
	-	380	
Hariciye Vekâleti			
1		1	
2		1	
3		3	
4		2	
5		14	
6		16	
7		10	
8		11	
9		28	
10		<u>20</u>	
		106	
Filî kadro dışında kalan memurlara temsil tahsisatı			
1		100	
1		35	
3		30	
8		20	
13		15	

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
15		12	
33		10	
<u>11</u>		5	
85			

Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti

14	Sicil ve memurlar müdürlüğü kâtibi	1	20
7	İstatistik ve neşriyat müdürlüğü müte- hassıs doktor	1	55
15	İstatistik ve neşriyat müdürlüğü kâtibi	1	17,5
7	Teftiş heyeti 4 üncü sınıf müfettişi	6	55
12	» » kalemî dosya memuru	1	25
15	» » kalemî kâtibi	1	17,5
18	2 inci sınıf küçük sıhhat memurları	15	12
19	3 üncü sınıf küçük sıhhat memurları	6	10
9	Hıfzıssıhha müzesi müdür muavini	1	40
17	» » mulajcı muavini	1	14
14	İstanbul çocuk hastanesi asistanı	1	20
10	Nümune hastaneleri operatör muavini	1	35
14	Sağır, dilsiz ve körler müessesesi muallim tabip	1	20
7	Tıp talebe yurdu müdürü	1	55
13	Ebe yurdu müzakereci ebe	1	22
17	» » kâtip mubayaa memuru ve mutemedi	1	14
18	Ebe yurdu ayniyan mutemedi	1	12
		<u>41</u>	

Adliye Vekâleti

10	] Reis, hâkim, suh hâkimi. müddeiumumi ve muavinleri,; aza ve aza mülâzımları]	10	35
11		61	30
12		38	25
		<u>109</u>	

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
Maarif Vekâleti			
Lise, orta ikmal ve muallim mektepleri			
6	Muallim	14	70
7	»	40	55
8	»	24	45
9	»	103	40
10	»	94	35
Güzel san'atlar akademisi			
4	Muallim	4	90
7	»	3	55
Gazi orta muallim mektebi ve terbiye enstitüsü			
4	Muallim	3	90
7	»	1	55
11	»	4	30
17	San'atler mektepleri kâtip ve hesap memuru	2	14
18	San'atlar mektepleri ambar ve depo memuru	2	12
7	San'atler mektepleri muallimi	1	55
		<u>391</u>	
Nafia Vekaleti			
Nafia yüksek fen heyeti			
1	Reis	2	150
1	Aza		125
Heyeti teftişîye			
7	Müfettiş	4	55
Limanlar fen heyeti			
7	2 inci sınıf mühendis	1	55

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
Münakalât idaresi			
5	3 üncü sınıf başmühendis	1	80
6	4 » » »	1	70
12	Memur	1	25
Şose köprüler ve binalar idaresi			
Köprüler fen heyeti			
6	4 üncü sınıf başmühendis	1	70
7	1 inci sınıf mühendis	1	55
Şoseler fen heyeti			
7	1 inci sınıf mühendis	1	55
Binalar fen heyeti			
7	Fen memuru	1	45
Sular umum müdürlüğü inşaat fen heyeti			
6	4 üncü sınıf başmühendis	1	70
7	1 inci sınıf mühendis	1	55
8	İstikşaf fen memuru	1	45
9	» » »	1	40
10	Katip	1	20
Nafia şirket ve müesseseleri umum müdürlüğü			
6	Elektrik mühendisi	1	70
Tarife ve muhabere müşavirlikleri			
14	Katip	2	20
Evrak müdürlüğü			
14	Katip	1	20
Vilâyat memurları			
6	Yol başmühendisi	12	70
7	Mühendis	4	55

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maas
8	»	3	45
9	»	3	40
7	Fenmemuru	3	55
8	»	5	45
10	Su işleri mühendisi	3	35
7	Şirket komiseri	1	55
Demiryollar inşaatı taşra memurları			
5	İnşaat Başmüdür muavini	1	80
5	Şube Başmühendisi	2	80
6	Kısım Başmühendisi	3	70
Ziraat Vekâleti			
13	Vilâyat orman idareleri mühendisi	18	22
14	» » » » muavinleri	4	20
15	» » » 1 ci sınıf kondüktörü	1	17,5
16	» » » 2 ci sınıf kondüktörü	8	16
9	Vilâyat baytar idareleri üçüncü sınıf müdür, birinci sınıf mücadele baytarı, ıslah mıntaka müfettişler	1	40
11	Vilâyat baytar idareleri beşinci sınıf müdür, birinci sınıf mücadele baytarı ve hudut baytarları	9	30
13	Vilâyat baytar idareleri 2 nci sınıf sıhhiye ve muayene baytarı	35	22
14	Vilâyat baytar idareleri birinci sınıf muavin baytarı	4	20
15	Vilâyat baytar idareleri 2 nci sınıf muavin baytarı	21	17,5
15	Fidanlıklar 2 nci sınıf memuru	4	17,5
7	Tohum ıslahı istasyonları 2 nci sınıf müdürü	1	55
9	Tohum ıslahı istasyonları müdür muavini	2	40
11	» » » 2 ci sınıf şefi	2	30
12	» » » Başasistanı	2	25

Derece	Memuriyetin nev'i	Adet	Maaş
4	Orta Ziraat Mektebi Muallimi	1	90
5	» » » »	2	80
6	» » » »	16	70
7	» » » »	16	55
8	» » » »	14	45
10	» » » »	4	35
11	» » » »	2	30
14	» » » » muhasebe		
	memur ve mutemedi	1	20
17	Orta Ziraat Mektebi Ayniyat Memuru	1	14
		<u>169</u>	

M — Cetveli

Muvazenei Umumiye Kanunu: Madde - 9

[Pansiyoner talebeden alınacak ücretler]

	<u>Lira</u>
Adana mektepleri	175
Ankara »	275
Afyonkarahisar Lisesi	130
Balıkesir mektepleri	180
Bursa »	170
Diyarbakir Lisesi	160
Edirne »	150
Erenköy Kız Lisesi	225
Erenköy Kız Lisesi ilk kısmı	200
İstanbul mektepleri	225
Erzurum Lisesi	165
Galatasaray Lisesi	300
Galatasaray Lisesi ilk kısmı	275
İzmir mektepleri	200
Kastamonu mektepleri	140
Kayseri mektepleri	150
	<u>Lira</u>

Konya »	140
Sivas Lisesi	120
Trabzon mektepleri	150
Çanakkale Ortamektebi	150
El aziz »	150
Kütahya mektepleri	100
Manisa »	130
Yozgat Lisesi	140
Antalya Lisesi	120
Gaziantep Lisesi	130
Bilecik Ortamektebi	130
Çankırı »	120
Denizli Lisesi	128
Erzincan Ortamektebi	110
Isparta »	100
İzmit Ortamektebi	140
Kars Lisesi	150
Kırklareli Ortamektebi	140
Niğde »	120
Ordu »	135
Rize »	125
Sinop »	100
Ş. Karahisar »	105
Tekirdağ »	150
Tokat »	120
Zonguldak »	150
Samsun »	175
Çorum »	130
Muğla »	100
Artvin »	100
Giresun »	225
Eskişehir Lisesi	180
Hopa Ortamektebi	120
Ünye »	180
Adapazar »	120

N — Cetveli

Muvazenei Umumiye Kanunu: Madde — 13

[Muhtelif kanunlar hükmüne tevfikân her sene Muvazenei Umumiye Kanununa raptedilmesi lâzım- gelen kadrolar]

No. 1

1508 numaralı kanunun birinci maddesi mucibince verilecek tazminat kadrosu

Amenajman heyetleri

	Tazminat miktarı	
	Lira	K.
Başmühendis	3	50
» muavini	3	
Mühendis	2	50
Kondoktor	2	

No. 2

**2005 numaralı kanunun üçüncü maddesine tevfikân
pansiyonların 1934 malî senesi zarfında tatbik
edilecek ücretli memur ve müstahdemleri
kadrosudur**

Vazife	Aylık		Mülâhazat
	Adet ücreti		
Müdür	10	60	
»	12	50	
»	25	30	
Muavin	10	40	
»	30	30	
»	60	25	
Müzakereci	25	40	
»	25	35	

Vazife	Aylık Adet ücreti	Mülâhazat
»	40	30
İdare memuru	15	70
» »	30	60
» »	30	50
» »	30	40
Doktor	2	100
»	5	75
»	15	60
»	25	50
Aşçı (Yamağile beraber)	7	60
»	15	50
»	25	40
Müteferrik müstahdem	15	50
Hademe	225	— (Ücretleri 25 lirayı geç- memek üzere Maarif vekâleti tayin edecektir.)

No. 3
2006 numaralı kanunun ikinci maddesi mucibince
Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığının
1934 malî senesi için tesbit edilen
askerî kadrosu

Rütbesi	Adedi	Mülâhazat
Mirliva	1	
Miralay	2	
Kaymakam	6	Birisi aynı derecede maaşlı sivil olabilir.
Binbaşı	14	
K. Yüzbaşı	21	
Birinci mülâzım	22	
Mülâzım	21	
Hesap memuru S. 4-8	1	Aynı derecede maaşlı sivil olabilir.

Askerî adli hâkim S.	4	] İkisi maaşlı sivil olabilir
Zabit hâkim miralay	3	
» » Kaymakam	3	
Askerî adli hâkim S. 3	3	
Müddeiumumi S. 3	2	
» S. 4	1	
Müstantik S. 4	2	
» S. 5	1	
Efrat:		
Takımbaşı	16	
Gedikli başçavuş	23	
» » muavini	21	
» çavuş (Talimgâhtan yetişme)	51	
Onbaşı	194	
Karargâhta onbaşı	1	
Muallim nefer	1364	
Talimgâhta nefer	370	
Karargâhta nefer	27	
İhtisas mahkemelerindeki		
6 zabit hâkimin emirberleri	6	] Hizmetleri 1,5 senelik olacaktır

VARİDAT BÜTÇESİ

Fasil	Madde	Varidatın nev'i	1934 senesi için tahmin edilen Lira
BİRİNCİ KISIM			
İrat ve Servet Vergileri			
1	Arazi vergileri		
	1 Arazi vergisi		4 650 000
	2 Hususî ormanlar rüsumu		100 000
		Fasil yekûnu	<u>4 750 000</u>
2	Binalar vergisi		4 300 000

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1934 senesi için tahmin edilen Lira
3		Hayvanlar vergisi	
1		Koyun ve keçi	5 500 000
2		Tiftik	850 000
3		Deve	130 000
4		Manda	560 000
5		Sığır	2 980 000
6		At, kısrak, iğdiş, katır	460 000
7		Eşek	315 000
8		Domuz	5 000
		Fasıl yekûnu	<u>10 800 000</u>
4		Kazanç vergisi	
1		Ruhsat tezkereleri ve vergi karneleri	500 000
2		Ticarî ve sınaî teşebbüslerden	8 750 000
3		Serbest meslekler erbabından	700 000
4		Hizmet erbabından	4 500 000
5		Sair işler ve teşebbüslerden	50 000
		Fasıl yekûnu	<u>14 500 000</u>
5		Madenler rûsumu	600 000
6		Veraset ve intikal vergisi	550 000
		Birinci kısım yekûnu	<u>35 500 000</u>

İKİNCİ KISIM

İstihlâk ve muamele vergileri

7		Gümrük vergileri	
1		Gümrük vergisi	36 000 000
2		Ardıye resmi	250 000
3		2456 numaralı kanun mucibince gümrüklere ibraz edilecek beyannamelerle ma-	

Fası	Madde	Varidatın nev'i	1934
			senesi için tahmin edilen Lira
		nifesto ve barnameler yapıştırılacak müdafaa pulu hasılatı	<u>350 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>36 600 000</u>
8		Muamele vergisi	
	1	İthalât muamele vergisi	8 170 000
	2	Sınai müesseseler muamele vergisi	6 700 000
	3	Bankalar ve sigorta şirketleri muamele vergisi	<u>400 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>15 270 000</u>
9		Dahili istihlâk vergileri	
	1	Şeker ve glikoz istihlâk vergisi	5 800 000
	2	Elektrik, hava gazi istihlâk vergisi	1 000 000
	3	Ham petrol ve ondan çıkarılan maddeler istihlâk vergisi	1 200 000
	4	2458 numaralı kanun mucibince muhtelif maddelerden alınacak istihlâk vergisi	<u>4 800 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>12 800 000</u>
10		Oyun aletleri resmi	30 000
11		Kara ve deniz avları	400 000
12		Nakliyat vergisi	750 000
13		Sefineler rûsumu	125 000
14		Damga resmi	5 700 000
15		Tapu harç ve kaydiyeleri	1 350 000
16		Mahkeme harçları	1 700 000
17		Pasaport ve kaçıllarya	700 000
18		Noterler harçları	600 000
19		Diğer harçlar	
	1	Nüfus	65 000
	2	Eczane, ecza deposu ve tıbbî müstahzarlar	6 000
	3	İhtira berati	<u>9 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>80 000</u>

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1934 senesi için tahmin edilen Lira
20		Hayvan sağlık zabıtası resmi	100 000
		İkinci kısım yekûnu	<u>76 205 000</u>
ÜÇÜNCÜ KISIM			
21		Mülga vergiler bakayasından	100 000
DÖRRDÜNCÜ KISIM			
İnhisarlar safi hasılatı			
22		Tütün ve saire	20 000 000
23		Tuz	7 000 000
24		İspirto ve ispirotlu içkiler	4 000 000
A			
24		2460 numaralı kanun mucibince tütün ve müskirattan alınacak müdafaa pulu hasılatı	20 000 000
0		Ham petrol ve ondan çıkarılan maddeler	0
25		Kibrit ve çakmak	
1		Kibrit ve çakmak hasılatı	1 225 000
2		Maktu miktar	35 000
Fasıl yekûnu			<u>1 260 000</u>
26		Revolver, fişek ve mevaddı infilâkiye	0
27		Oyun kâğıdı	30 000
Dördüncü kısım yekûnu			<u>34 290 000</u>

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1934 senesi için tahmin edilen Lira
BEŞİNCİ KISIM			
		Devlete ait emlak ve emval hasılatı	
28		Devlet ormanları	1 580 000
29		İşletilen emlak hasılatı	
	1	Arazi hasılatı	30 000
	2	İcar bedelleri	<u>200 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>230 000</u>
30		Emval ve emlak satış hasılatı	
	1	Emval satış bedeli	300 000
	2	Emlak » »	<u>1 000 000</u>
		Fasıl yekûnu	<u>1 300 000</u>
		Beşinci kısım yekûnu	3 110 000
ALTINCI KISIM			
		Devletçe idare edilen müesseseler	
31		Devlet demiryolları	0
32		Posta Telgraf ve Telefon	0
33		Darphane hasılatı	50 000
34		Resmî matbaalar hasılatı	25 000
35		Umumî mektepler hasılatı	10 000
36		Madenler hasılatı	70 000
37		Diğer müesseseler hasılatı	50 000
38		Kılavuzluk ve romorkörcülük hasılatı	<u>170 000</u>
		Altıncı kısım yekûnu	<u>375 000</u>
YEDİNCİ KISIM			
39		Umumî müesseseler ve şirketler hasılatından	
		Devlet hissesi	
	1	İmtiyazlı demiryollardan	64 000
	2	İzmir Rıhtım şirketinden	64 000

3	Fenerler hasılatından	750 000
4	Mükerrer sigorta sandığından	200 000
5	Cümhuriyet Merkez Bankasından	100 000
6	Cümhuriyet Merkez Bankasından kam- biyo murakabesi masrafı mukabili alman	50 000
	Fasıl yekûnu	<u>1 164 000</u>
	Yedinci kısım yekûnu	1 164 000

SEKİZİNCİ KISIM

40	Müteferrik varidat	
1	Askerlik mükellefiyeti	1 100 000
2	Devlete ait esham ve tahvilât faiz ve te- mettûleri	1 000 000
3	Şirketlerden ve müteahhitlerden teftiş mukabili alman	300 000
4	Faiz	100 000
5	Akçe farkı	100 000
6	Kıymetli evrak	220 000
7	Tavizattan istirdat	30 000
8	2459 numaralı kanun mucibince alınacak tayyare resmi	2 500 000
	Fasıl yekûnu	<u>5 350 000</u>
41	Cezalar	400 000
1	Para cezaları	400 000
2	Zam cezaları	850 000
	Fasıl yekûnu	<u>1 250 000</u>
42	Müteferrik hasılat	1 120 000
A		
42	İstanbul Üniversite hasılatı	117 000
	Sekizinci kısım yekûnu	<u>7 837 000</u>

DOKUZUNCU KISIM

43	Mukavelenamesi mucibince Musul petrollarından alınan	500 000
----	---	---------

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1934 senesi için tahmin edilen Lira
44		Teberruat	0
45		İktisadî buhran vergisi	
1		1890 numaralı kanun mucibince maaş ve ücret ve saireden	8 000 000
2		1996 numaralı kanun mucibince binalardan alınan	1 500 000
3		2416 numaralı kanun mucibince kazanç erbabından alman	1 500 000
		Fasıl yekûnu	11 000 000
46		Muvazene vergisi	14 000 000
		Dokuzuncu kısım yekûnu	25 500 000
ONUNCU KISIM			
47		Nâzım varidat	0
		UMUMÎ YEKÛN	184 081 000

Van gölü sefain işletme idaresi 1934 malî senesi

Bütçe kanunu

Kanun No. 2482

Kabul tarihi: 31/5/1934

Madde 1 — 1347 numaralı kanunun birinci maddesile Van vilâyeti idarei hususîyesine devredilmiş olan teşkilâtın idare ve işletilmesi için (Van gölü sefain işletme idaresi) namı altında Dahiliye Vekâletine merbut bir idare teşkil edilmiştir.

Bu idare şahsiyeti hükmiyeyi haiz olup mülhak bir bütçe ile idare olunur.

Madde 2 — Van gölü sefain işletme idaresi 1934 malî senesi masrafları için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (74 980) lira tahsisat verilmiştir.

Madde 3 — Van gölü sefain işletme idaresi 1934 malî senesi varidatı merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 75 000 lira tahmin edilmiştir.

Madde 4 — İdarenin 1934 malî senesi memur ve müstahdemleri kadrosu merbut (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 5 — İdarece vaki olacak sarfiyat evrakı müsbitesi malî senenin hitamından itibaren üç ay zarfında idare hesabına birlikte Divanı muhasebata gönderilir.

Madde 6 — Bu kanun 1 haziran 1934 tarihinden muteberdir.

Madde 7 — Bu kanunun hükmünü icraya Dahiliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

31/5/19344

[KANUNLAR]

2418 numaralı kanun 1933 malî senesi Evkaf Umum Müdürlüğü bütçesinde münakale yapılması hakkında olup Resmî gazetenin 5/5/934 tarih ve 2692 inci sayısındadır.

2419 numaralı kanun Millî Müdafaa Vekâleti Kara kısmı ile Emniyet İşleri Umum Müdürlüğü 1933 malî senesi bütçelerinde münakale yapılmasına dair olup Resmî gazetenin 5/5/934 tarih ve 2692 inci sayısındadır.

2421 numaralı kanun Devletler arasında çıkabilecek ihtilâfların muslihane bir surette hallini istihdaf eden (Umumî tahkim senedi) ne iltihakımız hakkında olup Resmî gazetenin 10/5/1934 tarih ve 2697 inci sayısındadır.

2422 numaralı kanun Türkiye ile Macaristan arasında 29 Mayıs 1932 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan iadei mücrimin ve cezai mevadda adli müzaheret mukavelenamesinin tasdikine dair olup Resmî gazetenin 10/5/934 tarih ve 2697 inci sayısındadır.

2423 numaralı kanun Türkiye ile Norveç arasında 16 Kânunusani 1933 tarihinde Ankarada imza edilen uzlaş-

ma, adlî tesviye ve hakem muahedesinin tasdikine dair olup Resmî gazetenin 12/5/934 tarih ve 2698 inci sayısındadır.

2424 numaralı kanun 30 mart 1931 tarihinde Cenevrede imzalanan Ecnebi otomobil arabalarının tâbi olacakları malî mükellefiyet hakkındaki mukavelenin tasdikine dair olup Resmî gazetenin 12/5/1934 tarih ve 2698 inci sayısındadır.

2426 numaralı kanun Posta ve telgraf ve telefon umum müdürlüğü 1933 malî senesi bütçesinde münakale icrasına ve fevkalâde tahsisat verilmesine dair olup Resmî gazetenin 13/5/1934 tarih ve 2699 uncu sayısındadır.

2428 numaralı kanun hizmetten ayrılan Nafia memur ve müstahdemlerinin yapamıyacıkları işler hakkında olup Resmî gazetenin 14/5/1934 tarih ve 2700 üncü sayısındadır.

2431 numaralı kanun Devlet Demiryolları ve Limanları Umumî idaresinin 1933 malî senesi hesabı kat'î kanunu olup Resmî gazetenin 23/5/1934 tarih ve 2708 sayısındadır.

2434 numaralı kanun Türkiye Cümhuriyeti ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri hükümetleri arasında 8 milyon Amerikan dolarlık kredinin tahakkukuna dair protokolün tasdikine dair olup Resmî gazetenin 24/5/934 tarih ve 2709 sayısındadır.

2435 numaralı kanun ikamet mukavelesi aktedilmeyen devletlerle yapılacak muvakkat mukavele hakkında 29/7/ 931 tarih ve 1868 sayılı kanunun 1 inci maddesinde 1 fıkra ilâvesi hakkında olup Resmî gazetenin 24/5/934 tarih ve 2709 uncu sayısındadır.

2436 numaralı kanun tasfiye edilen Barut ve mevaddı infilâkiye ve av ve revolver fişekleri ve av mühimmatı şirketlerine ödenecek paraların tediyе şekline dair olup Resmî gazetenin 24/5/1934 tarih ve 2709 uncu sayısındadır.

2438 numaralı kanun Posta Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu olup Resmî gazetenin 26/5/1934 tarih ve 2710 uncu sayısındadır.

2439 numaralı kanun Yüksek Mühendis mektebi 1933 senesi bütçesinin fasılları arasında münakale yapılması hakkında olup Resmî gazetenin 26/5/934 tarih ve 2710 sayısındadır.

2440 numaralı kanun Tahlisiye Umum Müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu olup Resmî gazetenin 26/5/ 934 tarih ve 2710 uncu sayısındadır.

2442 numaralı kanun 22 Temmuz 1931 tarih ve 1871 numaralı kanunun ikinci maddesinin tadili hakkında olup Resmî gazetei 28/5/934 tarih ve 2712 numaralı sayısındadır.

2445 numaralı kanun İnhisarlar Umum Müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu olup Resmî gazetenin 28/5/1934 tarih ve 2712 inci sayısındadır.

2446 numaralı kanun hudut ve sahiller sıhhat Umum Müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu olup Resmî gazetenin 28/5/1934 tarih ve 2712 inci sayısındadır.

2448 numaralı kanun 12 Haziran 1930 tarih ve 1718 numaralı Dahiliye istihlâk vergisi kanununa müzeyyel kanun olup Resmî gazetenin 28/5/1934 tarih ve 2712 inci sayısındadır..

2449 numaralı kanun Gümrük Muhafaza kıt'alarında takım kumandanlarına birer Miri binek hayvanı verilmesi hakkında olup Resmî gazetenin 28/5/34 tarih ve 2712 inci sayısındadır.

2443 numaralı kanun Nafia Vekâletinin teşkilât ve vazifelerine dair olup Resmî gazetenin 29/5/1934 tarih ve 2713 inci sayısındadır.

2451 numaralı kanun Evkaf Umum Müdürlüğü 1934 malî senesi bütçe kanunu olup Resmî gazetenin 29/5/1934 tarih ve 2713 inci sayısındadır.

2450 numaralı kanun İktisat Vekâleti teşkilât ve vazifeleri hakkında olup Resmî gazetenin 29/5/1934 tarih ve 2713 inci sayısındadır.

2452 numaralı kanun 933 malî senesi Maliye Vekâleti

ve Jandarma Umum Kumandanlığı bütçelerinde münakale yapılması ve Ankara şehri imar müdürlüğü bütçesine munzam tahsisat verilmesine dair olup Resmî gazetenin 29/5/1934 tarih ve 2713 inci sayısındadır.

2454 numaralı kanun Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umumî idaresi memurları tekaüt sandığı kanunu olup Resmî gazetenin 30/5/934 tarih ve 2714 inci sayısındadır

2464 numaralı kanun Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü kadro cetvelinde bazı değişiklikler yapılmasına dair olup Resmî gazetenin 30/5/934 tarih ve 2714 üncü sayısındadır.

2467 numaralı kanun İstanbul' Üniversitesinin müvazenei umumiyye alınmasına dair olup Resmî gazetenin 30/5/1934 tarih ve 2714 inci sayısındadır.

2468 numaralı kanun 1933-934 ders yılı içinde münhal muallimliklere vekâlet edenlerin vekâlet müddetleri hakkında olup Resmî gazetenin 30/5/1934 tarih ve 2714 üncü sayısındadır.

2469 numaralı kanun 31 mayıs 1930 tarih ve 1660 sayılı kanuna eklenen kanun olup Resmî gazetenin 30/5/934 tarih ve 2714 inci sayısındadır.

2470 numaralı kanun mektep kadrolarına ait 2201 numaralı kanuna bağlı 1 numaralı cetvelin tadiline dair olup Resmî gazetenin 30/5/934 tarih ve 2714 üncü sayımadır.

2471 numaralı kanun 2005 numaralı kanuna müzeyyel kanun olup Resmî gazetenin 30/5/1934 tarih ve 2714 inci sayısındadır.

2472 numaralı 1933 malî senesi muvazenei umumiye kanununa merbut bütçelerde bazı tadilat yapılmasına dair olup Resmî gazetenin 30/5/945 tarih ve 2714 üncü sayısındadır.

2462 numaralı kanun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hakkındaki 11 haziran 1930 tarih ve 1715 numara-

lı kanunun 8 inci maddesine bir fıkra ilâvesine dair olup Resmî gazetenin 31/5/934 tarih ve 2715 inci sayısındadır.

2473 numaralı kanun Maliye Vekâleti kadrolarında tadilât yapılması hakkında olup Resmî gazetenin 31/5/934 tarih ve 2715 inci sayısındadır.

2474 numaralı kanun Adliye teşkilât ve kadrolarında yapılacak tadilâta dair olup Resmî gazetenin 31/5/1934 tarih ve 2715 inci sayısındadır.

2475 numaralı kanun 1422 numaralı teadül kanununa bağlı 2 numaralı cetvelin Maliye Vekâletine ait kısmında bazı tadilât icrasına dair olup Resmî gazetenin 31/5/ 1934 tarih ve 2715 inci sayısındadır.

2484 numaralı kanun 1933 malî senesi muvazenei umumiye kanununa muadil bütçelerde bazı tadilât icrasına dair olup Resmî gazetenin 31/5/1934 tarih ve 2715 insi sayısındadır

2476 numaralı kanun 1934 malî senesi muvazenei umumiye kanunu olup Resmî gazetenin 2/6/934 tarih ve 2716 incı sayısındadır.

2480 numaralı kanun Barut mevadî infilâkiye fişenk av mühimmatı ve av saçması inhisarları işletme muvakkat idaresinin 1934 senesi bütçe kanununu olup Resmî gazetenin 3/6/934 tarih ve 2717 inci sayısındadır.

2379 numaralı kanun Ankara Yüksek Ziraat entstitüsü 934 malî senesi bütçe kanunu olup Resmî gazetenin 4/6/ 934 tarih ve 2718 inci sayısındadır.

2487 numaralı kanun İzmir kasaba ve temdidi demiryollarının satın alınmasına dair olan mukavelenamenin tasdiki hakkında olup Resmî gazeteni 4/6/934 tarih ve 2718 inci sayısındadır.

Belediye kanununun 159 uncu maddesinin tefsire muhtaç olmadığı hakkında

Karar No. 808

Belediye Kanununun 159 uncu maddesi ile (Belediye sınırı içinde sahipsiz arazi mahiyetindeki seyrangâh, har-

man yeri, çayır, mer'a, koruluk ve bataklıkların ve belediye marifetile deniz, nehir ve gölden doldurulmuş olan yerlerin ve yıkılmış kale ve kulelerin metruk arsaları ve enkazının tasarruf, idare ve nezareti kâffei hukuk ve vecaibi ve varidatı ile belediyelere devir) olunmuş ise de Maliye Vekâletince belediyelerin tasarruf hakkı yalnız maddede yazılı emvalden kale ve kulelerin enkazı ile arsalarına ve belediye marifetile doldurulmuş yerlere hasredilerek seyrangâh için belediyelerin ancak nezaret, diğerleri için de yalnız idare ile mükellef oldukları ileri sürüldüğünden kanunda mutlak olarak zikredilen tasarruf hakkının devrolunan emval üzerindeki şümulü noktasında mütehaddis ihtilâfi tefsiren halli istenilmişse de:

(Tasarruf, idare ve nezaret) tabirlerinin yukarıda tadat olunan mallara indî bir şekilde atfî ile mahdut manalar çıkarmağa maddenin sarîh ifadesi asla müsait görülmemiştir.

Bundan başka belediyelere devrolunan bu emval üzerindeki tasarruf hakkının şümulü bir taraftan o mallara taallûk eden ve maddede sarahaten zikrolunan (hukuk ve vecaip) ile diğer taraftan beldelerin imar ve tezyini, belde halkının sıhhat, selâmet, refah ve intizamı hayatı yolunda kanunun belediyelere tahmil eylediği vezaif icaplarile tahdit edilmiş olduğundan devrolunan malların hususî vaziyetlerine ve her beldenin ihtiyaç ve şeraitine göre tasarruf hakkının beldeden beldeye ve maldan mala muhtelif tezahürleri bir emri tâbiî ve bu itibarla maddeki (idare ve nezaret) tabirinin kay dî vukuî mahiyeti de aşikârdır.

Hulâsa tasarruf hakkının, bahse mevzu madde ile, belediyelere devrolunan bütün emvale şümulü sarahaten anlaşılmakta olduğu cihetle maddenin tefsire muhtaç bulunmadığına karar verilmiştir.

17/5/1934

**Başvekil İsmet Paşa Hazretleriyle Nafia Vekili Ali ve
Adliye Vekili Saraçoğlu Şükrü Beyefendilere
teşekkür edilmesine dair**

Karar No. 811

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryolunun satın alınma muvaffakiyetinden dolayı Başvekil İsmet Paşa Hazretleriyle Nafia Vekili Ali ve Adliye Vekili Saraçoğlu Şükrü Beyefendilere Yüksek Meclisin takdir ve teşekkürlerinin iblâğına karar verilmiştir.

31/5/1934

Kararname No. 2-680

2387 sayılı kanuna göre Evkaf Umum Müdürlüğünce teklif ve Şûrayı Devletçe görölerek 14/5/1934 tarih ve 11864 sayılı tezkere ile tevdi olunan «Vakıf yerlerin nasıl kiraya verileceğini ve mahsullerinin ne suretle satılacağını» gösterir ilişik nizamnamenin mer'iyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 19/5/1934 de tasvip ve kabul olunmuştur.

19/5/1934

**Vakıf yerlerin nasıl kiraya verileceğine ve mahsullerinin
ne suretle satılacağına dair nizamname**

**Nizamnameden
maksat:**

Madde 1 — Umum Müdürlükçe veya müteyellileri marifetile idare edilen vakıflara ait yerlerin kiraya verilmesi ve mahsullerinin satılması ve idare edilmesi bu nizamname hükümlerine göre yapılır.

Müzayede esası:

Madde 2 — Boş yerlerin ve içindeki kiracılar la bu nizamnamenin tayin ettiği esaslar dairesinde uyuşulamıyan mahallerin giraya verilmesi ve bu nizamnamenin

istisna ettiklerinden maada bütün mahsul satışları müzayede ile yapılır. Her iş için bir müzayede kimesi tanzim ve bu şartlara tevfikan müzayede icra edilir.

Açık arttırma Madde 3 — Müzayede ya açık arttırma veya kapalı zarf usulile yapılır.

kapalı zarf: Açık arttırma bir yerin kiraya verilmesinin veya bir mahsulün satılmasının tayin ve ilân olunan gün ve saatte ihale heyeti huzurunda isteklilerin arttırmalarına konmasıdır.

usulü

Senelik kirası beş bin liraya kadar (beş bin lira dahil) tahmin edilen yerlerin kiraya verilmesi veya bedeli bu miktarda olan mahsullerin satılması açık arttırma usulile olur. Bu miktardan fazla olanlar kapalı zarf usulile arttırmaya konulur.

Madde 4 — Kapalı zarfla müzayede isteklilerin tekliflerini tayin ve ilân olunan gün ve saatte bu nizamnamede gösterilen esaslar dairesinde tahriren bildirmek üzere arttırma icrasısıdır.

Kapalı zarf usulile arttırma şu şekilde yapılır:

Teklif kâğıdı bir zarf içine konarak mühürlenir ve zarfın üzerine talibin ismi yazılır. Bu zarf teminatı muvakkateye ait makbuz ilmühaberi veya banka kefaletnamesi ve ledelicap istenilen sair evrakı müsbite ile beraber diğer mühürlü bir zarf içine konulur. İşbu zarfın üzerine de teklifnamenin yalnız hangi işe ait olduğu işaret olunur.

Bu suretle ihzar edilen zarflar alâkadaran tarafından müzayede gün ve saatinden evvel müteselsil numaralı bir makbuz mukabilinde müzayedeyi icraya memur heyetin riyasetine tevdi edilir ve verilen makbuzun numarası zarf üzerine yazılır. Muayyen saatin hulûlünden sonra

hiç bir teklif kabul olunmaz. Müzayedeyi icraya memur heyet teklifatın kabulü içirt tayin ve ilân edilen müddetin hitamında zarfları açmadan evvel kaç adet teklifname aldıklarını mübeyyin numaralarının işaretile bir zabıt varakası tanzim eder. Bundan sonra zarflar açılıp müzayedeye dahil olabilmek için aranılan şerait ve teminatın ifa edilip edilmediği tetkik olunur. Bu şartları ifa etmeyenlere ait iç zarflar açılmaksızın sahiplerine iade edilir. Şeraiti haiz olduğu anlaşılan zarflar aynı celsede ve alâkadarandan mevcut olanların huzurile açılarak yüksek sesle okunduktan sonra hulâsaları sırasile bir zabıt varakasına d ere olunur. Alâkadarandan arzu edenler açılan teklifnameleri okuyarak okuduklarını mübeyyin mezkûr teklifnamelerin arkasına imza edebilirler.

İhale için tayin olunan günde tetkikatın ikmal edilemiyeceği anlaşıldığı takdirde iç zarfların açılmasına başlanmıyarak bütün teklifleri havi mühürlü zarflar tayin ve alâkadarlara tebliğ edilecek, diğer bir alenî celsede açılıp aynı celsede tamamen tetkik edilmek üzere müzayede heyeti tarafından büyük bir zarfa konarak müştereken mühürlenir. Her ne suretle olursa olsun kuyut ve şuruta muallâk teklifler bilâ tetkik reddolunur.

Tekliflerin tetkiki neticesinde en muvafık bedel teklif eden taayyün ettikten sonra bu teklifin haddi lâyük olup olmadığına göre ihalenin icra edildiği veya müzayedenin hükümsüz addedildiği alâkadarana tebliğ olunur. Şayet talipler tarafından aynı miktar teklif edilir ve bu da tekliflerin en nafii bulunursa aynı celsede yalnız mezkûr taliplere münhasır olmak üzere derhal aralarında alenî müzayede

Lira olunarak bu suretle fazla veren talibe ihalesi yapılır.

Pazarlık:

Madde 5 — Pazarlık muamele açık arttırma veya kapalı zarf usulile müzayedeye konulmıyarak bir yerin kiraya verilmesinin veya mahsul satışının ilân neticesinde müracaat eden isteklilerle pazarlık edilerek en çok fiat teklif edene verilmesidir.

Arttırmaların müddetleri

Madde 6 — Açık arttırmalarda ilân müddeti en az, on ve kapalı zarf usulile arttırmalarda en az yirmi gündür.

İlânlar ve şekli:

Madde 7 — İlân mahallinde âdet nasılsa o suretle yapılır. Gazete çıkan yerlerde ilân gazetelerle de yapılmak mecburidir. Müddeti on gün olan ilânlar üçer gün fasıla ile ve yirmi günlük ilânlar altışar gün fasıla ile üç defa yapılır.

Yapıştırılacak ilânların kiraya verilecek mahalle ve mahsulün bulunduğu yerle ihtiyar heyetinin olduğu mahalle ve belediye dairesine de yapıştırılması mecburidir.

Şartların değiş-tirilmesi halli:

Madde 8 — Teklif edilen kira veya bedel tahmin edilen miktarı bulmazsa veya hiç talip çıkmazsa üçten beş güne kadar yeniden müzayedeye konulur. Yine teklif edilen bedel kâfi görülmez veya talip çıkmazsa pazarlıkla verilir. Kapalı zarfların temditleri açık arttırma şeklinde ve on gün zarfında olur. Her hangi bir müzayede şartlarında tadilât yapılması faideli olacağına kanaat hasıl edilirse şartlar tadil ve ilân edilerek yeniden arttırmaya konulur.

İhale Heyetleri:

Madde 9 — İster müzayede ile olsun, ister pazarlıkla olsun müzayede ve ihaleler «ihale heyetleri» tarafından yapılır. İha

le heyetleri mahallindeki Evkaf Müdür veya Memurunun veya vekillerinin reisliği altında Vali ve Kaymakamlarca intihap edilecek ikişer zattan terekküpler eder. Mülhak vakıflara ait müzayedelerde mütevellî veya vekili de bu heyete ilâveten ithal edilir. (İstanbul'da bu vazife 1264 numaralı kanun mucibince Encümen tarafından ifa olunur.)

İhalenin tekemmülü:

Madde 10 — İhale birdir ve kat'idir, Salâhiyetkar heyetlerin ihaleyi tebliğ etmelerde ihale yapılmış olur ve derhal müzayede evrakına « » a ihale edilmiş tir diye bir şerh yazılarak heyetçe imza olunur. Bu şerhte saat ve dakika da gösterilir. İhale arttırma şartlarına ve bu nizamname hükümlerine tamamen riayet edilmiş olması kaydı ile âmiri itanın tasdikile tekemmül eder. İhale kararının ve heyetçe karar verildikten sonra 24 saat zarfında âmiri itanın tasdikına arz etmesi mecburidir. Bu suretle tekemmülünden evvel usulen ve derhal naktî teminat verilmek kaydile % 25 den aşağı olmıyan bir zam teklif edildiği surette bu zam kabul olunur. Bu takdirde arttırma tekrar üç gün temdit olunur.

Eski kiracılara icar:

Madde 11 — İncirlik ve zeytinlikler hariç olmak üzere içinde kiracısı bulunan yerler, bu nizamname hükümleri dairesinde arttırmaya konmaksızın bedeli icardan borcu olmıyan eski kiracılarına pazarlıkla verilir. Ancak bu suretle pazarlıkla icarda tayin edilecek bedelin eski bedelden aşağı olmaması şarttır. Kuntrat müddetinin hitamından bir ay evvel vaziyetin tesbiti icap eder.

Miktarı az kira ve satışları:

Madde 12 — Senelik tahmin edilen kirası yirmi beş liraya kadar olan yerler ile köylerdeki dağınık tarlalar ve haddi lâyi

kında talibi bulunmıyan çiftliklerin müteferrik surette icara verilecek tarla, çayır, mer'aları ve köylerde iki yüz lira ve ondan aşağı tahmin edilen mahsuller mahallerinde cari âdet veçhile en az üç gün evvel köy ihtiyar heyeti marifetile halk haberdar edildikten sonra halkın bulunabileceği bir zamanda mahallerinde ve köy ihtiyar heyetleri veya mahalle muteberanı huzurunda yüzyüze arttırma suretile ihale olunur ve bunun için zabıt varakası tanzim edilerek bu heyetlere imzalatılır.

**Kira bedelenin.
nev'i**

Madde 13 — İcar bedelinin nakit olması esastır. Ancak aynen mahsul verilmesi mutat olan ve nakte tahvilinde filhal müşkülât görülen yerlerde mahsulün yetiştigi zamanda aynen alınır. Şu kadar ki aynen ödenecek kiralari müstecirler nakit olarak derhal öderlerse ihale günündeki rayiç üzerinden yüzde yirmi, mahsulün idrakinde öderlerse o günkü rayiç üzerinde % 10 tenzil olunur. Aynen ödenecek kirayı müstecir meşrut ve muayyen olan yere teslime mecburdur.

**Emaneten idare,
sebeup ve halleri:**

Madde 14 — Zeytin ve incir mahsullerin satışlarında alıcı çıkmadığı veya verilen fiat az görüldüğü takdirde emaneten idare olunur. Mahsulün ahvalin icabatına göre doğrudan doğruya emaneten idaresi zarurî görüldüğü ve bu lüzum idare heyetlerince tasdik edildiği takdirde Umum Müdürlüğün müsaadesile hiç müzayede yapılmaksızın emaneten idaresi de caizdir.

Muvakkat teminat:

Madde 15 — Açık veya kapalı zarf usulile yapılacak arttırmalara girecek olanlar pey sürecekleri kiranın veya satış bedelinin yüzde yedi buçüğünü nakten veya banka mektubu şeklinde muvakkat temi

nat olarak vermeğe mecburdurlar. Bu miktar; kiraya verilecek yer bir seneden üç seneye kadar arttırmaya çıkarılmış ise bir senelik kira üzerinden, üç seneden fazla ise beş seneye kadar iki senelik kira üzerinden, daha fazla ise üç senelik kira üzerinden hesap olunur. Birden fazla seneleri ihtiva eden mahsul satışlarında da teminatın miktarı bu usul ve nisbet üzerinden istifa olunur.

Kat'î teminat nakten verilecek ise muvakkat teminat o miktara iblâğ, başka suretle verilirse mukavele teati edildikten sonra muvakkat teminat iade olunur.

Kat'î teminat ve Mukavele

Madde 16 — İhaleden sonra kiracı veya müşteri azami on gün içinde kat'î teminatını vermiye ve bundan sonra beş gün zarfında da mukaveleyi yapmıya mecburdur. Bu müddetler içinde kati teminatı vermediği surette ihale münfesihtir. Kati teminatı veripte mukaveleyi yapmamış ise ihaleyi fesihte veya mukaveleyi yaptırmakta Evkaf İdaresi muhtardır. İster ihale münfesihtir olsun ister feshedilsin hiç bir tebliğ ve ihtara hacet kalmaksızın alınan teminat irat kaydedilir ve yeniden arttırmaya konulur.

Kati teminatın Miktar ve nevileri

Madde 17 — Kat'î teminat, nakit, Hükûmetçe muteber banka mektubu veya vileri: gayri menkul ipoteği ile olur. Bu teminat nakit veya banka mektubu olursa kiralarda, bir senelik olduğu takdirde seneliğinin % 15 idir. Birkaç senelik ise üç seneye kadar olanlarda bir seneliğin yüzde yirmi beşi üçten fazla ise beş seneye kadar «beş sen edahil» bir seneliğinin yüzde ellisi, beşten fazla ise on seneye kadar bir seneliğinin tamamıdır.

Gayri menkul olursa ihale bedeli mecmuunun nıfsıdır. Mahsul satışlarında kat'î

teminat nakit veya banka mektubu ise bedeli ihalenin yüzde yirmisi, gayri menkul ise bedeli ihalenin tamamıdır. Satış incir ve zeytin gibi idrak edilmiş mahsullere ait ise bunlarda nakten veya banka mektubu olarak verilecek yüzde yirmi teminatın üst tarafının idarece kabul olunacak gayri menkul emval veya banka mektubu ile bedeli ihalenin tamamına iblâğı şarttır. Bir senelik kirası yüz elli lirayı ve bir seneden ziyade olan kiralarda icar bedeli mecmuu iki yüz lirayı tecavüz etmiyen akarların icarile iki yüz liraya kadar olan mahsul satışları için bu yoldaki lüzum ve zaruret ihale heyetlerince takdir olunmak şartile, yalnız kefil almakla da iktifa olunur. Kefilin müteselsil olması lâzım olduğu gibi hali malisinin de tetkiki ve edinilecek kanaate göre kâbul veya reddi ihale heyetlerine aittir.

**Mamul halinde
satışlarda
teminat şekli**

Madde 18 — Emaneten idare olunan mahsulün ay-
nen veya mamul halinde: satışlarında teamüle ve ogü-
nün ihtiyaç ve piyasasına göre alınacak kat'î teminatın
şekil ve miktarını tayine Müdüriyeti Umumiyenin
tensibi ile ihale heyetleri salâhiyettardır.

**Teminat
gösterilecek
emlak**

Madde 19 — Kat'î teminat olarak gösterilecek gay-
ri menkuller - tamamları olmak kaydıla - ancak zey-
tin ve incir bahçesi ve şehir dahilinde emlak olabilir.
«Fabrika, değirmen, hamam, bostan, tarla, arsa, bağ,
yağ depoları teminat olarak kabul edilemezler.»

**Sigorta mec-
buriyeti**

Madde 20 — Kat'î teminat olarak gösterilecek gayri
menkullerin idare namına sigorta ettirilmesi ve
sigortalı olanların senedinin de Evkafa cirosu lâzımdır.
Müddetleri hitamında tecdit muamelesi ashabı

.....

tarafından yapılmazsa onun nam ve hesabına idarece yaptırılır ve masrafı asıl alacağa zam olunur.

Gayri Madde teminata kıymet tahmini:

21 — Kat'î teminat olarak gösterilecek gayri menkullerin kıymetlerinin tahmini ihale heyetlerine aittir. Bu tahmin vergi kıymetlerinin yüzde yirmi tenzilinden sonra bakiyesinden fazla olamaz.

İdareye borçlular:

Madde 22 — Evkaf idaresine borçlu olanlar borçlarını ödemedikçe arttırmalara giremiyecekleri gibi kefaletleri de kabul olunmaz. İdarede mahsubu caiz naktî teminatı olanlar bu hükümden müstesnadır.

Kira ve satışlarda kıymet temini

Madde 23 — Arttırmıya konacak veya pazarlıkla verilecek yerin kirası ve satılacak mahsulün bedeli evvelâ rayice göre tayin olunur. Bu tayin meselesi; İstanbulda memuru mahsusunun vereceği raporu kâfi gördüğü takdirde varidat müdürünün, diğer vilâyetlerde müdür veya memurun, zeytin ve incir mahsulleri satışlarında keşif raporları esas tutularak mahallî rayice göre müdür veya memurun, orman hasılatı satışında mahallî orman mühendisinin ve orman mühendisi olmıyan yerlerde sair ehli vukufun raporu üzerine mahallindeki müdür veya memurun teklifi üzerine ihale heyetlerine yapılacak bu teklifler behemehal tahrirî olacaktır.

Arttırmaya girmesi memnu olan kimseler:

Madde 24 — İhale heyetlerini teşkil eden zevat ile karısı ve nişanlısı ve kan ve sihri usul ve fûruu ve üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve sihri civar hısımları müzayedelere iştirak edemezler.

Kiracıların yetiştireceği ağaçlar:

Madde 25 — Mukavelede sarahat olmadıkça bahçe müstecirlerinin yeniden yetiştirecekleri ağaçlar teberru addolunur.

Müddeti icarını hitamında bunlar için hiç bir tazminat verilemez ve ağaçlar sökülemez.

**İstizana muallâk
ihaleler**

Madde 26 — Beş bin liradan yukarı olan arttırmaların ihaleleri Umum Müdürlüğün tasdikile kafileşir. Umum Müdürlükçe sekiz gün zarfında cevap verilmek mecburidir. Bu müddet zarfında cevap verilmediği takdirde ihale kendiliğinden kafileşir.

Madde 27 — 2387 numaralı kanun mucibince kaleme alınmış ve Şûrayı Devletçe görülmüş olan işbu nizamname neşri tarihinden muteberdir.

Madde 28 — İşbu nizamnamenin icrasına Başvekil ve Dahiliye Vekili memurdur.

Kararname No. 2-594

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen san'at ve hizmetler hakkında 2007 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren 2249 numaralı kanunun tatbik suretini göstermek üzere hazırlanıp Dahiliye Vekillîğinin 5/5/1934 tarih ve 3514/485 sayılı tezkeresile gönderilen ilişik talimatnamenin mer'iyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 10/5/ 1934 de tasvip ve kabul olunmuştur. 10/5/1934

**Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen san'at ve
hizmetler hakkında 2007 sayılı kanunun bazı maddelerini
değiştiren 2249 sayılı kanunun tatbik
suretini gösteren talimatname**

Madde 1 — Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen san'at ve hizmetler hakkındaki kanunun hükümlerini değiştiren 2249 sayılı kanuna tevfikân, 2007 sayılı ka-

nunda yapılı işleri görmekte olan yabancıların hizmetine 21 mayıs 1934 tarihinden itibaren ve aşağıdaki sıra dahilinde nihayet verilmektedir.

Madde 2 — 21/5/1934 den 21/7/1934 tarihine kadar işlerini terketmek mecburiyetinde kalacak san'at ve hizmet erbabı yabancılar şunlardır:

- 1 - Şöförlük ve muavinliği,
- 2 - Seyyahlara tercümanlık ve rehberlik,
- 3 - Berberlik,
- 4 - Elbise, kasket, kundura imalciliği,
- 5 - Borsalarda mubayaacılık,
- 6 - Çalgıcılık.

Madde 3 — 21/7/1934 den 21/9/1934 tarihine kadar işlerini terketmek mecburiyetinde kalacak san'at ve hizmet erbabı yabancılar şunlardır:

- 1 - Alelûmum amelelik.

Madde 4 — 21/9/1934 tarihinden 21/11/1934 tarihine kadar işlerini terketmek mecburiyetinde kalacak san'at ve hizmet erbabı yabancılar şunlardır:

- 1 - Her türlü müesseselerde, ticarethane, apartman, han, otel ve şirketlerde bekçilik, kapıcılık, odabaşılık.
- 2 - Otel, han, hamam, kahvehane, gazino, dansing ve barlarda kadın ve erkek hizmetçilik.
- 3 - Ayak satıcılığı.

Madde 5 — 21/11/1934 den 21/1/1935 tarihine kadar işlerini terketmek mecburiyetinde kalacak san'at ve hizmet erbabı yabancılar şunlardır:

- 1 - Fotoğrafçılık,
- 2 - Müretteplik,
- 3 - Karada tahmil ve tahliye işleri.

Madde 6 — 21/1/1935 den 21/3/1935 tarihine kadar işlerini terketmek mecburiyetinde kalacak san'at ve hizmet erbabı yabancılar şunlardır:

- 2 - Bar oyunculuğu ve şarkıcılığı,
- 1 - Devlet inhisarına tâbi maddelerin satılacağı,
- 3 - Umumî nakliye vesaiti ile su, tenvir ve teshin ve muhabere işlerinde daimî ve muvakkat işçilik,
- 4 - Baytarlık ve kimyagerlik.

Madde 7 — 21/3/935 den 21/5/1935 tarihine kadar işlerini terketmek mecburiyetinde kalacak san'at ve hizmet erbabı yabancılar şunlardır:

- 1 - Simsarlık,
- 2 - İnşaat, demir ve ahşap sanayii işçilikleri,
- 3 - Hakkında 2007 sayılı kanunun ikinci maddesi mucibince İcra Vekilleri Heyeti kararı mevcut olmıyan;

A: Tayyare makinistliği, pilotluğu,

B: Devlet veya vilâyetlere merbut müessesat veya belediyelerle bunlara bağlı tesisat hizmetlerini yapmakta olan yabancılar.

Madde 8 — Yabancıların işlerine nihayet verilirken riayet edilmesi lâzım gelen hususat hakkında Dahiliye Vekâletince tesbit ve vilâyetlere tamim edilecek umumi tahrirat mucibince muamele ifa olunacaktır.

Kararname No. 2-620

19/2/1934 tarih ve 2/148 sayılı kararnameye zeyildir.

26 Ağustos 1934 tarihinden 15 eylül 1934 tarihine kadar devam etmek üzere açılacak »İzmir Beynelmilel 9 Eylül Panayırında teşhir edilecek yabancı memleketler eşyası için, 1 ağustos 1934 tarihinden tatbik edilerek kapanış tarihinden bir buçuk ay geçtikten sonra mer'iyetten kaldırılmak şartile, ilişik üç maddeden ibaret esasların tatbiki; İktisat Vekilliğinin 10/5/1934 tarih ve 2177/29 sayılı tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin 12/5/1934 toplanışında tasvip ve kabul olunmuştur.

12/5/1934

Madde 1 — 26 Ağustos tarihinde açılacak olan İzmir Beynelmilel 9 eylül panayırında teşhir edilmek üzere yabancı memleketlerden getirilecek eşyanın satılarak memlekete ithali sırasında mevcut ticaret anlaşmaları ve mer'î kontenjan kararnameleri hükümlerine tâbidir.

Madde 2 — Birinci maddede yazılı eşyadan panayırın açılış ve kapanış tarihleri arasında geçen müddet esnasına satılmış olanların satış bedelleri mukabilinde ikiyüz bin liraya kadar döviz ihracına izin verilir.

Madde 3 — İkinci maddede yazılı meblâğ birinci maddede yazılı eşyayı teşhir edenler arasında lüzum ve ihtiyaca ve tezhirdeki alâka ve iştirak derecelerine göre beher teşhir ediciye düşen hisse üç bin lirayı geçmemek üzere panayır komitesince tevzi ve taksim olunur. Ve bu komitenin tahrirî tebligatı üzerine muktazi dövizin ihracına kambiyo idaresince izin verilir. Bir teşhir edicinin üç bin liradan fazla döviz ihraç etmesini zarurî kılan hallerde ve tediye muvazenedi lehimizde olan memleketler eşyası için İktisat Vekâletince bu haddin aşılmasına müsaade olunabilir. Kliring mukavelesi aktedilmiş olan memleketler menşeli olan bu gibi eşyanın beher teşhir edici tarafından yapılan satışları üç bin lirayı tecavüz ettiği takdirde bu fazla kliring mukaveleleri hükümleri dairesinde ödenir.

(2/148 sayılı kararname 2635 sayılı Resmî Gazetede neşredilmiştir.)

Kararname No. 2/627

Türk - Yunan Ticaret ofisi hakkında hazırlanan ve İktisat Vekilliğinin 12/2/1933 tarih ve 368/9872 sayılı tezkeresile gönderilen ilişik talimatnamenin mer'iyete konulması icra Vekilleri Heyetinin 12/5/1934 toplantısında kabul olunmuştur.

12/5/1934

Türk - Yunan Ticaret Ofisi Talimatnamesi

Madde 1 — Türkiye ile Yunanistan arasında 9 mayıs 1933 tarihinde imza edilen muvakkat ticarî itilâfname ahkâmına tevfiқан İktisat Vekâleti tarafından «Türk-Yunan Ticaret Ofisi» teşkil edilmiştir. Ofisin merkezi İstanbuldadır.

Madde 2 — Ofis biri İktisat Vekâleti (Reis) biri Türkiyedeki Yunan Sefarethanesi biri İstanbul Ticaret Odası ve biri İzmir Ticaret Odası taraflarından intihap edilen azalardan mürekkeptir. Ofis müzakere ve mesai tarzını kendisi tayin ve ittihaz ettiği mukarreratı tatbik eder. Kalem işini İstanbul Ticaret Odası yapar.

Madde 3 — «Türk - Yunan Ticaret Ofisi» aşağıda yapılı işleri ve İktisat Vekâletinin mezkûr itilâfname ile alâkalı görerek tevdi edeceği diğer işleri:

1 - Türk - Yunan muvakkat ticarî itilâfnamesi ahkâmının hüsnü tatbik edilmesine yardım etmek ve Türkiye ile Yunanistan arasında ticarî faaliyetleri teşvik eylemek;

2 - Türk - Yunan mallarının müteakabilen iki memlekette tanınması için muhtelif suretlerde faaliyet ve teşebbüsatta bulunmak;

3 - Türk ve Yunan ithalât ve ihracatçılarını birbirleriyle tanıştırmak ve temasa koymak;

4 - Türk mallarının Yunan gemilerde sevk ve ihracı için delâlet ve teşebbüsatta bulunmak;

5 - İtilâfname mucibince tedavüle çıkarılacak bons de caisselerin tedavül ve itfasını teshil etmek ve bonolar hakkındaki arz ve taleplerin kolayca karşılaşmasına yardım eylemek;

6 - Türkiye - Yunanistan ticaretine taallûp eden hususlarda Information hizmetlerini görmek;

Madde 4 — Vazaifin hüsnü ifası için ofis temaslarını doğrudan doğruya yapar.

2/488 numaralı kararname muhtelif daire ve müesseseler tarafından hariçten getirilecek malzeme hakkında olup Resmî gazetenin 5/5/934 tarih ve 2692 inci sayısındadır.

2/509 numaralı kararname 1 nisan 1934 tarihine kadar Gümrüklere gelmiş olan tarifenin 203 üncü maddesine dair şekerlerin 1 defaya mahsus olmak üzere serbestçe ithali hakkında olup Resmî gazetenin 7/5/934 tarih ve 2694 uncu sayısındadır.

2/560 numaralı kararname hastahaneler talimatnamesinin 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrasının Tadili hakkında olup Resmî gazetenin 14/5/1934 tarih ve 2700 uncu sayısındadır.

2/565 numaralı kararname Sümer Bank dahili nizamnamesinin tasdiki hakkında olup Resmî gazetenin 17/5/934 tarih ve 2703 uncu sayısındadır.

2/58 numaralı kararname askerî muallim ve hâkim yetiştirmesine dair talimatnamesinin ikinci ve onuncu maddelerinin tadiline dair olup Resmî gazetenin 20/5/934 tarih ve 2705 inci sayısındadır.

2/640 numaralı kararname 1934 temmuz - eylül devresine ait kontenjan listesinin kabulü hakkında olup Resmî gazetenin 20/5/934 tarih ve 2705 inci sayısındadır.

2/441 numaralı kararname 1933 tarih ve % 7,5 faizli yeni Türk tahvillerinin ihracı dolayısıyla çıkarılan kesir makbuzlarının Düyunu umumiye meclisi tarafından mübayaası hakkındaki talimatnamenin kabulü hakkında olup Resmî gazetenin 21/5/934 tarih ve 2706 inci sayısındadır.

2/612 numaralı kararname Denizyolları işletme kanunun 9 uncu maddesine tevfi kan gemilerin telsizle donatılmasına müteallik A fıkrası hükmüne dair olup Resmî gazetenin 30/5/934 tarih ve 2714 inci sayısındadır.

2/635 numaralı kararname Tayyare yolcu ücretlerinin tren ücretleriyle ahenktar olması hakkında olup Resmî gazetenin 30/5/934 tarih ve 2714 inci sayısındadır.

Zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele nizamnamesinin 14 üncü maddesine tevfi kan yapılmış olan talimatname

I — Sıhhat kısmı

1 — Mahsus nizamnamesine tevfi kan teşekkül eden zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonları tarafından tescil edilecek kadınların sıhhi muayeneleri ve dışarı oldukları zührevî hastalıklarının tedavisi maksadiyle bir veya iki tabip idaresinde olmak, sıhhat memuru,, ebe veya hemşire, kâtip ve lüzumu kadar müstahdemini havi bulunmak üzere belediyelerce zührevî hastalıklar muayene ve tedavi evleri açılır.

2 — Açılacak muayene ve tedavi evlerinin adedi mevcut umumî kadınların miktarına göre ikiden ziyade olmak zarureti hasıl olursa bu teşkilâtın âmir ve mercii olmak;
üzere bir baştabiplik ihdas edilir. Bir veya iki muayene ve tedavi evi

olupta iki tabibi olan yerlerde tabiplerden biri baştabip vazifesini görür.

3 — Teşkilâtı vâsi olan büyük şehirlerde mevcut zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele teşkilât ve müessesatın fennî hususlarına ve diğer muamelelerinin murakabe etmek ve muttali olduklarını günü gününe mahallî teşkilâtın baştabipliklerine bildirmek üzere baştabipliğin emir ve idaresinde (Müfettiş tabip) istihdam olunur.

4 — Baştabip veya müfettiş tabiplerin cilt ve zührevî hastalıklar mütehassısı olmaları şarttır. Dispanser tabiplerinin tayininde mütehassıslar tercih olunur. Kâfi mütehassıs olmıyan yerlerde namzetlerin zührevî hastalıklar teşhis ve tedavisinde icabeden malûmata sahip olup olmadıkları imtihan ile tesbit ve muvaffak olanlar tayin olunur.

5 — Baştabip veya tabipler muayene ve tedavi işlerine ait fennî hususlarda müstakildirler. İdarî, malî hususatta mahallî vilâyet emrazı zühreviye komisyonu Reisliğine yani Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğüne bağlıdır. Bunların, Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti veya sair makamlarla muhabereleri Sıhhat Müdürlükleri tarafından yapılır.

6 — Muayene ve tedavi ile alâkadar inzibatî işlere taallûk eden hususlarda baştabip veya tabipier doğrudan doğruya mahallin en büyük zabıta âmirleriyle veya bu âmirlikçe tayin edilecek diğer bir zabıta memurluğu ile muhabere edebilirler.

7 — Umumî kadınların adedine göre açılacak müesseseler ihtiyaca veya imkâna nazaran ya yalnız muayene ile veya aynı zamanda ayakta tedavisi mümkün zührevî hastalık musaplarıyle meşgul olurlar. Dispanserin hem muayene ve hem de tedavi işleriyle meşgul olması mahallî zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonunun kararıyle olur.

8 — Baştabip bulunmıyan yerlerde dispanser tabipleri Vilâyet merkezlerinde Sıhhat Müdürlüklerine ve kazalarda Hükümet tabiplerine bağlıdır. Muayene ve tedavi işiyle alâkadar inzibatî işlerde 6 inci maddede tasrih edil

diği şekilde hareket olunur. Bununla beraber bir vilâyet dahilindeki bu nevi teşkilâtın mercii Vilâyet Sıhhat ve İctimaî Muavenet Müdürüdür.

9— Zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele teşkilâtına ait tabip, memur, kâtip ve müstahdeminin tayin ve işten el çektirilmeleri ve sair şahsî muameleleri mer'î kanun, nizamname ve talimatnameler hükmüne göre icra edilir.

10 — Sıhhat Vekâleti müfettişleri, Frengi mücadele müfettişleri icabında bu teşkilâtı teftiş ederler. Bu müfettişler lüzum gördükleri takdirde komisyon içtimalarında hazır bulunurlar. Mahallin ihtiyaçları nazarı itibara alınmak suretiyle fikirlerini Sıhhat Müdürlükleri vasıtasıyla komisyona iblâğ edebilirler. Ve bu tebligattan ehemmiyete şayan gördüklerini Sıhhat Vekâletine gönderirler.

11 — Baştabip, zührevî hastalıklarla mücadeleye ait tesisat ve teşkilâtın fennî ve idari işlerini murakabe, umumî kadın veya umumî kadınlardan zührevî hastalıklar musaplarının tedaviye muntazaman gelip gelmediklerini teftiş, tabip, sıhhat memuru, kâtip ve sair müstahdeminin hal ve hareketlerinin tetkik, işlerin iyi cereyanını ve mevcut nizamname ve talimatnamenin tamamı tatbikini takip ve temin ile mükelleftir.

Baştabip olmıyan yerlerde bu işler vilâyetlerde Sıhhat Müdürlükleri, kazalarda hükümet tabipleri tarafından icra edilir. Baştabip aynı zamanda muayene evlerinden birinde bilfiil muayene işleri ile de iştigal eder.

12 — Müfettiş tabipler, mahallen baştabibin lüzum gösterdiği şehir mıntakalarındaki muayene ve tedavi evlerini umumî evleri, umumî kadınların hafta muayenelerine muntazaman gelip gelmediklerini, ayakta tedavi edilen hastalara muntazaman tedavi yapılıp yapılmadığını ve buna mümasil fennî hususâtı kontrol ve neticelerini günü gününe bir raporla baştabipliğe bildirmekle mükelleftir.

13 — Baştabip, emri altında bulunan muayene tabiplerini lüzum ve ihtiyaca göre şehir dahilindeki muayene ve tedavi evleri arasında mıntakalarını tebdil etmiye lüzum görürlerse keyfiyetten Sıhhat Müdürlüğünü esbabı mucibesıyla beraber haberdar ederler. Cıhhat Müdürlüğünce bu değışildik yapılarak neticesi Vekâlete bildirilir.

14 — Hastanelerce muayene ve tedavi evlerinde muayene ve tedaviler, serum teamülleri, hurdebinî muayeneler meccani olup hiç bir suretle para ve hediye alınamaz.

15 — Zührevî hastalıklar teşkilâtına memur baştabip, (müfettiş) tabip ve dispanser tabiplerde hastane tabip ve baştabiplerinin ihtisas şubeleri dahilindeki hastalıkları tedavi maksadiyle hususî muayenehane açmaları memnudur. Yalnız diğer tabipler tarafından davet vukuunda konsültasyonlara iştirak ederek ücret alabilirler.

16 — Hususî muayene evi açılması mümkün olmıyan veya umumî kadın adedi böyle bir müessesese vücuda getirmesine lüzum göstermiyen veya muayene evi açılabilirdiği halde ayrıca tabip istihdamına imkân bulunmayan yerlerde Hükümet tabipleri, belediye tabipleri veya diğer resmî müesseseler tabipleri münavebe ile bu vazife ile ve komisyon kararile tanzif olunarak Sıhhat Vekâletine malûmat verilir. Bu tabiplere bu fazla hizmetlerinden dolayı ayrıca ve yine komisyonun tayin edeceği miktarda bir ücret verilmesi caizdir.

17 — Muayeneye gelmiyecek derecede hasta olduğu haber verilen umumî kadınların muayeneleri, mevcut olan yerlerde müfettiş tabipler tarafından ikamet ettiği evlerde icra edilir. Bulunmıyan mahallerde de aynı günün münasip saatinde muayene ve tedavi evi tabibi tarafından yapılır.

18 — Muayene ve tedavi evlerinde veya muayeneye tahsis olunan sair mahallerde umumî kadınların sıhhi muayenelerine tahsis olunacak odalar dairenin en aydınlık odaları olmalıdır ve bu kısımları tenvir ve teshin vasıtalarını ihtiva etmesi lâzımdır.

19 — Muayene odalarında her türlü ihtiyacı temin eder bir muayene masası, muhtelif çapta ve kâfi miktarda spekülüm galeyanla takimi temin edici kâfi miktarda gazocağı, Takim kabı, uzun pensler, makas, ve abeslang, küvetler, ilâç koymağa mahsus cam vazolar, madenî valvler, lavabo, irigatör, immersiyonlu bir mikroskop ve bunu koymağa mahsus bir masa, lâm, lameller, pamuk ve hurdebinî muayeneleri yapabilecek lüzumu kadar boyalar muzaddı

teaffün ve daha ihtiyaç görülecek edviye, camekânlı madenî ve ahşap lake boyalı dolaplar ve icabettiği kadar gömlek bulunur. Kullanılacak aletlerin takimine çok dikkat ve itina olunmalıdır.

20 — Teşkilâtı müsait olan şehirlerde mikroskopik muayenelerle serum tahlilâtı ve saire için ayrı bir lâboratuar açılması daha muvafıktır. Ayrıca muayene evi açılmıyan yerlerde mikroskop veya lâboratuar muayeneleri için resmî müesseselerden istifade olunur.

21 — Kadınların muayeneleri tabip tarafından aşağıdaki şekilde yapılmalıdır:

Kadının gömleğinden maada diğer elbiseleri çıkartılır. Cilt, boyun, dirsek ve kasık ukdeleri, ağız, dudak, yanak, boğaz, şerç ve ican nahiyeleri gözden geçirildikten sonra tenasül uzvunun şefretan, mehbil ve unku rahme kadar akşamı muayene edilir. Ve bartolen guddesi ile ihlilinden veya tenasül uzvundan tazyik ile çıkacak şüpheli ifrazat alınarak usulü veçhile bakteriyolojik muayeneye tâbi tutulur. Velhasıl hastalıklı olup olmadığı veya şüpheyi icabettiren ifrazat ve tezahüratın hastalıkla münasebetinin tayini için icabeden fennî ve hurdebinî vasıtalarla müracaat edilir. Kat'î teşhis içi 24 saat tecridi icabedenler hastanede veya zabıta nezareti altına da bırakılır.

22 — Hastane, muayene ve tedavi evlerinde neosalvarsan veya buna mümasil dahilî verit bütün ilâçların tatbiki münhasıran etibbaya aittir. Beyneladale veya cilt altına yapılacak şiringalar küçük sıhhat memurları, ebeler, veya hemşireler tarafından yapılır.

23 — Kadınların muayene odasına tabip, ebe, hemşire ve kadın hademedenden maada kimselerin girmesi memnudur. Muayene sırasında tabibe, ebe veya hemşire behemehal refakat eder.

24 — Teşkilâtta mevcut bilcümle tabip, memur ve müstahdemin muayene ve tedavi için müracaat edecek herkese şefkat ve nezaketle ve kadınların izzeti nefsinî kırmıyacak surette muamele etmeğe mecburdur.

25 — Nizamnamye tevfikân yaptırılması icabeden ve bu suretle hastaneye sevk edilen hasta hakkında hastane tabib ile muayene tabibi ve şevkini yapan resmî veya hu-

.....

susî tabip arasında hastalığın mevcudiyeti hakkında ihtilâf zuhur ederse baştabip veya müfettiş tabipler muvacehesinde, bulunmıyan mahallerde hastane tabibinin konsültasyona iştirakiyle Sıhhat Müdürlüğü veya hükümet tabibi muvacehesinde halledilir. Bütün bu muameleler esnasında umumî kadın fuhuş icrasından men ve hastanede tecrit edilir. 24 saat zarfında kat'î teşhisin konulması lâzımdır.

26 — Hususî tabibe muayene veya tedavi olunan umumî kadınlarda^ her hangi birisinin sıhhî vaziyeti hakkında resmî muayene tabibi ile hususî tabip arasında noktai nazar ihtilâfı görülürse her iki tabibin muayene ve tedavi evinde birleşerek müfettiş tabip veya baştabibin, bulunmadığı mahallerde sıhhat Müdürü veya hükümet tabibinin muvacehesinde ikinci bir muayenesi yapılarak kat'î kararı verilir.

Konsültasyonu kabul etmiyen hususî tabipler hakkında nizamname mucibince muamele ifası için komisyona haber verilir.

27 — Muayene tabibi umumî kadınlardan hastalığını gizlemek maksadile her ne şekilde olursa olsun hileye müracaat edenleri zührevî hastalıklar mücadele komisyonuna haber verir. Bu işte bir tabip methaldar ise Türk ceza kanunu ve zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele nizamnamesinin mahsus maddesine tevfikân cezalandırmak üzere alâkadar makamlar vasıtasıyla takibat yapılır.

28 — Muayene evleri umumî kadınların miktarına, mevcut kadroya, dairenin müsadesine göre ayak tedavisi işini de deruhte ederler. Bu iş zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonunun kararile olur. Keyfiyet esbabı mucibesile Sıhhat Vekâletine arz edilir.

29 — Muayene evlerinde umumî kadınların muayene işlerinde aramadaki sürati temin maksadiyle ve tesisat bulunan mahallerde telefon tesisatı bulundurulur.

30 — Tedavi işiyle uğraşan dispanserlerde icabeden ilâç malzemei sıhhiye ve evrakı matbuanın bulundurulması icabeder.

31 — Ayak tedavisine tâbi frengili hastaların tedavisi frengi tedavi talimatnamesine, defter kuyudatı da Sıhhat

Vekâletinin frengi mücadele işlerinde kullanılan defterlere göre yapılır. Bu defterlere icabeden kayıtlar kâtip tarafından icra edilir. Bu kayıtların temizliğinden, intizam ve usulü dairesinde kayıt edilmesinden kâtip ve mevcut bütün ilâçların muvazenesinden, noksanlarının da tazmininden dairenin tabibi mesuldür.

32 — Ayak tedavisine tâbi hastalardan gelmeyenler Hükümetin zabıta kuvvetiyle devamları temin ve teannüt edenler de Umumî Hıfzıssıhha Kanununun mahsus maddesine tevfikân mahkemelere tevdi edilir ve icabederse cebren tecrit olunur.

33 — Muayene ve tedavi evleri tabipleri veya bu vazifeyi ifa eden tabipler tarafından Sıhhat Vekâletince verilmiş nümunesine tevfikân tanzim edilecek aylık mesaiyi gösteren cetveller ay nihayetlerinde merbut bulundukları makamlar vasıtasıyla Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâletine gönderilir.

Baştabiplik bulunan mahallerde bu istatistikler tevhidten ve fakat her mıntaka ayrı, ayrı gösterilmek suretile ve yine Sıhhat Vekâleti tarafından verilecek nümune veçhile tanzim edilir.

34 — Gerek zührevî hastalıklar komisyonlarında ve gerekse baştabiplik veya muayene ve tedavi evi tabipliklerinde istihdam edilecek kâtipler dairenin mevcut demirbaş eşyasını kayıt ve âmir tabiplerinin nezareti altında masrafları tanzim, maaşları tevzi ve dairenin zarurî ihtiyaçlarını temin için kanunî mevzuat dahilinde avans almakla velhasıl yazı işlerinde kâtipliğini, hesap işlerinde mutemetliğini ifa ile mükellef olacaklarından zührevî hastalıklarla ve fuhuşla mücadele komisyonunun tayin edeceği miktara göre kefalete raptedilirler.

35 — Kâtipler mıntakası dahilindeki umumî evleri, birleşme yerlerini, tek başına fuhuş yapan mahalleri, fuhuşla melûf sakinleriyle birlikte fuhuş yapılan mahallerin nevine göre ayrı ayrı kayıt ve tanzim, muayeneye gelenlerin mahsus defterlerdeki isimleri hizasına işaret ve aynı gün içinde gelmeyenlerin isimlerini tabibe bildirmekle mükelleftir.

36 — Muayene ve tedavi evlerine kendiliğinden müracaat eden veya muayene ve tedavi için her hangi bir mak-

şatla gönderilen kadın veya erkeklerden muayene neticesinde zührevî hastalıklardan birine maluliyeti tebeyyün edenlerden hastalığı kimden ve nereden aldığı münasip surette tahkik edilir. Alınacak müsbet cevaplara göre mafevk makama mahrem işaretle bildirilir. Bu suretle zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonu keyfiyetten haberdar edilir.

37 — Lüzum görülen mahal ve mıntakalarda zührevî hastalıklar komisyonu karariyle muayene yapılan yerlerde muayene günlerinde muvakkat veya daimî zabıta memuru bulundurulur.

38 — Her ne şekilde olursa olsun muayene ve tedavi evlerinin huzur ve sükûnunu ihlâl edenler hakkında usulen bir zabıt varakası yapılarak kanunlar ahkâmına tevfikân mafevk makamlar vasıtasile mahkemelere tevdi edilirler.

39 — Frengiye musap hastalardan gelmemekte teannüt gösterenleri muamelede sürati temin maksadile tedavi ve muayene tabipleri doğrudan doğruya mahkemeye tevdi edebilirler,

40 — Hususî tabip tarafından muayenesi kabul edilen umumî kadınlar için muayeneyi deruhte eden tabip tarafından muayyen bir günle o gün içerisinde muayene saati hududunun mahallî Sıhhat Müdürlüğü veya Hükümet tabipliğine bildirilmesi lâzımdır. Aksi harekette kadının bu haktan istifade edememesini muciptir.

41 — Fuhuşu terketmek veya münhasıran bir şahısla beraber yaşamak istiyen umumî kadınların bu dilekleri zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonlarınca tetkik ve doğru olduğu takdirde umumî muayenelerden çıkarılırlar. Keyfiyetten muayene baştabiplikleri vey tabiplikler haberdar edilir.

42 — Mensup olduğu muayenehaneden başka bir muayenehaneye naklini isteyen umumî kadınların arzusu zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonlarının karariyle olur ve keyfiyetten muayene tabipliği haberdar edilir. Meşru sebep görülmedikçe sık sık muayenehane değiştirilmesine müsaade edilmez. Bu husus hakkında karar verilinceye kadar kadının mensup olduğu muayene evine muayene günlerinde devamı zaruridir.

43 — Fuhuş sanatını yapmak üzere başka vilâyet ve kazaya gitmek isteyen umumî kadınların gideceği kazada umumî evler bulunmadığı veya bu gibi evlerin açılması müsait görülmediği tahakkuk ederse hareketlerine müsaade edilmez. Fuhuş sanatını icradan vazgeçmek şartıyla bittabi seyahatlarına müsaade edilirse de gidecekleri yerin zabita âmirine keyfiyet mahrem olarak bildirilir.

44 — Umumî kadınların fuhuşu terketmedikçe - kendi köyleri dahi olsa - köylere gitmelerine ve müstemiren ikametlerine müsaade edilmez. Hususî işlerinin tesviyesi için verilecek muvakkat mezuniyetler zührevî hastalıklar komisyonlarının kararıyla olur.

45 — Umumî kadınların muayene ve tedavileri için icabeden sıhhi teşkilât vücuda getirilmeden umumî evlerden her hangi birisinin açılmasına müsaade edilmez.

46 — Sari devreli frengililerin behemehal bir yerde tecrit edilerek tedavisine ihtimam edilmeli ve nizamnamedeki hükümler dairesinde frengi ve belsoğukluğuna musap kadınların hastalıklarını etrafa neşretmemeleri için en ciddi tedbirler ittihaz olunmalıdır.

II — Yardım heyetleri vazifeleri

47 — Nizamnamenin 12 inci maddesi hükmüne tevfikân teşekkül edecek zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonlarına yardım heyetleri on beş günde bir defa toplanırlar. Lüzum görülürse daha sık toplanırlar.

48 — Yardım heyetleri fuhuşla ve fuhuş yüzünden bulaşan zührevî hastalıklarla mücadele etmek hususunda vazife itibariyle zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonlarının daha küçük mikyasta bir teşekkülü olduğu cihetle mıntakaları dahilinde yerli veya yabancı olarak daimî veya muvakkat ikamet edenlerden fuhuş sanat ittihaz ettiğinden ve etrafına zührevî hastalıklar sirayet ettirdiğinden şüphe edilen kadınlar hakkında alınacak haberleri gayet dikkatli ve itinalı ve mahrem bir surette tahkik ve tetkik ederler. Bu hususta alınacak haberlerin tetkiki ve takibi ancak mahallin en büyük Mülki âmirinin muvafaati ile olur. Ve takibat ve tahkikat zabita âmiri tarafından yapılarak netice Heyete bildirilir.

49 — Yardım heyetlerinde bulunacak tabip muhiti için zararlı görülmiyen zührevî hastalıklar musaplarını ayakta tedavi eder. Nizamnamenin mahsus maddesine tevfikan hastaneye tecriden tedaviyi istilzam eden, hastalar bağılı bulundukları zührevî hastalıklar ve fuhuşla mücadele komisyonları Reisliği vasıtasıyla hastaneye sevk edilirler.

50 — Yardım Heyetlerinin yazı işleri mahalli idare âmirinin nezareti altında yapılır. İhtiyaca göre bir kâtip tayin edilebilir. Yahut mahallen müstahdem bir kâtibe vazife ilâvesi olarak tevdi olunur.

III — İnzibatî kısım

51 — Fuhuş ile melûf olanların veya nizamname haricinde fuhuş icra edilen yerlerin tahkik ve zahire ihracı vazifesi ile mükellef olmak üzere komisyon teşkilâtı mevcut olan yerlerde resmî ve sivil polislerin müzaheretî baki kalmak üzere ayrıca 53 üncü madde mucibince tavgifedilen sivil polis memurları istihdam olunur. Komisyon teşkilâtı mevcut olmıyan mahallerde bu tahkik vazifesi sivil veya resmî polis memurları tarafından yapılır.

52 — Bilûmum zabıta memurları muayyen olan mahallerden gayri yerlerde fuhşun men'i ile genç kız ve çocukları ve erbabı namustan olan kadınları iğfal ile fuhşa tahrik ve teşvik edenler hakkında tahkikat ve tetkikat icra ve nerelerde ve imlerin teşebbüs ve vasıtasile fizli fuhşun icra olunduğunu tahkik ve komisyona bildirmekle mükelleftir.

53 — Münhasıran 51 ve 52 inci maddelerdeki hususatın tahkiki ile iştigal etmek üzere mahallin en büyük polis âmirliğince doğrudan doğruya istihdam edilmek üzere lüzumu kadar sivil memurlar tayin ve tefrik edilecektir.

54 — Bu işle muvazzaf sivil memurlar hassatan gizli ümumî ev ve birleşme yerleri ve fuhş icra edilen yerleri ve gayrı mukayyet olarak fuhuş icra edenleri ve genç kız ve çocuklarla erbabı namustan olan kadınları iğfal ile fuhşa tahrik ve teşvik ve gizli mahallere devam ile fuhşu itiyat ve sanat ittihaz edenleri devamlı olarak tahkik ve meydana çıkarmakla mükelleftir.

55 — Bu işle muvazzaf memurlar umumî ev ve birleşme yerlerinde ve tek başına fuhuş icra edilen yerlerde tes-

çil edilmemiş fahişlere tesadüf ettikleri takdirde derhal o mıntaka polis amirine malûmat vermekle beraber aynı zamanda emniyet müdür veya memurlarına da rapor vereceklerdir.

56 — Bir kadının fuhşu itiyat ve sanat ettiği anlaşılırsa alâkadar memurlar tahkikat icrasından sonra o kadın hakkında vukuatı ve günleri ve mahallerini ve hüviyet ve ikametgâhlarını ve saireyi havi müdellel ve muvazzah rapor vermeğe mecbur olup bunlar hakkında bu vesikalara müsteniden komisyonca karar verilinciye kadar hiç bir fili teşebbüste bulunulmaz,

57 — Bu işle muvazzaf memurlar şikâyetlere ve yanlış muamelelere sebebiyet vermemek üzere tahkikatını gayet esaslı yapmağa ve tahkikatına ve vakıf olduğu ahvale dair hiç bir kimseye ifşaatta bulunmamağa mecburdur. Aksi hareket eden ve bu hususta müsamahası ve sui hareketi görülen memurlar hakkında kanunî takibat yapılacaktır.

58 — Umumî evler ve birleşme yerleri ve tek başına fuhuş icra edilen yerler nizamnamedeki şartlar dahilinde her zaman zabita memurlarının teftişlerine açıktır. Ancak teftişleri:

a - Şehirin veya kasabanın en büyük polis âmiri.

b - En büyük polis âmirinin bu işlere tefrik ve tahsis ettiği memurlar,

c - Mıntakanın en büyük polis âmiri,

d - O mıntaka polis âmirinin tayin edeceği memurlar tarafından icra edilir.

Bu teftişler yapacak (a ve d) fıkralarındaki memurlara âmirleri tarafından bu işde tavzif olunduklarına dair birer vesika verilir. Bu memurların bu nevi vazifelerine nihayet verilince akabında vesikaları istirdat edilir. Mamafih umumî ev derununda münazaa husulü veya istimdat vukuu veya emniyeti ihlâl edecek bir cürmün hudusu ve polisçe taharri edilen bir şahsın derdesti zımnında bilûmum zabita memurları alelusul umumî evlere ve birleşme yerlerine ve tek başına fuhuş yapılan yerlere girebilir.

59 — Talimatname haricinde hal ve tesviye imkânı görülmiyen sıhhi ve fennî işlerde hal mercii Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâleti, icraî kısımlarda da Dahiliye Vekâletidir.

60 — Bu talimtanem neşri tarihinden muteberdir.

**İşgal ettikleri mahallerin gayri safî iratları, kazanç
vergilerine matrah ittihaz edilen mükellefler
hakkında Maliye Vekâletince yapılan umumî tebliğ**

IV

Eski Kazanç Vergisi Kanunu mucibince muaddel üçüncü maddede sayılan mükellefler haricinde kalıp işgal ettikleri mahallerin senelik icareleri beş yüz liradan aşağı olan yerlerde icrayı ticaret ve sanat ve hırfet eden mükelleflerin kazanç vergilerine senelik icareleri matrah ittihaz dilmekte idi. Yeni Kazanç Vergisi Kanununda, bu nevi mükelleflere ait hükümler mühim tadilâta uğramış bulunmaktadır. Evvelâ, senelik icarenin matrah ittihaz edilmesi usulü yerine, işgal edilen mahallerin gayri safî iratları ikame edilmiş ve beş yüz liralık had de, iki bin liraya çıkarılmıştır.

Bundan başka, yeni kanunun muvakkat üçüncü maddesinin 2 nci fıkrası mucibince 1934 malî senesi vergilerinde, birinci umumî tebliğde yazıldığı üzere, eski kanun mucibince beyannameye tâbi olan mühim, bir kısım mükelleflerin vergileri de, işgal edilen mahallerin gayri safî iratları üzerinden ve yeniden tarhedileceğine göre, yeni kanunun tatbikatında, işgal ettikleri mahallerin gayri safî iratları vergilerine matrah ittihaz edilecek mükelleflere ait hükümlerin tatbikatı mühim bir safha arz etmektedir.

Bu dördüncü tebliğde, yeni Kazanç Vergisi Kanununun bu nevi mükelleflere ait olan hükümleri izah edilecektir.

1) Gayri safi irat üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükellefler

Yeni Kazanç Kanunun 6 ve 7 nci maddeleri, kazanç vergisi tatbikatında beyanname vermeğe mecbur olan şirket ve müesseseler ile ticarî ve sınaî teşebbüs erbabını tadat ve beyan eylemektedir. Bu maddelerde, beyannameye tâbi tutulacak mükelleflerin nev'i iştigalleri tadat edildikten sonra, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları iki bin lira ve ondan fazla olanların da beyanname vermeğe mecbur bulundukları tasrih kılınmıştır.

Kanunun 17 inci maddesinde, altı ve yedinci maddelerde sayılı şirket ve müesseselerle ticarî ve sınaî teşebbüs erbabı dışında kalıp işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları iki bin liradan aşağı olan yerlerde ticaret, san'at ve hırfet icra eden mükelleflerin, işgal ettikleri mağaza, dükkân, yazıhane, idarehane gibi mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergi matrahlarının tayin kılınacağını amir bulunmaktadır. Serbest meslekler erbabının da işgal eyledikleri yazıhane, idarehane ve muayenehanelerinin gayri safi iratları üzerinden kazanç vergisine tâbi tutulacağı kanunun 19 uncu maddesinde tasrih olunmaktadır.

İşgal ettikleri mahallin gayri safi iratları vergilerine matrah ittihaz edilecek mükelleflere ait yukarıki prensip hükmünün üç istisnâi hali vardır.

1 — Yeni kanunun yedinci maddesinin 1 numaralı fıkrası mucibice hamamlar ve fırınlar, gayri safi iratları iki bin liradan fazla dahi olsa, yine gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulurlar.

2 — Yeni Kazanç Vergisi Kanununun 17 inci maddesi mucibince, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden kazanç vergisine tâbi tutulacak mükellefler, aynı dükkân, mağaza, veya idarehanede, yeni kanunun beyannameye tâbi tuttuğu iş ve teşebbüsâtı memzucen yaparlarsa ticaret ve muameleleri mecmuu üzerinden ve yeni kanunun hükümleri dairesinde beyannameye tâbi tutulurlar; yani bu kabil mükellefler gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulmazlar.

3 — Yeni kanunun muvakkat dördüncü maddesi mu

cibince, han ve apartmanların asma katlarında, pasaj ve koridorlarında, merdiven altı gibi yerlerinde ticaret ve sanat ve hîrfet ve meslek icra eden mükelleflerin kazanç vergileri, bu gibi mahallerin bina vergisi kanunu mucibince gayri safi iratları ayrılınca kadar, mükelleflerin işgal ettikleri mahaller için noterden tasdikli kira mukavelenameleri mevcut ise bu mukavelenamelerde yazılı kira bedelleri vergilerin matrah ittihaz olunur. Bu kira mukavelenamelerinin muvazaadan ari olması bittabi şarttır. Bu gibi yerlerde icrayı faaliyet edenlerin, noterden tasdikli kira mukavelenameleri mevcut değilse gayri safi iratları aşağıda yazılı hükümler dairesinde derhal tefrik olunmak lâzımgelir.

Yeni Kazanç Vergisi Kanununun, gayri safi irat üzerinden vergi tesisine dair olan hükümlerine göre:

Eski kanunun muaddel üçüncü maddesinin üçüncü fıkrasında yazılı, Doktorlar, Diş tabipleri, Baytarlar, Avukatlar, Dava vekilleri, Mühendisler, Mimarlar ve emsali meziyatı ilmiye ve san'atkâranelerile gerek evlerinde gerek muayenehane, yazıhane ve idarehanelerinde kazanç temin eden serbest meslekler erbabı, eğer işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları iki bin liradan noksan ise, gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulacaklardır. Eski kanunun üçüncü maddesinin üçüncü fıkrasına dahil olan mükelleflerden noterler ile matbaa işleten gazete sahipleri yeni kanun mucibince de, beyanname vermeğe mecburdurlar. Matbaa işletmeyen gazete sahipleri, diğer serbest meslekler erbabı gibi muamele görürler.

Eski kanunun muaddel üçüncü maddesinin dördüncü fıkrasında yazılı komisyoncu ve simsarlardan yeni kanunun yedinci maddesinde tadat olunanların haricinde kalanlar ile, eşya nakline tavassut eden emanetçiler; yeni kanunun altıncı maddesinde sayılan şirketlerden olmamak şartile karada eşhas ve eşya eshabı; yeni kanuna göre beyannameye tâbi olan fabrika ve matbaalar haricinde kalan ve mahallî sanayi veya ticaret odaları ve bunlar yoksa Belediyelerince fabrika olarak tescil edilmemiş bulunan bilümüm imalâthaneler; tiyatro, sinema, dans ve konser ve sair temaşa yerlerini ve kapalı ve açık eğlence ve yarış ve tenezzüh mahallerini işletenler; ilânat, icar ve isticar,

alım ve satım idarehaneleri, yeni kanunun sekizinci maddesinin 2 numaralı fıkrasında hususî bir mükellefiyete tâbi tutulanlar hariç olmak üzere seyahat umuruna tavassut eden idarehaneler ashabı nufusu beş binden aşağı olan yerlerde hanları ve apartmanları toptan isticar edip perakende surette ahara icar edenler; her nevi otel işletenler; eğer işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları iki bin lira ve daha fazla değilse, kazanç vergileri gayri safi iratları üzerinden tayin kılınacaktır. Beheri üç yüz ton ve daha aşağı vapur ve gemi işletenlere gelince, bunlar yeni kanunun 20 inci maddesi mucibince gündelik gayri safi kazanç üzerinden vergiye tâbi tutulmuşlardır.

Eski Kazanç Vergisi Kanunun muaddel üçüncü maddesinin 5 inci fıkrasında yazılı mükelleflerden, müteahhitler, taahhütleri dolayısıyla yeni kanunun sekizinci maddesinin birinci fıkrası mucibince hususî bir hükme tâbi tutulmuşlardır; bunların haricinde kalan mükelleflerin 1934 malî senesi vergileri; yeni kanunun muvakkat üçüncü maddesinin 2 inci fıkrası mucibince ve bir numaralı umumî tebliğ dairesinde tarholunacaktır.

Eski Kazanç Vergisi Kanunun muaddel üçüncü maddesinin altıncı fıkrasına dahil olan mükelleflerden, hamamlar, ve fırınlar sureti mutlakada diğerleri de işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları iki bin liradan aşağı olanlar, gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi bulunacaklardır. Bu fıkraya dahil olan adı su değirmenlerinden, (su ve yel ile işleyen eleksiz ve türbinsiz köy değirmenleri) kazanç vergisinden müstesna tutulmuş olduğundan bunlar haricindeki değirmenler de fabrika şeklinde olmadıkça gayri safi iratları üzerinden vergi vereceklerdir.

II) Gayri safi iradın ne suretle tayin olunacağı

Yeni Kazanç Vergisi Kanununun kabul ettiği prensiplerden biri de bazı hususî hükümler hariç olmak üzere, ister beyannameye tâbi olsun ister işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulsun, mukim erbabı ticaret ve sanat ve hırfate ait bir takvim senesi zarfında yapılan muamelelerin vergisi bu takvim sene

sinin hitamından sonra tarh ve tahakkuk ettirilerek takvim senesini takip eden malî sene zarfıda tahsil edilmesidir. Bu prensibe binaen, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükelleflerin kazanç vergilerinde, 17 inci maddenin son fıkrası mucibince, 1837 numaralı bina vergisi kanununa göre takdir olunan gayri safi iradın, her senenin ikici kânun iptidasındaki vaziyeti vergi tarhına esas tutulmak lâzımgelir. Fıkrai kanuniyedeki (ikinci kânun iptidasındaki vaziyeti) ibaresinden maksat, ikinci kânun iptidasındaki bina vergisine matrah ittihaz edilmekte bulunmuş olan vaziyeti demektir. Şu halde bina vergisi kanunu mucibince tahrir görmüş olmakla beraber, tahrir edilen gayri safi irat henüz mezkûr kanun mucibince kat'iyet iktisap eylememiş ise, ikinci kânun, iptidasında bina vergisine matrah ittihaz edilmiş olan irat kazanç vergisine de eas tutulur.

İşgal edilen mahallin gayri safi iradının tayininde aşağıdaki ihtimaller varittir:

1 — İşgal edilen mahallin 1837 numaralı bina vergisi kanunu mucibince tahrir edilmiş ve kesbi kat'iyet eylemiş gayri safi iradı malûmdur. Bu takdirde bu gayri safi irat vergiye matrah ittihaz olunur.

2 — İşgal edilen mahallin bulunduğu binanın gayri safi iradı 1837 numaralı bina vergisi kanunu mucibince tahrir edilmiş ve kesbi katyet de eylemiş olmakla beraber, bu gayri safi irrattan işgal edilen mahalle isabet eden kısım tefrik edilmemiştir. Bu takdirde yapılacak muamele, yeni kanunun 17 inci maddesinin üçüncü fıkrası mucibince, işgal edilen mahalle isabet eden gayri safi iradın tefrik edilmesinden ibarettir. Bu tefrik muamelesi, varidat tahakkuk memurunun talebile, mahallinin bina vergisi tadilât komisyonu tarafından temin ve icra olunur.

3 — İşgal edilen mahallin 1837 numaralı bina vergisi kanunu mucibince tahrir edilmiş ve kat'iyet kesbetmiş gayri safi iradı yoktur. Bu taktirde üç şekil mevzuubahistir

a) O mahalde müsakkafat vergisi kanunu mucibince evvelce gayri safi iratlar tahmin edilmiş ve bu iratlar bina vergisine matrah ittihaz edilmekte bulunmuştur. Bu

.....

takdirde işgal edilen mahalle ait gayri safi irat ayrılmış ise o irat kazanç vergisine de matrah ittihaz olunur. İşgal edilen mahallin bulunduğu binanın gayri safi iradı mevcut olmakla beraber, bundan işgal edilen mahalle ait kısım tefrik kılınmamışsa, bu tefrik yukarıda (2) numaralı madde mucibince icra olunur. Bu kabil mahallerde bina vergisine matrah ittihaz olunan gayri safi irat, 1837 numaralı kanunun 39 uncu maddesi mucibince 1331 senesinde tayin edilmiş olan iradın altı misli olduğundan kazanç vergisine de bu altı misil matrah ittihaz edilecektir.

b) O mahal, emlâk nizamnamesi mucibince bina vergisi, kıymet esası üzerinden alman yerlerdendir. Bu takdirde işgal edilen mahalle ait olup bina vergisine matrah ittihaz edilen kıymetin % 10 nu, o mahallin gayri safi iradı sayılarak kazanç vergisi bu suretle bulunan matraha istinat ettirilir. Eğer işgal edilen mahallin bulunduğu binanın kıymeti malûm olupta bu kıymetten işgal edilen mahalle isabet eden kıymet ayrılmamış bulunuyorsa, binaya ait kıymetin % 10 nu üzerinden bulunan gayri safi irattan işgal edilen mahalle isabet edecek irat miktarı yukarıda (2) numaralı fıkra mucibince tefrik ve tayin olunur.

c) İşgal edilen mahal hiç tahrir görmemek, kuyudu muhterik olmak veya yeniden yapılmak gibi her hangi sebeple .olursa olsun irat veya kıymeti bulunmayan mahallerden ise, kazanç vergisine matrah olacak gayri safi irat, yukarıda (2) numaralı maddede yazılı tadilât komisyonları tarafından emsallerine göre tayin olunur.

Yeni Kazanç Vergisi Kanunu, tefrik veya yeniden tayin olunacak iratlara karşı yapılacak, itirazların, bina vergisi itiraz komisyonlarında değil, kazanç vergisi kanunu mucibince teşekkül edecek itiraz komisyonlarında tetkik edileceğini 17 inci maddesinde tasrih eylemektedir. Binaenaleyh, Varidat Tahakkuk İdarelerince, gayri safi iratlar tefrik veya yeniden tayin ettirildikten sonra kazanç vergileri bu suretle bulunan gayri safi iratlar üzerinde tarh ve tebliğ olunacaktır. Mükellef, kazanç vergisi kanunundaki itiraz müddeti zarfında, gerek verginin matrahını teşkil eden gayri safi irat miktarına ve gerek vergi nisbetlerine itiraz edebilecek ve bu itirazlar da, kazanç tetkiki itiraz komisyonlarınca alelusul tetkik ve karara bağlanacaktır. İti

raz edilmemesi dolayısıyla veya itiraz edilip te itiraz komisyonu kararile tahakkuk eden kazanç vergileri taksit müddetlerinin hulûlünde bittabi vacibüttahsil olacaktır.

Yukarıki fıkralar mucibince, tefrik veya yeniden tayin edilmiş olan gayri safi iratlar, bina vergisi kanunu mucibince, binanın gayri safi iradı tadil edilinciye kadar kazanç vergisi tarhına esas tutulur! yani işgal edilen mahalde nev'i ticaretin değiştirilmesi veya o mahallin sahip veya müstecirinin tebeddül etmesi gayri safi iradın tekrar tayin ve tefrikim istilzam etmez. Böyle bir vaziyet, eğer ka bir nisbete taallûk ediyorsa vergi tarhiyatında ancak yeni muamele ve teşebbüs kazanç vergisi tatbikatında başyeni muamele ev teşebbüsün taallûk ettiği nisbet üzerinden kazanç vergisi tarhedilmesini mucip olur.

Gayri safi iradın tayin ve tefrikinde şu cihetler de nazarı dikkate alınır:

A) Bir dükkan veya mağaza müteaddit kısımlara ayrılarak her kısım muhtelif şahıslar tarafından kazanç vergisi mevzuuna dahil iş ve teşebbüsler için istimal edilecek olursa, bu takdirde, her kısmın iradı yukarıki hükümler mucibince, ayrı ayrı tefrik ve tayin olunur.

B) Muvakkat bir zaman için vitrin veya camekân veya dolap kiraya vermek gibi teşebbüsler dolayısıyla, o dükkâna ait gayri safi irattan tefrik muamelesi yapılamaz. Bu cihet o mahalle ait kazanç vergisinde, kanunun 36 ıncı maddesi mucibince, vergi nisbetmin tayinine müessir olur. Bu hususta aşağıda (3) numaralı kısmın (B) işaretli bendinde izahat verilmiştir.

4 — Yeni kazanç vergisi kanununun 18 inci maddesi mucibince, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulanlar, aynı mahalde kazanç vergisinden muaf eşya da satacak olurlarsa, bu satışları için gayri safi irattan tenzilât yapılamaz. Esasen yeni kazanç vergisi kanunun 100 üncü maddesinin son hükmü mucibince, yeni kazanç vergisine muhalir olan bilcümle hükümler ilga edilmiş olduğundan 1701 numaralı tütün inhisarı kanununun 54 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne göre 1701 numaralı kanunun birinci maddesinde sayılan inhisar maddelerini diğer mevad ve eşya ile birlikte satanların,

bu satış dolayısıyla, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratlarından 1934 malî senesi vergileri için bir gûna tenzilât yapılmayacaktır.

5 — Serbest meslekler erbabından müstakil yazıhane, idarehane veya muayenehanesi olmayıpta evlerinin bir kısmını idarehane, veya muayenehanesi olmayıpta evlerinin bir kısmını idarehane, yazıhane, veya muayenehane itti haz edenler veyahut müşterilerini kabul için muayyen bir yeri bulunmayanların kazanç vergilerine, kanunun 19 ucu maddesinin 2 inci fıkrası mucibince ikametlerine ait olan binanın, eğer müstakil bir binada oturmayıpta bir apartmanda ikamet ediliyorsa işgal edilen apartman dairesinin gayri safi iradının yarısı, matrah itti haz kılınır. İkamete ait olan kısmın ve bu kısımdan yarısının sureti tefriki yukarıki maddeler mucibince temin olunur. Bu kabul mükelleflerin 1934 malî senesine ait kazanç vergilerine matrah itti haz edilecek gayri safi irat da, prensip hükmüne göre, 1934 senesi kânunusani iptidasındaki bina vergisine matrah itti haz edilen gayri safi irat olacağı tabîdir.

III) Vergi nisbetlerinin sureti tayini

İşgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükelleflerin vergi nisbetleri, kanunun 34 üncü maddesinde, nev'i ticaret ve işğal itibarile, sırasile beyan olunmuştur. Bu maddede, başlıca ticaret, sanat ve meslek erbabının tadadı cihetine gidilmiş olmakla beraber, bunların kâffesini tadat ve beyana imkân görülemediğinden, tatbikatı teshil etmek üzere kanunun 35 ve 36 ıncı maddelerde iki esaslı hüküm vazolunmuştur. Bu hükümlere nazaran:

A) İşgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi olupta, nevi ve nisbeti kanunun 34 üncü maddesinde gösterilmeyenler, mahalli ticaret odalarının, ticaret odası yoksa belediyelerin mütaleası alınarak, 34 üncü maddedeki tasnife nazaran mümasili ticaret ve sanat, meslek ve hırfete göre vergi nisbetleri tayin olunur.

Bu hususta, ticaret odaları veya belediyelere yazılacak tezkerelerde, ticaret odaları veya belediyelerin nisbeti tayin hususunda tenvir edilmelerini temin için, tahakkuk

memurluğunun izahatı ve mükellefin 34 üncü maddenin hangi fıkrasına dahil olması lâzımgelseceği hakkında müdellel malûmat bulunacak ve alınacak mütalealar, şubelerde ve varidat idarelerinde taahhkuk evrakı müsbitesi olarak saklanacaktır. Ticaret odalarından veya belediyelerden alınacak mütalea, hakikî vaziyetin bulunmasına matuf olup, esas vazife tahakkuk dairelerine taallûk eylediğinden mütaleanın salim olabilmelerini teminen, icap ederse Ticaret odaları veya belediyeler şifahen de tenvir edilecek ve mütala içtihadî sahadan çıkıp ta sarîh bir kanunsuzluk şekline inkılâp eyliyecek olursa, tahakkuk daireleri vaki mütalea ile kendilerini mukayyet tutmayarak tarhiyatı lâzımı veçhile icra ve tebliğ eyliyeceklerdir. Mükellefin itiraz hakkı bittabi mahfuzdur.

B) Bir mahalde muhtelif işlerin ve teşebbüslerin içtimai halinde tatbik olunacak vergi nisbetini, kanunun 36 inci maddesi beyan eylemektedir. Madde şudur: «Bir mahalde, muhtelif vergi nisbetlerine tâbi satış ve muamelelerde bulunulduğu takdirde bunların tefriki kabil ise kendi nisbetleri üzerinden değilse eri yüksek nisbete tâbi olandan bir derece aşağı nisbet üzerinden vergiye tâbi tutulurlar.» Kanun bu maddesindeki (bir mahalde muhtelif vergi nisbetlerine tâbi satış ve muamelelerde bulunulduğu takdirde) hükmü, bu muamelelerin bir mükellef veya birden fazla mükellef tarafından yapılmasına ve yapılan muamelelerin kabili tefrik olup olmamasına göre mütalea edilmek lâzımgelir. Bu maddenin ilk şekli (aynı mahalde bir veya müteaddit şahıslar tarafından muhtelif vergi nisbetlerine tâbi satış ve muamelelerde) iken Dahiliye - Adliye Muhtelit Encümeninde kanunun ibaresi şahısların bir veya müteaddit olmasile alâkadar olmaksızın yapılan işlerin tenevvüü halinde bunların kabili tefrik olup olmamasına göre hüküm tesisi ciheti iltizam olunmuştur. Bu itibarla,

1 — Bir mahalde yapılan işler ve teşebbüsler aynı şahsa ait olduğu takdirde bunların,

Ya) Cümlesi kanunun 34 üncü maddesi mucibince, aynı nisbete tâbi işlerdendir. Bu takdirde işgal edilen mahallin gayri safî iradının tamamı üzerinden ve taallûk ettiği fıkra hükmüne göre vergiye tâbi tutulur.

Ya) Yapılan işler ve teşebbüsler, kanunun 34 üncü maddesi mucibince muhtelif nisbetlere tâbidir. Bu takdirde, işgal edilen mahal, muhtelif kısımlara tefrik edilmiş ve her kısmın gayri safi iradı da tadilât komisyonunca takdir edilmiş ise her kısma taallük eden vergi nisbeti ayrı ayrı hesap olunur. Muhtelif kısımlara tefrik edilmekten maksat, duvar, bölme, camakânla tefrik gibi vaziyetlerdir.

Veya) Yapılan işler ve teşebbüsler için işgal edilen mahalden bir tefrik yapılmamış ve tefriki de kabil bulunmamış ise bu takdirde muhtelif işlerden kanunun 34 üncü maddesi mucibince en yüksek nisbete tâbi olandan bir derece aşağı nisbet üzerinden vergi tarhı lâzımgelir.

2) Bir mahalde yapılan işler ve teşebbüsler muhtelif şahıslara ait bulunuyorsa bunların,

Ya) Her şahsa ait iş ve teşebbüs için işgal edilen mahalde tefrik edilmiş bir kısım vardır; bu takdirde her kısım ait olduğu nisbet üzerinden hesap ve alâkadarlardan talep olunur.

Tefrik edilen kısımların beherinden muhtelif vergi nisbetlerine ait işler ve teşebbüsler varsa yukarıki (1) numaralı fıkra mucibince muamele yapılır.

Ya) İşgal edilen mahalde her şahsa ait olan kısım tefrik edilmediği gibi, muhtelif vergi nisbetine tâbi işler ve teşebbüsler de kabili tefrik bulunmadığı takdirde, vergi işgal edilen mahalle ait gayri safi iradın heyeti umumiyesi üzerinden ve en yüksek nisbete tâbi olandan bir derece aşağı nisbetin tatbiki suretile hesap olunur.

Bunları birer misalle tavzih edelim:

1) Dükkânında hem hazır elbise, hem şapka ve hem de tuhafiyeye eşyası satan bir mükellef, bu işgal nevelerinin kâffesi 34 üncü maddenin «E» fıkrasına dahil olduğu cihetle ticaretgâhının iradının tamamı üzerinden % 45 nisbetinde vergiye tâbi tutulacaktır.

Keza dükkânında fotoğraf levazımı, gözlük dürbin gibi eşya satmakla beraber saat de tamir eden bir mükellefin, dükkânında bu işlere tahsis ettiği mahaller ifraz edilmiş ise her kısmın iradı tadilât komisyonlarına tefrik ettirilerek fotoğraf levazımı, dürbin, gözlük ve saire satılan kısmın iradı üzerinden 34 üncü maddenin «E» fıkrasına

ithalen % 45 ve saat tamirciliğine isabet eden irat üzerinden de «C» fıkrasına tevfikân % 30 nisbetinde vergiye tâbi tutulacaktır.

Kezâlik dükkânında çanak, çömlek, zücaciye eşyası, bakır mamulâtı, satan bir mükellefin bu işlere tahsis ettiği kısımlar ifraz edilmiş ise çanak, çömlek satılan kısmın iradı üzerinden «A» fıkrasına ithalen % 20, bakır mamulâtı satılan kısmın iradı üzerinden «Ç» fıkrası mucibince % 35 ve zücaciye satılan kısmın iradı üzerinden de «E» fıkrasına tevfikân % 45 nisbetinde vergiye tâbi olacaktır., Şayet bu kısımlar ifraz edilmemiş ve bu suretle iratlarının tefriki de mümkün bulunamamış ise bu muhtelif satışlardan en yüksek nisbet % 45 olmasına ve ondan bir derece aşağısı % 40 bulunmasına mebnî, mükellef dükkânın iradının tamamı üzerinden % 40 nisbetinde vergiye tâbi tutulacaktır.

2 — Bir dükkânda yekdiğerile bölmelerle tefrik edilmiş olmak şartile bir kasap, bir bakkal ve bir sebzeçi icrayı ticaret ettiği takdirde dükkânın iradından her birine isabet eden kısım yukarıki hükümler dairesinde tefrik ettirilerek bu kısımlar üzerinden kanunun 34 üncü maddesinin «B» fıkrasına tevfikân her biri yüzde 25 nisbetinde ayrı ayrı vergiye tâbi tutulacaktır.

Şayet bu dükkânda bakkala isabet eden kısımda aynı şahıs tarafından ayrıca bakır mamulâtı da satıldığı takdirde :

A) Her iki kısım satışa ait mahaller ayrıca ifraz ve taksim edilmiş ise bakallığa isabet eden irat üzerinden % 25 ve bakır mamulâtı satışına isabet eden irat üzerinden % 35 nisbetinde vergi tarholunacaktır.

B) Her iki kısım satış aynı mahalde memzucen yapılmakta ve taksimi mümkün kılacak, bölme, camekân ve saire gibi bir ifraz da yapılmamış bulunmakta ise mecmuu irat üzerinden bu sınıflarda en yüksek nisbetle tâbi olan % 35 nisbetinin bir aşağısı olan % 30 nisbetinde vergi tarhedileektir.

Keza bir zücaciye mağazası içinde vitrinin bir kısmı bir kuyumcuya kiralanmış olsa bu takdirde zücaciye eşyası satanla kuyumcuya ayrı ayrı vergi tarholunmuşiyarak dükkân iradının tamamı üzerinden her iki kısım da aynı

nisbete tâbi olduğundan 34 üncü maddenin (E) fıkrası mucibince zücacıye mağazası namına vergi tarholunacaktır.

Kezalik fotoğraf levazımı, gözlük, dürbün gibi eşya satan bir şahsın dükkânının bir kısmında da bir saat tamircisi icrayı sanat etmekte ve bu kısımlar yekdiğerinden tefrik edilmemiş ve tefriki de mümkün bulunmamış olduğu takdirde fotoğraf levazımı ve saire satışı % 45 ve saat tamirciliği % 45 nisbetin bir aşağısı olan % 40 nisbetinde fotoğraf levazımı ve saire mağazası namına vergi tarhedilecektir.

VI) Verginin tarhına ait hazırlık muameleleri

Yeni kazanç vergisi kanununun henüz Büyük Millet Meclisinde müzakeresi sırasında 18/3/1934 tarih ve 5170/19 numaralı umumî tebliğ ile, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları iki bin liradan aşağı olan mahallerde icrayı ticaret ve sanat ve hırfet eden mükelleflere ait gayri safi iratların kazanç yoklama defterleri üzerinde tesbiti lüzumu evvelce tebliğ edilmişti.

Yukarıda (II) işaretli bentte yazılan gayri safi iratların tefrik ve tayini hususunda yapılacak muameleler de aşağıda izah olunmuştur:

1 — Tebligatın vusulünü müteakip (1) numaralı umumî tebliğin (1) işaretli bendinin (A) ve (B) fıkralarında gösterilen mükelleflerin işgal ettikleri mahallerin ikinci kânun 1934 ayı iptidasında kesbi katiyet etmiş ve 1934 senesi bina vergilerine matrah itti haz edilmiş olan gayri safi iratları tahrir cetveli ve mükellefin hesap defteri kayıtlarından çıkarılacak ve bunlardan mart 1934 ayında beyannameleri nazarı itibara alınmayarak bunlar da yoklama defterinin sonuna ilâve olunarak gayri safi iratları hizalarında gösterilecektir.

1837 numaralı bina vergisi kanunu mucibince henüz tahriri icra edilmemiş olup, bina vergileri mülga müsakkafat vergisi kanunu mucibince icra edilmiş olan tahrir müstenit bulunan mahallerde, kazanç vergisine matrah itti haz edilecek gayri safi irat, bu mahallerin 1331 senesi iratlarının 1837 numaralı kanunun 39 uncu maddesi mucibince altı misli olduğundan, bu mahallerde yoklama def-

terine kaydolunacak gayri safi irat da bina vergisine matrah olan altı misli irat olacaktır.

2 — 1302 tarihli emlâk nizamnamesi cari olan mahallerde, kazanç vergisine matrah olacak iratlar, kanunim 17 inci maddesinin 2 inci fıkrası mucibince ticaret ve sanat icra edilen mahallerin emlâk vergisine matrah olan kıymetlerinin % 10 nu olarak kabul, edilmiştir. Binaenaleyh emlâk vergisi cari olan vilâyet ve kazalarda, ticaret ve sanat mahallerinin, hulâsa defterleri üzerinden çıkarılacak kıymetleri yukarıki esaslar dairesinde yoklama defterine nakolunacak ve yüzde onları da hizalarında açılacak ikinci sütuna dercedilecektir.

Bu suretle tayin olunacak iratlar 1934 senesi ikinci kânun iptidasında katıyet kesbetmiş olan irat ve kıymetlerdir. 1933 senesi zarfında yeniden tahrir başlanmak veya münferit veya mıntakavî tadilât icra edilmek dolayısıyla irat veya kıymetleri yeniden takdir edilmiş ve fakat ikinci kânun 1934 iptidasında henüz kat'iyet iktisap etmemiş olan mahallerde bina vergisine esas olacak eski irat veya kıymetler kazanç vergisine de matrah ittihaz olunacaktır.

3) Vergiye matrah olacak gayri safi iradın hesabında, bir mükellefin sanat ve ticaretinin icabından olarak kullandığı belediye veya köy sınırları içindeki bilûmum dükkân, mağaza, depo ve saire nazarı dikkate alınacak ve bunların her birinin gayri safi iradı mecmuu, vergisine matrah ittihaz olunacaktır. Binaenaleyh yoklama defteri üzerinde muhtelif sahifelerinde bir mükellefe ait ne kadar ticaret ve sanat mahalli varsa her birinin sıra numaraları, mükellefin esas işigtalinin icra edildiği mahallin kaydı hizasına vazedilmek suretile irtibat temin ve her birinin iratları mecmuu da bir kalemde bu mahallin hizasına dercolunacaktır. Bu suretle bulunacak iratların yekûnu iki bin lira veya daha fazla olduğu takdirde bu mükellefin beyannameye tâbi tutulacağı yukarıdaki hükümlerden de kolaylıkla anlaşılabilir.

4) Kanunun muvakkat dördüncü maddesi, han ve apartmanların asma katlarında, pasaj ve koridorlarında, merdiven altı gibi yerlerinde ticaret, sanat ve hırfet ve meslek icra eden mükelleflerin kazanç vergilerine, bu gibi mahallerin bina vergisi kanunu mucibince gayri safi iratları

ayrılıncaya kadar işgal ettikleri mahaller için noterden tasdikli kira mukavelenamelerinde yazılı kira bedellerinin matrah ittihaaz olunacağını tasrih etmiş olduğundan, yalnız büyük ticaret hanlariyle apartmanların maddede zikredilen yerlerinde iş gören mükelleflerden derhal kira mukavelenameleri istenilerek muvazaadan arı bulunmak ve noterce tasdik edilmiş olmak şartile 1934 senesi vergileri için mukavelelerde yazılı kira bedeli, istisnaen vergi matrahı olarak kabul edilecek ve yoklama defterinde mükellefin ismi hizasında kira mukavelenamesinin tanzim tarihi ile hangi noterce tasdik edilmiş olduğu işaret olunacaktır. Noterden musaddak kira mukavelenamesi ibraz edilmeyen veya mukavelenamelerin muvazaalı olduğu şüphesini uyandıracak hallerde bu mukavelenamelere itibar edilmeyerek, mükellefin gayri safi iradı derhal tadilât komisyonu vasıtasile tayin ettirilecektir.

5 — Bu suretle gayri safi iratların tayini sırasında, işgal ettikleri mahaller bir binanın tamamına şamil olmayan mükelleflere tesadüf bulunduğu takdirde yoklama defterinde bunların ismi hizasına «kısmen işgal» şerhi verilecek ve yeni inşa edilmesi dolayısıle henüz iradı veya kıymeti takdir edilmemiş veya edilmiş olupta bina vergisi kanunundaki şerait dairesinde katiyet kesbetmemiş bulunan veya daha evvelki tarihlerde irat veya kıymeti mevcut olmayan mahallere tesadüf edildiği takdirde de bunlar yoklama defterinde «İratsız» veya «kıymetsiz» şerhile gösterilecektir.

Bu muamelelerin hitamını müteakip hizalarında «kısmen işgal» veya «İratsız ve kıymetsiz» şerhi yazılı olanların birer cetveli çıkarılarak iratlarının tefrik ve tayini için bir müzekkereye raptan doğrudan doğruya her mahalde 1837 numaralı kanunun 28 inci maddesi mucibince teşekkül etmiş olan bina vergisi tadilât komisyonlarına sevkolunarak iratları tefrik ve takdir ettirilecektir.

Tadilât komisyonları bir mahalle ait ve evvelce takdir edilmiş olan iratlardan bir kısmının tefrikinde veya yeniden takdir olunacak iratların tayininde 1837 numaralı kanunun 11 ve 12 inci ve nizamnamesinin 23-26 ıncı maddelerinde yazılı hükümleri nazarı itibara almak mecburiyetindedir. Komisyonlar tarafından bu iratların tefrik ve-

ya yeniden tayinini müteakip verilecek kararlar doğrudan doğruya tahakkuk idarelerine tevdi olunacak ve bu muamelelere mayıs gayesinde nihayet verilmiş olacaktır.

Cetvellerin tadilât komisyonuna şevki muamelesi nisan nihayetine kadar bitirilmiş olacak ve bunu müteakip iratları tefrik veya yeniden tayine ihtiyaç olmayan mükelleflerin vergileri kanunun 34 üncü maddesindeki nisbetler dairesinde tarh ve 46 ıncı maddesi mucibince ihbarname ile mükelleflere tebliğ edilecek ve tarhiyat ve tebligat mayıs ayı gayesinde hitama erdirilecektir.

Tadilât komisyonlarınca tefrik veya yeniden tayin olunan iratları havi kararlar tahakkuk idaresine geldikçe peyderpey bu mükelleflerin vergileri de keza 34 üncü maddedeki nisbetler dairesinde derhal tarholunacak ve buna ait ihbarnamede tadilât komisyonunca tefrik veya yeniden tayin olunan iratlar da gösterilecek ve tadilât komisyonunun kararları hakkında ayrıca ihbarname tebliğ edilmeyecektir. Tadilât komisyonlarının kazanç vergisi noktasından tefrik veya yeniden tayin ettikleri iratlara, 1837 numaralı kanun mucibince itiraz olunmayıp kazanç vergisi kanunu mucibince itiraz olunabileceği bilhassa nazarı dikkate tutulmak icabeder.

Tadilât komisyonlarına sevk edilen evrakın tamamen karara bağlanarak iadesini müteakip muvakkat dördüncü madde mucibince 1934 yılı vergileri için noterden musaddak kira mukavelenamesi ibraz etmiş ve kira bedelleri vergilerine matrah ittihaz edilmiş olan mükelleflerin işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları tefrik ettirilmek üzere bir cetveli bu komisyonlara sevk ve her halde 1935 senesi ikinci kânun ayının iptidasından evvel bu mahallerin iratları da tefrik ve tayin ettirilmiş olacaktır.

1934 senesi vergilerinin tarh ve tahakkuku için halen varidat idarelerinde bulunan eski tarh ve tahakkuk defterlerde, ihbarnameler ve ruhsat ve unvan tezkereleri kullanılacak ve vergi karneleri vekâletçe tabettirilerek vilâyetlere gönderilecektir.

İşbu tebligat dairesinde muamele ifası lüzumunun mülhakata da tebliğ ve miktarı kâfi nüshalarının irsali tavsiye olunur.

**Gündelik gayri safi kazançları üzerinden kazanç vergisine
tâbi tutulacak mükellefler hakkında Maliye
Vekâletince yapılan umumî tebliğ**

V.

Gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergi veren seyyar mükellefler, eski kanunun 31-36 ıncı maddelerine tevfikân, vergiye tâbi tutulmakta ve 37-38 inci maddeleri mucibince de ruhsat ve unvan tezkeresi almak mecburiyetinde idiler. Eski kanunda, gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükelleflerin, matrah, nisbet, tarh, işe başlama ve terk hallerine ait hükümler bir arada gösterildiği halde, yeni kanunda bu hükümler, mahiyetlerine göre tertip ve tasnif edilmiş ve kanunun matrah, nisbet, tarh, işe başlama ve terk kısım ve fasıllarında gösterilmiş olduğu gibi; bu kabil mükelleflerin almağa mecbur oldukları ruhsat ve unvan tezkeresi de kaldırılarak anın yerine (vergi karnesi) usulü ihdas edilmiş bulunmaktadır.

Yeni kanunun bu husustaki hükümleri, aşağıda, sırasile izah olunmuştur:

**1) Gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergi verecek
mükellefler**

Gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergi verecek mükelleflerin kimler olduğunu kanunun 20 inci maddesi şu suretle beyan ve tatat eylemektedir:

«Aşağıda yazılı:

A) Denizlerde, nehir ve göllerde (vapur ve istiap hacmi üç yüz tonlâtodan ziyade gemiler hariç olmak üzere) ve karada mal sahibi veya müstecir sıfatile her nevi nakil ve cer vasıtası işletenler;

B) Seyyar halinde çalışan her nevi san'atkârlar, simsarlar, tellallar, kabzımallar, madrabazlar ve 30 uncu maddede sayılan küçük ticaret ve san'at ve hırfet erbabı nezdinde çalışanlar;

C) Birinci maddenin (D) fıkrasına dahil iş ve teşebbüs erbabı;

«Gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tabidirler.»

Kanunun bu 20 inci maddesinin (A) fıkrasında yazılı nakil ve cer vasıtası işletenler, seyyar halinde bu işleri yapanlardır. Aynı işi mukim bir halde yani, yazıhane sahibi olarak yapanlar, kanunun 34 üncü maddesinin (Ç) fıkrası mucibince işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergiye tabidirler. Yine 20 nci maddenin (A) fıkrasındaki (vapur ve istiap hacmi üç yüz tonilâtodan ziyade gemiler hariç olmak üzere) kaydı da, üç yüz tonilâtodan fazla vapur ve gemi işletenler kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası mucibince beyannameye tâbi bulunduklarından, gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulacak olanların üç yüz veya üç yüz tondan aşağı vapur ve gemi işletenlere taallûk eylediğini tasrih için konulmuştur.

Kanunun 20 inci maddesinin (A) fıkrası ile 21 ve 22 nci maddeleri, nakliye vasıtalarını sahip ve müstecir sıfatile işletenleri yani şahısları, beyan etmekte ve nakil vasıtalarının bir veya birden fazla olması hallerini derpiş eylememiş bulunmasına göre, birden fazla nakil vasıtası işletenlerin gündelik gayri safi kazançları bir nakil vasıtası işletenlere nazaran daha fazla olacağı aşikâr bulunduğundan bu takdirde cetvelde nakil vasıtasının envainına göre tesbit kılınmış olan gündelik gayri safi kazançların nakil vasıtaları adedince tezyidi lâzım gelir.

Kanunun 20 nci maddesinin (B) fıkrasında yazılı seyyar halinde çalışan her nevi san'atkârlar, simsarlar, tellallar, kabzımallar ve madrabazlar eski kanunun 33 üncü maddesinde sayılan seyyar san'at ve ticaret erbabını beyan etmektedir. Şu kadarki eski kanunun 33 üncü maddesinde yazılı satıcılar, yeni kanunun 20 nci maddesinin (C) fıkrasına dahil bulunmaktadır. Yine 20 nci maddenin (B) fıkrasında yazılı (30 uncu maddede sayılan küçük ticaret ve san'at erbabı nezdinde çalışanlar) ifadesindeki küçük ticaret ve san'at erbabının kimler olduğunu kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası şöylece beyan etmektedir: «Bina vergisi kanunu mucibince, gayri safi iradı beş yüz lirayı geçmeyen mahallerde ticaret ve san'at yapan helvacı, kasap, kömürücü, sebze, bakkal, tenekeci, berber

gibi küçük ticaret ve san'at ve hırfet erbabı tarafından dahi bordro verilmesi mecburî değildir; bunlar, yalnız müstahdemlerinin isimlerini Varidat İdaresine bildirirler.» 30 uncu maddenin bu hükmü, işgal ettikleri mahallin gayri safi iratları beş yüz lirayı geçmeyen mükellefler nezdinde çalışanları ikiye ayırmaktadır. Bu suretle çalışanlar,

Eğer) Helvacı, kasap, kömürcü, sebzeçi, bakkal, tenekeçi, berber gibi küçük ticaret ve san'at ve hırfet erbabı nezdinde çalışıyorlarsa, kanun bunları; 25 inci madde hükmüne göre bordroya tâbi mükelleflerden addedilmeyerek, seyyar mükellefler gibi vergiye tâbi bulundurmaktadır. Bunları istihdam edenler teveccüh eden vazife, sadece, gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulabilmelerini temin için isimlerinin alâkadar Varidat İdaresine verilmesinden ibaret bulunmaktadır.

Eğer) Bu mükellefler, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları beş yüz liradan aşağı olmakla beraber kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında sayılan küçük ticaret ve san'at ve hırfet erbabı nezdinde çalışmayıp da faraza bir kuyumcu, bir manifaturacı, saatçi (münhasıran saat tamirciliği edenler küçük san'at erbabından addedilir) fotoğrafçı gibi bir mükellef nezdinde çalışmakta iseler bu takdirde vergileri, kanunun 25 inci maddesi mucibince, aylık istihkakları üzerinden kesilecek ve bordro ile alâkadar Varidat İdaresine bildirilecektir; yani bu nevi mükellefler, seyyar addedilmeyecektir.

Yirminci maddenin (C) fıkrasına dahil olan mükelleflere gelince, bunlar:

1 — Eski kanunun 33 üncü maddesinde yazılı olanlardan: satıcılar;

2 — Ve eski kanunun 34 üncü maddesinde yazılı serbestçe iş deruhte eden bilûmum işçiler ve ameleler ile,

3 — Yeni kanunda mükellefiyet tarzı gösterilmemiş bulunan bilûmum seyyar kazanç erbabına taallûk eylemektedir.

Bu meyanda, mukim veya müstahdem olmaksızın zaman zaman iş yapan ve para kazanan şahıslar ve faraza köylerden mal toplayıpta kasaba ve şehirlerde satanlar, simsarlık veya tellâllık mahiyeti almaksızın seyyar bir hal-

de, alım ve satıma veya icar ve isticara delâlet ve tavassut edenler, iş muakkip ve mutavassıtları zikrolunabilir.

II) Gündelik gayri safi kazanç cetvellerin tanzim zamanı

Yeni kanunun 48 inci maddesine göre, gündelik gayri safi kazançları tayin edecek heyetlerin teşkili ve vazifelerine başlaması vilâyetlerde varidat müdürleri, kazalarda mahallinin en büyük malmemuru tarafından kanunun 21 inci maddesinde yazılı ikinci kânun ayı başında toplanabilmek için, en geç birinci kânun ayının ilk haftasında, aza gönderecek daire ve teşekküllere yazı ile bildirilir. Heyetler, ikinci kânun başında, faaliyete başlarlar, gündelik gayri safi kazanç cetvellerinin en geç şubat ayı sonuna kadar hazırlanması ve kanunun 49 uncu maddesi mucibince mahallinin en büyük malmemuruna verilmesi lâzımdır. İstanbulda cetveller, Varidat Tahakkuk Müdürlerine verilir.

III)Gündelik gayri safi kazanç cetvellerin sureti tanzimi

Gündelik gayri safi kazancın ne suretle tayin olunacağını yeni kanunu 21-22-23 üncü maddeleri beyan eylemektedir. Bu maddelerden, 21 inci madde sularda nakil vasıtaları sahiplerinin veya bu nakil vasıtalarında çalışanların gündelik gayri safi kazançlarının, 22 nci madde, kara akil vasıtaları sahiplerinin veya bunlarda çalışanların kazançlarının, 23 üncü maddede 21 ve 22 inci maddeler haricinde kalan mükelleflere ait gündelik gayri safi kazançların hangi merciler tarafından ve ne suretle tayin kılınacağını ifade eylemektedir.

Eski kazanç vergisi kanunile, yeni kazanç vergisi kanunu arasında, gündelik gayri safi kazançların sureti tayin ve takdiri üzerinde, bir fark mevcut değildir. Yalnız eski kazanç vergisi kanununda, gündelik gayri safi kazançlar cetveli, mahallî liman idaresi veya belediye meclislerinden tahkik ve tebit olunduğu halde, yeni kanun; gündelik gayri safi kazançlara ait cetvellerin, eğer bu cetvel sularda çalışan nakil vasıtalarına ait ise mahallinin en büyük malmemurunun veya tevkil edeceği zatın reisliği altında, varsa en büyük liman memuru ile meslekî teşekküller tarafından iki azadan, bu teşekküller bulunmadığı takdirde ticaret o-

dasınca, ticaret odası da yoksa belediyelerce kendi azaları arasından veya hariçten seçilecek ehliyet ve ihtisası olan keza iki azadan ki reis de dahil olduğu halde dört kişiden tereküp eden bir heyet tarafından hazırlanmasını emreylemektedir. Karada nakliye vasıtaları için de, aynı suretle ve fakat bu defa liman memuru hazır olmadığı, halde teşekkül edecek heyet teşekkülleri veya cemiyetleridir.

Su ve kara nakil vasıtaları haricinde kalanların gündelik gayri safi kazançları da, yeni kanunun 23 üncü maddesi mucibince teşekkül edecek heyet marifetile tayin ve takdir edilecektir. Şu noktayı ilâveye lüzum vardır ki, heyetlerin takdir edecekleri gündelik gayri safi kazançlar, mükelleflerin isimleri üzerine değil, evvelce olduğu gibi bu kabil mükelleflerin nevilerine göre bir cetvel halinde tasnifi ile her sınıfın gündelik kazanç miktarlarına göre üçer derece üzerinden tayini şeklinde olacak ve bu meyanda deniz nakil vasıtalarında çalışan kaptan ve çarkçı gibi mükellefler için diplomalı veya diplomasız bulunmaları da ayrıca nazarı dikkate alınacaktır.

Kanunun 48 inci maddesi, gündelik gayri safi kazançları takdir edecek heyetlerin, toplanmaması veya çalışmaması halinde olunacak muameleyi beyan etmektedir. Bu maddeye göre:

Gündelik gayri safi kazançları tayin edecek heyetlerin teşkili ve vazifelerine başlaması vilâyetlerde varidat müdürleri, kazalarda mahallinin en büyük malmemuru tarafından aza gönderecek daire ve teşekküllere yazı ile bildirilmesinden itibaren onbeş gün içinde komisyon toplanmaz veya vazifeye başlamaz veya vazifeyi noksan yapmış olursa, işin mahiyetine yani su ve kara nakil vasıtalarına ve seyyarlara ait olmasına göre liman reisi veya memuru veya ticaret odası, yoksa belediye reisleri ile birlikte Varidat memurları tarafından gündelik gayri safi kazanç cetvellerimi tanzimi lâzım gelir.

Yapılacak cetveller hakkında bir fikir temini maksadile aşağıda, farazi rakamları ihtiva eyleyen iki nümune gösterilmiştir.

Kanunun 21 inci maddesine dahil olan mükellefler

1— Üç yüz tondan aşağı bir vapur ve gemi iş- letenler	[1 — 1500 kuruş 2 — 1000 » 3 — 500 »				
2 — Üç yüz tondan aşağı bir vapur ve gemi iş- letenler	[1 — 3000 » 2 — 2000 » 3 — 1000 »				
3 — Üç yüz tondan aşağı bir vapur ve gemi iş- letenler	[1 — 6000 » 2 — 4000 » 3 — 3000 »				
4 — Üç yüz tondan aşağı vapur ve gemi kap- tan ve çarkçıları	<table> <tr> <th>Diplomalı</th><th>Diplomasız</th></tr> <tr> <td>[1 — 500 kuruş 2 — 400 » 3 — 300 »</td><td>1 — 400 kuruş 2 — 300 » 3 — 200 »</td></tr> </table>	Diplomalı	Diplomasız	[1 — 500 kuruş 2 — 400 » 3 — 300 »	1 — 400 kuruş 2 — 300 » 3 — 200 »
Diplomalı	Diplomasız				
[1 — 500 kuruş 2 — 400 » 3 — 300 »	1 — 400 kuruş 2 — 300 » 3 — 200 »				
5 — Üç yüz tondan aşağı bir motor işletenler	[1 — 600 » 2 — 400 » 3 — 300 »				
6 — Üç yüz tondan aşağı iki motor işletenler	[1 — 1200 Kuruş 2 — 800 » 3 — 600 »				
7 — Üç yüz tondan aşağı üç motor işletenler	[1 — 2400 » 2 — 1600 » 3 — 1400 »				
8 — Üç yüz tondan aşağı motorda çalışanlar	[1 — 150 » 2 — 125 » 3 — 100 »				
9 — Vapur ve gemilerde tayfalık edenler	[1 — 75 » 2 — 60 » 3 — 50 »				
10 — Kayıkçılar	[1 — 60 » 2 — 50 » 3 — 40 »				

Kanunun 23 üncü maddesine dahil olan mükellefler

1 — Hernevi sanatkârlar	[1 — 250	kuruş
	[2 — 200	»
	[3 — 150	»
2 — Simsarlar	[1 — 300	»
	[2 — 250	»
	[3 — 200	»
3 — Tellâllar	[1 — 200	»
	[2 — 175	»
	[3 — 150	»
4 — Kabzımallar	[1 — 500	»
	[2 — 400	»
	[3 — 300	»
5 — Madrabazlar	[1 — 450	»
	[2 — 350	»
	[3 — 250	»
6 — Birinci maddenin (D) fıkrasına da hil olanlardan satıcılar	[1 — 100	»
	[2 — 75	»
	[3 — 50	»
7 — Birinci maddenin (D) fıkrasına da hil olanlardan işçiler	[1 — 80	»
	[2 — 60	»
	[3 — 40	»
8 — Birinci maddenin (D) fıkrasına da- hil olanlardan küçük ticaret ve hırfet erbabı nezdinde çalışanlar	[1 — 60	»
	[2 — 50	»
	[3 — 40	»
9 — Birinci maddenin (D) fıkrasına dahil olanlardan ameleler	[1 — 50	»
	[2 — 40	»
	[3 — 30	»
10 — Birinci maddenin (D) fıkrasına dahil olanlardan sair kazanç erbabı	[1 — 1000	»
	[2 — 500	»
	[3 — 300	»

IV) Malmemurlarının gündelik kazanç cetvellerine itiraz hakkı

Yukarıda III numaralı bentte yazıldığı üzere gündelik gayri safi kazançlara ait cetvellerin, mart bidayetinde, malmemurları elinde bulunması lâzımdır. Gündelik gayri safi kazançları takdir etmiş olan heyetlerin tanzim eyledikleri cetvellere malmemurları ittihaz edebilirler. Kanunun 61 inci maddesinin 2 nci fıkrası mucibince, gündelik gayri safi kazançlara ait cetvellerin vilâyetlerde Varidat Müdürlüğüne, kazalarda en büyük malmemurluğuna tevdi tarihinden itibaren on beş gün içinde bu cetveller münderecatına malmemurlarının itiraz hakkı bulunduğu tasrih olunmaktadır. Bu itirazlar, kanunun 63 üncü maddesi mucibince teşekkül edecek kazanç itiraz komisyonları nezdinde yapılır. İtiraz komisyonunun cetvel hakkında vereceği karar kafidir; kabili temyiz değildir.

V) Verginin nisbeti

Gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükelleflerin vergi nisbetleri, kanunun 37 nci maddesini (B) ve (C) fıkralarında gösterilmektedir. Bu fıkralara göre-

Denizlerde, nehir ve göllerde ve karada mal sahibi veya müsteir sıfatile her nevi nakil ve cer vasıtası işleyenler ve bunlarda çalışanlar, her nevi seyyar simsarlar, tellâllar ve madrabazlar gündelik gayri safi kazançlarının 12 misli üzerinden;

Kanunun birinci maddesinin (D) fıkrasına dahil olan bilumum işçiler, ameleler ve sair kazanç erbabı gündelik gayri safi kazançlarının yirmi misli üzerinden; vergiye tâbidirler.

Kanunun 37 nci maddesinin (C) fıkrası, mezkûr maddenin (B) fıkrasında yazılı olmayanların vergi miktarlarını, sureti umumiyede, gündelik gayri safi kazançlarının yirmi misli üzerinden tayin eylemektedir.)7 inci maddenin (C) fıkrasında yazılı mükelleflerin (B) fıkrasında yazılı mükelleflere nazaran daha yüksek bir nisbete tâbi tutulması (C) fıkrasına dahil bulunan mükellefleri gündelik gayri safi kazançlarının ekseriyetle (B) fıkrasındakilere

nazaran en az iki, üç misli derecesinde noksan bulunduğu mülâhazasından ileri gelmiştir.

VI) Verginin tarhı

Gündelik gayri safi kazanç cetvelleri tanzim ve itiraz edilmişse itiraz muamelâtının ikmalinden sonra, verginin tarhı muamelesi başlar. Bu muamelenin malî senenin hulûlünden evvel yapılması ve malî seneye bu muamelelerin ikmal edilmiş olarak girilmesi şarttır.

Tarh muamelesi şu surette ceryan eder. Tahakkuk daireleri gündelik gayri safi kazanç cetvellerinin ele alarak bu cetvellerde yazılı nevi ve derecelere göre mükelleflerin hangi nevi ve dereceye girmesi icap edeceğini tayin ederler. Bu mükelleflere tebligat usulü yoktur, bu vergiler malî sene bidayetinde mükelleflerin vergi karnesi almak için varidat dairelerine müracaatları sırasında veya malî senenin birinci ayında yapılacak yoklama muamelesi zamanında şifahen tebliğ olunur, ve aşağıda yazıldığı üzere, birinci taksiti derhal tahsil olunur.

VII) Mükelleflerin itiraz hakkı

Kanunun 61 inci maddesi mucibince, gündelik gayri safi kazanç cetvelleri gerek takdir heyetlerince tanzim edilmiş bulunsun, gerek bu heyetlerin teşekkül edememeleri veya vazifelerini yapamamaları neticesi olarak malmemurlarınca, evvelce beyan edildiği şekilde, hazırlanmış bulunsun, tarh edilen verginin birinci taksitinin tahsil edildiği günden itibaren on beş gün içinde takdir olunan gündelik gayri safi kazanç ve sınıf derecelerine itiraz hakları vardır. Bu itiraz, kazanç itiraz komisyonu nezdinde yapılır. İtiraz komisyonunun bu hususta vereceği kararlar kat'idir; kabili temyiz değildir.

İtiraz komisyonları tarafından mükellefin itirazı üzerine verilecek kararlar. Yalnız itiraz eden mükellefin vergisine taallûk edip, diğer mükelleflere de sari olacak şekilde cetvelin tashihini istilzam etmez.

VIII) Verginin tahsili

Kanunun 73 üncü maddesine göre, tahakkuk eden ver

giler biri haziran diğeri birinci kânun aylarında olmak üzere iki taksitte tahsil olunur. Haziran ve birinci kânun ayları taksit müddetleridir. Taksit müddetleri zarfında vergi borcunu ödemeyen mükelleflerin vergilerine kanunun 77 nci maddesi mucibince % 10 zam yapılarak vergileri tahsili emval kanunu mucibince tahsil olunur.

IX) Vergi karneleri

Kanunun 80 inci maddesine göre, gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi mükelleflerle, gayri safi iratları 500 liradan aşağı olan yerlerde iş yapan (küçük sanat ve ticaret ve hırfet erbabı nezdinde) çalışanlar, vergi karnesi almağa mecburdurlar.

Kanunun 80 inci maddesi, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları 500 liradan aşağı olan mükellefler nezdinde çalışanlar sureti umumiyede vergi karnesi almakla mükellef tutmaktadır. Yani bu mükellefler ister kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yazılı küçük ticaret ve sanat ve hırfet erbabı nezdinde çalışan ve gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergi verenlerden ister işgal ettikleri mahaller 500 liradan aşağı olmakla beraber, mezkûr küçük ticaret ve sanat ve hırfet erbabı haricinde kalan mukim mükellefler nezdinde hizmet edip aylık istihkakları üzerinden vergileri kesilenlerden olsun vergi karnesi almak mecburiyetindedirler. Bu nevi mükelleflerin vergi karnesi almak noktasından farkları yoktur.

Vergi karneleri, kanunun 81 inci maddesine nazaran, malî yılın birinci ayında yani haziran ayında Tahakkuk İdarelerinden alınmak lâzımdır. Yeniden işe başlıyalar da, işe başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde vergi karnesi alırlar. Vaktinde vergi karnesi almayanların karne harçları kanunun 85 inci maddesi mucibince iki kat olarak ve tahsili emval kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.

Kanunun 84 üncü maddesi vergi karnesi harçlarını beyan etmektedir. Madde şudur:

«Vergi karneleri aşağıda yazılı harçlar mukabilinde verilir:

A) Deniz nakil vasıtalarında elli ton ve daha yukarı her vasıta için üç lira;

B) Deniz nakil vasıtalarında elli tondan aşağı olan her vasıta için iki lira;

C) Otobüs, Omnibüs, Otomobil ve emsali binek vasıtaları için üç lira;

Ç) Kamyon ve kamyonet için bir buçuk lira; v

D) Çift ve tek atlı binek arabaları ile, çift atlı yük arabaları, ücretle nakliyatda kullanılan her nevi hayvan arabaları için bir lira;

E) Nakliyatda kullanılan at, katır, deve eşek için elli kuruş;

F) Yukarıda yazılı vasıtalarda çalışan ve günlük gayri safi kazançları üzerinden vergi veren mükelleflerden:

1 — Diplomalı ve diplomasız san'atkâr ve ustalardan iki lira;

2 — Sair işçilerden bir lira;

G) Yukarıda sayılanlar haricinde kalıp gündelik gayri safi kazanç üzerinden vergiye tâbi mükellefler için elli kuruş;

Yukarıda (A) ve (B) fıkralarında yazılı vasıtaların her biri için ayrı ayrı diğerlerinde nakil vasıtaları birden fazla olsa da, hepsi için yalnız bir karne alınmak lâzım gelmektedir.

Nakil vasıtaları haricinde inşaatta, veya işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları beş yüz liradan aşağı olan mukim mükellefler nezdinde çalışanların vergi karne harçları 84 üncü maddenin (G) fıkrası mucibince elli kuruştur.

Kanunun 83 üncü maddesi mucibince, Rüşumu Bahriye Kanununa tevfikân tayfa tezkeresi alanlar, vergi karnesi harcı vermezler. Bunlara vergi karneleri meccanen verilmek icap eder.

Kazanç vergisi kanunu, kazanç temin eden eşhası mükellef tutmakta olduğuna göre, nakliyatda kullanılmayan hususî otomobil, araba ve binek hayvanlarından dolayı sahiplerin vergi terkedilmeyecek ve vergi karnesi alınmayacaktır.

**X) İşe başlama, işi terk ve seyyarlıktan müstahdemliğe
nakil halleri**

Kanunun 50 ve 57 inci maddeleri gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükelleflere ait vergilerin tarh ve tahsilinde taksit esasını koymaktadır. Taksit esasından maksat şudur:

1) Yeniden işe başlayanlarda:

Yeniden işe başlayanlar, eğer birinci taksit müddeti olan haziran ayı içinde işe başlamışlar ise işe başladıklarından itibaren bir ay içinde vergi karnesi almağa ve tarhedilecek birinci taksiti de vermeye mecburdurlar. Eğer birinci taksit müddeti zarfında işe başlamayıp da, taksit müddetinin geçmesinden sonra işe başlamışlarsa bu takdirde işe başladıkları tarihten itibaren bir ay zarfında vergi karnesi almağa ve vergilerini de ikinci taksitten itibaren ödemeğe mecburdurlar.

2) İşlerini terk edenler:

Kanunun 80 inci maddesine göre vergi karnesi almağa mecbur olanlardan nakil vasıtaları sahipleri işlerini terk ettiklerini en geç bir ay zarfında alâkadar varidat idaresine bildirirler ve keyfiyeti vergi karnelerine işaret ettirirlerse tahakkuk etmiş olan vergilerinden terke tesadüf eden taksit alınarak anı takip eden taksit terkin olunur. Aksi halde işlerini bıraktıkları anlaşıncaya kadar taksitleri aranılır.

Nakil vasıtaları devredilecek veya daha az vergiye tâbi bir nakil vasıtasile teptil edilecek olursa 57 inci maddenin 2 inci ve üçüncü fıkraları mucibince yine taksit esası üzerinden vergileri tahsil ve müteakip taksitleri terkin edilir veya yeni nakil vasıtasına göre tadil olunur.

Vergi karnesi almağa mecbur olan diğer mükellefler hakkında da kanunun 57 inci maddesi, hükmü esasine ve 74 üncü maddesinin (H) fıkrasına göre terk zamanına ait işlemiş olan taksitleri tahsil ve müteakip taksitleri terkin olunur.

Kanunun 74 üncü maddesinin (İ) fıkrası, işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları 500 liradan aşağı olupta

kanunun 30 uncu maddesinin 2 inci fıkrası haricinde kalan ve vergileri aylık istihkaklarından tevkif edilip bordro ile Varidat Dairelerine bildirilecek olan mükelleflere aittir. Bu hükmün gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulacaklarla alâkası yoktur.

1934 malî senesi vergilerine gelince

Kanunun gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulacak mükelleflere ait hükümleri kânunuevvel ayından başlamak üzere yapılması lâzım gelen muameleleri beyan etmektedir. Bu aylar geçmiştir. Kanun 25/3/934 tarihinde neşrolunmuştur. Bu itibarla 1934 malî senesine ait vergilerin tayin edilebilmesi ve malî seneye o suretle girilebilmesi için, kanunun muvakkat üçüncü maddesine istinaden sür'atî mümkün ile gündelik gayri safi kazançlara ait cetvellerin, heyetlerin teşkili ve faaliyete geçirilmesi suretile, hazırlanması; itirazı mucip ahval varsa cetveller alındıktan sonra bu cihetin de temini ve her halde malî sene başında bu işlerin bitirilmiş bulunması lâzım gelir. Ana göre muamele ifası tamim olunur.

TAMİM

Hizmet Erbabının Kazanç Vergisi hakkında Maliye Vekâletince yapılan umumî tebliğ

Vergiye Tâbi. İstihkaklar

1 — 2395 numaralı Kazanç Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi mucibince, bütün hizmet erbabına müteakit, dul, yetim ve sair zat maaşı alanlar, istihkakları üzerinden kazanç vergisine tabidirler.

Kanunun bu maddesindeki hizmet erbabından maksat, her hangi bir daire, müessese veya şahıs nezdinde veya onlara merbut olarak bir bedel veya ayın mukabilinde veya kısmen bedel ve kısmen ayın mukabilinde bir hizmetin ifasını deruhte eden ve sureti umumiyede memur, müstahdem veya ecir vaziyetinde bulunan şahıslar demektir. Sıfatı tacir olan ve o suretle vergiye tâbi bulunan bir şahıs, müstahdem vaziyetine giremez. Keza gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergiye tâbi tutulan şahıslar, bu suretle vergiye tâbi tutulduklarını mübeyyin vergi karnesi ve makbuz ibraz edecek olurlarsa bunlara üç, beş gün için

verilen mebalîğden dolayı hizmet erbabı meyanına ithal olunmazlar. Bu şahıslar hizmet erbabı meyanına girecek olurlarsa; haklarında tatbik olunacak muameleyi kanunun ellinci maddesi beyan eylemektedir.

Kanunun 24 üncü maddesindeki mütekit, dul ve yetimler gerek resmî, gerek hususî daire ve müesseselerden para alan şahısları ifade eder. Zat maaşı alanlar ise, resmî daire ve müesseselerden para alanlardır.

Vergiden müstesna olan İstihkaklar

2 — Yeni kanunun 3 üncü maddesinde sayılı istisnalar arasında, hizmet erbabını alâkadar edenler şunlardır:

A) 3 üncü maddenin 16 ıncı fıkrası mucibince umumî, mülhak ve hususî bütçeli daire ve müesseselerden yalnız ücret alıp bir ay içinde istihkakı yirmi lirayı geçmeyen kadro dahilindeki müstahdemler ücretleri vergiden müstesnadır. Bu istisnanın tatbikatında, kanunun tavsifatına göre, alınan para yalnız ücret değilse yani maaşa ilâveten ayrıca bir ücret şeklinde ise; veya kadro dahilinde bir vazifeye teallûk ediyorsa (faraza üç beş gün için kapı, pencere tamiri maksadile tutulan bir işçiye verilen para gibi) bu vaziyetlerin istisna hükmile alâkası yoktur.

B) Üçüncü maddenin 16 ıncı fıkrası mucibince, istihkak miktarı yüz lirayı geçmeyen maaşların yirmi lirası vergiden müstesnadır. Kanun maaş tabirini kullanmış olduğundan hususî müesseselere bu hükmün şumulü yoktur. Tatbikat 1847 numaralı kanundakinin aynı olacaktır.

C) Üçüncü maddenin 16 ıncı fıkrası mucibince, tahsisatile beraber elli lira ve ondan aşağı olan tekaüt, maluliyet, yetim ve dul maaşları vergiden müstesnadır. Bu istisna da maaşa yani resmî daireler tarafından verilen mebalîğe taallûk eder. Hususî müesseselerden yapılan bu kabil tediyelerin istisna hükmü ile alâkası yoktur.

Ç) Üçüncü maddenin 12 numaralı fıkrasına göre:

- 1) On sekiz yaşını bitirmeyenler;
- 2) Altmış beş yaşını bitirenlerden sermayesiz veya sermayesinden ziyade bedenî kuvvet ile çalışanlar;
- 3) Mefluc veya iki gözü kör veya el ayağının ikisinden veya birinden mahrum işçiler ve seyyar satıcılar ve bu su-

retle malûl resmi ve hususî müstahdemler ve mütekaitler;
dahi kazanç vergisinden müstesnadırlar.

D) Harcırahlar, zarurî masraflar ile ikamet ve seyahat yevmiyeleri, tedavi ve ölüm yardımları, umumî ve mülhak ve hususî bütçelerden verilen mesken bedelleri kanunun üçüncü maddesinin 17 inci fıkrası mucibince vergiden müstesnadır. Bu istisnaiyet hükmünde mesken bedelleri yalnız umumî ve mülhak ve hususî bütçelerden verilenlere diğerleri de resmî ve hususî bilûmum müesseselerden yapılan tediyelere teallûk eylemektedir.

E) Ölüm veya bedenî arızalar ve malûliyetler üzerine verilen tazminat, ikramiye, ve para mükâfatları ve askerî malûllere verilen terfih zamanları ve yangın, hayat ve malûliyet sigorta tazminatları ile yemek ve hayvan yem bedelleri ve bu mahiyetteki ödemeler kanunun 3 üncü maddesinin 18 inci fıkrası mucibince vergiden müstesnadır.

F) Her nevi atış, uçuş, dalış, yarış, güreş, koşu ve spor, müsabaka ve teşvik ikramiyeleri ve mükâfatları 3 üncü maddenin 18 inci fıkrası mucibince vergiden müstesnadır.

Bordro verilmesi mecburiyeti

3 — Yeni kanunun 25 inci maddesi «hakikî ve hükmî şahıslar; çalıştırdıkları her sınıf müdür, memur ve müstahdem ve işçilere, her ne nam ile olursa olsun, hizmet mukabili olarak bir ay içinde verdikleri parayı veya o mahiyetteki ayniyatı ve bunlardan kesilmiş olan vergi miktarını gösteren isim üzerine tanzim edilmiş bir bordroyu, ertesi ayın yirminci günü akşamına kadar, bağlı oldukları varidat dairesine vermeğe mecburdurlar» hükmünü muhtevidir. Bordro muhteviyatında, ecnebi parasile yapılan ödemeler, mükellefe yapılan ödeme gününün borsa fiyatına ve ayniyat, ödeme gününün rayicine göre Türk parası ile kıymetlendirilerek dercedilmek lâzımdır.

Hizmet erbabına ait verginin tahakkuk ve tahsilinde esas hüküm, kanunun yukarıya yazılan yirmi beşinci maddesi hükmüdür. Buradaki her ne nam ile olursa olsun kaydı, hizmet mukabili olarak verilecek maaş, ücret, yevmiye, tahsisat, aidat, hayat pahalılığı zammı, ihtisas zammı,

mesken bedeli, ikramiye gibi tediyleri tamamen dairei Őumulüne almaktadır.

Kanunun 25 inci maddesinin vaz ve tesis eylediği esas hükmün biri (hizmet erbabından olduğu halde bordroya tâbi olmayanlar; diğeri) esas itibarile, hizmet erbabından olmadıkları halde bordroya ithal edilmesi lâzım gelenler Şeklinde hususî halleri vardır.

1 — Hizmet erbabından oldukları halde bordroya tâbi olmayanlar;

A) Umumî, mülhak ve hususî b t  lerle idare edilen daire ve müesseselerden, bankalardan ve sermayesinin en az yarısı Devlete ait müesseselerden, menafi umumiyye hadim cemiyetlerden ve imtiyazlı Şirketlerden ve köy sandıklarından, ticaret ve sanayi ve ziraat odalarından ve borsalardan fikrî ve bedenî hizmet mukabilinde maaş, ücret, tahsisat hakkı huzur, tazminat, yevmiye, ihbariye ve ikramiye alan memur ve m stahdemlerle bu kabil istihkak erbabı için aylık bordro tanzim edilmez. Bunlardan umumî b t  den memur ve müstahdemlerin maaş, ücret ve tahsisatlarından yapılacak tevkifat Muhasebei Umumiye Kanununun 43 üncü maddesi mucibince bersabık merkezden ve toptan tevkif olunur; diğer istihkaklara ait vergiler mahallerinde tediye sırasında kesilir. Umumî b t   haricinde kalan daire ve müesseselerden verilen istihkaklara gelince, yeni kanunun 30 uncu maddesi hükmüne nazaran bunlar için aylık bordro verilmesi lâzım gelmediğinden bunların vergileri, kanunun 38 inci maddesi mucibince tediye yapılırken mezkûr maddede yazılı nisbetler üzerinden hesap ve 25 inci maddenin umumî hükmüne binaen tevkif edilerek 74 üncü maddenin C fıkrası ahkâmı dairesinde alâkadar malsandığına teslim edilmek lâzım gelir.

B) Bina vergisi kanunu mucibince, gayri safi iratları 500 lirayı geçmeyen mahallerde ticaret ve sanat yapan helvacı, kasap, kömürcü, sebzeçi, bakkal, tenek ci, berber gibi küçük ticaret ve sanat hırfet erbabı tarafından dahi bordro verilmesi mecburî olmadığı kanunun 30 uncu maddesinde beyan edilmektedir. Bunların isimleri, gündelik gayri safi kazançları üzerinden vergileri tarhedilmek üzere, alâkadar varidat dairesine bildirilmek icap eder.

II — Esasen hizmet erbabından olmadıkları halde, istihkaklarının bordroya ithali lâzım gelenler;

A) Kanunun 25 inci maddesi mucibince, şirketlerde ve müesseselerde Meclisi İdare reis ve azalarına ve mürakıplere verilen ücret ve huzur ücretleri ve bunlardan kesilen vergi miktarları tediye yapan müessesenin hizmet erbabına ait aylık bordroda gösterilmesi lâzımdır. Bu tediyelemelere ait vergi nisbetleri kanunun 32 inci maddesi mucibince hesap ve tayin olunur.

B) Doktor, avukat, dava vekili gibi serbest meslekler erbabının ticarî ve sınaî müesseselerden devamlı hizmetleri dolayısıyla alacakları ücret, aidat veya abone bedeli gibi mebalîğ, tediye yapan müessesenin hizmet erbabına ait bordrolarına ithal edilmek ve vergileri de kanunun 38 inci maddesindeki nisbetler üzerinden hesap ve tevkif olunmak lâzım gelir.

C) Ticaret ve sanat müesseseleri tarafından her ne nam ile olursa olsun, bir defaya münhasır olsa bile, meslekî teşebbüslere mensup olmayanlara hakemlik istişare, proje tanzimi, takip ve tavassut gibi işler sebebiyle verilen her türlü paralar, tediye yapan müesseselerin müstahdemin aylık bordrolarına dercolunur vergileri de kendilerine tediye yapılırken kesilir. Bu tediyelemelere ait vergi nisbetleri kanunun 32 inci maddesinde yazılı miktarlar üzerinden hesap olunur.

Yukarıda (B) ve (C) fıkralarında yazılı mükellefler esas iştigallerine göre, kanunun 47 inci maddesi mucibince beyanname vermeği tercih etmiş olsalar dahi, mevzuubahs müesseselerden kendilerine yapılacak tediyelemelerin vergileri, yine tediye sırasında kesilir. Şu kadar ki beyanname verilmesinin tercihi halinde vergileri verilmiş olan bu tediyelemelerin bittabi beyannamelere derci icabetmez.

Ç) Bir defaya mahsus olsa dahi yaptıkları sanat dolayısıyla artistlere, şarkı söyleyenlere ve çalgı çalanlara verilen paralar ve bunlara ait vergi miktarları çalıştıkları müessesenin müstahdemlerine ait aylık bordrolarda gösterilmesi kanunun 27 inci maddesi iktizasındandır. Yine aynı maddeye göre artistlerin gündelikleri, nüfusu yirmi bine kadar olan yerlerde iki liradan; yirmi binden elli bine kadar olan yerlerde üç liradan; ve nüfusu elli binden

yukarı olan yerlerde dört liradan aşağı olarak gösterilmez. Şarkı söyleyenlerin ve çalgı çalanların gündelikleri bulundukları yerlerin nüfusuna göre, artistler için gösterilenlerin üçte birinden aşağı olmaz. Kanunun beyan ettiği bu miktarlar asgarî hadleri ifade eder.

Hakikî tediyeler, bu miktardan fazla ise, bittabi hakikî miktarların bordrolarda iraesî lâzımdır.

Kanunun 27 inci maddesinde artistler ve san'atkârlar için konulan hüküm, Türkiyede yerli veya Türkiyede kısa veya uzun bir devre için ikametine müsaade olunan artistler ve sanatkârlar içindir. Hususî kanun mucibince memlekete girmelerine müsaade edilen ecnebi artistlerin ve oyuncuların tâbi tutulacakları muamele kanunun 54 üncü maddesinin ikinci fıkrasında ve 37 inci maddesinin (A) fıkrası ve 74 üncü maddesinin (D) fıkrasında gösterilmiştir. Bu artistleri ve oyuncuları davet eden müesseselerin bilet kullanmaları ve vergilerin de 37 inci maddenin (A) fıkrası hükmüne göre bilet bedeli üzerinden hesap ve tayin edilmesi lâzım gelir. (Şu kadar ki bu mükellefiyet bahsolunan artistlere ait olup bunları davet eden müessesenin gayri safi irat üzerinden veya beyannameye tâbi ise safi kazancına göre vergiye tâbi tutulması tabiidir.)

4 — Kanunun 29 uncu maddesi Türkiyede bulunan ecnebi ve ecnebi memlekette bulunan Türk müesseselerinin müstahdemlerine ait Vergilerin bordrolara ne suretle ithâl ve vergilerinin ne suretle hesap ve tayin edileceğini ve daimî surette ecnebi memlekette çalışanlara ait hükümleri ihtiva eylemektedir. Bu maddedeki daimî surette ecnebi memlekette bulunan devamlı bir işi idare etmek üzere memur edilen ve memur edildiği yerde ikamet eden müstahdemler demektir, Arızî veya muvakkat bir iş için ecnebi memlekette bulunan müstahdemlere ait vergilerin, bunları istihdam eden müessesenin bordrosunda gösterileceği aşikârdır,

5 — Kanunun 28 inci maddesi, umumî mülhak ve hususî bütçeli daire ve müesseseler, bankalar ve sermayesinin en az yarısı Devlete ait müesseseler, menafîi umumiyye hadim cemiyetler, imtiyazlı şirketler, ticaret ve sanayi ve ziraat odaları ve borsalar ve köy sandıkları tarafından, bir defaya münhasır olsa bile, Avukatlık, Doktor-

luk, Mühendislik gibi mesleki veya hakemlik, istişare, proje tanzimi, takip ve tavassut gibi işlere ait istihkakların vergilerinin tediye sırasında kesilmesini âmir bulunmaktadır. Bu fıkra mevzuubahs olan vaziyetin müstahdemlik ile alâkası yoktur. Bu şahıslar müstahdem vaziyetine girerlerse esasen vergileri tediye sırasında kesilmektedir. Bu fıkradaki hüküm, müstahdem vaziyetinde olmasalar dahi, bu şahıslara yapılan tediyeyle ait vergilerin tediye sırasında kesilmesi lâzım geleceğini beyan içindir. Kanunun bu hükmü müteahhitler hakkında taahhütleri dolayısıyla vergilerinin tediyesi sırasında kesilmesi muamelesinin aynıdır. Bu şahıslar, hariçteki işleri dolayısıyla ister işgal ettikleri mahallerin gayri safi iratları üzerinden vergi versinler, ister beyannameye tâbi olsunlar, ister, hariçte başkaca işleri bulunmasın ve hatta memur ve müstahdem bulunsunlar, vergileri kendilerine tediye yapıldığı sırada kesilecektir. Hariçteki işlerle, bu muamelenin hiç bir alâkası yoktur.

6 — Kanunun 8 inci maddesinin 2 inci fıkrasında ecnebi nakliyat müesseseleriyle şube ve acentalarının vermeğe mecbur oldukları bordrolar, bu müessese ve acentalara taalluk eden kazanç vergileri hakkındadır. Bu müessese ve acentalarda çalışan hizmet erbabının vergilerde bu bordroların alâkası yoktur. Binaenaleyh mezkûr maddede mevzuubahs müessese ve acentalar da, diğer müessesat gibi hizmet erbabına ait aylık bordro vermek mecburiyetindedirler.

Bordroların sureti tanzimi

7 — Kanunun 25 inci maddesi, bordroların, A) İstihkak sahibinin isim ve vazifesinin unvanını, B) Bir ay zarfında tediye edilen miktarı, C) Tediye edilen meblâğın kesilmiş olan vergisini muhtevi olmasını, Ç) müessesenin salâhiyetli adamı tarafından imzalanmış bulunmasını mecburî kılmaktadır.

Bordrolarda, tediye olunan mebalığın cümlesinin ayrı ayrı kayıt ve tasrihi icap eder. Bu tediyelerden bir kısmı, yukarıda 2 inci maddede yazılı vergiden müstesna olanlar nevinden iseler, bunlar yine kaydedilmekle beraber, hi-

zalarına vergiden müstesna oldukları için vergileri kesilmemiş olduğunun meşruhat şeklinde ilâvesi icap eder

Muhtasar bordro

8 — Kanunun 26 ıncı maddesi, muhtasar bordro matlabı altında bordrolar hakkındaki umumî hükmün istisnaî bir halini beyan etmektedir. Bu maddede, «Nafia işleri taahhütlerinde bulunanlarla, muayyen mevsimlerde fazla işçi kullanan müesseseler, yalnız işçilere ödedikleri para yekûnunu, işçi ve amele adedini muhtevi bordro verebilirler. Bu takdirde istihkak sahiplerinin imza veya mühürlerini havi bordroların alâkalı memurlar tarafından istenildiğinde gösterilmesi mecburidir» denilmektedir. Bu madde hükmü ile, şimendifer, yol köprü ve mümasili büyük nafia işleri taahhüdatına giren müteahhitlerle tütün, üzüm, incir işleyen büyük ihracat müessese ve fabrikalarının sureti daimede veya muayyen mevsimlerde istihdam ettikleri yüzlerce ve binlere amelenin esami üzerine aylık bordrolarını tanzim etmek külfetinden kendilerini kurtarmak kastolunmuştur. Muhtasar bordro hakkındaki bu istisnaî hüküm, gerek müteahhitlerin ve gerek müessese ve fabrikaların sureti daimede istihdam ettikleri müdür, muhasip, veznedar, kâtip, kontrolör gibi memur ve müstahdemlerine şumulü yoktur; bu gibi müstahdemler için esami üzerine bordro tanzimi lâzımdır.

Muhtasar bordro tanzimine salâhiyetkar olan müesseselerin, kanunun 26 ıncı maddesi hükmüne nazaran, istihkakları ameleye tevzii sırasında istihkak eshabının imza veya mühürlerini ihtiva edecek tevzi bordroları tanzim eylemeleri ve bu bordroları talep vukuunda alâkadar memurlara göstermeleri zaruridir. Aksi halde, haklarında, teslim ettikleri mebalighin menşeiini tevsik edememeleri dolayısıyla kanunun cezaî hükümleri tatbik olunacaktır.

Vergi nisbetleri

9 — Hizmet erbabına ait vergi nisbetleri istisnaî haller hariç olmak üzere kanunun 38 inci maddesinde yazılıdır. Bu nisbetlerde eski kazanç vergisi kanununa nazaran bir fark mevcut değildir. Yalnız hizmet

erbabı lehine ol-

mak üzere nisbetlerin hesabında iki hususî hüküm konulmuştur:

1) Muhtelif tediyelerde vergi nisbeti, her tediye miktarı ayrı ayrı nazarı dikkate alınmak suretile tayin olunur. Tediyeenin aynı mahalden olması vaziyeti tebdil etmez. Ancak vergi nisbetlerinin küçültülmesi gayesile faraza bir defada verilmesi mutat olan aylık istihkakın parçalara tefriki suretile tediyesi caiz değildir, Bu takdirde yapılacak muamele vergiyi ketmedenler hakkında yapılacak muamelenin aynıdır.

2) Umumî, mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan daire ve müesseselerde tekaüt maaşı alanlardan gerek bu daire ve müesseselerde ve gerek bunların haricinde kalan bilumum hakikî ve hükmî şahıslar nezdinde çalışanların tekaüt istihkakları ile diğer istihkakları, kanunun üçüncü maddesinin 16 ıncı fıkrası mucibince tekaütlere ait muafiyet hükmünün tatbikatında ayrı ayrı nazarı itibara alınır. Yani tekaüt maaşı elli lira ve andan aşağı ise tamamen muaf tutulur. Sair istihkakları üzerinden de sair maaş erbabı gibi muamele görürler. Bu hükümden maksat müteakiltleri himaye matuf bulunmaktadır.

Bordroların verilme zamanı, tetkiki resen tarhiyat, itiraz halleri

10 — Kanunun 20 inci maddesi hükmüne göre, bir ay zarfında tediye edilen istihkakları ve bunlardan kesilen vergileri muhtevi bordroların, ertesi ayın 20 inci günü akşamına kadar kanunun beşinci maddesinin 1 inci fıkrası hükmüne göre vergi, mükellefin vergi mevzuuna dahil iş ve teşebbüsü yaptığı mahalde tarhedilmek lâzım geldiğinden mükelleflerin bulundukları muhallerdeki varidat dairelerine verilmesi icap eder. Kanunun 5 inci maddesinin 2 inci fıkrasında yazılı bir merkezden beyanname verebilmek hükmünün hizmet erbabına şumulü yoktur. Yani hizmet erbabının bordroları ve vergileri, bir merkezde tevhit edilemez.

Hizmet erbabına ait bordrolar üzerinde yapılacak tetkikatın tarzı ve bordro verilmemesi halinde olunacak muamele, kanunun 51, 52, 53 üncü maddelerinde yazılıdır. Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki, bankalar-

dan ve sermayesinin en az yarısı Devlete ait müesseselerden, menafii umumiyyeye hadim cemiyetlerden ve imtiyazlı şirketlerden ve köy sandıklarından, ticaret ve sanayi ve ziraat odalarından ve borsalarından fikrî ve bedenî hizmet mukabili maaş, ücret, tahsisat, hakkı huzur, tazminat, yevmiye, ihbariye ve ikramiye alan memur ve müstahdemler için bordro verilmeyeceğine dair olan hüküm, hizmet erbabına ait vergiler dolayısıyla bu nevi müesseselerin kontrolden azade bırakıldığını ifade etmez. Kanunun mezkûr müesseseleri bordro vermek külfetinden azade tutulması kontrolden da muafiyeti tazammun etmeyeceği tabiidir. Devlet nam ve hesabına vergi cibayet eden bir müessesede kesilen verginin doğru ve kanuna muvafık olarak hesap edilip edilmediğini kontrol etmek hakkı daima mahfuzdur. Binaenaleyh 51 inci maddede hükmü, bordro verilmesi külfeti kaldırılmış olan müesseselere de şamildir.

Resen tarhiyat ve itirazat muameleleri kanunun umumî hükümleri dairesinde cereyan edecektir.

Tahsilat

11 — Hizmet erbabına ait vergilerle, bunlar gibi muameleye tâbi tutulanların istihkaklarından tediye sırasında kesilecek olan vergilerin ne zaman malsandıklarına teslim edileceği ve teslim edilmemesi halinde mes'ullerinin ne suretle tecziye olunacakları kanunun 74 üncü maddesinin (C) fıkrasında beyan edilmektedir.

1934 malî senesi vergilerine ait malûmat

12 — Yeni kanun, 1 haziran 1934 tarihinden itibaren meriyet mevkiine geçeceğinden, hizmet erbabına ait vergiler de mezkûr tarihe kadar yani mayıs 1934 ayı gayesine kadar olan istihkakların vergileri de eski kanun hükümleri dairesinde tarh ve tahsil olunacaktır.

1 haziran 1934 tarihinden itibaren tahakkuk edecek istihkakların vergileri de ertesi aydan itibaren ve yeni kanun hükümleri dairesinde tarh ve tahsil olunacaktır.

Bu dairede muamele ifası tamimen tebliğ olunur.

**2395 numaralı kazanç vergisi kanunu hakkında
Maliye Vekâletince yapılan umumî tebliğ**

Yeni kazanç vergisi kanununun 31 ve 32 inci maddelerinin şirketlerin kazanç vergileri nisbetlerine tallûk eden hükümleri üzerinde bazı mahallerce tereddüt edildiği anlaşılmakla, keyfiyet, aşağıda yazıldığı şekilde tavih olunmuştur:

Yeni kazanç vergisi kanununun 31 ve 32 inci maddeleri, vergi nisbetinin tatbikatı noktasında şirketleri:

- 1 — Anonim şirketlerle eshamlı şirketler,
- 2 — Sureti umumiyede eshamsız şirketler,

diye iki gruba ayırmakta ve bunların merkezlerinin Türkiye'de veya ecnebi memlekette bulunmalarına göre tâbi tutulacakları nisbet üzerinde bir fark ihdas eylememektedir; yani eshamlı bir şirketin, merkezi Türkiye'de veya ecnebi memlekette olsa, kanunun 31 inci maddesi mucibince % 11 üzerinden, eshamsız şirketin de merkezi ister Türkiye'de ister ecnebi memlekette bulunsun vergisi kanunun 32 inci maddesinde yazılı mütarakki nisbet üzerinden tarhedilmek lâzım gelecektir.

Eshamli şirketler:

Eshamli şirket denilince, evvelemirde, anonim şirket hatıra gelir. Anonim şirketin mahiyeti ve evsafı malûmdur. Anonim şirketlerden maada eshamlı şirketler şunlardır:

- A) Eshamli komandit şirketler,
- B) Eshamli kooperatif şirketler,

Eshamsız şirketler ise:

- A) Adî komandit şirketler,
- B) Eshamsız kooperatif şirketler,
- C) Kollektif şirketler,
- Ç) Limitet şirketler

den ibaret bulunmaktadır. Limitet şirketlerde, şeriklerin hisselerini beyan eden nama muharrer evrak, hisse senedi değildir. Bu şirketlerden eshamlı şirketler kanunun 31 inci ve eshamsız şirketler de kollektif şirketler hariç olarak - 32 inci maddesi mucibince vergiye tabidirler.

Kollektif şirketler:

Yeni Kazanç Vergisi Kanunu kollektif şirketleri, ferdi teşebbüslerden ayırmamakta ve bunları - beyanname verilmesi tercih edilmediği takdirde- işgal edilen mahallin gayri safi iratları üzerinden vergiye tâbi tutmaktadır. Kollektif şirketlerde kanunun 47 inci maddesi hükmüne istinaden beyanname verilmesi tercih olunduğu takdirde, her şerikin hissesinin kanunun 32 inci maddesi mucibince müterakki nisbete tâbi tutulması icap eder.

Hususi ve adi şirketler:

Yeni Kazanç Vergisi Kanunun 4 üncü maddesinin 1 numaralı fıkrasının (D) bendinde hususî şirketlerden maksat, Ticaret Kanununun 518-526 ıncı maddelerinde yazılı şirketlerdir. Bu nevi şirketler, bir mukaveleye binaen teşekkül ederler; ve sair ticarî şirketler misillu teşekkül ve ilân merasimine tâbi olmadıkları gibi, hükmî şahsiyeti de haiz değildirler. Adî şirketlere gelince, bunlar da Borçlar Kanununun 510-511 inci maddelerinde mevzuubahis olup Ticaret Kanununda ticarî şirketler için tadat ve beyan olunan evsafi haiz bulunmayan şirketlerdir.

Gerek hususî, gerek adî şirketler, kazanç vergisi tatbikatında ferdi teşebbüsler gibi vergiye tâbi tutulurlar; yani işgal edilen mahallin gayri safi iratları 2000 liradan aşağı olursa gayri safi irat üzerinden, 2000 lira ve andan fazla ise beyannameli mükellefler gibi muamele görürler. Kanunun 47 inci maddesi hükmünce, beyannameliler gibi mumeleye tâbi tutulmak hakkı bittabi mahfuzdur.

Bu suretle muamele olunması ve kâfi nüshalarının mülhakata da irsali tavsiye olunur.

Tamimler

EMNİYET İ. U. M.

Ş. III.

Sayı 3588

Bazı vilayetlerden gelen Emniyet M. ile komiserler hakkındaki mahrem tezkienin nümuneye muvafık olma-

yan kâğıtlara yazılarak gönderildiği anlaşılmıştır. Bu tezkiyelerin Emniyet İş. U. Müdürlüğündeki sicil karnelerine uygun bir şekilde tabettirilerek evvelce gönderilmiş olan varakalar üzerine yazılmasını ve nümuneye muvafık matbu varakanın mevcudü kalmamış ise gönderilmek üzere acele iş 'arını rica ederim efendim.

16/5/1934

Ö Z:

Samoel oğlu Hanrının tabiiyetini değiştirilmesine izin verilmiştir.

Ş. IV.

No. 2062/54

Şahsî menfaati icabı Alman tabiiyetine geçmek için müracaat eden ve İstanbul Alemdar nahiyesi nüfus kütüğünde 1303 doğumu ile yazılı olan Samoel oğlu Hanri Markosa 1312 No. kanunun 7 inci maddesine göre tabiiyetini değiştirmesine İcra Vekilleri Heyetinin 10/2/934 tarih ve 117/2 No. kararnamesile izin verilmiştir.

Bu adamın bundan sonra Türk hukukundan istifadesine ve millî hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamimen rica olunur efendim.

17/3/1934

Ö Z:

Vatandaşlıktan düşürülen Osep oğlu Mihirdat Hamparsomyan Hakkında.

Ş. IV.

No. 2065/56

İstanbul Vilâyetinin Eminönü kazası Kumkapı, Muhsine Hatun mahallesinin 10 No. hanesi üzerine 1924-1296 doğumu ile kayıtlı ve halen Berlinde mukim Osep oğlu Mi-

hirdat Hamparsomyanın vaziyeti 1041 No. kanuna tevafuk ettiğinden yüksek İcra Vekilleri Heyetinin 19/2/933 tarih ve 13859 No. kararnamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir.

Bu adamın bir daha Türk hukukundan istifadesine ve millî hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamamen rica olunur efendim.

17/3/1934

Ö Z:

Vatandaşlıktan düşürülen
Agop Pehlivan Hk.

Ş. IV.

No. 2060/52

İstanbul Vilâyetinin, Eminönü kazası Kumkapı, Kâtip Kasım mahallesinde Su terazisi sokağında 52 No. hane üzerine 1316 doğumu ile kayıtlı ve halen Bükreşte mukim Kırkor Pehlivan oğlu Agop Pehlivanın vaziyeti 1041 No. kanuna tevafuk ettiğinden dolayı yüksek İcra Vekilleri heyetinin 29/3/933 tarih ve 14062 No. kararnamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir.

Bu adamın bir daha Türk hukukundan istifadesine ve millî hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamamen rica olunur efendim.

17/3/1934

Ö Z:

Vatandaşlıktan düşürülen
Yani oğlu Nikondros Hk.

Ş. IV.

No. 2068/70

Erdek kazasının Ekinlik köyü 1893 doğumu ile ve yine Galatada Sultan Bayazıt mahallesinin Kılıç Ali Paşa so-

kağında 57 No. hane üzerine kayıtlı bulunan Yani oğlu Nikandros demirci (diğer adı Sidere) 1312 No. kanununun 9 uncu maddesine göre İcra Vekilleri Heyetinin 29/1/1934 tarih ve 2/87 No. kararnamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir.

Bu adamın bir daha Türk hukukundan istifadesine ve millî hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamamen rica olunur efendim.

17/5/1934

Ö Z:

Vatandaşlıktan düşürülen
Bensiyon Poli Hk.

Ş. IV.

No. 2061/53

İzmir Vilâyetinin Hurşit mahallesinde 21 No. hane üzerine 1308 doğumu ile kayıtlı ve halen Pariste mukim Yako Poli oğlu Bensiyon Poli 1041 No. kanuna tevfikân İcra Vekilleri Heyetinin 19/2/1934 tarih ve 13859 No' karamamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir.

Bu adamın bir daha Türk hukukundan istifadesine ve hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamamen rica olunur efendim.

17/5/1934

Ö Z:

Vatandaşlıktan düşürülen
Sekiz şahıs Hk.

Ş. IV.

No. 2064/67

İsim ve hüviyetleri bağı cetvelde yazılı sekiz şahıs vaziyetleri 1041 No. kanuna tevafuk ettiğinden Yüksek Vekiller Heyetinin 19/2/1933 tarih ve 13859 No. kararnamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmişlerdir.

Bu şahısların bundan sonra Türk hukukundan isti-

fadelerine ve hudutlarımız dahiline girmelerine verilmemesi tamimen rica olunur efendim.

17/5/1934.

İsmi babasının İsmi	Doğduğu yer tarih	Nüfus kütüğüne kayıtlı olduğu mahal	bulunduğu mahal
1— Artin Torkomyan oğlu Vahram Tor- komyan	Beyoğlu 1277	Beyoğlu Hüseyin ağa mahallesi Taksim sokağında 23 No. Hane	Paris
2— Bedros Şahinyan oğlu Ohannes On- nik	Üsküdar 1316	Üsküdar İcadiye maha- llesinde İbrahim Paşa sokağında 33 No. hane	Sofya
3— Dikran Tavşancıyan kızı Zaruhi Tavşan- cıyan	İstanbul <u>1298</u> 1297	Fatih Samatya Hacı kadın mahallesinde pulcu Enup sokağında No. 64	Varna
4— Haçik Yaramyan oğlu Abraham Ya- ramyan	Bakırköy 1312	Bakırköy Zeytinli ma- hallesinde Odabaşı sokağında 561 No. Hane	Atina
5— Hacı Serkis oğlu Agop Levonikyan	1292	Çanakkale vilayeti Gelibolu kazası Atik Ermeni mahallesinin atik 82/83 No. Hane	Gümülcüne
6— Karısı Bağdasar kızı Kalenik	1297	» »	»
7— Leon Dayıyan oğlu Kamer Dayıyan	1320	Kocaeli vilâyetinin Bahçecik nahiyesi 29 No. Hane	Marsilya
8— Onnik Patokyan oğ- lu Mihran Patok- yan	1316	Ankara vilâyenin Beh- lül mahallesinde Erme- ni katolik sokağında 47 No. hane	Milano

Ö Z:

Kasım oğlu Ali Nazmi Ef.
vatandaşlıktan düşürülmüştür.

Ş. IV.**No. 1049/42**

Bursa Vilâyetinin Setbaşı mahallesinde Nevrekop doğumu ile kayıtlı ve halen Baküda mukim Kasımoğlu Ali Nazmi efendinin vaziyeti 1312 No. lu kanuna tevafuk ettiğinden yüksek İcra Vekilleri Heyetinin 26/3/933 tarih ve 14056 No. kararla vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir.

Mumaileyhin Türk hukukundan istifadesine ve milî hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamimen tebliğ olunur efendim.

17/5/1934.

Ö Z:

Muhtelif sebeplerden dolayı
hudut harici edilenler hak-
kında.

Ş. IV.**No. 1695/41**

1 — Mişel Alber Lusi Fransız tebaasındandır. Hüviyetini ispat edecek resmî bir vesika ibraz edemediğinden 2/10/933 tarihinde İstanbuldan hudut harici edilmiştir.

2 — Mehmet oğlu Akif Yusuf, Halef oğlu Mehmet, Mehmet oğlu Hamit Sellum oğlu Mehmet, Mehmet oğlu Halef, Ali oğlu Mahmut ve Mehmet oğlu Sellum Suriye tebaasındadırlar. Pasaport kanununa muhalif hareketlerinden dolayı Gazi Antep vilâyetince hudut haricine çıkarılmışlardır.

Birer fotoğrafları bağlı ve yukarda isimleri yazılı sekiz kişinin bir daha memleketimize girmelerinin temini tamimen rica olunur efendim.

1 — Limanlarımızda bulunan Yunan gemilerinde vazife almak üzere memleketimize gelecek Yunan deniz adamlarının vize muamelelerinin, hamil oldukları, taife cüzdanları üzerinde yapılması hakkındaki Yunan hükümeti teklifi mütekabiliyet şartile ve alâkadarın mensup olduğu liman makamâtınca verilmiş seyahat sebebini bildirir bir vesika ibraz etmesi kaydile, kabul edildiği,

2 — Mütekabiliyet şartile Yugoslavya makamâtınca verilmiş taife cüzdanlarının pasaport makamında kullanılması hususunda muvafakat olunabileceği,

3 — Macar hükümetinin usulüne muvafık olarak verilmiş taife cüzdanlarının pasaport makamında kullanılmasına ve bu şeklin Macar taife cüzdanlarına aynı muameleyi tatbik edecek devletler tebeasına ait cüzdanlar için de tatbik edilmesine karar verildiği bildirilmesi üzerine hükümetimizce muvafık cevap verildiği,

Hariciye Vekâletinden bildirilmiştir. Ona göre muamele ifası tamamen rica olunur efendim.

Hudut ve sahil vilâyetlere yazılmıştır.

17/5/1934.

Ö Z:

Vatandaşlığımızdan düşürülen 7 kişi Hk.

Ş. IV.

No. 2063/55

Bağlı listede isimleri ve hüviyetleri yazılı yedi kişi vaziyetleri 1041 No. kanuna tevafuk ettiğinden Yüksek Vekiller Heyetinin 12/9/933 tarih ve 13859 No. kararnamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir.

Bu adamların bir daha Türk hukukundan istifadelerine ve millî hudutlarımız dahiline girmelerine meydan verilmemesi tamamen rica olunur efendim.

	İsmi babasının İsmi	doğduğu tarih	Nüfus kütüğüne kayıtlı olduğu mahal	bulunduğu mahal
1—	Antiranik oğlu Vahram Antiranikyan	1298	Bakırköy kazası Ermeni mahallesi Ali ağa sokağında 350 No.	Moskova
2—	Harun oğlu Sabatay	<u>1306</u> 1304	Beyoğlu kazası Hasköy nahiyesi Hacı Şaban mahallesinde Çolak Çeşme sokağında No.8	Anvers
3—	Mıgırdıç oğlu Artin Haskerliyan	1309	Malatya Vilâyetinin Kemaliye kazası merkez nahiyesi Arap oğlu mahallesinde 31/2 No.	Filiba
4—	Zakar Atamyan oğlu Mıgırdıç Atamyan	<u>1318</u> 1316	Eminönü kazası Divanıâlî mahallesinde İhsaniye sokağında 27 No.	Selânik
5—	Mişon oğlu Hayım Refael	1312	İzmir Vilâyetinin Bergama kazası Musevi mahallesinde 78/1 No.	Selânik
6—	Agop kızı Osanna Kayayan	1319	Çorum Vilâyetinin Zongurlu kazası Ermeni mahallesinde 377 No.	Atina
7—	İstefan oğlu Kegam Mihikyan	1393	Kocaeli vilâyetinin Adapazarı kazasının Peşkirçiler mahallesinden 196 No.	Selânik

17/5/1934

.....

Ş. IV.

No. 2069/71

7676 No. ve 12/12/933 tarihli tamime ektir.

Hariciye Vekâletince tanzim olunan Türkiye - Suriye Emlâk İtilâfnamesi hakkındaki talimatnameden bir nüsha ilişik olarak gönderilmiştir efendim.

17/5/1934

SURET

**Türkiye - Suriye Emlâk İtilâfnamesi hakkında
talimatname**

Türkiyedeki Suriye ve Lüblanlı emlâki ile Suriye ve Lübnandaki Türk emlâki meselesinin kat'î bir şekle bağlanması için Cümhuriyet hükûmeti ile Fransa hükûmeti arasında Ankara 27/10/1932 tarihinde bir itilâfname akit ve imza edilmiş ve bu itilâfname 11/1/1933 tarihinden itibaren meriyet, mevkiine konmuştur.

Ahkâmından, aşağıdaki evsaf ve şeraiti hâiz kimseler istifade edebileceklerdir:

A — Türklerden:

- 1 — Alelûmum Türk vatandaşları;
- 2 — Lozan muahedenamesinin 31 inci maddesinde istihdaf olunan Türk Optanları,
- 3 — Lozan muahedenamesinin 33 üncü maddesinde istihdaf olunan Türk Optanları,

B — Suriye ve Lübnanlılardan:

- 1 — 30 Mayıs 26 tarihli Ankara itilâfnamesi hükümlerine tevfikân hıyar haklarını Suriye ve Lübnan tâbiyeti lehine kullananlar,
- 2 — Suriye ve Lübnanda 30/10/1914 tarihinde yerleşmiş olup Lozan ahitnamesinin 30 uncu maddesi ahkâmına göre o memleketler tâbiyetini iktisap etmiş aslı ne olursa olsun sabık Türk tebaası,
- 3 — Lozan muahedenamesinin mer'iyete girdiği

(6/8/1924) tarihinde en aşağı bir seneden beri Suriye ve Lübnanda ikamet etmekte olup kendileri veya pederleri bu memleketlerde doğmuş olan ve Suriye ve Lübnan tâbiyetini Lozan ahitnamesinin mezkûr 30 uncu maddesi mucibince iktisap etmiş bulunan Türk tebaası,

4 — Lozan muahedenamesinin 32 ve 34 üncü maddelerinde istihdaf edilen optanlar (Hiyar haklarını kullananlar)

Tahdidi tedbirler:

Yukarda işaret edilen evsaf ve şeraiti hâiz, Türk vatandaş ve optanlarının Suriye ve Lübnanda, Suriye ve Lübnanlıların da Türkiyede kâin gayrimenkulleri üzerine alım satım ve saire hakkında mütekabilen mevzu tahdidi tedbirler kaldırılacaktır. Yani, sahiplerinin tasarruf ve mülkiyet hakları tanınmakla beraber üzerlerinde intikal, ferağ ve ipotek gibi muamelelerin icrası menedilmiş olan gayrimenkuller, itilâfnamenin mer'iyet kesbettiği 11/1/1933 tarihinden itibaren aşağıda gösterilecek olan muayyen müddet zarfında serbest bırakılacaktır.

(İtilâfnamenin bu hükmüne tevfikân memleketimizde bulunan ve tahdidi tedbirlere uğramış olan Suriye ve Lübnanlı emlâkinin serbest bırakılmaları hususunda Maliye Vekâletince bilumum vilâyetlerle Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğüne tebligat yapılmış ve Suriye ve Lübnanda bulunan bu gibi Türk emlâkinin de serbest bırakılmaları için Hariciye Vekâletince Fransa Büyük Elçiliği nezdinde teşebbüste bulunulmuştur.

Vaziyet muamelesi:

Türk vatandaş ve optanlarının Suriye ve Lübnanda resmî makamlarca vaziyet edilmiş emlâki mevcut değildir.

Suriye ve Lübnanlıların memleketimizde bulunan ve vaz'iyet muamelesine uğramış olan emlâki ise ya aynen iade edilecek veya bunların bedelleri tesviye olunacaktır,

Aynen iadesi icap eden gayrimenkuller bir sene zarfında yani 11/1/1934 tarihine kadar iade bedellerinin tesviyesi lâzım geleceklerin bedelleri ise 18 ay zarfında yani 11/7/934 tarihine kadar tesviye edilecektir.

Aynen iadesi icap eden emlâk:

1 — Vaziyetleri B. fıkrası altında tatad edilmiş olan şahıslardan (1) numara ile gösterilen sınıfa dahil kimselerin Türkiye'de kâin ve işbu şahsın 1926 Ankara mukavelenamesine tevfikân Suriye ve Lübnan lehine hiyar haklarını kullanmalarından sonra tarafımızdan vaziyet edilmiş bulunan mülkleri kendilerine 11/1/1934 tarihine kadar iade edilecek ve vaz'iyet tarihinden beri bir makamı resmî tarafından tahsie edilmiş icar bedelleri de iade edilecektir.

B. fıkrasının (2,3,4) numaraları altında tatad olunan sınıflara dahil şahısların Türkiyede kâin mülklerine gelince, bunlardan Lozan muahedenamesinin meriyet mevkiine girmesinden sonra tarafımızdan vaziyet muamelesine uğramış olanlar yukardaki fıkrada izah edilmiş olduğu veçhile iade edilecek ve birikmiş kira bedelleri de sahiplerine tesviye edilecektir.

2 — B. fıkrası tahtında mezkûr 4 sınıf eşhasın (1) numara ile gösterilenlerin 1926 Ankara mukavelenamesile bahşolunan hiyar hakkını istimal tarihinden, (2,3,4) numara ile işaret edilen şahısların da Lozan muahedenamesinin mer'iyet mevkiine vaz'ı tarihinden evvel dahili kanunlarımızın tatbiki neticesi olarak haciz, devir veya tasfiye edilmiş bulunan mülklerinden âmme hizmetlerine tahsis edilmiş olup halen hazine yedinde bulunanlar sahiplerine iade edilecektir.

Bedellerinin tesviyesi icap eden emlâk:

1 — İadeleri icap edip te, Lozan muahedenamesinin mer'iyet mevkiine konulmasından (2,3,4) numaradaki eşhas veya Ankara itilâfnamesi mucibince sahipleri hiyar haklarını Suriye ve Lübnan tâbiyeti lehine kullandıktan sonra (1 numarada mezkûr eşhas) tasfiye edilen, veya istimlâki millî, resmî veya bedeli emval meyanına ithal edilmiş olmak yahut kıymetlerine tesir eden tahavvülâta uğramış bulunmak hasebile iadeleri gayrimümkün bir hale gelen emlâkin satış kıymetleri sahiplerine tediye edilecektir.

2 — B. fıkrası tahtında mezkûr 4 sınıf eşhasın (1) numara ile gösterilenlerin 1926 Ankara mukavelenamesile bahşolunan hiyar hakkını istimal tarihinden,

(2,3,4) numara ile işaret edilenlerin de Lozan muahedenamesinin mer'iyet mevkiine vaz'ı tarihinden,

Evvel âmmeye hizmetine tahsis edilmiş veya elden çıkarılmış olan gayrimenkullerinin hazine kayıtlarında namlarına işbu emlakın bedeli olarak yazılı bulunan balıklar tesviye olunacaktır.

Tediye olunacak meblağın tesviye tarzı:

İade edilecek bedeller:

1 — Peşin 2 Mukassat veya vadeli

Olmak üzere 11/7/1934 tarihine kadar ödenecektir. Ancak, bedellerinin tesviyesi icabeden emlak mütetallik izahatın 2 No. ile gösterilen kısmında mevzuubahs mülkler için hükümetimizce medyun bulunan ve alâkadarın hesabında mukayyet olan meblağ gayrimenkulünün vadeli satışının bedeline tekabül ettiği takdirde, alâkadar, vadesi gelen senevi taksitler bedelini peşinen ve bakiyesini satış senedine muayyen vadelerin hululünde alacaktır. Meğer ki, vadesi henüz hulul etmeyen taksitler üzerinden bu taksitler balığının % 6 sına tekabül eden bir tenzilâta razı ola. Gayrimenkulün satış kıymetinin balığının tesbiti:

Gayrimenkulün satış kıymetinin balığı, alâkadar hükümet tarafından mülkün kendisine vaz'iyet edildiği gündeki hali nazarı itibara alınarak tesbit edilecektir.

Teklif edilen meblağ üzerine ihtilâf:

Teklif edilen meblağ üzerine ihtilâf çıktığı takdirde, gayrimenkulün satış kıymetinin tahmini, mütetabilen hükümetle alâkadar tarafından tayin olunacak iki ehlihibreye tevdi edilecektir. Bunlar itilâf ederlerse kendileri tarafından mütetfikan tayin olunacak veya bu hususta anlaşmadıkları takdirde salâhiyetkar mahkeme tarafından gösterilecek, mahkemelerce makbul bir ehlihibre ilâve olunacaktır.

Bu takdirde ehlihibrenin kararı ekseriyeti ârâ ile ittihaz olunacaktır.

İki taraf karara muhalif oldukları takdirde onu, alâkadar mahkeme nezdinde istinaf edebileceklerdir. Bu takdirde, bilmüvacehe ehlihibre tarafından yapılan tahmin

neticesinde tazminat olarak kararlaştırılan meblâğ, davanın kat'î haline kadar Devlet Bankasına yatırılacaktır.

Türk müstedilerle Suriye ve Lübnanlı müstedilerin liste ve dosyaları:

Türkiye hükümeti, kendi müstedilerinin liste ve dosyalarını, lüzum olduğu takdirde, Fransa Büyük Elçiliğine tevdi etmek hakkını muhafaza etmiştir.

Suriye ve Lübnanlı müstedilere ait dosya ve listeler Ankaradaki Fransa Büyük Elçiliği vasıtasile Hariciye Vekâletine tevdi edilecektir.

Verilen kararlar:

Alâkadar hükümetlerden her biri verilen kararları diğer Devlet hükümetine tebliğ edecektir. Talebin reddi halinde ret sebeplerini ihtiva eden hüküm işe müteallik dosyaya iliştilirilecektir.

Hükümetlerce verilen kararlara itiraz hakkı:

Alâkadar hükümetlerden her biri, kararları kendi müstedilerine tebliğ edecektir. Müstediler, tebliğden itibaren mesafe müddetleri munzam olarak iki ay zarfında, kendilerine taalluk eden kararı kabul ettiklerini veya ona itiraz ettiklerini hükümetlerine bildireceklerdir.

Bu itilâfnamenin tatbikinden doğan bütün ihtilâflar, 11/7/934 tarihinden sonra, 30 Mayıs 1926 Ankara itilâfnamesinin 14 üncü maddesinin 2 inci fıkrasında derpiş olunan bir komisyona havale olunacaktır. Bu komisyon tarafından verilecek kararlar kat'î ve nihaî olacaktır. Komisyon reisi kararları hükümetlerden her birine tebliğ edecek ve onlar da tebliğ tarihinden bir ay zarfında bunları tatbik edeceklerdir.

Dava ikame etmek hakkı:

İşbu itilâfnamenin mevzuuna taallük eden davalar iskatı hakka mahal kalmamak üzere, 11/1/1935 tarihine kadar salâhiyettar makamlar nezdinde ikame edilmelidir.

Bu davalara müteallik salâhiyeti adliye hususunda alâkadar Türk vatandaşları Suriye ve Lübnanda Fransız tebaası gibi muamele görecektir, yani Suriye ve Lübnanda mevcut Fransız mahkemelerine müracaat edebileceklerdir.

Menkul malların iadesi hususunda her iki taraf tebaası o memleketlerin mevzuatı ile muayyen kanunî tarıklara tevessül edebileceklerdir. Ancak, sahiplerinin henüz Türk tebaasından bulundukları bir zamanda terketmiş oldukları menkul malların iadesine müteallik olarak ikame edilecek davalar Türk mahkemelerince kabul edilmeyecektir.

İkamet hakkı:

İşlerini takip için her iki memlekete seyahat edeceklerine inzibatı âmmeye muhalif bulunmadıkça, ikamet müsaadeleri verilecek ve teshilât gösterilecektir.

İade edilecek gayrimenkullerin verdikleri:

Emlâkine tekrar tesahüp eden eşhastan, geçmiş seneler için vergi talep olunmayacağı gibi, mülklerine tesahup ettikleri sene için verecekleri vergiler de istisnaen, ancak malî sene sonunda talep olunacaktır.

Kanunî mirasçılar:

Suriye ve Lübnanda kâin Türk emlâkinin kanunî mirasçıları mülkiyet haklarını bilâmüşkülât tasdik ettirebileceklerdir.

İkametgâh nakli:

Türk optanlar ile Suriyeli optanlar, hakkı hiyarlarını tâbiyeti lehine kullanmış oldukları Devletin arazisine ikametgâhlarını iki sene zarfında yani 11/1/933 tarihine kadar nakletmeğe mecburdurlar: Bu müddet, mülkiyet şartı ile bir sene daha, ve bu munzam müddet de keza tarafeynin ittifakı ile tekrar temdit edilecektir.

İtilâfnameden mübadillerin istifade edemeyeceği:

İşbu itilâfname ahkâmı, Lozan muahdesine bağlı lenamesinin âkibetlerini tayin ettiği eşhasın emlâkine tat 30/1/1923 tarihli Türk - Yunan ahalisi mübadele mukavebik olunmayacaktır.

Ş. IV.

No. 1048/43

Bazı vilâyetlerde pasaport memuru bulunmadığından harice gidecek tebaamızın bir çoğuna adlî ve malî ilişkileri olup olmadığı tetkik olunduktan sonra seyahatinde mahzur

görülmeyişi beyanile ellerine bir tahrirat verilerek İstanbul Vilâyetine sevkolundukları anlaşılmaktadır.

Dışarıya gidecek bir yabancının malî ve adlî hususattan maada askerlik vaziyeti ve haç gayesile seyahat edip etmediğinin de tesbiti icap ettiğinden bu malûmatın eksikliği halinde muhabere açılmasına mecburiyet hasıl olmakta ve alâkadarlar beklemeğe mecbur kalarak sızlanmaktadırlar. Buna mâni olmak için dışarıya gidecek vatandaşlarımız hakkında askerlik ve haç meseleleri etrafında da dikkatli tetkikin yapıldıktan sonra pasaport itasına mezuniyet verilmesi tamimen ve ehemmiyetle rica olunur efendim.

17/5/1934

Ö Z:

Vatandaşlıktan düşürülen Ohannes Derkirkoryan Hk.

Ş. IV.

No. 2057/49

Kocaeli Vilâyetinin Bahçecik nahiyesi protestan mahallesinin 28 No. hanesi üzerine 1238 doğumu ile kayıtlı ve halen Selânikte bulunan Apentakof Derkirkoryan oğlu Ohannes Derkirkoryan'ın vaziyeti 1041 No. kanuna tevafuk ettiğinden Yüksek İcra Vekilleri Heyetinin 29/3/933 tarih ve 14062 No. kararnamesile vatandaşlığımızdan iskat edilmiştir Bu adamın bir daha Türk hukukundan istifadesine ve millî hudutlarımız dahiline girmesine meydan verilmemesi tamimen rica olunur efendim.

17/5/1934

MAHALLİ İDARELER U. M.

Ö Z:

İdman pistlerinin ikmalî Hk.

No. 291/82

Türkiye idman cemiyetleri umumî merkezi riyasetinden alınan tezkere sureti aşağıya çıkarılmıştır.

Tetkikile muktezasının ifası temenni olunur efendim.

Memleketimizde sıhhi ve askeri kıymetleri pek yüksek olan atletik sporların sür'atle inkişafını temin için geçen seneden beri mevcut bir muallime ilâveten iki muallim daha Avrupadan celbedilmiştir. Bunlardan biri hassatan Ankarada istihdam edilmektedir. Bu antrenörlerin münavebe ile Bursa, Balıkesir, İzmir, Manisa, Uşak, Afyon, Kütahya, Eskişehir, Konya, Seyhan, Mersin, İzmir, Samsun, Trabzon vilâyetlerine gönderilmesi tekrarrür etmiş ve birisi de Balıkesire gitmiştir.

İzmir ve Ankaradan başka vilâyetlerde Atletik sporları için muktazi olan pistin ve uzun atlama, yüksek atlama, disk, gülle, cirit atma yerlerinin ya mevcut olmadığı veyahut islâha muhtaç bulundukları anlaşılmaktadır.

Uzun, yüksek atlama, disk, gülle atma tesisatı nihayet iki yüz lira ile ve bir hafta içinde meydana çıkabileceğinden mahallî yardımlarla bunların bir an evvel ikmalinin temini için, Bursa, İzmit, Konya, Eskişehir, Seyhan, Mersin, Manisa Balıkesir, Trabzon, Samsun vilâyetlerine mevcut pistlerin fennî şekle ifrağı için de İzmir, Balıkesir, Konya, Bursa, Seyhan, vilâyetlerine tebliğât icrasına müsaade buyurulmasını Yüksek tasvibinize derin saygılarımla arz eylerim efendim.

31/5/1934

Ö Z:

İstikrazlar Hk.

No. 394/83

Son zamanlarda bir çok Vilâyet hususî idareleriyle belediyelerimizin istikraz teşebbüsünde bulundukları Vekâlete vaki müracaatlardan anlaşılmaktadır. Filhakika yol yapılması su getirilmesi, mezbaha ve elektrik tesisi gibi memleketin ümrânına ve mühim varidat teminine matuf olan büyük işlerin başarılması için istikraz akdi tabîî ise de hâlen vaziyeti mâliyeleri gayrı müsait ve pek dar bütçelerle idare edilmekte olan ve yevmi ihtiyaçlarını temin için bin bir müşkülât karşısında kalan hususî idare ve belediyelerimizin

istikraz akdine kalkışmaları ve bu suretle büyük bir borç altına girerek ileride ödemeyecek bir vaziyete düşmeleri ihtimaline mebni Vekâletimizce muvafık görülmemektedir.

İstikraz işlerinde; ödeme imkânlarının ve mahallî icaplarının göz önünde bulundurulması ve bunun mühim varidat temin edebilecek işlere ve yalnız fevkalâde hallere hasr ve tahsisi tamimen tebliğ olunur efendim.

24/5/934

Ö Z:

Posta ücretleri Hk.

No. 33449/65

31/1/1934 tarih ve 349/15 sayılı tamime ektir.

Belediyelerin mürasalâtı esasen posta ücretine tâbi olduğu gibi idari makamlardan Belediyeler Bankasına gönderilen muharrerat ve evrakın da posta ücretinden muaf bulunmadığı ve gerek Belediyelerden, gerekse İdarî makamlardan mezkûr Bankaya gönderilen mektupların mahallerinde, gönderen makamlarca posta ücretleri verilmediği takdirde posta idaresince Bankadan cezalı olarak iki misli posta ücreti alınmakta ve bu suretle Belediyeler Bankasının pek ziyade mutazarrır olmakta bulunduğu anlaşılmıştır.

Evvelcede tebliğ olunduğu veçhile, mezkûr Bankaya Belediyelerden ve İdarî makamlardan doğrudan gönderilen...nın mahallerince posta ücretlerinin verilmesi ve İdarî makamlar vasıtasile gerek istikraz muameleleri ve gerek diğer hususat hakkında esasen İdarî ve resmî olan muhaberatın doğrudan doğruya vilâyetler vasıtasile vekâlete gönderilmesinin temini tekiden tamim olunur efendim.

Ö Z:

Yol mükellefiyetinin hapsedilenlerin tekrar aranılması Hk.

Sayı 59/18

Yol mükellefiyetlerini ifa etmediklerinden dolayı haps ve kanunen muayyen müddeti ikmal ile tahliye edilen mükelleflerin bazı vilâyetlerde aynı borç için ikinci sene yine hapsedildikleri, halbuki Tahsili emvali kanununa göre mükellefi haps edilip tahsil olunamayan borcun siai hale taliki icap ettiğine nazaran aynı borç için tekrar hapse mesağı kanunî bulunmadığı ve icra gayesine uygun olmadığı Adliye Vekâletinden bildirilmektedir. Tamimen tebliğ olunur efendim.

10/5/1934

Ö Z:

Filoksra men'se şehadetnamesi Hk.

Sayı 117/57

2295 sayılı kanunun sureti tatbikini gösteren nizamnamenin 20 inci maddesi mucibince Belediyelerce verilmesi lâzım Filoksra men'se şehadetnamelerinin tasdikına Belediyelerce tereddüt edildiği ve Filoksra nizamnamesinin 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre bu şehadetnamelerin Belediyelerce tasdikından sonra Ziraat Memuru bulunan mahallerde bir kerrede onlar tarafından görülerek tasdik edilmesinin muvafık olacağı Ziraat Vekâletinden bildirilmektedir. Tamimen tebliğ olunur efendim.

10/5/1934

MATBUAT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Gazete ve Mecmua Müdürlüklerine

Sayı: 20/618

T. D. T. C. Umum Kâtipliğinden aldığımız bir mektupta cemiyetin, bir taraftan neşrine başladığı «Tarama der-

gisi», diğ er taraftan Ağ ustosda toplanacak ikinci «Türk Dili Kurultayı dolayısıyla sık sık tebliğ ler neş ri mecburiyeti karş ısında bulunduğ u bildirilmekte ve buna rağ men matbuatımızda bu tebliğ lerin ya hiç neş redilmediğ i, yahut tashih yanlış larile dolu olarak çıkt ığı ndan bahsedilmektedir.

Millî bir inkılâp iş i olan bu meselelerde azamî dikkat gösterilerek matbuatımıza düş en vazifenin dikkatle ifasını rica ederim. Bilvası ta hürmetlerimi tekrarlarım, efendim.

Ö Z:

Cumai Balalı Fethiye Hanım
Hk.

NÜFUS İŞ LERİ U. M.

Ş .I.

Sayı: 8396-3750

Selanik Vilâyetinin Cumâi Bâlâ kasabasından Hüsman Paş a zevcesi ve Hacı Haş an Ağa kerimesi Fethiye hanımın Vilâyetinize müracaat edip mübadil veya muhacir sıfatıyla hakkında bir muamele geç miş olup olmadığ ının ve kendisine mal verilip verilmediğ inin bildirilmesi tamimen rica olunur efendim.

14/5/1934

Ö Z:

Kayıtsız evliliklerin sureti
tescillerine dair.

Ş . III

Sayı: 9799/1011

Bazı yerlerde 2330 No. 1ı Af kanununun 16 ncı maddesine göre tescil edilmek icap eden kanunsuz evliliklerin tescilinde kadın ve erkek için Kanunu Medenide yazılan

ehliyet şartlarının aranmakta olduğu ve 88 inci maddeye uygun şartları bulunmayanların tescilinden vaz geçilmek istendiği ve bazı yerlerde Kanunu Medeniye göre ehliyeti olmayanların tescil edenler hakkında Müddeiumumilerce takibat yapılmak istendiği vilâyetlerle olan muhabereleden anlaşılmıştır.

Af kanununun 1 maddesi olan 15 inci madde A fıkrası ile Kanunu Medeninın neşrinden evvelki evlilikler için hiç bir şart koymamış olduğundan bunların tescilinde hiç bir şart aranamaz: Muhtarlar ve ihtiyar heyetlerince veya belediyelerce verilmiş olan ilmühaberler veya musaddak defterler bunların kaydı için kâfidir.

(B) Fıkrasına göre Kanunu Medeninın neşri tarihinden 26/10/1933 tarihine kadar vuku bulmuş olan kanunsuz evlilikler de ise bu fıkra biri - müsbet, diğeri menfi olmak üzere- iki şart koymuştur. Müsbet şart bu evlilikten çocuk doğmuş bulunması ve menfi şartta erkeğin nikâhı altında başka kadın bulunmamasıdır. Bu iki şartın haricinde Kanunu Medeninın gösterdiği ehliyet şartlarından hiç birisini aramak lüzumu kalmamıştır.

Çocukları doğmuş bulunan bir çiftin - Erkeğin başka karısı yoksa- yaşları ve vaziyetleri ne olursa olsun evliliğini tescil için idare heyetleri karar vermeğe ve Nüfus memurları da bunu Nüfus kütüklerine yazmağa mecburdurlar. Meselâ 12 yaşında bir kız ve 13 yaşında bir erkek kanunsuz evlenmiş olupta bunlardan çocuk doğmuş ise bugün bunlardan birisi 13 ve diğeri 14 yaşında bulunmuş olduklarından dolayı bunların tescilinden sarfınazar edemeyiz kanunun sarahati bunu yazmakla bizi mükellef tutmaktadır.

Ancak Kanunu Medeninın 92 inci maddesine göre evlenmeleri memnu olanların evliliklerini -çocuk dahi doğsa- kayıt etmeğe imkân mevcut değildir. Kanunu Medenî hükümlerine sarahaten veya zımnen aykırı olarak vuku bulmuş olan evliliklerin tasfiyesi için konmuş bulunan 16 ncı maddedeki hükümlerin lüzumsuz ve faidesiz kayıtlar ve mülâhazalarla tatbikinde güçlükler gösterilmemesi ve bilâkis bütün kolaylıklarla işin çabuk yürütülmesi ve behemehal bu tasfiyenin ikmal edilmesi ehemmiyetle matlûp ol-

duğundan bu hususta lüzumlu görülen bütün tedbirlerin alınması ve işin behemehal muayyen müddet içinde bitirilmesi lüzumu tamamen tebliğ olunur efendim.

31/5/1934

Ö z:

Kayıtsız Nüfus vak'alarının kayıt-
larının bir an evvel yapılabilmesi için
hâkimlerden maada bütün Devlet
memurlarının Nüfus dairelerine yar-
dım edebilmesine dair.

Sayı 8701-922

Gizli kalmış nüfus vakalarının kayıtlarını kolaylıkla yapılabilmesi için hâkimlerden maada bütün devlet memurlarının nüfus dairelerine yardıma şevklerine dair Yüksek Başvekâlet makamından alınan 14/5/1934 tarihli ve 1490 No. lı tezkerenin sureti ilişik olarak gönderildi.

Adetleri milyonlara varan kayıtsız Nüfus vakalarının biran evvel kayıtlarının temini için lâzım gelen bütün tedbirlerin alınması tamamen tebliğ olunur efendim.

16/5/1934

Dahiliye Vekâletine

Sayı 6-1490

1320 de yapılan Umumî Nüfus tahririnden sonra Nüfus kaydına esas teşkil edecek bir tahrir yapılmamış ve hadis olan Balkan ve Cihan harpleri ve İstiklâl harbi ile mübadele gibi sebeplerle de pek çok değişen nüfus vakalarının esaslı kayıt ve yoklamaları yapılmamasından dolayı gizli ve kayıtsız kalan ve 2330 No. lı kanun mucibince cezasız olarak kayıt ve tesbitine başlanan doğum, ölüm, evlenme vakalarının Milyonlara balığ olacağı ve bu kadar

çok işlerin Nüfus teşkilâtının pek dar olan kadrolariyle ve halkın muhtaç olduğu kolaylık ve çabuklukla başarılamayacağı anlaşıldığından ve muvakkat ücretli memur istihdamına da bütçe vaziyeti müsait olmadığından bu vakaların kayıt muamelesi hususunda hâkimlerden maada bütün devair memurlarından vazifeleri itibarile kabili istifade olanların Nüfus dairelerine yardıma şevkleri salâhiyetinin Vali ve Kaymakamlara verilmesi Dahiliye Vekilliğince teklif edilmiş ve hemen bütün devlet muamelâtına esas teşkil eden Nüfus kayıtlarının sür'atle ikmali ve bilhassa köylü halkın bu yüzden günlerce işinden ayrılarak intizardan bırakılmaması için teklif veçhile muamele ifası muvafık görülmüş olmakla Vekâleti Celilelerinin vilâyetlerdeki teşkilâtına bu hususta icap eden emirler verilmesini tamimen rica ederim efendim.

13/5/934

Nüfusun 9224-4123 numarasıyledir.

1 — Yabancı memleketlerden Ana yurda gelen muhacirlerin miktarını tesbit etmek için 2/12/933 tarih ve 11980/6024 sayılı telle 1/Haziran/1933 tarihinden 2/Kânunuevvel/1933 tarihine kadar doğrudan doğruya Vilâyetiniz hududundan Ana yurda sığınan muhacir ve mültecilerin miktarı sorulmuş ve bu tarihten sonra gelecek olanların da ırkları, aile ve nüfus miktarları tasrih edilmek üzere günü gününe ve mezkûr telin tarih ve numarasına cevaben vekâlete telle yazılması bildirilmiş idi.

2 — Alınan cevaplara göre bir defter tanzim edilmiş ve bu suretle istatistik bir malûmat elde edilmiş ise de elde edilen rakamların çok sıhhatli olması için bir de kontrolden geçirilmesine lüzum görülmüştür. Binaenaleyh 1/Haziran/1933 tarihinden 1/Haziran/1934 tarihine kadar doğrudan doğruya Vilâyetiniz hududundan Ana yurda iltica edenlerin makina ile yazılmış ve merbut numuneye uygun

.....

muntazam bir defteri hazırlanarak nihayet 30/Haziran/934 tarihine kadar merkeze gönderilmesi.

3 — Bundan sonra vukua gelecek ilticaların da ırkları, aile ve nüfus miktarları, nereden geldikleri, pasaportla gelmişlerse hangi pasaportla geldikleri ve kaçak olarak gelmişlerse kaçak olarak geldiklerinin tasrih edilmek şartıyla günü gününe ve bu yazının tarih ve numarasına cevaben Vekâletçe ve telle yazılması ve tek bir ilticanın dahi bildirilmeden geçilmemesi ehemmiyetle rica olunur efendim.

4 — Seyhan, Gazi Antep, Urfa, Mardin, Siirt, Van, Bayazıt, Kars, Çorum, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Kastamonu, Zonguldak, Bolu, Kocaeli, İstanbul, Kırklareli, Edirne, Tekirdağ, Çanakkale, Bursa, Balıkesir, İzmir, Aydın, Muğla, Antalya, İçel Vilâyetlerine yazılmış malûmaten Birinci Umumî Müfettişliğe ve Trakya Umumî Müfettişliğine bildirilmiştir.

23/5/934

—————

İsmi	Doğum tarihi	Irkı ve ana dili	Türkçe bilip bilmediği	Geldikleri memleketin adı	Pasaportla veya kaçak olarak geldikleri	Sevk olun dukları ma-geldikleri hali mü-rettenleri
Hasan oğlu Mestan Karısı Ayşe Oğlu Aziz		Pomak » »		Paşamaklı » »	Kaçak » »	Yozgat 12/8/933 » »
Kâzım oğlu Hüseyin Karısı Fatma Kızı Güllü Oğlu Recep Oğlu Kadir		Türk » » »		Ahışha » » »	Kaçak » » »	İğdir 28/11/933 » » »
ve ilâh						

1934 Mayıs ayı köy tahvilât cetveli

1 — Gazi Antep Vilâyetinin Pazarcık kazasına tâbi Sof alıcı, Yeni yapan, Şar kaya, Diğer Şar kaya, Yamaş Oba Şihli, Ceridi, İskenderli köyleri bu kazadan ayrılarak merkez kazasına bağlanmışlardır.

2 — Diyarıbekir Vilâyeti merkez Kazasına bağlı Hanka Pınar nahiyesi merkezi Akpınar köyünden Aşağı Hanik köyüne kaldırılmıştır.

3 — Aydın Vilâyeti merkez kazasına bağlı Gireği nahiyesine merbut Kirazlı yaylası köyü bu kazadan ayrılarak merkez kazasına ve Çukurca köyü de Gireği nahiyesine bağlanmışır.

4 — Tarsus kazasına bağlı (Puğ ve mülhakı Karaca dağ) köyü bu kazadan ayrılarak İçeli Vilâyeti merkez kazasına bağlanmışır.

5 — Gebze kazasının Eski Hisar mahallesi müstakil bir köy haline konulmuştur.

6 — Seydigazi kazasına, tâbi Mümin çiftliği Ayvalı köyüne rabtedilmiştir.

7 — Balıkesir Vilâyetinin Gölcük çiftliği Yeni köye ve Malkayada Küçük Bükü köyüne bağlanmışır.

8 — Muğla Vilâyeti dahilinde bulunan Denizabat, Gökabat, Akçabat, Camii kebir, Adları, Denizova, Gökova, Ulu cami şeklinde değiştirilmişlerdir.

9 — Muş Vilâyetinin Bitlis kazasına bağlı Simek nahiyesi merkezi Kultik köyünden Hivris köyüne kaldırılmışır.

10 — Balıkesir Vilâyetinin merkez, kazasına bağlı Pamukçu, Bakacak nahieleriyle Edremit kazasına bağlı Dere Viran nahiyesi lağvedilmiştir.

Bu nahiylere bağlı köyler merbut cetvelde yazılı yerlere bağlanmışlardır.

Bağlandığı yerlerin adı	Bağlandığı köyün adı
Balıkesir merkez kazası	Pamukçu
» » »	Büyük bostancı
» » »	Kabaklı
» » »	Bakacak
» » »	Naipli
	Ergeme
Balya kazası	
» »	Ali Demirci
» »	Haci Hüseyin
» »	Turplu
	Narlı maa ışıklar
Konak pınar nahiyesi	Türk Ali
Çığış nahiyesi	İn Kaya
» »	Nerkis
Edremit kazasının Havran nahiyesi	Derei Viran
» » » »	Sarnıç
» » » »	Manastır
» » » »	Eğindir
» » » »	Karahisar
» » » »	Büyük Şapcı
» » » »	Küçük Şapcı
» » » »	Halaçlar
» » » »	Hüseyin Paşalar
» » » »	Kobaşlar

11 — Kırklarelinin Evransekiz köyü Büyük karıştıran nahiyesine bağlanmıştır.

12 — Kocaeli Vilâyetinin Geyve kazasına tâbi istasyon mahallesi müstakil bir köy haline konulmuştur.

13 — Gazi Antep vilâyetinin Aşağı ve Yukarı Karavaz köyleri birleştirilmişlerdir.

14 — Gazi Antep vilâyetinin Kilis kazasına bağlı Üzeylân köyü Yeni köy olarak değiştirilmiştir.

15 — Balıkesir merkez kazasına bağlı Çınarlı köyü bir mahalle halinde Keçeler köyüne bağlanmıştır.

16 — Konya vilâyetinin Karaman kazasına bağlı Sıdırva köyü Sudurğu olarak değiştirilmiştir.

17 — Kayseri vilâyetinin Pınarbaşı kazasının Toklar nahiyesine bağlı Kokarkuyu köyü adı Arslantaş olarak değiştirilmiştir.

18 — Hakkâri kazasına bağlı Levin nahiyesi merkezi Piyaniet köyünden Kaval köyüne kaldırılmıştır.

19 — Balıkesirin Osman köy nahiyesine bağlı Akpınar köyü Giresun nahiyesine bağlanmıştır.

20 — Burdur vilâyetinin Bucak kazasına tâbi Halebi köyü ve kazada ayrılarak Burdur merkez kazasına bağlanmıştır.

21 — Sivas Vilâyetinin Kangalı kazasının Deliktaş nahiyesine bağlı Yortan köyü bu nahiyeden ayrılarak Kangal kazasına bağlanmıştır.

22 — Gazi Antep vilâyetinin Nizip kazasına bağlı Cerablus nahiyesi adı, Barak, Şihavi köyü adı da Karakamış olarak değiştirilmiştir.

23 — Balıkesirin Gönen kazasının Kavak nahiyesine bağlı Bey köyü bu nahiyeden ayrılarak Bandırma kazası merkezine bağlanmıştır.

A — Balıkesirin Osman Bey nahiyesine bağlı Döşeme köyü Korucu nahiyesine bağlanmıştır.

24 — Sivas vilâyetinin Su şehri kazasına bağlı Bilyeli köyü Kızıtaş köyüne bağlanmıştır.

25 — Sivas vilâyetinin Yıldızeli kazasına bağlı İsmail Bey çiftliği Yukarı Balahur köyüne bağlanmıştır.

26 — Konya vilâyetinin Ereğli kazasına bağlı Kör Osmanlı köyü Çayırhan nahiyesine bağlı Şeyh Ömerli köyüne bağlanmıştır.

27 — Balıkesir vilâyetinin Balya kazasına bağlı Koca pınar köyü bu kazadan ayrılarak aynı vilâyetin Gönen kazasına bağlanmıştır.

28 — Meraş vilâyeti dahilinde isimleri değişen köyler bağlı cetvelde gösterilmiştir.

Eski adı	Yeni adı
Çerkeş Ocağı	Türkbeyli
Til	Hüyük
Aktıl	Ak Hüyük
Evezaniye	Doğan
Çamu	Düz köy
Melikir	Çoban beli
Murat	Kır köy

29 — İzmir vilâyetinin Tire kazasına bağlı Araplı köyü bu kazadan ayrılarak Aydın vilâyetinin merkez kazasına bağlanmıştır.

30 — Sivas vilâyetinin Kangal kazasına bağlı Yellice nahiyesinin Güneş köyü bu nahiyeden ayrılarak Divriği kazasına bağlanmıştır.

31 — Edirne vilâyetine tâbi Keşan kazasının Yerlisu nahiyesine bağlı Adilhan, Sazlıdere, Maris köyleri bulundukları nahiyeden irtibatları fekkedilerek Kelibolu kazasının Evreşe nahiyesine bağlanmıştır.

32 — İzmir vilâyetine mülhak Ödemiş kazasının Kiraz nahiyesine bağlı Sarı pınar köyü bu nahiyeden ayrılarak Manisa vilâyetinin Alaşehir kazasına bağlanmıştır.

31/5/934

No. 10502

Madde 1 — Edirne Vilâyetine tâbi Keşan kazasının Yerlisu nahiyesine bağlı Adilhan, Sazlıdere, Mariz köyleri bağlı bulundukları nahiyeden irtibatları fekkedilerek Gelibolu kazasının Evreşe nahiyesine bağlanmıştır.

Madde 2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

28/5/1934

Tekaüt ve yetim muamelesi bitenler

İsim ve memuriyeti	Nev'i tahsis
Diyaribekir iskân tefviz memuru Refik B,	Yetim
Karacaoğlan nahiyesi müdürü Halil Rahmi Ef.	»
Çobanlar nahiyesi müdürü Hamit B.	»
Mülga Ankara Şehremaneti fabrikalar veznedarı Esat Bey	Tekaüt
Seyhan valisi Süleyman Mümtaz Bey	»
Çermik hususî muhasebe memuru Aptullah Avni Ef.	Yetim
Tarsus hususî muhasebe varidat kâtibi Naci Ef.	Tekaüt
Denizli encümeni vilâyet dosya memuru Şükrü Ef.	Yetim
Yenicuma nahiyesi müdürü Yusuf Ef.	Tekaüt
Konya hususî muhasebe başkâtibi Feyzi B.	»
İstanbul belediyesi bahçeler muhafızı Mehmet Ef. İkramiye	»
» » Sıhhat işleri müdürlüğü kâtibi Vasıf Ef.	Yetim
Ümraniye nahiyesi müdürü Mehmet Sait Ef.	»
Ordu vilâyeti hususî muhasebe memuru Ahmet Murat Ef.	»
Uzunköprü iskân memuru Mehmet Vefik Ef.	».
İstanbul belediyesi sular korucusu Ali Rıza Ef.	»
» » fen işleri kâtibi Talât B.	»
Yeniceoba nahiyesi müdürü Emin B.	Tekaüt
Mutki nüfus memuru Yemen Servet Ef.	Yetim
Balıkesir nüfus üçüncü kâtibi Yahya Ef. İkramiye	
İstanbul belediye Yeniköy şubesi muhasebecisi Ali Rıza Bey.	Yetim
Pasinler hususî muhasebe tahsildarı Yusuf Ef.	»
Çal kazası hususî muhasebe memuru Mustafa Nuri Ef.	Tekaüt
Arapsun kaymakamı Mustafa B.	Yetim
Dinar eski nüfus memuru Hüseyin Avni Ef.	»
Üsküdar belediyesi tahakkuk şubesi tahsildarı Yusuf Ef.	Tekaüt
Haydaran nahiyesi müdürü Ahmet B.	Tekaüt
Taiz sancağı mutasarrıfı Mehmet Arif Bı.	Yetim
Mülga Şebinkarahisar hususî muhasebe müdürü Hüseyin Fehmi Ef	Tekaüt
Ergani kaymakamı Hüznü B.	Yetim

İsim ve memuriyeti	Nev'i tahsis
Beyoğlu nüfus müdürlüğünden mütekaif İsmail Seyit B.	»
İstanbul belediyesi müdevvenat mümeyyizi Haşan Ridvan B.	Tekaüt
Tavşanlı hususî muhasebe tahsildarı Emin Ef.,	»
Alâkilise nahiyesi müdürü Hazım B.	»
Kozca nahiyesi müdürü İbrahim B.	»
Gevar kaymakamı Osman Fikri B.	»
Arapkis nüfus kâtibi Mustafa Ef.	Yetim
Elâziz idare heyeti kâtibi Nuri B.	»
Norgâh nahiyesi müdürü Sabri B.	Tekaüt
Seyitgazi nüfus memuru Mustafa Sabri Ef.	»
Seydişehir nüfus kâtibi Mehmet Emin Ef.	Yetim
Mustafa Kemal Paşa kazası hususî muhasebe tahsildarı Mehmet Ef.,	»
Balıkesir hususî muhasebe müdür muavini Bahattin Ef.	»
Sinop hususî muhasebe kâtibi Ahmet Hulûsi Ef.	»
İstanbul belediyesi Sarıyer belediye tahsil şubesi tahakkuk memuru Mehmet Nuri Şemsettin Ef.	»
İstanbul belediyesi Beyoğlu belediye tahsildarı Ali Ef.	»
» » Köprü tahsildar Mehmet Dursun Ef.	Tekaüt
İstanbul belediyesi köprü tahsildarı Hasan Salim Ef.	»
» » » » Bekir Ef.	Yetim
» » » » Bahçeler müdürlüğü muhafızı Tayyip Ef.	»
İstanbul belediyesi köprü tahsildarı mezbeha müdürlüğü tahakkuk memuru Ahmet Mesut Ef.	»
Cıbralı nahiyesi müdürü Aptulkadir B.	Tekaüt
Alanya nüfus memuru Mehmet Cavit Ef.	»
Vezirköprü hususî muhasebe tahsildarı Bahattin Ef.	»
Saf ita kaymakamı Ahmet Şefik B.	Yetim
Geyve hususî muhasebe memuru Ahmet Burhanettin Ef.	»
Bahçe hususî muhasebe memuru Cemil Ef.	Tekaüt
İstanbul belediye sular müdürlüğü bent muhafızı Mehmet Hulûsi Ef.	»
İstanbul belediye İktisat işleri müdürlüğü kâtibi	

İsim ve memuriyeti	Nev'i tahsis
Hüseyin Hüsnü Et	Yetim
İstanbul belediyesi köprü tahsildarı Ahmet Ef.	Tekaüt
İstanbul belediyesi duhuliye müdürlüğü kontrolörü Yusuf Agâh B.	»
Haymana hususî muhasebe memuru Rahmi Ef.	Yetim
Bozcaada nüfus memuru Hakkı Ef.	Tekaüt
Of kaymakamı Hüseyin Avni B.	Yetim
Loşine kaymakamı İbrahim Mitat B.	»
Zevker nahiyesi nüfus memuru Cazım Ef.	»
Birecik kazası nüfus memuru Haşan Vehbi Ef.	»
Çankırı nüfus başkâtibi Ali Cevat Ef.	»
Hunt nahiyesi müdürü Ahmet B.	Tekaüt
Çermik hususî muhasebe memur vekili Salih Ef.	Yetim
Saimbeyli hususî muhasebe memuru Yasin Ef.	Tekaüt
Çanakkale hususî muhasebe kâtibi Halil Rahmi Ef.	İkramiye
Kayseri Nafia dairesi ambar kâtibi Kâzım Ef.	»
Karakulak nahiyesi müdürü Ömer Faik Ef.	Yetim
Hilvan nüfus memuru Mehmet Tevfik Ef.	Tekaüt
Mürefte kaymakamı Mehmet Namık B.	Yetim
Mustafa Kemal Paşa hususî muhasebe tahsildarı Eyip Sabri Ef.	»
Mülga İaşe nezareti Haydarpaşa sevkıyat ser memuru Halit Ef.	»
Yenice nahiyesi müdürü Emin Ef.	»

1933 malî senesi zarfında tekaütlükleri icra edilip 1683 numaralı kanunun 58 inci maddesine göre ikramiye verilen memurların isimleriyle aldıkları ikramiye miktarlarını gösteren cetveldir

	<u>Lira</u>
933 bütçesine bu husus için mevzu tahsisat miktarı.	18.000
Tahsisatın kifayet etmemesine mebni yapılan münakale miktarı	<u>15.000</u>
Yekûn	33.000

	<u>Lira</u>
Seyhan valisi Mümtaz Beyefendiye	7.200
Marmaris kaymakamı Lütü B.	1.980
Silivri kaymakamı Süleyman Memduh Bey	1.980
Cebelibereket mektupçusu Ahmet Mümtaz B.	1.176
Aksaray nüfus müdürü Hidayet Bey	792
Diyaribekir nüfus müdürü Aptülvahap Bey	900
Cebelibereket nüfus müdürü Ramiz Bey	720
Balıkesir nüfus müdürü Ali Rıza B.	1.008
Boyalı nahiyesi müdürü Şükrü B.	792
Saraycık nahiyesi müdürü Beslân Safi B.	720
Fındık nahiyesi müdürü Şerif B.	720
Bozanti nahiyesi müdürü Mehmet Vasıf B.	792
Sarıköy nahiyesi müdürü Celâl Bey	792
Gelveri nahiyesi müdürü Mehmet Ali B.	792
Çelebi nahiyesi müdürü Ahmet B.	900
Cirablis nahiyesi müdürü Aptülkadir B.	792
Nazimiye nüfus memuru Emin Bey	624
Bandırma nüfus memuru Mehmet Muzaffer B.	672
Varto nüfus memuru Mahmut B.	672
Kartal nüfus memuru Talât Bey	624
Demirköy nüfus memuru Hüseyin Ef.	624
Ladik nüfus memuru Asım Ef.	624
Baskil nüfus memuru Mustafa Sabri Ef.	672
Bozcaada nüfus memuru Hakkı Ef.	624
Gemlik tahrirat kâtibi Mehmet Şükrü Ef.	624
Arpaçay tahrirat kâtibi Şerif Ef.	624
Siirt nüfus başkâtibi Salih Safi Ef.	540
Konya nüfus kâtibi Akif Ef.	540
Nüfus işleri umum müdür muavini Ramiz B,	2 520
Nüfus işleri umum müdürlüğü müracaat memuru Baha Bey	<u>900</u>
	<u>Yekûn</u>
Tahsisat miktarı	<u>33.000</u>
Verilen	<u>32.940</u>
Artan	60

Gayri Resmî kısım

Macaristanda İstatistik teşkilâtı

Fihrist

I. — Merkezî idare istatistiği.

A. - İstatistik hizmetinin tarihçesi:

1848 den 1874 e kadar olan devre: Bir istatistik şubesi teşkili. (Bir merkezî istatistik ofisi ihdası). - Macaristanda ilk istatistik kanunu (1874).

1875 den 1896 ya kadar olan devre: Millî istatistik meclisinin ihdası.-

1897 den 1929 a kadar olan devre: İkinci istatistik kanununun hükümleri (1897). - Ofisin harp esnasında ve harpten sonraki faaliyeti (1914 - 1918).

B. - Şimdiki İstatistik teşkilâtı:

1. - Üçüncü istatistik kanununun hükümleri «.1929».

2. - Merkezî istatistik ofisi: A) Teşkilât, B) Memur ve müstahdemler, C) Makinalar, D) Bütçe, E) Neşriyat.

3. - İstatistik umumî meclisi: Tarzı teşekkülü ve vazifeleri.

II. — Belediye istatistiği.

(Budapeşte) şehri istatistik bürosu.

III. — İstatistik tedrisatı.

IV. — Resmî veya hususî diğer istatistiğe ait faaliyetler:

İktisadî araştırmalar Macar Enstitüsü.

Macar istatistik cemiyeti.

V. — Neticeler.

MACARİSTAN'DA İSTATİSTİK TEŞKİLÂTI

1. — Merkezî idare istatistiği

A. - İstatistiğin tarihçesi

İstatistik hususunda vaki olan teşebbüsler, başka yerlerde olduğu gibi, Macaristanda da resmî faaliyete tekaüdüm etmiştir. Bu hususta Mathias Bel, Martin Sehvvarthner ve Alexis Fenyes tarafından sarfedilen mesaiyi zikretmek münasip olur.

1848 — 1874 devresi

İlk resmî istatistik idaresi, Macaristanın birinci hükümeti meşrutasınca, 1848 tarihinde ihdas olunan bir şubei mahsusa halinde, Dahiliye nezaretinde çalışmıştı. Müdüriyeti Alexis Fenyes'e tevdi olunmuştu. Macaristanı Avusturya İmparatorluğuna ilhak maksadile çalışanlara karşı Macaristanın 1848 ve 1849 senelerinde yaptığı mücadelede mağlûp olduktan sonra, hükümeti meşruta ilga olundu, istatistik şubesi de, bu hükümetle birlikte, mevcudiyetini kaybetti.

1849 dan 1867 ye kadar devam eden mutlakiyet idaresinde, Macaristanda resmî hiç bir istatistik idaresi teşekkül etmedi. Viyana hükümetinin bir ihşâî malûmat toplamağa matuf tecrübeleri, ahalinin menfi mukavemetine çarpmış ve muvaffakiyetsizlikten başka bir şeye müncer olmamıştır. 1867 teşkilâtı esasiye kanununun yeniden tatbikile, hükümet meşrutî ve mes'ul bir heyeti vükelânın eline geçmiş ve bu heyetin hakikat sahasına çıkardığı ilk ıslahattan biri, Ziraat, Sanayi ve Ticaret nezareti nezdinde bir istatistik şubesi ihdas etmek olmuştur.

Bu devirden itibaren, istatistik idaresinin teşkilâtı meselesi, vazii kanun ile hükümetin daimî endişelerinin zemini oldu. Birinci Fransuva Jozef tarafından tasdik olunan bir kararnamenin» tatbik mevkiine konulmasile, biraz evvel bahsettiğimiz istatistik şubesi, 1871 tarihinde, millî istatistik ofisi haline konmuştur, ki vazifeleri ve, umumiyet itibarile, teşkilâtı 1874 tarihinde bir kanunu mahsus ile tayin ve tarif edilmiştir. Mezkûr seneden itibaren, istatistik

idaresi teşkilâtı, devlet reisinin tasdikine iktiran eden kararnamelerle tatbiki sureti tafsilen gösterilen, muhtelif kanunlara istinat eder. Resmî istatistiğin .kat eylediği tekâmül merhaleleri 1874, 1897, 1929 kanunlarile gösterilmiştir. Diğer bir takım kanunlarda haricî ticaret istatistiğini ihdas etmiş ve her umumî nüfus tahriri de hususî bir kanun ile emrolunmuştur.

1875 — 1896 devresi

1874 tarihli XXV. kanuni merkezî istatistik ofisini yalnız bir teşkilât nizamnamesile teşhiz etmekle iktifa etmedi, belki bütün istatistik muamelâtı için bir kadro vücuda getirmeğe de çalıştı. Mamafih bu kanun, istenilen malûmatı vermeğe millet efradını mecbur tutmamak, ve yalnız idare memurlarını bu işe teşrik etmek noksanını havi idi. Bu kanunda mevcut olan dikkate şayan ıslahattan biri (millî istatistik meclisi) nin ve muhtariyeti haiz şehirler ve sancaklar = Comitats için (İstatistik komisyonları) tesis edilmiş olmasından ibarettir. Sonraları görülmüştür ki, millî istatistik meclisi hayatı içtimaiyenin icaplarına cevap veremiyor, ve mahallen lâzım gelen vesai ki tedarik için sarfolunan mesaiye nüfuz ve iktidarlarile muavenet ve muzaharet etmeğe memur olan, istatistik komisyonları da pek az gayret sarfediyorlardı.

Umumiyet itibarile, Macaristanda istatistik faaliyeti, mutlakıyet idaresi «ki 1849 dan 1867 ye kadar devam etmiştir» zamanında yakılan ihşai tetkikatın hatırasile uzun zamanlar umumî muhabbet ve teveccühüne mazhar olamadı. O idare esnasında ecnebi memurların ittihaz ettikleri tedbirler, tabiatile, Macar ahalinin nefretini mucip olmuştu. İstatistik servisinin inkişafını sekteye uğratan diğer bir mani d'e maddî menbaların fidanıdır.

Bütün bu müşkilâta rağmen, millî istatistik ofisi, mevcudiyetinin ilk senelerinden itibaren, nüfus harekâtına ve iktisadi muamelâta ait istatistik hususunda takdire lâyık bir faaliyet göstermiş, ve mesaisinin sahasını genişletmekten geri kalmamıştır. Kahramancasına mücadelelerle temayüz eden bu ilk devreye Şarl Kelet'i hâkim olmuştur. İptidaen nezaretin istatistik şubesi müdürlüğüne tayin e-

dilmiş olan bu zat, bilâhara yeni ihdas olunan ofis müdürlüğüne tayin kılınmış, vefatı tarihi olan 1892 senesine kadar bu hizmeti yirmi bir sene ifa etmiştir.

1867 tarihinde Budapeştede toplanan beynelmilel istatistik kongresi, ahaliye müsait ve muvafık tesirler yapmış ve memleketin her tarafında «Ofis»in kadir ve itibarını arttırmış ve aynı zamanda ecnebilerin Macar istatistik servisine hürmet etmelerini =muvaffakiyetile= temin etmiştir.

1881 tarihli XIII cü kanunun haricî ticarete ait istatistiğin temellerini atmıştır. İthal veya ihraç edilen ticaret emteası hakkında verilen beyannameler üzerine istifa olunan, istatistik resim ve vergileri istatistik sergisinin ihtiyaçlarına tahsis edilen mühim bir varidat husule getirmiş ve bu suretle mezkûr servisin ehemmiyetli bir inkişafa maz - hariyetini temin etmiştir.

1897 — 1929 devresi

«Ofisin» faaliyeti genişledikçe 1874 tarihli kanunun noksanları git gide hissedilmeğe başladı. Bunun için istatistik işlerinin yeni bir teşkilâta tâbi tutulmasına müteallik mesai günden güne kuvvet peyda etti. Bu mesai, ofisi 1892 den 1901 tarihine kadar idare etmiş olan Zoltan Jak Kelfalussy'nin zamanında muvaffakiyete mazhar oldu.

Resmî Macar istatistiğine ait ikinci kanun 1897 tarihli (XXXV kanunu). Bu kanun, ilk çeyrek asırda yapılan tecrübelerden istatistik mesaisinin terakkisini tevkif eden bütün manileri, evvelden bir görüş ve fevkalâde ihtimamlarla, bertaraf etmiştir. Merkez ofisinin mesaisine ait olup tatbik mevkiine konmadan evvel Parlamento tarafından tasvip olunan programda gösterilen ihşaî tetkikat münasebetile istenilen malûmatı vermeğe herkesi mecbur kılan mühim bir hükmü ihtiva eder. Verilen suallere cevap itasından istinkâf eden kimse hakkında müessir cezaları muhtevidir. Ve istenilen malûmatı, masraf istinkâf edenlere ait olmak üzere, toplamağa «ofisi» salâhiyettar kılmaktadır. Lâkin, diğer taraftan, şahsî malûmatın neşrini menetmek ve sırta tecavüz edenleri ağır cezalara çarptırmak suretile, suallere cevap verenleri de himaye eyle-

mektedir. Ofisin muhtariyeti, tahkikatın icrasına, muvakkat memurların istihdamları ücretlerine, masraflara yerli ve ecnebi memurlarla serbestçe ve doğrudan doğruya vâki olacak temaslara dair olan yeni kanundaki hükümler sayesinde ehemmiyetlice artmıştır. Bu kanun, mecburî meslek imtihanları, tetkik seyahatları, ve kitapların ofise mahsus kütüphaneye tevdiî usulünü tesis etmek suretile de, ofisin İlmî seviyesini yükseltmeğe çok yardım etmiştir. İhsaî tetkikatın bir merkeze toplanması keyfiyeti, vakıa, kanunda musarrah değildir, lâkin bu kanunun ve tatbikatına müteallik nizamnamenin hükümleri merkezleştirme usulüne doğru mühim bir adım teşkil eder. 1897 tarihli kanun istatistik merkez ofisini Ticaret nezaretine bırakmıştır. Zaten ofis, Ziraat, Sanayi ve Ticaret nezareti ayrıldığı gündenberi, Ticaret nezaretine tâbi idi. Kezalik bu kanun, mevcudiyeti yalnız kâğıt üzerinde görülen «millî istatistik meclisi»ni da ilga etmiştir.

Hemen bu umumî ıslahat devresinde 1895 tarihli XVIII kanun rner'iyet mevkiine girmiş ve haricî ticaret istatistiğini yeniden teşkil eylemiştir.

Diğer taraftan istatistik servisini 1895 ile 1900 arasındaki büyük terakkiyatı, 1896 tarihli XX kanunun tatbikatından olarak, merkez ofisi dairelerinin yerleştirilmesine tahsisan, inşa edilmiş olan güzel sarayın açılma rasimesinin yapılmasile de haricen ifade edildi.

Bu derin tahavvüllerden bir kaç sene sonra, Zoltan Jökelfalussy öldü, halefi Jules Vargka «ofis»in başına getirilerek 1901 den 1914 e kadar çalıştı. 1897 tarihinde yapılan teşkilât ıslahatı istatistik servisi için bir kadro tertip etmişti. Bu kadro, hiç düzeltilmeksizin ve büyütülmeksizin muamelâtın uzun seneler yanılmaz bir surette ifasını temin etmiştir. Teşkilâta müteallik olarak, harpten evvelki devrede başlayan yegâne ıslahat, ticarî siyaset mülâhazalarının icabı olarak, 1906 tarihli XXIII kanunile tesis edilen haricî ticaret istatistiğinin yeniden tesisidir.

Cihan harbi esnasında Macar istatistiği merkez ofisi -ecnebi devletlerin de ekserinde olduğu gibi- kendisinden, memleketin maddî menbalarını daimî surette tetkik etmek noktai nazarından, beklenen bütün hizmetleri ifa edemiyordu. Yapılan istatistik tetkikatı, gerek usul ve gerek ve-

.....

sait itibarile, o devrin fevkalâde icaplarına cevap vermekten âciz kalmıştı; fazla olarak, bu tetkikat ofisin normal faaliyetini de ihlâl etmiş ve vesikalar toplamak hususundaki mesaide az çok tamiri kabil olmıyan boşluklar husule getirmiştir.

Muhasamatın başlangıcında, Jules Vargha Ticaret nezareti Müsteşarlığına tayin olunmakla, ofisi terketti ve bu müdüriyet Ladislas Buday'a verildi. Buday'ın altı sene devam eden memuriyeti ofisin tarihinde en müşkül evreyi gösterir. Harbin masaibini müteakip, memleketin ecnebi orduları tarafından işgal, ihtilâller, komünistlerin fena hareketleri, sonra asayişî tahrir için sarfolunan gayretler ve sulh muahedesine ait ihzari faaliyetler... Bütün bunlar normal zamanların Ucalarına göre yapılmış olan istatistik teşkilâtına her gün yeni vazifeler tahmil ediyorlardı; istatistik idaresi de hiç durmadan tekevvün eden müşkülâta ancak kahramanca mesai bahasına, ve bahusus başındaki şefin dikkate şayan olan tedbirleri sayesinde galebe çalabiliyordu. Harp ve harp sonrası başlayan karışık zamanlar istatistik muamelâtının, istikbalin ihtiyaçlarına göre, ıslahına müsaade etmediler. Bu hususta zikredilebilecek bir tek şey varsa o da 1921 tarihli L II kanunun icabatından olarak, haricî ticaret istatistiğinin yeniden teşkilidir.

Ladislas Buday üniversiteye geçmekle müdürlükten çekildiğinden, ofis müdürlüğüne Alois Szaboky tayin edilmiş ve memuriyeti 1920 den 1924 e kadar devam etmiştir. Bu zat Maliye nezareti müsteşarlığına tayin olununca «Alois Kovaes» kendisine halef olmuştur. Ofisi bugünde idare eden, budur.

Triyanon muahedesi Macaristana, eski kırallığın arazisinden ancak % 28/5 % 3G bırakmıştır. İstatistik merkez ofisinin yeniden teşkiline lüzumunu anlatmağa yalnız bu hâdise kâfidir. Çünkü tetkikat sahası daralmış olmakla beraber, büsbütün yeni olan İktisadî ve siyasî vaziyet istatistik tablolarının yeniden tam bir surette teşkilini icap etti. Fazla olarak, İktisadî buhran, istatistik idaresini yeni metotlere müracaat etmekle, muhtelif ve kârkûzarane tetkikate teşebbüs eylemeğe mecbur kılmış ve hem İktisadî hem millî hayatın her sahasında istatistik malûmatına lüzum gösteren bir çok ihtiyaçlar doğurmuştur.

İstatistik teşkilâtında, harptenberi, görülen noksanlar ve istatistikte ahiren husule gelen inkişaf istatistik idaresinin yeniden ıslahı zaruretinin âcîl olduğunu meydana koymuştur. Derin tetkikattan ve inceden inceye yapılan hazırlıklardan sonra 1929 tarihinde XIX kanunu kabul edilmiştir ki, Macaristanda istatistik için yapılan ana kanunların üçüncüsüdür.

B. — İstatistik idaresinin şimdiki teşkilâtı

1. — 1929 tarihli XIX kanununun esas hükümleri

Amelî sebeplere, ittirada ve iktisada müteallik sebeplere binaen, ve nazari ve amelî noktai nazarlar arasında mutabakatı temin etmek gayesile, 1929 tarihli XIX kanunu, devlet Muhtar idareler ve bir kanun ile ihdas edilmiş müesseseler hizmet ve memuriyetlerine ait ve gerek doğrudan doğruya, gerek dolayısile cari olup, dahilî bir idare gayesine matuf yahut mahallî bir ehemmiyeti haiz bulunmayan mesaiyi bir idare ve mürakabe altına koymuştur.

Vükelât meclisi reisi merkezdeki anasırı, istatistik umum meclisi ile merkez istatistik ofisinden ibaret olan istatistik muamelâtını teftişle mükelleftir. Kanun icabınca bütün memlekette yapılacak ihşaî tetkikat, umumiyet itibarile merkez ofisine tevdi edilmiş olmak lâzımgelir. Ya Parlamento tarafından yahut -müstacel hallerde- istatistik umumî meclisile mütabık kalındıktan sonra vükelâ meclisi kararile tasdik ve tasvip edilmiş mesai programında usulüne tevfikân tevsik olunan bir takım hallerde bu kaideye karşı bazı istisnalar kabul edilebilir.

İmdi Macaristanda istatistik servisi, hiç değilse- prensip itibarile, hem ufki hem şakulî olarak istatistik merkez ofisinde temerküz etmiş bulunmaktadır. Nezaretler ve diğer yüksek idareler sade idari olan malûmat unsurlarını toplıyabilirler, başka bir şey toplayamazlar. Mahallî bir ehemmiyeti haiz olan istatistik tetkikleri kanunen nazarı itibar e alınmamıştır, onun için mahallî teşkilâtın bu sahadaki faaliyeti hiç bir maniaya uğramaz umumiyet itibarile, mahallî hükümetlere teallük eden istatistik muamelâtı ikinci derecede ehemmiyeti haizdirler; mamafih Buda

peşte şehrine ait olanları müstesnadır. Bu şehirdeki istatistik dairesi, güzel an'analari, tetkikat ve neşriyatının vüs'ati ve tenevvüü ve nihayet beynelmilel istatistik sahasında işgal eylediği mümtaz mevkii ile birinci dereceye konmağa lâyıktır.

1929 tarihli kanunun tatbikatına ait olarak, ittihaz olunan kararnameler, mahallî ehemmiyeti haiz veya Dahilî idareye ait bir gayeye müteveccih tetkiklerden ne kast olunduğunu tayin etmemektedirler. Lâkin resmî bazı tetkiklerin bu sıfatla merkezin kontrolundan kurtulduğu ihtimaline çare bulmak üzere, bütûn servislere her sene merkez ofisine istatistik muamelâtında vaki olan faaliyetlerine müteallik bir rapor vermek mecburiyeti tahmil edilmiştir. İştibah husulünde, ofis, böyle bir tetkikin sırf İdarî bir mahiyette olup olmadığını anlamak üzere, istatistik umumî meclisine müracaat eder. Son merci olarak, istatistik umumî meclisinin de reyî alındıktan sonra, mütehaddis İhtilâf hakkında hüküm veren, vükelâ meclisidir.

Kanunun bu son hükmünün doğruluğu şu hâdise ile de anlaşılıyor ki, istatistik idaresinin yeni teşkilâtı vücade getirildiği andan itibaren, nezaretlerle diğer yüksek idareler umumî faideyi ve pek büyük ehemmiyeti haiz olan istatistik araştırmalarını idari tetkikat namile tavsife meylettiler. İmdi, istatistik umumî meclisinin esas vazifelerinden biri, bu hale nihayet vermekten ibaret oldu. Bunu da muhtelif idare şubeleri tarafından yapılan umumî faideyi haiz tetkiklerin sureti icrasını ve ehemmiyetini teftiş ederek bu tetkikleri merkez ofisinin tetkiklerde hemahenk kılarak, ve icabı takdirinde, bunların tatbikim bizzat ofise tevdi eyliyerek yapar.

Vükelâ meclisi reisi, her sene, istatistik umumî meclisinin mütaleasını ve kabinenin muvafakatim aldıktan sonra, merkez ofisi tarafından tertip ve tazim edilmiş olan istatistik mesaisi resmî programını parlamentonun tasvibine arzeder resmen tertip olunan suallere cevap vermek mecburiyeti, ancak parlamentoca tasdik edilmiş olan programda mevcut tetkik ve tefehuslar hakkında caridir. Mamafih müstaceliyeti usul ve nizamına tevfikten tesbit olunan ahval, bu takdirde tetkikat vükelâ meclisi tarafından tecviz edilmiş olduğundan, müstesnadır. Bu halde, gelecek

seneye ait mesai programına ilâveten bir rapor tanzim ve parlamentoya takdim edilmesi iktiza eder.

2. — Merkez istatistik ofisi

a) Teşkilât:

Merkez istatistik ofisi, vükelâ meclis reisinin teftiş ve murakabesine tâbi millî bir idaredir; bu idarenin muamelâtından dolayı Parlementoya karşı yegâne mes'ul olan, vükelâ faaliyetinden dolayı, yegâne mes'ul olan, ofisin reisidir. Bundan istintaç olunur ki, parlamentonun faaliyetine müteallik işler, nazırların hukuku âmmе noktai nazarından mes'uliyetleri, yahut devlet reisinin vazifeleri doğrudan doğruya vükelâ meclisi reisinin kudret ve salâhiyetine taallûk eder, halbuki ofisin idari ve ilmi faaliyeti sahasında ofis reisi çok geniş bir salâhiyete maliktir,.

Vükelâ meclisi reisinin salâhiyetine taallûk eden istatistiğe ait meseleler hakkında kanunun ihtiva ettiği başlıca hükümler şunlardır:

Vükelâ meclisi reisi, istatistiğe müteallik tetkikat ve teftişat nizamnamesini yapmak; istatistik hususâtında verilecek cezaî, nihaî derecede, hükmetmek ve istisnai halinde, talep edilen malûmatı vermekten istinkâf edilmesi hasebile yapılan mütemmim tahkikat masraflarını karar altına; istatistik idaresinin teşkilâtına yahut istatistik mesaisine ait kanun lâyhalarını hazırlamak; ofisin ecnebi hükümetlerde yaptığı mukaveleleri tasvip veya reddetmek, ofis memurlarla ait şahsî ve inzibatî işlerini (ileride bahsedilecek olan ve ofis reisinin salâhiyeti dairesinde bulunan bazı şahsî işler müstesnadır) hükme bağlamakla mükelleftir.

Kezalik aşağıda zikrolunan işler hakkında karar vermekte vükelâ meclisine aittir: Ofisin ihtiyaçları için bütçeye tahsisat koymak; matbaalarla mukaveleler aktetmek; her biri 2000 «Pengöz»i geen alât ve edevat masraflarını yapmak ve ayda 400 pengözü geçen hizmetlere ücret vermek; nukut ve alâtın idare ve teşmiyeti; kütüphane hesabı

Kanunun yahut bunun tatbikatına müteallik olarak

.....

kabul olunan kararnamelerin vükelâ meclisi reisine sarahaten tahsis ettiği bütün işlerde, ve umumiyetle tabiatları yahut ehemmiyetleri itibarile merkez istatistik ofisinin salâhiyetinden neşet eder gibi görünen işlerle vükelâ meclisi reisinin ofisten bir takrir veya fikir talep eylediği bütün işlerde vükelâ meclisi reisinin kararı kanunen lâzımdır.

İstatistik neticelerinden filen istifade etmek bakımından, kanunun bir hükmüne büyük bir ehemmiyet vermek icap eder. Bu hükme göre, yapılan ihŖâi tetkikat esnasında tabiat veya ehemmiyetleri, hkmetçe bir tedbiri mahsus alınmasını muhik gösteren hâdiseleri meydana çıkaran her hizmet == Service yani her memuriyet, o hususta alâkadar olan nazıra ve merkez istatistik ofisine bir rapor vermekle mükelleftir, ofisi de bizzat yaptığı yahut başka memuriyetlerin yaptıkları bu nevi müşahedelere dayanarak, ihŖâi müşahedeleri telkin eylediği tedbirlerin filen alınmasına mteyakkızane nezaret eden vekiller meclisi reisini ceyrayanı halden mütemadiyen haberdar eder.

Merkez istatistik ofisi reisinin vazifeleri şunlardır: Kâtip ve mbeyyiz gibi memurları tayin etmek; muvakkat memur ve müstahdemleri tutmak ve ücretlerini, ayda 400 Pengös'e varıncaya kadar, tayin etmek; ofis memurlarını, en çok dört hafta devam etmek üzere, tettebb seyahatlarına göndermek «mamafih ecnebi memleketlerine vaki olacak seyahatlar için vükelâ meclisi reisinin tasvibi lâzımdır»; alât ve edevat masarifinin iki bin Pengös'e kadar olan kısmını tediye etmek; bütçe ile verilen tahsisat dahilinde vükelâ meclisi reisinin tasvip ettiği mukaveleler esasına istinaden vaki olan neşriyat ile tabettirilen evrak mukavelelerini imza eylemek, istatistik meclisi umumisinin sevkı idaresi.

Reis, ofisin yıllık programında ihŖâi araştırmaların tatbiki, reylerin sayılması, neticelerin tahlil ve neşrinin temini için derpiş edilmiş olan bütün tedarikâtı ittihaz eder.

Ticaret fiyatların tesbit ile mükellef olan komisyona ve istatistiğe müteallik meslekî tetkikat için teşekkül eden jüriye, hükümetin faaliyetine ve memleketin umumi vaziyetine dair raporu tanzim ile mükellef nazırlar komisyo-

nuna riyaset eder. İnzibata mugayir hareketlere karşı azamî 100 pengös ceza verebilir.

Merkez ofisinde, riyaset şubesinden maada, on şube vardır, ki her birinin vazifesi aşağıda izah olunur:

Riyaset şubesi: Riyasete ve memurin ve müstahdemine ait işler; bütçe; mesai programı; umumî istatistik meclisile komünlerin defteri kebirlerini tetkik eden millî komisyona ait işler; Macar istatistiği yıllığı; Macar istatistik mecmuası; Macar komünleri fihristi; ofisin faaliyetine müteallik rapor; İdarî yıllık; mevkut neşriyata ait evrak mahzeni; beynelmilel istatistik ve raporlar; tercümeler bürosu; harita tersimi. - Levazım dairesi: Sandık; şevkiyat ve kayıt odası; vekilharçlık = Economat.

Birinci şube: Nüfus istatistiği (Doğumlar, ölümler, evlenmeler, her nevi muhaceret); telsik = naturalisation; tabiyeti kaybetmek; âmme sıhhati; su şehirleri. - Adlî istatistik (cinai işler, İdarî cürümler, talâk davaları, çocuklara mahsus ıslah evleri).

İkinci şube: Maarif; ruhanî ve dinî istatistik.

Üçüncü şube: İctimaî istatistik: İctimaî sigortalar; yardım sandıkları mevcudu; çalışamayan ve çalışabilen kimselerin hastalıkları; mesai esnasında vukua gelen kazalar; amele sandıkları azasının umumî tahriri. - Memurlar ve teşebbüsler, mesai ihtilâfları, işsizlik, ücretler, mesken inşaatı, imtihaflar hakkında istatistik.

Dördüncü şube Ziraî istatistik; panayırlar istatistiği; emlak ve ipotekler satışı istatistiği; süt sanatları istatistiği-

Beşinci şube: Umumî kütüphanenin ve ofise ait coğrafya haritaları kolleksiyonunun idaresi; matbaalar kayıt defterini günü gününe tutmak ve kanunî depozitoyu kontrol etmek; ofis tarafından neşredilen eserleri kitapçılar vasıtasile satılığa çıkarmak ve sevk etmek; neşriyat mübadelesi.

Altıncı şube: Sanayi, istihsalât, işletme işleri, madenler ve demirhaneler, anonim şirketler, ticaret ve ziraat odaları, sanayi korporasyonları istatistiği.

Yedinci şube: Haricî ticarete ve gümrük münakalâtı; ticaret fiyatları tesbit ile mükellef Macar komisyonu işleri,

buğday ve un stoklarına ait istatistik; Budapeşte de hububat ticareti istatistiği (Şubeleri: Garp istasyonu, Tuna emteası istasyonu...)

Sekizinci şube: Malî müesseseler, nakliyat ve fiyat müesseseleri istatistiği; sigorta şirketleri ve yangınlar istatistiği, mali faaliyete dair diğer istatistikler. - Fiyat istatistiği: Es'ar fiyatı, toptan ve perakende ticarete ait fiyatların tesbiti;

Dokuzuncu şube: Umumî nüfus tahriri.

Onuncu şube: İstatistik araştırmalarına esas olabilecek İktisadî istatistiklerin ve merkeze cemi, günü gününe kaydı ve grafiklerle tesbiti; resmî olmıyan İktisadî istatistiğe ait vesaikin günü gününe toplanması ve tasnifi.

Bu izahattan anlaşılır ki, merkez ofisinin faaliyeti dairesi istatistiğin bütün şubelerini ihtiva eder. Araştırmaların en çoğu doğrudan doğruya ve ferden vaki olan beyanat sayesinde yapılır, bunların da tasnif, mütevassıt teşkilâta hacet kalmaksızın, merkez idaresince ifa olunur.

b) Memurlar ve müstahdemler.

Ofisin memurları aşağıdaki beş gruba ayrılır: a) tahrir heyeti; b) istatistik; c) tasnif; ç) madûn memurlar; d) pazarlıkla tutulan memurlar.

Tahrir heyetine girmek için, memurların - umumî bir kaide olarak - hukuk yahut siyasî ilimler veya İktisadî ilimler doktoru diplomasını haiz olmaları iktiza eder. Bununla beraber, tahrir heyeti memurlarının en çok dörtte biri hekimler, mühendisler, coğrafya yahut riyaziyyat doktorları, yahut orta mekteplerde coğrafya veya riyaziyyat tedrisine ehliyeti mutazammen bir diploma sahibi olanlar arasından da alınabilir.

Tahrir heyeti, unvan ve sıfatı memuriyet itibarile, nezaretlerdeki tahrir heyetlerine benzer.

«İstatistik» sınıfı memurları da «bakalorya» diplomasını haiz olmak mecburiyetindedirler.

Tasnif işleri, orta tedrisatın birinci devresini «dört sınıftır» ikmal etmiş olan namzetlere tevdi olunmuştur.

Madun memuriyetler, yahut götürü bir ücretle istih-

dam olunan memurlar için sureti mahsusada kabul edilmiş bir unvan yoktur.

Ünvan ve kıdem noktai nazarından, müsavi şerait dahilinde bulunanlar arasında askerî küçük zabitlerin tasnif memuriyetleri ve diğer madun memuriyetler için diğer namzetlere karşı bir rüçhan hakkı vardır.

Kanunî evsafı haiz olan memur namzetleri, bundan başka, bir de istatistik hususunda meslekî bir imtihan geçirmeğe mecburdurlar. Bu imtihanın mevzuu şubelere göre değişir. Tahrir heyeti sınıfında altıncı maaş derecesine, yahut istatistik sınıfında yedinci maaş derecesine terfian tayinden evvel, fazla olarak, diğer bir yüksek meslek imtihanı vermek icap eder.

Tahrir heyetinde bulunan memurlar, mesai programlarına müteallik tetkikat ve muhaberat ile, bunların icra ve idaresile, tebligatın tesvidile ve neticelerin neşrile mükelleftirler.

«İstatistik» sınıfı memurları icmal işlerle ve hususî bir takım bilgilere vabeste olan hesaplarla meşguldürler; Tadat ve icmal işlerine ait neticeleri teftiş ve tevsik ederler.

Tasnifciler, hususî bir takım müşkülât arzetmeyen tadat ve icmal işlerini ve büroya ait muamelâtı görürler.

Madun memurların intihabı müsabaka ile olur. Bunların daha yüksek sınıflara terfileri ehliyetlerine bağlıdır.

Altmış yaşına varınca, yahut hizmet için muayyen olan seneleri doldurunca, memurlar hizmet senelerine ve son maaş miktarına göre hesap edilen bir tekaüt ücretine istihkak kesbederler. Tahrir heyeti memurları için normal hizmet müddeti 35, «İstatistik» ve «tasnif» grupları ile madun memurlar için 40 yıldır. 35 veya 40 sene hizmetten sonra, memurlar, son memuriyetleri esnasında aldıkları maaşa muadil bir tekaüt ücreti alırlar. Bununla beraber, bu ücret muvakkat bir zaman için tenezzüle de oğrar. Götürü bir ücretle ofis haricinde istihdam olunan memurlar yaptıkları iş nisbetinde ücret alırlar; saatte 60 filerden bir pengöye kadar ücret alabilirler. Bunların ofisten tazminat veya tekaüdiye istemeğe hakları yoktur.

Aşağıdaki tablo memur ve müstahdemlerin şubelere göre tevziini gösterir*:

Rıyaset ve şubeler	Tahrir heyeti	İstatistik	Tasnif	Fevkalâde memurlar	Yekûn
Reis	1	—	—	—	1
İkinci reis	1	—	—	—	1
Reis Muavini.....	1	—	—	—	1
Rıyasete mensup şubeler	3	8	18	22	51
1 nci şube : Nufus hareketleri ...	2	4	8	5	19
2 ” : Maarif	2	4	7	5	18
3 ” : İctimai istatistikler. .	1	3	4	8	16
4 ” : Ziraat	2	4	15	15	36
5 ” : Kütüphane	1	3	1	4	9
6 ” : Sanayi.....	2	7	9	12	30
7 ” : Ticaret.....	4	24	36	18	82
8 ” : İtibar	4	1	8	7	20
9 ” : Nufus tahriri.....	1	6	15	79	101
10 ” : Tesadüfî haller	—	—	1	2	3
YEKÛN...	25	64	122	177	388

Merkez ofisi memur ve müstahdemlerinin aldıkları maaş ve tazminat ta aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Memuriyetler	Adet	Maaş derecesi	Pengös hesabı ile yıllık esas maaş		Pengös hesabı ile münekkah yıllık maaş	
			Asıl maaş	Mesken tazminatı	Asıl maaş	Mesken tazminatı
A) Yazı işleri						
Reis (Müsteşar)	1	IV.	11.640	2,644	9.312	2.432
			10.560	2.424	8.448	2.230
İkinci reis(Müşavir)	1	V.	8.880	2.314	7.188	2.129
			7.800	2.093	6.312	1.926
Şube azası	3	VI.	6.660	2.093	5.460	1.926
			5.400	1.873	4.428	1.723
Nezaret kâtipleri	6	VII.	4.800	1.763	4.032	1.622
			3.960	1.542	3.324	1.419
Nezaret kâtipleri muavini	7	VIII.	3.480	1.432	2.958	1.317
			3.060	1.212	2.098	1.115
Redaktörler	5	IX.	2.760	1.102	2.370	1.014
			2.400	881	2.064	810
Redaktörle muavinleri	2	X.	2.280	991	2.004	912
			2.040	771	1.794	702
Yekûn...	25					
1 B) İstatistik						
İstatistik umumî müşaviri	1	VI.	6.660	2.093	5.460	1.926
			5.700	1.873	4.442	1.723
İstatistik azası	6	VII.	4.800	1.763	4.032	1.622
			3.960	1.542	3.324	1.419
„ müfettişleri	14	VIII.	3.460	1.432	2.958	1.317
			3.060	1.212	2.598	1.115
„ başkâtipleri	14	IX.	3.760	1.102	2.370	1.014
			2.400	881	2.064	810
„ kontrol memurları	14	X.	2.280	991	2.004	912
			2.040	771	1.794	709
İstatistik kâtipleri	13	XI.	1.920	881	1.686	881
			1.728	661	1.518	608
„ stojiyerler	2	—	1.380	661	1.242	608
				573		527
Yekûn...	64					

Merkez ofisi memur ve müstahdemlerinin aldıkları maaş ve tazminat ta aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

977 nci sahifenin sonu

Memuriyetler	Adet	Maaş derecesi	Pengös hisa-bile yıllık esasi maaş		Pengös hisabile munekkah yıllık ma.	
			Asıl maaş	Mesken tazminatı	Asıl maaş	Mesken tazminatı
C/ Tasnif						
Büro müfettişleri	2	VIII.	3.480	1.432	2.958	1.317
			3.060	1.212	2.598	1.115
„ Başkâtipler	10	IX.	2.760	1.102	2,370	1.014
			2.400	881	2.064	810
„ Kâtipleri	18	X.	2.280	991	2.004	912
			2.040	771	1.794	709
„ Kâtip muavinleri	15	IX.	1,920	881	1.686	811
			1.728	661	1.518	608
Tasnifciler	41	—	1.848	661	1.626	527
			1.200	573	1.080	304
Sevk memurları	36	—	1.704	330	1,494	304
			1.116		1.002	
Yekûn..	122					
D/ Tali memurlar ve odacılar						
Unvanı haiz tâli memur	1	—	1.824	484	1.602	445
			1.140	440	1.026	405
1. Sınıf tali memurlar	13	—	1.572	440	1.410	405
			1.092	396	978	364
2. Sınıf tali memurlar	7	—	1,476	440	1.326	405
			1.008	396	906	364
Hademeler	8	—	1.212	220	1.086	202
			912		816	
Yekûn..	29					
Umumî yekûn..	240					

c) Makinalar:

İstatistik mevaddının tadat ve icmali umumiyetle el ile yapılır, çünkü ofis yalnız hesap için makinalar istimal etmektedir. 1930 senesi nüfus tahririne ait bültenlerin tadat ve icmali bu kaideye bir şaz teşkil eder, Powers makinaları ile yapılmıştır. Bu makinaların bir kısmı ofis tarafından satın alınmıştır, ileride başka işler için kullanılacaktır.

Ofiste 29 yazı makinası; 22 cem; 22 darp ve taksim makinası; yüzdeleri hesap için 14 adet «Lofa» silindiri vardır.

Bundan başka Powers sisteminde atideki makinalar da vardır: 6 elektrikli zımba makinası; 3 el zımba makinası; 1 hem sayan hem ayıran makina; 1 dört muaddidi havi ayırıcı makina; 1 maueyen makinası.

d) Bütçe:

Merkez istatistik ofisinin bütçesi, bir unvanı mahsus altında, devlet bütçesine dahildir. Ve varidat masariften tefrik olunmuştur. Ofisin devletin diğer varidatına ilâve olunan varidatı doğrudan doğruya masarife tekabül edememektedir. Teftiş muamelesi vükelâ meclisi reisliğine tâbi muhasebe dairesince, yani Maliye nezareti muhasebesince ifa olunur. Son tetkikat divanı muhasebatçe yapılır.

Devletin malî senesi 1 Temmuzda başlar ve ertesi âdi senenin 30 Haziranında hitam bulur.

Merkez istatistik ofisinin 1932-1933 senesi bütçesi

Masarif Adî masraflar.		Pengös hesabile tahminat
Fasıl Madde	Tahsisatın nevi	
1	Memurlar,	
1	Sabit ve daimî muhassasat	709.865
2	Mütehavvül muhassasat	350.4448
3	Mükâfat ve yardımlar	4.223
Birinci faslın yekûnu		1.064.536

Fasıl Madde	Tahsisatın nevi	Pengös hesabile tahminat
2	Levazım	
1	Mübayaat	83.000
2	Mebaninin tamirâtı	33.691
3	Neşriyat	165.000
4	Diğer levazım masrafları	<u>2.040</u>
	İkinci faslın yekûnu	283.731
3	Heyetler ve naklen tayinler masrafları	9.073
4	Bürükseldeki beynelmilel ticarî ista- tistik bürosuna iştirak masrafları	510
5	Beynelmilel istatistik enstitüsüne veri- len tahsisat	<u>2.400</u>
	Âdi masraflar yekûnu	1.360.250
	Fevkalâde masraflar	
1	Amele sigortası istatistik işleri	65,700
2	Macar emlâk ve arazisine ait vergileri	15.000
3	1930 tahriri nüfus tadadı	329.260
	Fevkalâde masraflar yekûnu	<u>409.970</u>
	Masrafların umumî yekûnu	1.770.210
-	Varidat	
1	İstatistik resimleri ve haricî ticaret için neşredilen risaleler esmanı.	750.000
2	Neşriyat satışı	40.000
3	Muhtelif varidat	<u>5.000</u>
	Varidat yekûnu	795.000

Muayyen ve daimî tahsisat ofisin daimî ve müstahdemlerine ait maaş ve mesken bedellerini ihtiva eder. Mütahavvil tahsisat pazarlıkla tutulmuş olan amele ve memurların ücretlerini muhtevidir.

Mübayaat masrafları şu suretle inkisam eder: Tahkikata mahsus matbualar 23,000 pengös; cetvel ve defterler 8,000 pengös; daire levazımı 6,000 pengös; posta, telgraf, telefon 40,000 pengös; yazı ve hesap makinalarının mü-

bayaaşı ve tamiri 3,600 pengös; Litografya işleri 2,400 pengös.

Mebaniye ait masarîf: Mebaninin tamirâtı 2,000 pengös; Sobaların tamiri ve temizlenmesi 1,500 pengös; mahrukât esmanı ve şoförler ücreti 22,000 pengös, tenvirat 5,000 pengös.

Heyetler için kabul edilen tahsisat, ecnebi memleketlerde akdolunan kongre ve konferanslara iştirak eden ofis memurlarının masrafları karşılığıdır.

1930 nüfus tahriri için 1,853,434 pengös raddesinde masraf yapılacaktır ki, bu da tahririn ikmalî için tahmin edilen beş seneye «1930/31 den 1934/35 e kadar» taksim edilecektir.

İstatistik resmi, tüccar emteasma müteallik beyannamelere yapıştirılması iktiza eden pullar vasıtasile istifa olunur. Bu resimden hasıl olan varidat, tabiatile, beynelmilel mübadelelerin ehemmiyetine göre değişir. Mamafih varidatın bu tahavvülü kanunu vazınının kabul ettiğı masraflar yekûnuna müessir olamaz.

e) Neşriyat:

Merkez ofisi menafii umumiyye hadim tetkikat ve tefahhusatının neticelerini, Macar istatistik yıllığı ile neşreder.

Büyük ehemmiyeti haiz olan, istatistik tetkikatının neticeleri «Mogyar Statisztikai Közlemenyek» «Macar istatistik neşriyatı» unvanını haiz kolleksiyonda neşrolunur. Bunun haricî ticaret istatistiğini havi olan bir cildi her sene ve nüfus harekâtına müteallik olan diğeri bir cildi her üç senede bir intişar eder. Umumî nüfus tahririne ait tafsilâtlı neticeler bir çok cilt teşkil eder. Mevkuat olmayan diğeri bir takım neşriyat ta aşağıda zikredilen istatistikler meydana getirildikçe yapılır: Ölümner cetveli, muhaceret ve muhacırların geri dönmesi, kanser hastalığı, körlük, verem hastalığı sebebile vaki ölüm hâdiseleri, çocuk ölümneri, ziraî istihsalât, ziraî teşebbüsât, Davar tadadı, değirmencilik, itibar müesseseleri, müstakil camiaların malî ahvalı, demiryollarının işledilmesi, maarif, yüksek mektepler talebesi, cinayetler, yangınlar, fiyatlar, kafa ile çalışanlar ve saire, «Macar istatistik bülteni» «Macar ve Fransızca o-

larak intişar eden; rakkam tablolarından başka neticelerin de bir tahlilini de ihtiva etmektedir.

Aylık istatistik bülteni defterleri «Statizstikai havi Közlemenyek», evvelce her ay çıkıyordu; bir kaç senedenberi üç ayda bir çıkıyor. Nufus harekâtının esaslı anasırı hakkındaki malûmattan başka, bu defterler, birinci derecede mühim olmak üzere, haricî mübadeleler hakkında mufassal bir istatistik neşrederler. Bu defterlerde - ayrıca da basılarak neşredilen - İçtimai sigortalar istatistiği ile diğer bir takım tahkikata ait neticeler yıllıktakinden daha çok tafsîlâtı olarak, bulunur. Tabloların sernameleri Macarca, Almanca ve Fransızca yazılmıştır.

Macar istatistik mecmuası «Magyar Statisztikai Szemle» muhtelif istatistiklere ait başlıca neticeleri neşreder, bunlara bir takım grafiklerde ilâve eder, ki mevzuubahs meselelerin beynelmilel şekil ve suretini irae ederlr. Kezalik mevzui istatistike ait olmak üzere bir takım tettebbüat ve hatıray da neşreder. Her mecmuada bilhassa Macaristanın İktisadî vaziyeti hakkında umumî bir rapor bulunur ve bu raporun İktisadî hayata ait en mühim rakkamları telhis eden bir de tablosu bulunur.

Merkez istatistik ofisi Macaristamn İdarî bir yıllığını ve «takriben her beş senede bir» memleketin muhtelif akşamının bir fihristini, ve gayrı muayyen fasıllarla, emlak ve arazi sahiplerde Macar çiftçilerinin bir cetvelini neşretmektedir.

3 — İstatistik umumî şûrası

Umumî istatistik şûrası, hükümetin istişari bir uzvudur. Vazifesi, merkezin idaresine ve teftişe tâbi tutulan istatistik servisinin ve muamelâtını fennî, yeknesak ve iktisadi surette ifa etmesine ve ilim ile amelîyat «tatbikat» icaplarının yekahenk olmasına nezaret eylemektir.

Şûranın bir reisi, bir ikinci reisi, ve bir müdürü Administrateur vardır. Bunun vazifelerini resen merkez istatistik ofisi reisi ifa eder.

Bundan başka; her nazırın bir mümessilini, merkez istatistik ofisinin ve Budapeşte şehri belediye istatistiği

bürosunun bir mümessilini; idareciler, âlimler, içtimai iktisadimler

arasında vükelâ meclisi reisi tarafından tayin edilen «azamî» diğer onbeş azayı ihtiva eder.

Şûranın reisile ikinci reisi devlet reisi ve diğer azalar vükelâ meclisi reisi tarafından üç sene için tayin olunurlar.

Şûranın resen müdürü olan merkez istatistik ofisi reisi, meclis reisliğine, yahut ikinci reisliğine tayin olunabilir.

Şûram organları şunlardır: a) Meclisi umumi; b) İdare komitesi; c) Teknik komisyonlar, bilhassa demografik, İçtimaî iktisadi, beldi ve ilmi komisyonlar.

Şûra 1930 danberi faaliyettedir ilk reisi Müsyü Bâlâ Kenez'dir ki, şimdi Ticaret nazıdır; ikinci reis halen merkez istatistik ofisi reisi olan Müsyü Alois Kovács'dir. Teşekkülünün ilk senesi zarfında şûra kırk toplantı yapmıştır. Kanunen kendisine ait olan vazifeye göre, evvelâ merkez ofisiin muamelâtını tetkika başlamıştır. Merkez ofisi, şûradan aldığı ilham ile, istatistik tetkikatına ait pilâm - nazarî ve amelî icaplara göre bir çok noktalarda tadil etmiştir. Bu misalden alınan netice 1932-1933 senesi istatistik muamelâtına ait olan mühim programda dahildir; bu program parlamento tarafından tasdik olunmuştur ve ofisçe mukaddem yapılmış olan istatistik araştırmalarının cümlesi hakkında bir hulâsayı da muhtevidir. Şimdi şûra müzakeratına ait bir eser hazırlanmaktadır.

Şûranın diğer bir mesai sahası, ofis haricinde yapılmış olan istatistik işlerinin tetkikinden, ve bu işlerin bizzat ofisin nezareti altında ifa olunan işlerle insicamını teminden ibarettir. Bu meselenin halli ve istatistik meslekî memurlarının imtihanına müteallik nizamnamenin tedvini şûram müstakbel mesaisini teşkil eder.

II. — Belediye istatistiği

Macaristadâ belediye istatistiği bürosuna malik, yalnız Budapeşte - şehridir: Diğer şehirler yalnız kendi idareleri için lâzım olan istatistikleri tanzim ederler, fakat buna mahsus bir daireleri yoktur.-

Budapeşte istatistik bürosu 1869 da tesis olunmuştur. İlk müdürü Müsyü Joseph Körössy'dir. Buna 1906 da Müsyü Gustave Tiring, sonra

1926 da Müsyü Louis İ. İlyfalvi halef olmuşlardır. Bu büro, yalnız belediye idaresince lüzum görünen mutaları toplamak ve tensik etmekte iktifa etmez, belki topladığı malûmat hakkında derin tettebbüler neşrederek büyük bir ilmi faaliyet de ibraz eylemektedir. Macar payitahtında yapılan hususî araştırmalardan maada, büro, Macar şehirleri federasyonundan aldığı vekâlete binaen, bu şehirlere müteallik mufassal bir hulâsa tertibile de meşgul olur, ve beldelerin beynelmilel istatistik mesaisine mühim bir surette iştirak eder.

Budapeşte bürosunun muntazam neşriyatı arasında evvelâ ihşai ve idari bir yıllık ve bu yılğın, cepte taşınacak şekilde, basılmış bir mütekâsif hulâsası zikre şayandır. Yıllğın birinci kısmı belediye idaresinin faaliyetine ait tafsîlâta mahsustur; ikinci kısmı şehrin ve müesseselerinin umumî vaziyetine müteallik tabloları ihtiva eder. Sonra aylık istatistik defterleri gelir ki, bunlar, bir ay zarfında toplanan muhtelif istatistik neticelerini tablo halinde irae ederler; daha sonra belediye mecmuası «Városi Szemle» zikre değer; bu da belediye idaresi hakkında tettebbüler, vesaika müstenit bir kronik «tarihî vak'alar» ve belediye kütüphanesinin fihristini neşreder.

Bu mevkut neşriyattan başka, belediye istatistik bürosu bir takım eserler daha neşreder: Meselâ muhtelif meseleler hakkında mufassal tetkikatı havi olan istatistik bülteni «Statistikai Közlemenyek» gayrı muayyen zamanlarda, lâkin bir kaç senedenberi her yıl müteaddit ciltler halinde çıkan bu seri beldi hayatın esaslı meselelerini İlmi bir surette tahlil ile irae etmektedir. Son ciltler Budapeşte ahalisinin son inkişafını, sanayi amelesi ücretlerini, manifatura sanayiini, umumî tenviratı, biaların vaziyetini, kooperatifleri, verem ve kanser sebebile vukua gelen ölümleri, iş adedine göre tarhedilen umumî vergiyi... tahlil eylemektedir.

Budapeşte belediye istatistik bürosu memur ve müstahdemlerinin unvanı memuriyetlerde maaşları merkez istatistik ofisinininkiler yaklaşıır. Budapeşte belediye istatistik bürosu müdürü istatistik şûrasının ve bu şûranın bütün

komisyonlarının azasındandır. Bu suretle, Budapeşte şehri istatistik bürosunun diğer resmî istatistik devairile beraberce çalışması temin edilmiş bulunmaktadır.

III. — İstatistik tedrisatı

İstatistik, memlekette mevcut dört üniversitede, Budapeştedeki Politeknik mektebinde, İktisadî ilimler fakültesinde ve Macaristanın üç hukuk mektebinde mecburî surette tedris edilmektedir. Budapeşte, Debrecen ve Pecs üniversitelerinin her birinde bir istatistik kürsüsü vardır: Diğer üniversitelerde veya yüksek mekteplerde istatistik, İlmî iktisat yahut ilmi malî ile birlikte tedris olunur.

Budapeşte ve Pecs üniversitelerinde, Budapeşte politeknik mektebinde ve Miskolk hukuk mektebinde istatistik medreseleri «seminaires» ihdas olunmuştur. Bununla beraber medreselerin istatistik bahsindeki mesaisi iktisat ve maliye derslerde muvazaten takip olunmaktadır.

İstatistik siyâsî ilimler doktorasına ait imtihan maddeleri arasında bulunuyor. Hukuk tedrisatında kariben yapılacak ıslahat ile, yüksek mekteplerde istatistik tedrisatının ıslahı mülâhaza edilmektedir. 1931-32 ders senesinin birinci sümestrinde Macar üniversitelerde hukuk mekteplerin de yapılan istatistik tedrisatının listesi berveçhi atidir:

1) Budapeşte Üniversitesi:

Profesör M. Kenez: İstatistik «haftada 4 ders». İstatistik Medresesi «haftada 2 ders».

Profesör muavini M. Gartvay: İçtimâî sıhhat: Sinaî sıhhat, İçtimâî etyoloji, sıhhi istatistik «haftada 2 ders».

2) Szeged üniversitesi:

Profesör M. Suranyı - Muger: İstatistik «haftada 4 ders».

3) Pecs üniversitesi:

Profesör Müsyü Vasvary: İstatistik «haftada 5 ders». İstatistik medresesi «haftada 2 ders».

4) Debrecen Üniversitesi:

Profesör Müsyü Bozoky: istatistik «haftada 4 ders»

Macar demografisi tarihî «haftada 2 ders» istatistik medresesi ve iktisat ilmi.

5) Budapeşte iktisadi ilimler fakültesi.

... Prfesör Müsyü De Fellner: İstatistik, 1 ci kısım «haftada 2 ders.»

Parofesör muavini Müsyü Jordan: Riyazi istatistik «haftada 2 ders»

Profesör muavini Müsyü Knkoly Thege: Macaristanın ziraî istatistiği (haftada 1 gün). '

Profesör muavini Müsyü Frisch: Hayat sigortası istatistiğinin esasları (haftada 2 gün).

6) Budapeşte teknik ilimler üniversitesi «Politeknik mektebi» Profesör Müsyü Saky: İstatistik (haftada 3 ders)

Profesör Müsyü Saky: İstatistik (haftada 1 ders).

Profesör muavini Müsyü Szadeckzky - kadross - : İktisadî istatistiğin müntahap bahisleri (haftada 2 ders).

7) Kockskemet nam Kalvinist hukuk mektebi:

Profesör Müsyü Boer: İstatistik nazariyesi (haftada 3 ders).

8) Miskolc nam Luteriyen hukuk mektebi:

Profesör Müsyü Schneller: İstatistiğin nazariyesi ve tarihî (haftada 3 ders). Mahsulâtı arziye istatistiği (haftada 1 ders).

IV. — Resmî veya hususî mahiyette diğer istatistik faaliyetleri:

Nezaretlerle devletin diğer yüksek daireleri, daha ziyade İdarî mahiyette bir takım malûmat toplarlar. Bu tetkikatın neticeleri nadiren neşrolunur. Vesaikin, cem ve telfiki keyfiyetinin mühim bir kısmı şimendiferler ve İçtimaî sigortalar idareleri tarafından ifa edilmektedir; bunun menafîi âmmeye taallûk eden neticeleri merkez istatistik ofisi tarafından ayrıca neşrolunur.

Malî şirketler enstitüsü, bir. âmme müeşşesesinin hukukunu aynen haiz olan bu teşekkül, malî teşekküllere müteallik kıymetli vesikalar toplar ve her üç ayda bir verdiği raporlarda bunların hulâsasını gösterir.

Meslekî zümreler arasında, Budapeşte ticaret ve sanayi odası hassaten zikre şayandır. Bunun yıllık raporu, kendi tarafından sarfedilen himmetlerin eseri olan bir çok ihşaî araştırmaları hulâsa etmektedir.

İktisadî araştırmalar Macar enstitüsü, ki faaliyeti ekseriyet itibarile meslekî zümrelerin verdikleri hisselerle temin olunmuştur, istatistik sahasında büyük bir faaliyet ibraz eylemektedir. Reis, Macar millî bankası reisi olan Müsyü Alexandre Popovics'dir, nazırı da merkez istatistik ofisi ikinci reisi Müsyü Jules Konkoly Thege'dir; müdürü ve aynı zamanda vaziyetine müteallik raporların muharriri Müsyü Etienne Varga'dır. Enstitü, İktisadî araştırmalar için lâbüt ve zarurî olan istatistik toplar ve bunları temsili mahiyetteki araştırmalarla ikmal eder. İktisadî vaziyete müteallik olarak üç ayda bir verdiği raporlar, enstitünün yaptığı tafahhusatın neticelerini gösterirler. Enstitü mühim bazı İktisadî istatistik meselelerde de iştilal ve bunların neticelerini neşreder.

Hususî cemiyetler arasında, 1922 de teessüs eden Macar istatistik cemiyeti takdire şayan bir faaliyet sarfetmektedir. Azamî yüz yirmi azadan mürekkep olan bu İlmî cemiyet içtimalarını mühim istatistik meselelerinin ekserisini tetkike hasretmiştir. Taşrada mühim merkezlerdeki şubeleri vasıtasile, cemiyet, istatistik ilmini tamime geniş mikyasta iştirak eder. Fahrî ecnebi azası sayesinde, beynelmilel istatistik mümessillerde daimî surette münasebette bulunmaktadır. «Macar istatistik cemiyeti mecmuası» unvanını haiz Fransızca bir mecmua, ve Macarca, Almanca, İngilizce olarak bir sıra monografiler neşretmektedir. 1922 den 1925 e kadar bu cemiyete Müsyü Ladislav Buday; 1925 den 1931 e kadar Müsyü Gustave Thirring riyaset etmiştir, 1931 denberi cemiyetin reisi Müsyü Bola Kenez'dir.

Macaristanda istatistik İlmî, ekseriyet itibarile, Macar ulûm akademisinin himmetile inkişaf etmiştir. 1825 de teessüs eden bu akademi o hususta çok gayretler sarfetmiş ve istatistik servisi Macaristanda henüz teşekkül etmemiş olduğu bir sırada, mesaisile bu noksanı ikmal çarelerini aramıştır. Akademi tarafından müsabakaya konulan konferanslar, neşriyat ve mevzular arasında, istatistik daima mühim bir rol oynamaktadır.

Az zamandanberi istatistiğin bazı mühim kısımları, «Macar sigorta ilimleri cemiyeti»nin riyazi istatistik şubesinde, ve Macar kooperatif şirketleri federasyonunun istatistik ve edebiyat komisyonlarınca işlenmiştir.

V. — Neticeler

1929 tarihli XIX kanun ile istatistik resmî servisi için tesis edilen yeni rejim merkeziyete doğru mühim bir adım teşkil ediyor.

Bütün medenî devletlerde, istatistiğe seri bir inkişaf temini için, bir yandan muamelâtın gayet şiddetli bir tasarrufa riayeten «çünkü devletin varidatı mevzu bahistir» cereyan etmesi, gayeye en muvafık metotlara uygun olması ve bu metotların mümkün mertebe yeknesak bulunması iktiza eder; diğer yandan ise âmme kuvvetlerince yapılmış olan ihşâî araştırmaların eziyetli bir mahiyet almalarının önüne geçmek lâzımgelir.

İstatistik kanununun vazettiği prensip ve kaidelerin amelî hayatta tatbikatı şimdiki halde cereyanını takip etmektedir. Kanunun bütün istatistik muamelâtını vükelâ meclisi reisinin idaresine vermesi keyfiyeti ve muhtelif âmme kuvvetleri arasında mütehaddis bakım ihtilâflarını halle memur istişari bir heyet şeklinde, bir istatistik umumî şûrası teşkil etmesi kanunun ciddiyetle, sebat ve metanetle ve bütün âmme kuvvetlerinin emniyet telkin eden iştirakile tatbik mevkiine konulmasının bir zımanî gibi görünmektedir. (*)

Yazan:
ALEKSANDR de DOBROVİÇ
Macar istatistik meclisi umumisi
umumî kâtibi

Nakleden:
ALİ KEMALİ
Bilecik Valisi

* Kısmen Kanada ile İtalya istatistik kanunlarından mülhem olan 20 Mayıs 1933 tarihli istatistik kanunumuzu da (İdare: No. 62, S. 594) bu münasebetle okumak elbette faydalıdır. A. K